МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПСИХОЛОГІЇ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДТСЦИПЛІН

актуальні проблеми держави та права україни в контексті євроінтеграції

Збірник матеріалів
круглого столу
(Київ, 14 травня 2015 року)

Київ 2015

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПСИХОЛОГІЇ

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДТСЦИПЛІН

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник матеріалів
круглого столу
(Київ, 14 травня 2015 року)

Київ 2015

УДК 340 (477)

Організаційний комітет:

Колб О.Г. – директор навчально-наукового інституту права та психології НАВС, доктор юридичних наук, професор;

Тімуш І.С. – заступник директора навчально-наукового інституту права та психології НАВС, доктор юридичних наук, професор;

Кваша С.С. – заступник директора з навчально-методичної та наукової роботи навчально-наукового інституту права та психології НАВС, кандидат педагогічних наук, доцент;

Бодюл Є.М. – начальник відділу організації науково-дослідної роботи НАВС;

Лов'як С.С. – старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи НАВС;

Мозоль Н.І. - завідувач кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Лазаренко Л.А. - доцент кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридикних наук, доцент;

Булик І.Л. - викладач кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Юрковська Л.Г. - викладач кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ від 20травня 2015 року (протокол № 9).

Організатори круглого столу не несуть відповідальності за поданий матеріал. Тези доповідей подано в авторській редакції.

Актуальні проблеми держави та права України в контексті євроінтеграції [Текст]: зб. матеріалів круглого столу (Київ, 14 травня. 2015 р.) - К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015

Національної академії внутрішніх справ, 2015

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні учасники круглого столу!

Об`єктивна необхідність вимагає поступового, але неухильного включення економіки України до системи міжнародного поділу праці, світових інтеграційних процесів. Нинішня ситуація характеризується глобальною трансформацією усіх країн світу до нового якісного стану, нового типу цивілізації третього тисячоліття.

В майбутньому велике значення буде мати інтеграція України в Європу. Україна широким фронтом виходить на західноєвропейський соціально-економічний простір.

Таким чином самостійність України зовсім не означає її самоізоляції на міжнародній арені.

Сучасні тенденції світового розвитку ставлять перед Україною нові проблеми та потребують від неї активної участі в їх рішенні.

Характерною рисою сучасного світового соціально-економічного розвитку є бурхлива динаміка інтеграційних процесів у світі та Європі зокрема. При цьому навіть ті країни, які не входять до складу інтеграційних об'єднань, неминуче відчувають на собі їх відчутний вплив. На європейському континенті таким інтеграційним угрупованням є Європейський Союз, розширення якого приведе до того, що за кілька років Україна матиме з Євросоюзом спільний кордон. Це відкриє нові можливості для поглиблення співпраці, та водночас і змусить відповідати на нові виклики.

В даному контексті у збірнику матеріалів круглого столу «Актуальні проблеми держави і права України в контексті євроінтеграції» викладені найголовніші міркування й аргументи на користь європейської інтеграції України та пропозиції щодо наступних першочергових ініціатив з боку нашої країни.

Вирішення вказаних завдань розвитку сучасної правової системи України згідно з міжнародними, зокрема - європейськими правовими стандартами, ґрунтується на складних та багатоетапних процесах правового реформування, а тому потребує глибокого науково-теоретичного аналізу усіх аспектів правової дійсності.

Виходячи з вище викладеного, визначена тема круглого столу «Актуальні проблеми держави і права України в контексті євроінтеграції» набуває особливої ваги та актуальності.

Висловлюємо щиру радість, що у стінах навчально-наукового інституту права і психології в межах одного наукового заходу вдалося зібрати досвідчених знаних вчених-правознавців, молодих науковців, викладачів, аспірантів, студентів, вчителів та учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Бажаємо Вам натхнення у праці, творчої та плідної дискусії, результативного наукового пошуку. Сподіваємося, що спільний науковий доробок учасників круглого столу, народжені під час діалогу ідеї та пропозиції стануть істотним внеском у розвиток вітчизняної правової доктрини та правової системи України.

Організаційний комітет

НАУКОВІ ДОПОВІДІ НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ

Недоліки Закону України «Про Збройні сили України»

Сокуренко В. В. - проректор Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, докторант кафедри адміністративного права і процесу НАВС

Закон України «Про Збройні Сили України» [1] визначає, що Збройні Сили України це військове формування, на яке відповідно до Конституції України покладаються оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності. Вони забезпечують стримування збройної агресії проти України та відсіч їй, охорону повітряного простору держави та підводного простору у межах територіального моря України у випадках, визначених законом, беруть участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом.

Міністерство оборони України є центральним органом виконавчої влади і військового управління, у підпорядкуванні якого перебувають Збройні Сили України. Вони мають таку загальну структуру: 1. Генеральний штаб Збройних Сил України як головний орган військового управління; 2. види Збройних Сил України Сухопутні війська, Повітряні Сили, Військово-Морські Сили; 3. з'єднання, військові частини, військові навчальні заклади, установи та організації, що не належать до видів Збройних Сил України. Організаційно Збройні Сили України складаються з органів військового управління, з'єднань, військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій.

Керівництво Збройними Силами України в межах, передбачених Конституцією України, здійснює Президент України як Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України. В особливий період керівництво Збройними Силами України та іншими військовими формуваннями Президент України може здійснювати через Ставку Верховного Головнокомандувача, робочим органом якої є Генеральний штаб Збройних Сил України.

Законом визначені права та обов'язки органів військового управління Збройних Сил України, з'єднань, військових частин і підрозділів, у тому числі чергових сил Збройних Сил України.

Водночас, слід звернути увагу на деякі колізії даного акту. Так, по-перше, відповідно до ст. 18 Закону України «Про оборону» визначено основні засади здійснення територіальної оборони, зокрема передбачена безпосередня участь Збройних Сил України в її організації та здійсненні: «Територіальну оборону на всій території України організовує Генеральний штаб Збройних Сил України ..; безпосереднє керівництво територіальною обороною держави здійснює начальник Генерального штабу Головнокомандувач Збройних Сил України ..; до виконання завдань територіальної оборони в межах їх повноважень залучаються Збройні Сили України…». Разом з тим, положення Закону України «Про Збройні Сили України» не визначають можливості участі Збройних Сил України у вищезазначених заходах.

Саме тому, пропонуємо доповнити ч. 2 ст. 1 після слів «спрямованих на боротьбу з тероризмом» та ч. 3 ст. 1 після слів «ліквідації надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру» словами «а також беруть участь в організації та здійсненні територіальної оборони на всій території України» відповідно.

По-друге, вбачається недоречним законодавче формулювання п.10 ч.1 ст. 1-1 Закону: «забезпечення захисту від терористичних посягань … зброї масового ураження, ракетної та стрілецької зброї, боєприпасів, вибухових та отруйних речовин,, що перебувають у військових частинах або зберігаються у визначених місцях». Адже, Україна, на сьогоднішній день, не має зброї масового ураження, то таке формулювання не лише не відповідає дійсності, але й негативно впливає на міжнародний імідж держави. При цьому, слід акцентувати увагу, що дані положення зводять все озброєння і військова техніка

Збройних Сил України до ракетної і стрілецької зброї, але інші категорії озброєння теж становлять небезпеку у випадку їх захоплення і потребують захисту.

Враховуючи зазначене, пропонуємо з п. 10 ч.1 ст. 1-1 Закону вилучити слова «зброї масового ураження» та замінити словосполучення «ракетної і стрілецької зброї» на «озброєння і військової техніки».

По-третє, ч. 3 ст. 3 Закону визначено, що організаційно Збройні Сили України складаються з органів військового управління, з'єднань, військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій. Проте якщо проаналізувати законодавчі акти, якими урегульовано відносини в сфері оборони, то стає зрозумілим, що Збройні Сили України мають видові адміністративні складові – об'єднання (три армійські корпуси сухопутних військ) та міжвидові функціональні складові – угруповання (наприклад, Об'єднані сили швидкого реагування та Основні сили оборони). Тобто організаційний склад Збройних Сил України в положеннях даної статті звужено та відповідає дійсності. Саме тому, пропонуємо розширити за рахунок включення до організаційних складових Збройних Сил України угруповань і об'єднань та викласти ч.3 ст. 3 в такій редакції:

«Організаційно Збройні Сили України складаються з органів військового управління, угрупувань, об'єднань, з'єднань, військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій».

Список використаної літератури:

1. Про Збройні Сили України : Закон України від 6 грудня 1991 року № 1934-XII // Відомості Верховної Ради України, 1992. № 9. Ст.108.

Сутність детермінанти «люстрація»

Стрельченко О.Г. - доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

Останнім часом, термін «люстрація» все частіше використовується серед громадськості, яка зацікавлена у державних процесах. Все більше людей, які виступали проти безчинства колишньої влади вимагають від керівництва держави введення в дію закону про люстрацію, адже запровадження механізму очищення влади є одним із способів консолідації суспільства і подолання негативних наслідків авторитарного режиму.

Для нормалізації апарату управління було необхідно на законодавчому рівні закріпити процес очищення та самовдосконалення влади . Що у міжнародній практиці отримало назву «люстрація». Питання люстрації в нашій державі постійно відкладалося і законодавчого закріплення не знаходило , але зважаючи на складні події сьогодення воно знову набрало актуальності .

Термін "люстрація" – lustratio, piacula, piamenla, caerimoniae – у своєму первинному значенні в греко-римській міфології означав ритуали очищення від моральної скверни [, с. 45]. Відповідно до вірувань греків та римлян, окрім загальної ідеї щодо гріховності самої людської природи, нечистота або скверна, які вимагали проведення ритуалу очищення, могли виникати у багатьох випадках: скоєння злочину (вбивства), торкання небіжчика, явлення божественного знаку тощо. Але ще за часів афінської демократії (V століття до нашої ери) люстрація почала застосовуватися у сучасному розумінні цього терміну, тобто із метою подолання важких негативних наслідків попередніх політичних режимів авторитарного спрямування [ ].

Люстрація (від лат. lustratio — очищення через жертвопринесення) — заборона діячам високого рангу, які скомпрометували себе, впродовж певного часу або пожиттєво працювати на державній службі [ ].

Слід також вказати, що поняття люстрації використовувалось не тільки як система захисту демократії. Зокрема, у соціалістичній Чехословаччині термін люстрація означав перевірку поліцією для своїх власних цілей наявності відомостей про особу у власних

таємних базах даних [ ]. Такі перевірки здійснювалися службою безпеки і мали на меті визначення лояльного чи нелояльного ставлення особи чи групи осіб до соціалістичного порядку [ ]. Розкриття таких баз даних, до речі, було покладене в основу процесу люстрації у Чехії та Польщі, незважаючи на те, що значна кількість документів з інших архівів спецслужб зникла чи була знищена.

Поняттю люстрації як інституту перехідної справедливості, спрямованого на подолання негативних наслідків минулих авторитарних режимів [ ], не надано ще в доктрині остаточного значення. Деякі з авторів розуміють під люстрацією усунення індивідів від політичного життя або юридичне покарання за минулі дії під час попереднього режиму [ ]. Згідно із таким підходом люстрація містить два основні компоненти або, за словами професора С. Карштедта, два типи публічного провадження:

1.кримінальне переслідування представників еліти та посадових осіб органів влади, що становили вище керівництво у системі державного управління минулого режиму та

2.процедури масових розслідувань щодо тих, хто добровільно співпрацював із минулим режимом, членів партії або службовців державних організацій (напр., поліції, служби безпеки) середнього та нижчого рангів у бюрократичній ієрархії [ ].

Термін "люстрація" (lustratio, piacula, piamenla, caerimoniae) в греко-римській міфології означав ритуали очищення від моральної скверни.

Термін "люстрації" виник у Європі та увійшов у практику суспільних відносин у другій половині XVI століття.

Люстрації (від латинського lystratio) означали податкову або фінансову ревізії, деталізуючись у описи державних маєтностей для податкових і військових потреб, що здійснювалися кожні п'ять років у Речі Посполитій за ухвалою Польського Сейму 1562 року [, с. 229].

Законопроект «Про люстрацію» визначає поняття люстрації як очищення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій від ідеологів та реалізаторів московської колонізаційної політики шляхом тимчасової заборони (на п'ять років) обіймати посади в зазначених інституціях для громадян України, які працювали на керівних посадах в Комуністичній партії Радянського Союзу, КДБ СРСР, або свідомо (в т. ч. таємно) співпрацювали з органами державної безпеки СРСР, або брали участь у переслідуваннях громадян СРСР [ ].

Закон України «Про люстрацію» під люстрацією розуміє встановлену Законом або рішенням суду заборону окремим фізичним особам обіймати певні посади (перебувати на службі) (крім виборних посад) в органах державної влади та органах місцевого самоврядування [ ].

Люстрації містили відомості про якість земель, кількість населення, господарські витрати, чистий прибуток маєтностей та ін. Вони складалися не адміністрацією маєтку, а спеціальними чиновниками – люстраторами або люстрацій ними комісіями, які виконували ще й ревізорські функції.

Після поділів Речі Посполитої наприкінці XVIII століття російський уряд зберіг проведення люстрацій на території колишніх польських володінь до 1876 року. Наприкінці другої половини XX століття у Східній Європі термін "люстрація" набув нової якості. Його почали застосовувати у зворотному напрямі – щодо власне чиновників високого рангу, які скомпрометували себе, перебуваючи на публічній службі. Наслідком люстрації є тривала або довічна заборона займати посади в системі публічної служби відповідних держав.

Крім цього, люстрації підлягають усі члени комуністичних партій країн Східної Європи. Предметом люстрації є політична лояльність. Вона передбачає вірність законам, які діють, підзаконним нормативно-правовим актам інститутів влади (інколи, лише формальна), що особливо важливо під час переходу від авторитаризму й тоталітаризму до демократії для встановлення політичного плюралізму.

Механізми люстрації були запроваджені в Німеччині, Польщі, Чехії, Угорщині, Румунії, Литві, Латвії, Естонії, а також Грузії, що посприяло досягненню політичного консенсусу у відповідних країнах.

Треба відзначити, що діяльність органів влади останніх років призвела до зневіри громадян у владних органах.

Попередня влада як на центральному рівні, так і на місцевому, повністю зневілювала себе, оскільки асоціювалась нерозривно з порушенням прав та законних інтересів громадян, вчиненням корупційних діянь, недотриманням у своїй діяльності положень Конституції України та законів.

Наступним кроком запровадження люстрації в Україні став Закон України «Про відновлення довіри до судової системи України» [ ], який визначає правові та організаційні засади проведення перевірки (люстрації) суддів, які своїми діями дискредитували авторитет судової влади.

09 жовтня 2014 року Президент України підписав Закон «Про очищення влади», ухвалений Верховною Радою 16 вересня цього року, який визначає правові та організаційні засади проведення очищення влади (люстрації) для захисту та утвердження демократичних цінностей, верховенства права та прав людини в Україні.

Метою цього закону є відновлення довіри до влади та створення умов для побудови нової системи органів влади у відповідності до європейських стандартів.

Для досягнення зазначеної мети законом запроваджується проведення процедури відповідної перевірки при вирішенні питання про можливість призначення особи, як суб'єкта перевірки, на посаду в органах влади, а також організація процедури перевірки осіб, які є суб'єктами перевірки на відповідність визначеним законопроектом критеріям, з метою вирішення питання щодо можливості їх подальшого перебування на відповідній посаді.

Отже, необхідність прийняття закону, який регулює порядок проведення люстрації за антикорупційним критерієм, саме зараз пояснюється революційним моментом в житті країни, коли вжиття рішучих і масштабних заходів з усунення та недопущення осіб, які скомпрометували державу, до виконання державної функції спирається на найширший консенсус у суспільстві.

Саме тому вважаємо за доцільне визначити поняття люстрація як очищення публічної адміністрації шляхом заборони обіймати певні посади чи перебувати на службі в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Список використаної літератури:

Henri Hubert & Marcel Mauss, Essai sur la nature et la fonction du sacrifice // Année sociologique. – 1899. - No. 2, - p. 29-138.

Elster J. Coming to Terms with the Past. A Framework for the Study of Justice in the Transition to Democracy// Archives Europeénnes de Sociologie. - N 39. – 1998. - p. 13.

Вільна енциклопедія Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Люстрація

Roman David "Lustration Laws in Action: The Motives and Evaluation of Lustration Policy in the Czech Republic and Poland (1989–2001)" in Law and Social Inquiry (2003), 388 p.

Zacek, Pavel. Boje o minulost. (2000) Brno, Czech Republic: Barrister and Principal, 41-42 p.

Найдавніші випадки люстрації в такому її розумінні датуються ще V століттям до нашої ери – часами афінської демократії (J. Elster, 'Coming to Terms with the Past. A Framework for the Study of Justice in the Transition to Democracy', Archives Europeénnes de Sociologie , 39, 1998, p. 13).

P. Goble, 'Analysis from Washington—Toward Collective Innocence?' , Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL) Report, May 1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rferl.org.

S. Karstedt, ‘Coming to Terms with the Past in Germany after 1945 and 1989: Public Judgements on Procedures and Justice’,Law and Policy, 20, 1998, p. 16.

Кухта Борис, Романюк Анатолій, Старецька Любов, Угрин Леся, Красівський Орест, Ткаченко Галина. Політична наука. Словник: категорії, поняття і терміни. Львів: Кальварія, 2003. – 500 с.

Проект закону України "Про люстрацію" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.svoboda.org.ua/dopysy/analityka/002169/

Про очищення влади : Закон України від 16 вересня 2014 р. № 1682-VII // Офіційний вісник України. – 2014. - № 82. - Ст. 7.

Про відновлення довіри до судової влади в Україні : Закон України від 08 квітня 2014 р. № 1188-VII // Відомості Верховної Ради. – 2014. - № 23. - Ст. 870.

.

Поняття та ознаки суб’єктів професійно-технічної освіти України

Чорна В.Г. - доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

У процесі структурних та соціально-економічних змін, що здійснюються в Україні, виняткового важливого значення набуває проблема із забезпеченням галузей економіки кваліфікованими робітничими кадрами.

Вимоги роботодавців до професійно-кваліфікаційного рівня робітників зумовлюють необхідність модернізації та подальшого розвитку системи професійно-технічної освіти, здатної адекватно реагувати на потреби ринку праці.

Останнім часом напрями та якість підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах не відповідають вимогам сучасного виробництва та сфери послуг, перспективам соціально-економічного розвитку держави.

Суб'єктом професійно-технічної освіти є учень, слухач професійно-технічного навчального закладу.

Учень професійно-технічного навчального закладу це випускник основної або старшої загальноосвітньої школи, зарахований до професійно-технічного навчального закладу на навчання за програмами професійно-технічної освіти. Учню професійно-технічного навчального закладу видається учнівський квиток.

В той же час слухач професійно-технічного навчального закладу це особа, зарахована до цього закладу на навчання за програмами курсової підготовки, перепідготовки чи підвищення кваліфікації.

Учень, слухач професійно-технічного навчального закладу мають право на:

1) належні умови навчання за обраною професією;

2) матеріальне забезпечення в період навчання на умовах і в порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України;

3) навчання професії за індивідуальною програмою;

4) безоплатне користування навчально-виробничою, культурно-спортивною, побутовою, оздоровчою базами навчального закладу;

5) матеріальну допомогу;

6) оплату праці під час виробничого навчання і практики згідно з законодавством;

7) безоплатні медичне обслуговування, користування засобами лікування, профілактики захворювань та зміцнення здоров'я;

8) щотижневий відпочинок і канікули протягом навчального року та після його закінчення;

9) безоплатне оволодіння іншою професією у разі хвороби, яка не дає змоги продовжити навчання за обраною професією;

10) пільговий проїзд у транспорті в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Час навчання у професійно-технічному навчальному закладі зараховується до трудового стажу учня, слухача, у тому числі в безперервний і в стаж роботи за спеціальністю, що дає право на пільги, встановлені для відповідної категорії працівників, якщо перерва між днем закінчення навчання і днем зарахування на роботу за набутою професією не перевищує трьох місяців.

Випускникам професійно-технічних навчальних закладів денної форми навчання, які навчалися десять і більше місяців, надається оплачувана відпустка підприємством, установою, організацією протягом перших трьох місяців роботи в ньому. Тривалість щорічної основної відпустки випускників віком до 18 років становить тридцять один календарний день, випускників віком понад 18 років відповідно до встановленої на підприємстві для робітників відповідної професії, спеціальності, посади.

Випускникам, які навчалися за денною формою навчання менш ніж десять місяців, час навчання зараховується до трудового стажу, що дає право на щорічну основну відпустку.

Випускникам професійно-технічного навчального закладу, які навчались за державним замовленням, держава гарантує надання першого робочого місця відповідно до одержаної професії згідно з законодавством.

За досягнення високих результатів у навчанні та оволодінні професією, спеціальністю, за активну участь у виробничій діяльності та за інші досягнення застосовуються різні форми морального та матеріального заохочення учнів, слухачів, передбачені статутом професійно-технічного навчального закладу.

Для матеріального заохочення учнів, слухачів у професійно-технічних навчальних закладах створюються фонди матеріального заохочення, які формуються за рахунок коштів бюджету, доходів від виробничої діяльності та залучення коштів підприємств, установ, організацій, громадян. Положення про фонд матеріального заохочення затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти або засновником професійно-технічного навчального закладу [1].

Учні, слухачі можуть самостійно з дозволу керівництва професійно-технічних навчальних закладів добирати для себе місця для проходження виробничого навчання та виробничої практики, в тому числі з наступним працевлаштуванням.

Виробниче навчання та виробнича практика учнів, слухачів можуть проводитися, як виняток, з дозволу Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій у навчально-виробничих майстернях, на дільницях, полігонах, будівельних об'єктах, полях, фермах, навчальних господарствах, ділянках та інших підрозділах професійно-технічних навчальних закладів (в тому числі у формі стажування на виробництві, у сфері послуг) за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі робочих навчальних планів і програм.

Суб’єкти професійно-технічної освіти професійно-технічних навчальних закладів на час виробничого навчання та виробничої практики до складу (списку) і штатного розпису працівників підприємства не включаються.

Тривалість роботи учнів, слухачів повинна відповідати часу, визначеному робочими навчальними планами, програмами, і не перевищувати тривалості робочого часу, встановленого законодавством для відповідної категорії працівників.

За всі роботи, виконані учнями, слухачами за період виробничого навчання та виробничої практики відповідно до виробничих завдань, підприємство нараховує їм заробітну плату згідно з установленими системами оплати праці за нормами, розцінками, ставками (окладами) з урахуванням коефіцієнтів, доплат і надбавок.

Нараховані учням, слухачам кошти переказуються для виплати на рахунок професійно-технічного навчального закладу або виплачуються їм безпосередньо

підприємством не пізніше п'яти днів після виплати заробітної плати працівникам підприємства [2].

Разом з тим не зважаючи на закріплені на законодавчому рівні права та обов’язки суб’єктів професійно-технічної освіти залишається не вирішеним коло питань , що стосуються безпосередньо потреби у посиленні взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, соціальних партнерів, роботодавців та професійно-технічних навчальних закладів щодо розв'язання проблем функціонування і розвитку професійно-технічної освіти.

Оптимальним варіантом розв'язання проблеми є об'єднання зусиль центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та об'єднань профспілок, організацій роботодавців, наукових установ, навчальних закладів, спрямованих на:

забезпечення належної якості професійно-технічної освіти шляхом впровадження у навчальний процес державних стандартів з конкретних професій нового покоління, інформаційно-комунікаційних технологій, оснащення новим обладнанням, устаткованням та технікою професійно-технічних навчальних закладів, видання сучасних підручників та наочних посібників з професійно-теоретичної підготовки;

оперативність прийняття управлінських рішень щодо професійно-технічної освіти та її фінансового забезпечення;

оптимізацію мережі професійно-технічних навчальних закладів шляхом утворення на їх базі сучасних навчальних закладів, орієнтованих на підготовку кваліфікованих робітничих кадрів для задоволення потреб економіки держави та ринку праці.

Здійснення зазначених заходів дасть змогу забезпечити комплексну модернізацію професійно-технічної освіти, що підвищить професійно-кваліфікаційний рівень робітників та сприятиме їх соціальному захисту.

Список використаної літератури:

1. Про професійно-технічну освіту : Закон України від 10 лютого 1998 року № 103/98-ВР // Відомості Верховної Ради України, 1998, № 32. Ст.215.

2. Про затвердження Порядку надання робочих місць для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики : затв. Постановою Кабінету Міністрі України від 7 червня 1999 року №992.

3. Про затвердження Державної цільової програми розвитку професійно-технічної освіти на 2011-2015 роки : затв. Постановою Кабінету Міністрі України від 13 квітня 2011 року № 495 // Офіційний вісник України. Ст. 1463. – С.91.

Принципи права, як фактори формування психологічної культури юриста

Мозоль Н.І. - завідувач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Можна сказати, що принципи права – це своєрідна система координат, у межах якої розвивається право, і одночасно вектор, що визначає напрямок його розвитку. Принципи служать нормативними основами права (позитивними зобов’язаннями), що покладені в його зміст, виступають, як орієнтири його формування, відображають його сутність і основні його зв’язки, які реально існують у правовій системі. У принципах зосереджений світовий досвід розвитку права, досвід цивілізації.

Принципи права є плодом багатовікового розвитку людства, результатом осмислення закономірностей розвитку суспільства в цілому, втіленням демократичних і гуманістичних традицій, що формуються у процесі раціонального взаємозв’язку особи

юриста і вимог, що висуваються професією, зумовлюючи напрямки правотворчої, правозастосовної та іншої юридичної діяльності.

Багато з принципів, що вироблені в минулому, увійшли в законодавчі акти, конкретизуються в юридичній праці, використовуються в судовій практиці, окремих юридичних професіях, навичках і прийомах, при використанні знань у різних ситуаціях, у процесі спілкування, при вирішенні конфліктів тощо.

Психологічна культура юриста ґрунтується на відповідних принципах права та виконує певні функції у юридичній практиці. Це такі принципи:

гуманізму – реалізуються через повагу і захист основних прав людини;

юридичної рівності – відбивається в принципах єдності прав і обов'язків, а також взаємної відповідальності держави й особи;

свободи – реалізується через можливості вибору суспільного ладу і форми правління, варіанта поведінки тощо;

законності - реалізується у виданні законів, які відповідають праву, суворому виконанню приписів законів усіма громадянами і посадовими особами;

справедливості – реалізується через пропорційність вкладеного й отриманого в усіх формах життєдіяльності людини і їх правового забезпечення.

Говорячи про властивості принципів права - вони можуть бути направляючими, визначати психологічну культуру юриста.

Так, важливе місце в юридичній діяльності посідає психологічна культура юриста. Психологічна культура, якою повинен володіти юрист, передбачає розвиток високих особистісних душевних якостей. Юристові треба постійно вдосконалювати свої знання з психології з тим, щоб забезпечувати рівновагу між внутрішніми і зовнішніми психічними процесами, що, звичайно, впливає на зміст професійної діяльності.

Психологічна культура юриста, на взірець, досить вагома. Адже йдеться про вміння юриста працювати з людьми, зберегти себе як моральну особистість. Тому, принципи права можна назвати ціннісним стрижнем у психологічній культурі юриста.

Список використаної літератури:

1. Кобець О. В. Професіографічний аналіз діяльності суб'єктів правозастосовної діяльності / О. В. Кобець // Проблеми освіти: Наук.-медод.зб. К.: Наук.-метод.центр вищої освіти - 2004.-Вип.38. С.280-286.

2. Основи загальної юридичної психології: навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вищ. навч. закл. / Н.Р. Бобечко, І.І. Когутич, В.П. Бойко та ін.; за ред. В.Т. Нора. – К.: ІнЮре, 2014. – 280 с.

3. Психологія: підручник для студентів вищих навч. закл. / Т.Б. Партико, С.Л. Грабовська, А.О. Вовк та ін.; за заг. ред. Т.Б. Партико. – К. : ІнЮре, 2014. – 664 с., табл. 4, рис. 34

Проблеми взаємодії норм міжнародного права з нормами національного права

Камінська Н.В. - професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

У взаємозв'язку і взаємодії міжнародного і внутрішньодержавного права визначна роль відводиться державі. Дане питання дозволяє виокремити два аспекти або процеси. По-перше, у створенні та розвитку внутрішньодержавного права держава стверджує і розширює своє верховенство, суверенітет. По-друге, у створенні та розвитку норм міжнародного права держава обмежує свій суверенітет, оскільки створювані норми міжнародного права містять не тільки права, але й обов'язки, і відповідальність держав. Тобто роль і завдання, розв'язувані при цьому кожною державою, далеко не однозначні, іноді навіть протилежні, водночас це неминучі процеси.

Сучасне міжнародне право, його принципи і найважливіші міжнародно-правові джерела універсального характеру підтверджують це.

Корені цих питань сягають глибокої давнини, і тривалий час взаємодія і взаємозв'язок двох самостійних правових систем розвивалися під впливом різноманітних чинників. На сьогодні тісна взаємодія і взаємозв'язок міжнародного і внутрішньодержавного права розглядаються як важлива умова ефективності дії міжнародного права. Це пояснюється тим, що, з одного боку, внутрішньодержавне право сприяє реалізації норм сучасного міжнародного права, а з іншого – міжнародне право ніби вбирає в себе найбільш прогресивні положення внутрішньодержавного права. Це пояснюється тим, що держави у процесі реалізації на міжнародній арені своєї зовнішньої політики, відображеної в національному законодавстві, прагнуть їх відтворити у відносинах з іншими державами, рештою суб'єктів міжнародного права.

Теоретичний аналіз питання співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права у правовій доктрині дозволяє виділити такі найбільш важливі аспекти:

1) фактична взаємодія двох систем;

2) заперечення взаємодії двох систем і прагнення обгрунтувати їхній самостійний розвиток;

3) визнана взаємодія в порядку de-jure, пошук і обґрунтування форм і способів взаємодії.

Яскравим прикладом тісної і специфічної взаємодії і взаємозв'язку міжнародного і внутрішньодержавного права демонструє створення та функціонування інтеграційної (наднаціональної) правової системи Європейського Союзу.

Разом з тим, така взаємодія не дозволяє уникнути гострих проблем юриспруденції різних рівнів. Особливо це проявляється у сфері забезпечення і захисту прав людини, де норми сформульовані в міжнародному праві, а їхня реалізація залежить від внутрішньодержавного права. Взаємодія двох систем права також виявляється у процесі розвитку різних галузей публічного і приватного права, особливо міжнародного морського права і національного морського права, а також у процесі дії екстра-територіального права ЄС.

Не дивлячись на постійну увагу дослідників до питання взаємозв'язку і взаємодії, а також співвідношення міжнародного права і внутрішньодержавного права, виокремлення ряду теорій у цій сфері, вони потребують подальшого ґрунтовного дослідження. Насамперед, йдеться про механізми їх реалізації, забезпечення ефективності дії та узгодженості норм і принципів, інститутів і галузей національного права та міжнародного права.

Концепція суверенітету народу в Конституції України

Пустовіт Ж.М. - професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Актуальність дослідження теоретичних проблем суверенітету народу зумовлена, насамперед, процесом становлення України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної та правової держави, що знайшло своє закріплення в Конституції України, прийнятій 28 червня 1996 року, яка визнала людину найвищою соціальною цінністю і утвердила реальне народовладдя.

Проблема народного суверенітету є актуальною з найдавніших часів людської історії, їй приділяли значну увагу такі мислителі як Жан Боден, В.Гессен, Н. Макіавеллі, Ш. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо та інші.

Окремим питанням народного суверенітету на сучасному етапі присвячені дослідження у конституційному праві та інших галузевих юридичних науках.

Але, не дивлячись на ґрунтовне дослідження даної проблеми, перед наукою конституційного права України залишається чимало проблем, які потребують з‘ясування.

Задачею даного наукового дослідження є аналіз концепції народного суверенітету в Конституції України.

Поняття «народний суверенітет» походить від франц. souverainete, первісно – вершина, верховна влада, від лат. superus - верхній) - один з основних принципів міжнародного та конституційного права, що передбачає визнання народу єдиним джерелом влади в державі та його виключного права на зміну конституційного ладу. Народ здійснює свою владу безпосередньо, тобто через вибори, референдуми та інші форми безпосередньої демократії. Народ також здійснює свою владу також через представницькі органи та посадових осіб держави і місцевого самоврядування.

Концепція народного суверенітету вперше була висловлена депутатом від Бургундії Філіппом По 1484 року на зібранні Генеральних штатів у м. Тур (Франція). В подальшому суверентітет народу як демократичний принцип, історично виник в процесі боротьби народів проти феодального абсолютизму у XVII – XVIII столітті. Він був протипоставлений претензіям монархів на необмежену владу як на мандат, який начебто був отриманий зверху. Таким чином, поняття суверенітету як верховенства державної влади почало використовуватися в новому значенні, тобто для затвердження демократичної концепції держави і народовладдя.

У XVII столітті під час англійської буржуазної революції ця концепція була закріплена в програмному документі партії леверів «Основні закони та вольності Англії», що декларував народ єдиним джерелом влади за своєю природою. Дана концепція досягла апогею напередодні Великої французької революції у творах Ж.-Ж. Руссо, який визначав народний суверенітет як невідчужувану та неподільну владу народу, керовану його спільною волею. Автор підкреслював пріоритетність безпосередніх форм реалізації народного суверенітету [1,62].

Відомі російські вчені М. Баглай та В. Туманов у своїй науковій праці «Малая энциклопедия конституционного права» висловили слушну думку про те, що «принцип суверенитета народа и сегодня напоминает всем властителям о том, от кого они получили власть, а следовательно, во имя кого эту власть обязаны употреблять» [2,с.445].

В юридичній науковій літературі такі поняття як «конституція», «суверенітет народу», «верховенство права», «права людини», «розподіл влад» розглядаються в тісному взаємозв‘язку і вважаються демократичними атрибутами тої чи іншої держави.

Концепція народного суверенітету зберегла свою актуальність і в умовах сьогодення, оскільки вона закріплена майже у всіх демократичних конституціях світу. Не є виключенням і Конституція України 1996 року.

Стаття 5 Конституції чітко визначила, що носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Варто звернути увагу також на те, що в преамбулі до Конституції України визначено, що Верховна Рада України приймає Конституцію від імені Українського народу, яким є громадяни всіх національностей [3,с.5].

Саме таке конституційне закріплення інституту суверенітету народу дає нам підстави для визначення окрім державного суверенітету ще двух форм суверенітетету - суверенітету народу та суверенітету націй.

На думку Ю.Тодики, політико – правове положення, що визначено преамбулою є важливим в тому аспекті, що в XX столітті виникло поняття «суверенітет націй», яке ототожнюється з повновладдям нації або правом нації на самовизначення аж до створення національної держави [4,с.153].

М. Баглай вважає, що юридичне значення даного поняття до кінця не є визначеним, так як жодна багатонаціональна держава не стане закріплювати «право» на руйнування

своєї єдності [3, с.445]. На нашу думку, навпаки, у всіх конституціях демократичного спрямування закріплюється принцип територіальної цілісності.

Стаття 2 Конституції України зазначає, що територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою. В умовах сьогодення в жодному багатонаціональному суспільстві держава не може дозволити собі закріпити статус однонаціональної, оскільки завжди може виникнути небезпека національної ворожнечі та сепаратизму. Виходячи з цього Україна, яка позиціонує себе як демократична і правова забезпечує національним меншинам право на реалізацію власних національних цінностей і інтересів. Так, стаття 11 Конституції України чітко визначає, що держава сприяє консолідації та розвиткові української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України.

Якщо ще раз повернутися до змісту статті 5 Конституції України, то можна сміливо стверджувати, що народ є єдиним і неподільним суб‘єктом –джерелом влади [4,с.153], що дає нам підстави для вирішення проблеми «двух суверенітетів». Будь - яка нація реалізує свої національні інтереси в межах саме такого розуміння. Це не означає, що будь-яка нація має право створювати свою державу. Аналіз змісту статті 5 дає нам підстави визнавати, що суверенітет належить не окремим частинам народу, а народу в цілому. Тому прояв будь-якої ворожнечі і сепаратистські рішення суперечать змісту Конституції. Право народу бути повновладним на своїй території визначається статтею 73 Конституції, де зазначено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Отже, народний суверенітет означає повновладдя народу, тобто володіння народом політичними там соціально- економічними засобами для реальної участі у здійсненні влади та управлінні державними та суспільними справами.

Конституція України закріплює суверенітет народу в тісному зв‘язку з необхідністю забезпечення прав і свобод людини і громадянина. В силу природного права, яке закладено в поняття народного суверенітету, народ повноважний виявляти супротив будь-якій спробі насильницького повалення конституційного ладу .

Суверенність є основною ознакою конституційного ладу України, зміст якої полягає у визначенні, встановленні і можливості його зміни лише волею народу. Як зазначає стаття 5 Конституції України, право визначати і змінювати конституційний лад України належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами. Суверенність конституційного ладу означає як суверенітет народу, так і суверенітет держави (ст.1,5 Конституції).

Відповідно до статті 2 Конституції України її суверенітет поширюється на всю її територію. Існування на її території іноземних військових баз не допускається. Використання існуючих військових баз на території України для тимчасового перебування іноземних військових формувань можливе лише на умовах оренди в порядку, визначеному міжнародними договорами України, ратифікованими Верховною Радою України. Так, у Рішенні Конституційного Суду України від 5 жовтня 2005 року № 6-рп/2005 визначається, що зазначене конституційне положення треба розуміти так, що тільки народ має право безпосередньо шляхом всеукраїнського референдуму визначати конституційний лад в Україні, який закріплюється Конституцією України, а також змінювати конституційний лад внесенням змін до Основного Закону України в порядку, встановленому його розділом XIII [5,8].

Належне виключно народові право визначати і змінювати конституційний лад в Україні не може бути привласнене у будь-який спосіб державою, її органами або посадовими особами.

Важливою гарантією народного суверенітету є заборона узурпації державної влади, під якою варто розуміти захоплення державної влади шляхом насилля або в інший неконституційний чи незаконний спосіб органами державної влади та органами місцевого

самоврядування, їх посадовими особами, громадянами чи їх об‘єднаннями, що передбачено Рішенням конституційного Суду України (справа про здійснення влади народом) [5,8].

Відповідно, народний суверенітет слід розглядати як природне право народу самостійно розпоряджатися своєю долею, створювати такий суспільний і конституційний лад, який відповідає його волі. Водночас народний суверенітет у площині конституційної доктрини повинен мати певні обмеження, мета яких- захист конституційних цінностей. Необхідність таких обмежень пов‘язана з особливостями механізмів волевиявлення народу. І референдум, і вибори – це такі форми волевиявлення, які забезпечують ухвалення відповідного рішення чи обрання депутатського корпусу певною більшістю виборців. Таким чином здійснення влади народом фактично підміняється владою більшості і відкидає пошук соціального компромісу, що можливе в рамках представницького органу.

Отже, Конституція України визначає суверенітет народу та суверенітет держави. І, безперечно, враховуючи вищезазначене варто визнати, що перевага віддається суверенітету народу. Даний підхід можна пояснити тим, що держава, її органи і посадові особи виступають як представники народу, що є підставою для визначення пріоритетності представницької функції органів влади. Мається на увазі те, що влада не є всемогутньою, вона обмежується зобов‘язаннями відносно народу загалом і до громадян зокрема. При цьому, варто пам‘ятати, що конституційно закріплені права і свободи людини і громадянина не є вичерпними і не можуть бути скасовані, а також те, що при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод. Зміст даної норми слід розуміти так, що єдиний орган законодавчої влади в Україні – Верховна Рада України є загальнонаціональним, представницьким органом українського народу не може внести ті зміни до Конституції України, які погіршують статус особи.

Як вважає Ю.Тодика, законодавча влада, яка найбільш повно втілює в представницькій демократії суверенітет народу, не може бути наділена необмеженими повноваженнями [4,с.153].

Виходячи з цього варто визнати, що держава, її органи й посадові особи у своїй діяльності керуються винятково волею та інтересами народу України і слугує їх практичній реалізації. Будь - яке обмеження повноти народовладдя на рівні всієї держави чи окремих її територій не допускається.

Але, разом з тим, аналізуючи зміст окремих норм Конституції України, можна визнати встановлення певних обмежень народного суверенітету. Арановський К.В. визначає формальне і змістовне обмеження. Формальне обмеження виявляється у тому, що Конституція України у статті 69 визначає форми народного волевиявлення – вибори, референдуми, інші форми безпосередньої демократії, а також процедуру їх застосування. Статтею 74 визначено, що референдум не допускається щодо законопроектів з питань податків, бюджету та амністії., що можна визначати як гарантію проти спонтанних проявів народовладдя[6,128].

За, змістом на думку згаданого вченого, народний суверенітет обмежується правами людини. Стаття 57 зазначає, що конституція не може бути змінена, якщо зміни передбачають скасування чи обмеження прав і свобод людини і громадянина або якщо вони спрямовані на ліквідацію незалежності чи на порушення територіальної цілісності України.

Конституція не може бути змінена в умовах воєнного чи надзвичайного стану. Дана заборона має абсолютний характер і не залежить від способу зміни Конституції України – Верховною Радою України чи всеукраїнським референдумом.

Отже, в результаті проведеного дослідження варто зазначити, що Конституція України 1996 року створила правові підстави для забезпечення суверенітету народу.

Список використаної літератури:

1. Юридична енциклопедія: В 6т /Редкол.: Ю.С. Шемшученко (відпов. ред.) та ін. - К.: “Укр. Енцикл.”, 2002.-Т4: Н-П.- 717с.

2. Баглай М.В., Туманов В.А. Малая энциклопедия конституционного права. М., 1998.

3. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 14 липня 2014р.: (офіц. текст).- К.: Паливода А.В., 2014.-56с.

4. Тодика Ю.М. Конституція України: проблеми теорії і практики: Монографія,- Х.: Факт, 2000.-608с.

5. Рішення Конституційного Суду України № 6-рп/2005 від 05.10.2005р./Конституція України.Огляд і коментарі В.Ф.Погорілка. та В.Л. Федоренка.-К.:Наукова думка, 2006.-209с.

6. Арановский К.В. Государственное право зарубежных стран: Ученик для вузов.-369с.

Освіта як важливий чинник розвитку держави

Булик І.Л. - викладач кафедри загально-правових дисциплін ННІПП НАВС, кандидат юридичних наук

Освіта може стати тим міцним стрижнем, що дозволить Україні здолати тривалу кризу і приєднатися до сучасних найбільш розвинутих держав, тому діяльність усієї держави спрямовується на практичну реалізацію права громадян на освіту.

За період існування незалежної України в освітній сфері накопичувалися численні проблеми системного характеру, основними з яких є занепад матеріально-технічної бази, старіння педагогічних кадрів, низька заробітна плата, зниження соціального статусу працівників освіти.

Також проблемами освітньої системи є неефективна, надміру централізована та застаріла система управління і фінансування, дедалі більша нерівність у доступі до якісної освіти, надмірна комерціалізація освітніх послуг, корупція та "дипломна хвороба", зниження якості освіти і падіння рівня знань і умінь учнів, моральне старіння методів і методик навчання тощо.

Міністерством освіти і науки презентовано проект Концепції розвитку освіти на період 2015-2025 років. Концепція охоплює п’ять основних напрямів розвитку освітньої галузі, реформування яких здійснюватиметься впродовж наступних років.

Першим напрямом Концепції розвитку освіти є приведення структури освіти у відповідність до потреб сучасної економіки та інтеграції України в європейський економічний та культурний простір.

Зокрема, передбачається, привести у відповідність до типових європейських норм загальну тривалість навчання в школі (12 років) та тривалість навчального року.

Перехід з одного рівня освіти на інший має здійснюватися лише із застосуванням зовнішнього незалежного оцінювання.

Концепція пропонує передбачити з 2017 року повний перехід старшої школи на профільну підготовку, включаючи створення нових типів навчальних закладів ІІІ ступеня. Поступово виокремити ІІІ ступінь та заснувати окремі навчальні заклади, за винятком мистецьких, спортивних та деяких інших.

У вищій та професійній освіті пропонується перейти на трирічний бакалаврат у рік першого випуску 12-річної школи та передбачити в університетах "нульовий" курс для осіб, які здобули повну загальну середню освіту за іншими профілем. Перехід до дворічної магістратури передбачений у рік першого випуску трирічного бакалаврату.

Другим напрямом Концепції розвитку освіти є реформування змісту освіти. У цьому напрямку, зокрема, планується розробити і запровадити впродовж 2015 – 2017 років національний курикулум для 12-річної школи. Запровадити єдині стандарти/індикатори

знань, умінь і навичок в галузі ІКТ для учнів та викладачів – сумірних з міжнародними показниками: PISA in Computer Skills, індустріальні міжнародні тести Microsoft Certified Educator тощо.

Також упродовж 2015-2017 років буде розроблене та запроваджене нове покоління стандартів вищої освіти на компетентнісній основі з урахуванням модельних стандартів Євробакалаврів та Євромагістрів, у 2020-2025 роках здійснюватиметься поступова відмова від стандартів вищої освіти.

Однім з пріоритетів Концепції розвитку освіти є забезпечення рівного доступ до якісної освіти усім громадянам України та перетворення освіти на соціальний ліфт.

Задля досягнення цієї мети пропонується запровадити механізми заохочення сімей з низьким соціально-економічним становищем до участі їхніх дітей у дошкільній освіті та пристосування системи до потреб сімей.

Також автори концепції пропонують законодавчо легалізувати сімейну та індивідуальну освіту, спростити і чітко регламентувати процедури навчання в екстернаті, змінити принципи фінансування малокомплектних шкіл шляхом ваучеризації шкільної освіти.

Рівний доступ до освіти також буде забезпечено виконання норм закону про обов’язковість вступу до ВНЗ за результатами ЗНО.

З 2015 року буде здійснено перехід на систему відбору/замовлення підручників, навчальних посібників та інших навчальних засобів, що видаються коштом державного бюджету, безпосередньо школами та скасовано конкурси навчальної літератури.

Наступним напрямом, визначеним концепцією, є реформування системи підготовки та перепідготовки педагогічних, управлінських кадрів в освітньому секторі та забезпечення високих соціальних стандартів для працівників освітньої сфери.

Концепція пропонує запровадити нові програми підготовки адміністраторів з питань менеджменту і лідерства в педагогічних вишах; розробити норми, стандарти, процедури атестації педагогічних працівників; запровадити стажування педагогічних працівників в навчальних закладах поза місцем постійної роботи.

Також буде демонополізовано та урізноманітнено систему післядипломної педагогічної освіти, запроваджений ваучер професійного розвитку учителя, забезпечивши цим самостійний вибір місця підвищення кваліфікації.

Упродовж 2015-2020 років пропонується запровадити комплекс заходів, спрямованих на системне заохочення наукової та професійної активності викладачів, їх міжнародної та внутрішньої академічної мобільності, розширення практик творчих відпусток та стажування, у т.ч. за кордоном.

Концепцією розвитку освіти пропонується добитись до 2020 року поетапного запровадження участі іноземних викладачів у навчальному процесі українських університетів, опанування вітчизняними викладачами новітніми інтерактивними, індивідуалізованими, командними та проектними навчальними технологіями.

Вказано на необхідність проведення реформи оплати праці педагогічних працівників: на 2020 рік встановити середню величину річної заробітної плати вчителів на рівні, не меншому ніж річний ВВП на душу населення.

Концепція передбачає законодавче забезпечення укладання обов’язкового письмового трудового контракту з усіма педагогічними працівниками за результатами незалежної сертифікації або атестації, введення надбавок за використання прогресивних методик і технологій навчання, врахування результатів ЗНО учнів, врахування усіх видів роботи тощо.

Запропоновано змінити систему оплати праці вчителів та керівників шкіл, відмовившись від "поурочної" оплати праці вчителів, перейти на оплату повного робочого дня вчителя, здійснити поетапний перехід до нової системи оплати праці вчителів, яка міститиме стимулюючу складову.

Ще одним напрямом Концепції розвитку освіти на 2015-2025 роки є реорганізація системи управління, фінансування та менеджменту освіти шляхом децентралізації, дерегуляції, запровадження інституційної, академічної та фінансової автономії навчальних закладів, дотримання принципу відповідальності навчальних закладів за результати освітньої та виховної діяльності.

Для цього пропонується запровадити принцип субсидіарності. Перегляд обсягу і меж повноважень центральних і місцевих органів управління освітою, скорочення контрольно-наглядових функцій, жорстка і чітка регламентація процедур і повноважень інституцій, пов'язаних з контролем і наглядом.

Автори концепції наголошують, що має бути чітко визначений обсяг контрольно-звітної та облікової документації навчального закладу та зведення його до мінімуму.

У містах з районним адміністративним поділом школи пропонується вивести з підпорядкування районних управлінь освіти (у 2015–2016 рр.).

До 2017 року запропоновано реорганізувати районні управління та відділи освіти у сервісні центри, а також залучити громадські, батьківські та наглядові ради до функцій контролю за дотриманням запланованого розвитку, надати їм повноваження для ініціювання відкликання керівництва навчального закладу.

На законодавчому рівні мають бути чітко визначені межі компетенції навчальних закладів, заборона будь-яким державним органам вимагати від шкіл виконання функцій, які не підпадають під ці компетенції.

Також пропонується запровадження школоцентричного (school-based) менеджменту, перенесення "центру ваги" у процесі прийняття рішень на операційний рівень (рівень школи). Призначення директорів шкіл має відбуватися на конкурсній основі за 5-річним контрактом, а повноваження атестації педагогічних працівників мають бути передані до ЗНЗ.

В концепції пропонуються зміни до фінансування навчальних закладів від принципу утримання навчальних закладів (фінансування стін) до принципу формування їх бюджетів, виходячи із чисельності контингенту та стандарту вартості навчання одного учня, студента (гроші йдуть за дитиною). Запровадження економічного стимулювання якісної освітньої діяльності через систему державних грантів, контрактних відносин тощо. Також передбачається внесення змін в Бюджетний кодекс щодо школи як розпорядника коштів.

Автори концепції наголошують на необхідності збільшення питомої ваги витрат на загальну середню освіту до середньоєвропейських показників (не менш як 70% загальних витрат на освіту).

Разом з тим, концепцією передбачено створення національної системи якості освіти та запровадження єдиної системи статистики і параметрів вимірювання якості освіти. 2015 року пропонується прийняти на національному рівні: національних індикаторів якості освіти та національних індикаторів ефективності освіти, 2017-го – долучити Україну до Education at a Glance.

Також запропоновано законодавче закріплення участі України в міжнародних моніторингових дослідженнях, як-от PISA, TIMSS, PEARLS. Створення незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти, делегування ним частини повноважень Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, сприяти міжнародній акредитації освітніх програм українських університетів.

Конституційно-правова регламентація статусу Рахункової палати в Україні

Лазаренко Л.А. - доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Слід наголосити, що на сучасному етапі розвитку суспільства і держави триває реформування конституційного, адміністративного та фінансового законодавства України, у зв'язку з чим назріла необхідність проведення системних, комплексних наукових досліджень у названих сферах правовідносин. Саме тому на порядку денному гостро постало завдання уточнення і поглиблення існуючих категорій і понять конституційно-правового регулювання статусу та діяльності Рахункової палати як органу державного фінансового контролю в Україні з використанням новаційних та апробованих у країнах Європи теоретичних і практичних підходів.

Сучасний період розвитку державного управління, всього українського суспільства вимагає принципових змін у функціонуванні влади, це стосується й організації незалежного та ефективного державного фінансового контролю. Адже він виконує превентивну функцію і не тільки гарантує прийняття вірних рішень у сфері управління фінансами, але й служить однією з базових умов коригування стратегії і тактики фінансової діяльності державних органів.

Не випадково, що проблема конституційно-правового регулювання організації і діяльності органів державного фінансового контролю, зокрема, Рахункової палати в Україні, нині стоїть досить гостро. Слід визнати, що контрольна діяльність в Україні ще недостатньо організована і малоефективна. Законодавча база фінансового контролю перебуває на стадії становлення. Офіційна концепція державного фінансового контролю в Україні до цього часу не знайшла свого законодавчого закріплення. Форми і методи здійснення державного фінансового контролю не отримали чіткого законодавчого визначення.

Проте, Україна вже визначила курс свого подальшого розвитку - курс входження у європейський правовий та економічний простір. Цей шлях задекларований у «Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу», яку затверджено Указом Президента України від 11 червня 1998 року, та підкріплений інтенсивними переговорами між Україною і державами–членами цієї міжнародної організації. Співпраця України та Європейського Союзу значно активізувалася, і в результаті проведених переговорів досягнуто конкретних результатів, підписано договір про асоціацію України та Європейського Союзу, які дають змогу говорити про інтерес до України з боку держав – членів Європейського Союзу.

Слід наголосити, що європейська інтеграція характеризується розширенням партнерських взаємовідносин між країнами – членами Європейського Союзу насамперед шляхом уніфікації їхніх правових систем. Управлінські процеси в Європейському Союзі базуються на принципах законності, демократії, запровадження європейського громадянства, гарантії свобод, захисту справедливості, сприяння соціально-економічному прогресу суспільства. Саме ці принципи, на нашу думку, повинні бути втілені в процесі подальшого будівництва української держави. Для цього названі принципи слід законодавчо закріпити і максимально впроваджувати їх у практику державотворення.

На часі – питання про адаптацію законодавства нашої держави до стандартів Європейського Союзу, яке передбачає реформування правової системи та її поступове приведення у відповідність з визнаними і апробованими в країнах Європи правовими нормами. Важливою ланкою на цьому шляху є створення ефективної системи контролю державних фінансів, яка відповідала б міжнародним і європейським стандартам. Саме тому, першочергово мають бути здійснені заходи щодо гармонізації нормативно-правової бази з визнаними і апробованими європейськими стандартами. На наше переконання, в цьому процесі владним структурам України необхідно детально опрацювати нормативно-правове закріплення статусу вищих органів фінансового контролю в країнах Європи, вивчити міжнародні документи, які закріплюють статус таких органів, та дослідити форми і методи практичної діяльності Рахункових палат та інших вищих органів фінансового контролю в європейських країнах.

Дослідивши міжнародно-правові документи, які визначають ключові питання статусу вищих органів державного фінансового контролю, ми дійшли висновку, що принципове значення для створення ефективно діючої системи державного фінансового контролю має реалізація положень Лімської Декларації керівних принципів контролю державних фінансів, прийнятої в жовтні 1977 року на IX Конгресі INTOSAI (Міжнародна організація для вищих органів фінансового контролю. Її положення враховано практично всіма демократичними державами світу й вони стали підґрунтям створення конституційно-правової бази в галузі державного фінансового контролю. Незважаючи на те, що минуло майже 30 років після її прийняття, Лімська Декларація не втратила своєї актуальності. Як слушно зазначив бувший Голова Рахункової палати в Україні В. Симоненко, для всіх демократичних країн Лімська Декларація керівних принципів контролю державних фінансів є своєрідною конституцією фінансового контролю, в якій особливо наголошується на соціальному призначенні вищих органів фінансового контролю: «Організація контролю є обов'язковим елементом управління громадськими фінансовими ресурсами, тому що таке управління тягне за собою відповідальність перед суспільством».

За положеннями Лімської Декларації від 1977 р. організація контролю є обов'язковим елементом управління суспільними фінансовими ресурсами. Зважаючи на те, що управління тягне за собою відповідальність перед громадськістю, у Лімській Декларації визначено: «Все управління державними фінансами, незалежно від того, відбувається це в бюджеті чи ні, повинне бути об'єктом контролю вищого контрольного органу». Погоджуючись із цим, зазначимо, що в багатьох країнах Європи вищі органи фінансового контролю наділені широкими законодавчими повноваженнями у сфері контролю за обігом та використанням державних фінансів.

Актуальні проблеми адаптації транспортного законодавства україни до європейських стандартів

Грянка Г.В. – професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Необхідність становлення України, як повноправного гравця, на міжнародному транспортному полі, призводить до приведення законодавства у відповідність до вимог міжнародних стандартів. Ці стандарти та правила визначають не тільки технічні умови та вимоги щодо забезпечення безпеки перевезень пасажирів та багажів, а організовують та структурують транспортний простір, визначаючи законодавчі передумови створення системи забезпечення транспортної безпеки.

Незважаючи на розробку рекомендацій щодо адаптації транспортного законодавства України до законодавства Європейського Союзу [1], залишаються ще невирішеними багато питань. Звернемось до деяких з них.

Автомобільний транспорт. Ліцензійні умови відносно кваліфікаційного рівня осіб, що здійснюють перевезення, не відповідають міжнародним вимогам та нечітко виписані на національному рівні. Ліцензійні умови не визначають рівень та обсяг необхідного навчання, але проведення навчання виступає як одна з необхідних умов отримання ліцензії. В Європі діє О-ліцензія, на базі проходження навчання та отримання сертифікату професійної компетенції (CPC). В Україні сертифікати професійної компетенції видають в сертифікованому Міжнародним Союзом автомобільного транспорту (IRU), навчальному центрі АсМАП. ДП «ДержавтотрансНДІпроект» також має можливість проводити навчання, але він не зміг отримати підтримку IRU щодо навчання CPC і, таким чином, Україна наразі має два стандарти: один для місцевого національного транспорту, а інший – для міжнародного транспорту. Причиною того, що ДержавтотрансНДІпроект не зміг використовувати під час навчання стандарту IRU, стала відсутність ініціативи з боку

законодавців щодо вимоги до операторів транспортних засобів (пасажирських та вантажних) отримувати сертифікат професійної компетенції (CPC) перед заявкою на отримання ліцензії транспортного оператора.

Для приведення у відповідність до європейських стандартів безпеки необхідно:

- прийняття національної програми по безпеці дорожнього руху на 2014 -2020 роки, з метою зменшити наполовину рівень смертельних випадків на дорогах України, у порівнянні з 2013 р;
- посилити вимоги для операторів автомобільного транспорту у сфері безпеки дорожнього руху, покращуючи контроль за відповідністю дотримання ліцензійних умов;
- покращити систему тренінгів, повторних тренінгів та підвищення кваліфікації для водіїв (через спеціальні програми, періодичне перенавчання, систему визначення професійний рівень);
- покращення юридичної основи для підготовки звітів по дорожнім пригодам;
- розробка єдиної національної методології для документації по дорожнім пригодам, а також, аналіз причин ДТП для сприяння покращенню управління рухом та статистики ДТП;
- покращення системи страхування на автомобільному транспорті для захисту користувачів.

Авіаційний транспорт - найбільш врегульований вид транспорту в Україні, що пов'язано з орієнтацією на обслуговування міжнародних рейсів та врахування вимог міжнародного законодавства. Під час реалізації національних програм розвитку авіаційної галузі залишились не впровадженими дві резолюції ІКАО «Прийнятний рівень безпеки (ALOS)» в частині Державної програми з безпеки і «Звітність про інциденти» в частині систем управління безпекою в авіаційній галузі. Неузгодженість може бути вирішена внесенням змін до діючих нормативних актів, та розробкою та прийняттям управлінням статистики нових показників звітності про інциденти.

Для провадження повної інтеграції авіаційної транспортної системи України до Європейської, необхідно:

- укласти Угоду між Україною та ЄС про Спільний авіаційний простір;
- стати учасником програми організації повітряного руху в єдиному європейському повітряному просторі (SESAR);
- адаптувати європейське законодавство щодо економічного регулювання;
- упровадити європейські стандарти та вимоги у сфері безпеки польотів.

Водний транспорт. Базового законодавства для регулювання діяльності річкового та морського транспорту на сьогоднішній все ще не існує, і декілька постанов, програм та наказів Кабінету Міністрів України та Міністерства інфраструктури України не можуть забезпечити мінімально необхідну нормативно-правову базу, яка створить умови для сталого розвитку сектору та підтримання безпеки на достатньому рівні. Для створення нормативно-правової бази, що відповідає вимогам часу необхідно визначити рамкові положення розвитку сектору водного транспорту. На нашу думку до таких документів можливо віднести: Кодекс торгівельного мореплавства (існуючий кодекс, доповнений положеннями європейського водного законодавства, яке Україна зобов'язалась використовувати в національній практиці); Закон «Про морські порти» (визначає організаційну та адміністративну структуру, тарифи та збори, послуги та претензії); Закон «Про внутрішні водні шляхи»; Положення «Про Адміністрацію морського та річкового транспорту».

Особливе місце відводиться заходам із забезпечення безпеки судноплавства, служби порятунку, та навігаційного забезпечення роботи водних транспортних засобів розмежування комерційної і управлінської функції в портах, підсилення ролі «капітанів порту».

Список використаної літератури:

1. Про затвердження Рекомендацій «Засад адаптації транспортного законодавства України до законодавства Європейського Союзу»: наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 18 лют. 2006 р. № 153 // [Електронний ресурс]: Професійна юридична система МЕГА-НаУ». – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1040.1342.0.

2. Про транспорт : закон України від 10 листоп. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України – 1994. – № 51. – Ст. 446.

3. Водний кодекс України : закон України від 06 черв. 1995 р. // Відомості Верховної Ради України – 1995. – № 24. – Ст. 189.

Народовладдя як інститут конституційного права України

Букач В.В. - доцент кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Взагалі термін «народовладдя» зустрічається лише у 126 (за даними пошукової бази «Законодавство України» Верховної Ради України) прийнятих за часи незалежності України нормативно-розпорядчих документах (на жаль, більше розпорядчих, аніж нормативних).

Так, на думку М. І. Ставнійчук, «складність процесу наукового визначення безпосередньої демократії полягає насамперед у розмаїтті форм реалізації і сфер застосування форм прямого народовладдя у суспільному і державному житті, неможливості формальної уніфікації юридичних наслідків запровадження кожної із форм безпосереднього народовладдя. Наукою конституційного права питання форм реалізації безпосередньої демократії розробляється досить давно, проте єдності в тому, що все ж таки вважати за форми безпосередньої демократії, поки що немає».

В Україні продовжується започаткований Конституцією України процес становлення конституційного ладу, однією з основоположних засад якого є народовладдя. Конституція України встановлює, що "носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні є народ" У конституційному положенні, закріпленому в ст. 5 Основного Закону, об'єднані два органічно пов'язаних між собою поняття: "народний суверенітет" та "джерело влади". Народний суверенітет у юридичній науці визначається як верховенство та повновладдя народу. Народ, виступаючи сувереном у всіх сферах життя, самостійно визначає, як йому організувати свою владу. В основі здійснення влади народом лежить його воля, яка реалізується через різноманітні форми: державні і недержавні. Не випадковим є конституційний вислів: "Єдиним джерелом влади в Україні є народ". Саме воля народу надає легітимності публічній владі.

Процес здійснення влади народом передбачає існування публічно-владних відносин. Народ здійснює (реалізує) владу через відповідні суспільні інституції, що виступають суб'єктами вказаних відносин. Частина з цих інституцій набуває особливого (державного) статусу й утворює державний апарат, поряд з яким існують й інші суспільні інституції, що здійснюють публічну владу (наприклад, органи місцевого самоврядування).

Згідно з Конституцією , народ України уособлює найвищу та первинну владу в Україні, є єдиним джерелом влади у суспільстві. Так, у Конституції визначено конкретні форми (способи) здійснення влади народу: 1) безпосереднє волевиявлення; 2) через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Згідно з частиною 2 статті 5 Конституції України «народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування». Відповідно до частини 3 статті 140 Основного Закону «місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські

ради та їх виконавчі органи». Водночас, згідно з частиною 1 статті 143 Конституції, «територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності…» Таким, чином, по-перше ми бачимо на рівні Основного Закону держави різний підхід щодо поєднання двох форм народовладдя, а, по-друге, вживання у частині 1 статті 143 Конституції України розділового сполучника або є, на нашу думку, некоректним, оскільки конституційна норма в такій редакції фактично усуває територіальну громаду від реалізації зазначених повноважень, в тому числі через своїх представників [1].

Список використаної літератури:

1. Конституція України: Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – К.: Парлам. вид-во, 1997. – 98 с.

Державна служба Сполучених Штатів Америки

Сергєєв І.С. - професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

При вивченні основних теоретичних та організаційних аспектів, які притаманні державній службі будь-якої країни, тим не менше часто залишається поза увагою дослідження їх особливостей у різних країнах, зокрема Україні та США. Порівняння інститутів державної служби у зазначених країнах викликає особливе зацікавлення, оскільки завдяки йому віднаходяться значно більше відмінностей ніж спільних ознак, однак це сприяє пошуку більш нових та ефективних методів організації інституту державної служби у США, що можуть сприяти позитивним змінам розвитку інституту державної служби в Україні.

Досліджуючи особливості державної служби в Україні та США, слід звернути увагу на те, що зазначені країни повністю відрізняються за державним устроєм, менталітетом, структурою органів державної влади та формою правління. Однак така ситуація дозволяє зосередити увагу та конкретизувати безпосередньо основні відмінності, що спостерігаються в організації їх інститутів державної служби.

Слід відмітити, що США вважається типовим представником відкритої моделі, тоді як в Україні прийнятна їх комбінація.

Основними рисами відкритої моделі державної служби у США, на думку В.М. Шамраєвої [1, с. 385], є:

– висока роль призначень у системі державної служби;

– наявність “системи заслуг”, тобто залежність оплати праці та просування службовими сходинками від результатів роботи;

– спрощені процедури звільнення, заохочення високої мобільності;

– децентралізація системи, що пов’язано з наявністю як федеральної державної служби, так і служби суб’єктів федерації;

– уніфікація державних службовців (цивільних, які працюють за наймом в урядових установах, що призначаються за політичною ознакою);

– важливість етики для державного службовця.

В Україні характерні ознаки відкритої моделі проявляються у рівному праві доступу громадян до державної служби; високому рівні професіоналізму завдяки цілеспрямованому навчанню кадрів.

Однак основними ознаками державної служби України змішаного типу є: охоплення всієї владної вертикалі і забезпечення надання нею послуг громадянам; існування нормативно-правового забезпечення, що сформувалось у галузь права державної служби; професійна діяльність державних службовців, які здійснюють управлінські функції; забезпечення формування організаційних, процедурних і процесуальних засад діяльності

державного апарату; наявність загальнодержавної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців.

Досліджуючи організаційні аспекти функціонування інститутів державної служби в Україні та США, встановлено, що до них відноситься класифікація державної служби на види, нормативно-правове забезпечення, умови проходження державної служби. Так, в Україні використовуються такі терміни, як: "публічна служба", "державна служба", "цивільна служба", "муніципальна служба" та "мілітаризована служба". Вони співставляються у такому співвідношенні: публічна служба поділяється на державну службу та службу в органах місцевого самоврядування, тобто муніципальну. Водночас державна служба відповідно до форми діяльності державних органів здійснюється виконавчою, законодавчою та судовою владою; а за специфікою компетенції органів державної влади – на цивільну та мілітаризовану.

Державна служба у США прирівняна до публічної служби, зазначені терміни є між собою тотожними. На рівні країни до державної служби відноситься патронатна, служба вищих керівників та цивільна. Патронатна служба у державі існувала ще за перших президентів, однак сьогодні є менш поширеною і її охоплює лише 5% посадових осіб. Її суть полягає у тому, що на вищі державні посади призначаються особи відповідно до їх політичних заслуг. До урядових (патронатних) належать посади голів міністерств, виконавчих відомств і агентств, послів, консулів, на які призначає президент за згодою Сенату, а також керівників урядових програм, помічників, радників та секретарів президента.

Цивільні службовці, на відміну від урядових працівників, захищені від втрати роботи, адже їх діяльність не залежить від політичної ситуації у державі та інтересів партії, яку представляє президент. Вони не можуть бути звільнені із своїх посад і замінені прихильниками влади, однак мають можливість працювати в одних відомствах в середньому 15-25 років, поступово переміщуючись по службовій кар'єрі та посідаючи все більш відповідальні посади [2, с. 134].

Не залишається поза увагою аналіз нормативно-правового забезпечення, що має певні відмінності в Україні та США. Так, в Україні важливі питання щодо організації інституту державної служби регулюються законами, указами Президента, Постановами Кабінету Міністрів та наказами Головного управління державної служби України, у США – лише законами, указами та кодексами. Це пов'язано з тим, що у державі не має посади прем'єр-міністра, а президент об'єднує повноваження глави держави та уряду.

Не менш важливу роль серед організаційних аспектів відводиться проходженню державної служби в Україні та США, що має свої особливості. Так, проходження державної служби передбачає три етапи: прийняття на службу, просування по службі та звільнення зі служби. Кожен із зазначених етапів передбачає певну кількість процедур, що мають свої характерні ознаки як в Україні, так і у США.

Так, під терміном "проходження державної служби" О.П. Ноздрачьов розуміє переміщення по державній службі після призначення на державну посаду [3, с. 78]; Д.М. Бахрах – динаміку службового статусу державних службовців, тобто процес перебування на посаді, їх службову кар'єру [4, с. 128]. Ю.М. Старілов [5, с. 213] проходження державної служби трактує, як тривалий процес, що починається з виникнення державно-службових відносин і закінчується їх припиненням. Соціальну обумовленість проходження державної служби підкреслює П.Т. Павленчик [6, с. 16].

Зокрема прийняття на державну службу передбачає формування та публікацію оголошення, подання заяв від кандидатів, проходження ними конкурсних випробувань та ухвалення відповідного рішення про зарахування особи на вакантну осаду. Однак в Україні оголошення публікує установа, що проводить конкурс, а у США – Комісія по управлінню персоналом.

В Україні передбачена можливість стажування до двох місяців та випробування – до шести місяців, а в США передбачено обов'язковим випробування терміном в один рік.

Водночас у США перевірку особистих даних проводять спецслужби ФБР, а також особлива увага зосереджується на аналізі даних психологічної перевірки, результати якої дають уявлення про те, наскільки кандидат підходить визначеній посаді, тобто є не тільки професійно підготовленим, але й психологічно буде здатен пристосуватись до нових умов праці.

Отже, проведення дослідження основних теоретичних та організаційних аспектів функціонування інститутів державної служби в Україні та США дало можливість більш детально проаналізувати їх специфіку функціонування та на цій основі визначити особливості, що притаманні таким інститутам у порівнюваних державах. Не зважаючи на те, що Україні та США повністю відрізняється за усіма параметрами, таке порівняння є доцільним та актуальним. На його основі визначено саме позитивний досвід США, який доречним було б імплементувати в законодавство України, зокрема при проведенні конкурсу на заміщення вакантних посад державної служби, а також при ухваленні нормативно-правової бази.

Список використаної літератури:

1. Шамраєва В.М. Забезпечення норм службової етики у структурах державної влади / В.М. Шамраєва // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. – Х. : Магістр, 2009. – №1 (35). – С. 384–392.

2. Мельников О.Ф. Кар'єра в системах державної служби різних країн / О.Ф. Мельников // Держава та регіони : наук.-вироб. журнал. – 2008. – № 1. – С. 130–140. – (Серія "Державне управління").

3. Бахрах Д.Н. Административное право : [учебник] / Д.Н. Бахрах. – М. : Изд-во "БЕК", 1997. – 369 с.

4. Ноздрачев А.Ф. Государственная служба : [ученик для подготовки государст. служащих] / А.Ф. Ноздрачев. – М. : Статус, 1999. – 591 с.

5. Старилов Ю.Н. Служебное право : [учебник] / Ю.Н. Старилов. – М. : БЕК, 1996. – 698 с.

6. Павленчик П.Т. Проходження державної служби в Україні: організаційно-правові засади : автореф. дис. на збиття наук. ступеня канд. з держ. управ. : спец. 25.00.03"Державна служба" / П.Т. Павленчик – К. : НАДУ, 2001. – 18 с.

Теоретико-правові проблеми діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг

Химичук К.В. - викладач кафедри загально правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

Актуальність дослідження надання адміністративних послуг органами юстиції України зумовлена необхідністю вдосконалення правового регулювання діяльності вищезазначених уповноважених суб'єктів з надання адміністративних послуг з метою якісного забезпечення реалізації прав фізичних та юридичних осіб.

На підставі аналізу визначення поняття «адміністративні послуги» під адміністративними послугами, що надаються органами юстиції України, автором розуміється публічно-сервісна діяльність відповідних адміністративних органів, що полягає у вчиненні певних юридичних дій та спрямована на забезпечення (юридичне оформлення) умов для реалізації прав фізичної або юридичної особи за її зверненням.

Загальною метою діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг є реалізація правозабезпечувальної, правореалізаційної, правоохоронної функцій держави. Конкретною метою діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг є: 1) засвідчення факту як дії особи (наприклад:

створення особи, набуття статусу особою, усиновлення, шлюбу, розірвання шлюбу, зміни імені); 2) забезпечення реалізації прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб (зокрема, на здійснення певного виду діяльності, наприклад: нотаріальної, адвокатської діяльності, діяльності з надання юридичних послуг); 3) офіційного визнання (зокрема: осіб, документів); 4) підтвердження державою настання подій (зокрема: народження фізичної особи, смерті).

Процес діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг завжди виражається у здійсненні уповноваженими суб'єктами соціально значимих юридичних дій (наприклад: державної реєстрації юридичних осіб і фізичних осіб - підприємців, об'єктів нерухомості, актів цивільного стану, правочинів; ліцензування тощо), обов'язковою ознакою яких є настання правових наслідків.

Засоби діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг представлені правовими засобами, які полягають у встановленні стандартів, конкретних адміністративних процедур, зборів, мита, плати за певні види адміністративних послуг.

Надання адміністративних послуг органами юстиції України як процедура, що визначає способи звернення за адміністративною послугою, вартість адміністративних послуг, строки надання адміністративних послуг, результат адміністративної послуги тощо, складається з наступних стадій: 1) прийняття звернення; 2) розгляд справи; 3) прийняття рішення; 4) оскарження рішення (факультативна стадія).

Особливістю кожної із стадій проваджень з надання адміністративних послуг органами юстиції є наявність власної мети (яка є частиною головної мети процедури надання адміністративних послуг), правових засобів (принципів, стандартів), процесу (процедурних повноважень як сукупності дій та рішень уповноважених суб'єктів), результату (сервісних повноважень як вчинення певних дій або видачі певного документа встановленого зразка).

Більшість адміністративних послуг, які надаються органами юстиції України, є платними. Згідно з чинним законодавством України за надання адміністративних послуг органами юстиції України стягується державне мито (наприклад: за видачу свідоцтва про державну реєстрацію шлюбу), збір (наприклад: за державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців), плата (наприклад: за видачу ліцензії).

Об'єктом діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг є юридично оформлена умова для реалізації прав, свобод, законних інтересів і виконання обов'язків фізичних і юридичних осіб, тобто вчинення останніми певних дій чи набуття правового статусу.

Предметом надання адміністративних послуг органами юстиції України виступає відповідний документ встановленого законом зразка (наприклад: свідоцтво, ліцензія) або дія (наприклад: проставлення апостилю).

Результатом діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг є рішення індивідуального характеру, зміст якого передбачає задоволення вимоги або обґрунтовану відмову у наданні послуги.

Отже, діяльність органів юстиції України у сфері надання адміністративних послуг як процедурна форма публічно-сервісної діяльності адміністративних органів − це особливий вид зовнішньої діяльності конкретних органів виконавчої влади та їх посадових осіб, яка передбачає виконання певних завдань і здійснення окремих повноважень, що спрямовані на забезпечення реалізації прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб (суб'єктів), офіційне визнання документів (об'єктів), засвідчення дій особи та підтвердження настання певних подій (юридичних фактів).

Список використаної літератури:

1. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Указ Президента України від 6 квітня 2011 року № 395/2011.

2. Про затвердження Положення про Державну реєстраційну службу України: Указ Президента України від 6 квітня 2011 року № 401/2011 // Офіційний вісник України від 22.04.2011 — 2011 р., № 28, стор. 56, стаття 1163, код акту 55987/2011.

3. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 року № 1775-III // Відомості Верховної Ради України від 08.09.2000 — 2000 р., № 36, стаття 299.

4. Поняття «суспільство», «суспільне», «соціальне», «соціум». Суспільство як самоорганізована система / Людина і світ: [підручник] / Л.В. Губерський, В.Г. Кремень, А.О. Приятельчук та ін.; [за ред. Л.В. Губерського]. – К.: Знання, 2001. – С. 187 – 193.

Окремі перспективи розвитку органів самоорганізації населення в Україні в контексті євроінтеграції

Юрковська Л.Г. - викладач кафедри загально правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, професор **Олійник А.Ю.**

Постановка проблеми. Восени 2014 року Україна ратифікувала Угоду про асоціацію з ЄС [4], яка, серед іншого, визначає стратегічні перспективи розвитку вітчизняних економічної, політичної, соціально-гуманітарної та правової систем. Вказана обставина актуалізувала завдання пошуку оптимальних правових моделей реформування на основні європейських стандартів адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні, які мають ґрунтуватись, зокрема, на імплементації у вітчизняну правову реальність європейських стандартів місцевого самоврядування, передбачених Європейською Хартією місцевого самоврядування [1]. На даний час відповідні проекти змін до Конституції України та законів України напрацьовує новостворена Конституційна комісія. На нашу думку, при підготовці вище вказаних законопроектів обов'язково слід врахувати і поглибити потенціал органів самоорганізації населення (далі – ОСН) як особливого елемента місцевого самоврядування в Україні з метою найбільш оптимального поєднання європейських стандартів місцевого самоврядування та вітчизняних самоврядних традицій.

Аналіз останніх досліджень. Серед вітчизняних досліджень останніх десятиліть, присвячених питанням правової природи, організації роботи, місцю і ролі органів самоорганізації населення в системі місцевого самоврядування в Україні, можна виділити роботи таких провідних вітчизняних вчених, як О.В. Батанов, В.В. Кравченко, П.М. Любченко, А.Ю. Олійник, М.В. Пітцик, С.Г. Серьогіна, Ю.О. Фрицький та інші, а також дисертаційні дослідження Д.В. Кольцової, Н.В. Мішиної, О.С. Орловського, О.Г. Остапенко тощо. Однак залишаються повною мірою не дослідженими перспективи розвитку органів самоорганізації населення (далі – ОСН) в контексті євроінтеграції України.

Постановка завдання. У зв'язку з вище викладеним, метою даної роботи є аналіз окремих перспектив розвитку органів самоорганізації населення (далі – ОСН) як особливого елемента системи місцевого самоврядування в Україні, найбільш наближеного до населення, в контексті євроінтеграції України.

Слід зауважити, що дослідження існуючих систем місцевого самоврядування в країнах-членах ЄС дозволяє стверджувати, що органів місцевого самоврядування, які можна було б розглядати як прямі і безпосередні аналоги вітчизняних ОСН, на даний час практично не існує. На думку О.С. Орловського, досить близькими за своєю правовою природою до українських ОСН є польські гміни [5]. Проте, на нашу думку, відмінних рис між гмінами та ОСН все ж більше, ніж спільних, хоча обидва різновиди органів місцевого

самоврядування належать до низового, найбільш наближеного до населення самоврядного рівня.

Вище вказані обставини відсутності у європейських моделях прямих аналогів вітчизняним ОСН може негативно вплинути на перспективу їх існування як елементу системи місцевого самоврядування в Україні. Одним із шляхів, яким потенційно може піти законодавець при підготовці реформи місцевого самоврядування, є визнання за ОСН суто громадсько-політичної природи без наділення їх публічно-владними повноваженнями. Таким способом ОСН будуть фактично виключені з системи місцевого самоврядування в Україні, що, на нашу думку, було б помилковим з огляду на максимальну наближеність ОСН до населення та стратегічні завдання розвитку та зміцнення традицій низової демократії, що стоять сьогодні перед Українською державою та громадянським суспільством.

На даний час у проекті Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування)» ОСН все ж згадуються, хоча і досить фрагментарно. Зокрема, пропонується змінити обсяг і зміст компетенції ОСН, оскільки сільські, селищні, міські ради зможуть наділяти ОСН не частиною власної компетенції, фінансів, майна, а частиною компетенції своїх виконавчих органів. [2]

Сам факт згадки у вище вказаному законопроекті ОСН слід розцінювати як явище позитивне та таке, що свідчить про відсутність у законодавців намірів викреслити ОСН з системи місцевого самоврядування в Україні. Проте для ефективного впливу на суспільні відносини, розвитку традицій низової демократії, виховання населення у дусі поваги як до міжнародних, європейських, так і до вітчизняних правових цінностей ОСН потребують законодавчого зміцнення матеріальної, фінансової організаційної основи їх діяльності. Законопроектні напрацювання у даному напрямку на сьогодні, на жаль, практично відсутні, хоча саме через сприяння збільшенню ефективності діяльності ОСН по всій території України можна було б забезпечити, наприклад, реалізацію принципу субсидіарності, передбаченого Європейською Хартією місцевого самоврядування [1].

Окрім цього, перед Україною сьогодні гостро стоїть завдання реінтеграції у вітчизняний економічний, політичний, правовий, культурний простір територій Донецької та Луганської областей, що не можливо здійснити виключно шляхом державно-владних велінь. Для вирішення цього завдання необхідна регулярна, копітка, багатовекторна робота з населенням відповідних територій, яку на сьогодні частково здійснюють переважно волонтерські організації. На наш погляд, за умови належного матеріально-фінансового, організаційного та законодавчого забезпечення таку діяльність досить ефективно могли б проводити саме створені на вказаних територіях ОСН.

Висновки. Таким чином, ОСН мають перспективи бути збереженим у оновленій на підставі європейських стандартів системі місцевого самоврядування в Україні як найбільш наближений до населення елемент цієї системи, оскільки саме через діяльність ОСН може бути втілений європейський принцип субсидіарності. Окрім цього, ОСН, за умови належного законодавчого, організаційного, матеріально-фінансового забезпечення їх діяльності, здатні сприяти покращенню ефективності управління місцевими справами територіальних громад на всій території України, а особливо через комплексну різноспрямовану взаємодію з населенням сприяти реінтеграції у вітчизняний економічний, політичний, правовий, культурний простір територій Донецької та Луганської областей.

Список використаної літератури:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року, Страсбург, ратифікована Законом України № 452/97-ВР від 15 липня 1997 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036/

2. Про внесення змін до Конституції України (щодо повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування): Проект Закону України № 4178а від 26 червня 2014

р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=51513.

3. Про органи самоорганізації населення: Закон України № 2625-III від 11.07.2001 р. . [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 48. – ст. 254.

4. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України № 1678-VII від 16 вересня 2014 р. [Електронний ресур] // Режим доступу: http: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1678-18.

5. Орловський О.С. Правовий статус органів самоорганізації населення [Текст] : дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Орловський Олексій Сергійович ; Одеська національна юридична академія. - О., 2004. - 265 арк.

Теорія форми держави Україна

Панченко Б.С. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **- Лазаренко Л.А.**

В теорії під формою держави, зазвичай, розуміють поєднання форми державного правління, форми державного устрою і типу державного режиму, тобто елементів, які розкривають організацію державної влади, її устрій і методи здійснення.

В загальному розумінні форма правління — це організація верховної державної влади, її структура, компетенція, порядок утворення, тривалість повноважень, зв'язок з населенням тощо. За формою правління розрізняють монархії з їх різновидами та республіки. Серед останніх виділяють президентську, парламентську, парламентсько-президентську і президентсько-парламентську республіки.

В свою чергу форма державного устрою трактується як внутрішня будова держави, її національно-державний та адміністративно-територіальний устрій. В теорії розрізняють держави з унітарним і федеративним устроєм [1, 76-77].

Державний режим — визначається основними методами, прийомами, способами, засобами, з допомогою яких здійснюється влада в державі, тобто: участь в державному управлінні народу та врахування його інтересів: колегіальність прийняття рішень; наявність та законодавчо визначених можливостей опозиції; забезпечення прав і свобод громадян тощо. Розрізнюють тоталітарний, фашистський, авторитарний і демократичний режими.

Конституційна система формування влади в Україні в останній час набула особливої актуальності. В загальних положеннях Конституції України, прийнятій на п'ятій сесії ВРУ 28.06.1996 р., встановлені наступні засадничі положення:

1. Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою (ст.1). Україна є республікою(ч.2 ст.5).

2. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (ч.2 ст. 3).

3. Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові [2].

У відповідності до зазначених засадничих положень, Конституція України мала закріпити систему влади та порядок її формування, відкликання, функцій, а Парламент — прийняти необхідні конституційні закони, в тому числі Закон «Про всеукраїнський і місцеві референдуми».

Відповідно до ст. 6 Конституції України, «Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову». Зазначені три гілки влади є елементами керуючого суб'єкта (влади загалом) на керований об'єкт — суспільство.

Керуючий суб'єкт може ефективно функціонувати, якщо він, його елементи, структурні частини елементів (влада в регіонах) мають законодавчо визначені чіткі функції, завдання, форми взаємодії для досягнення спільної мети.

Конституція містить суперечності щодо структурної будови виконавчої гілки влади та формування регіональних влад. Вимоги Основного Закону щодо формування Вищої ради юстиції, складу Конституційного Суду України, Ради НБУ тощо, призначень на деякі високі державні посади мають наслідком політизацію діяльності зазначених органів і посадових осіб [3, 54].

Визначені п.12 ч.1 ст.85 Конституції України основи системи державного управління призвели до перманентного протистояння гілок влади, боротьби за невизначеність їх функцій та відповідальності шляхом блокування прийняття законів про Президента України, Всеукраїнський та місцевий референдуми тощо. Таке протистояння може мати один результат — руйнацію держави, що фактично і відбувається. Системно порушуються права людини і громадянина, передбачені Розділом II Конституції , серед яких особливо виділимо право на достатній життєвий рівень (ст. 48). Важким тягарем для економіки та життя суспільства стала іноземна валютизація, нестабільність гривні. Загальновизнаним фактом є корупція судової гілки влади, а значить правова незахищеність суспільства і кожної людини. Вища рада юстиції з її конституційним статусом існує сама по собі і не відповідальна за стан справ в судовій системі .

Визначення форми держави Україна має важливе значення для підтримання правового режиму та формування громадянського суспільства. Відповідно до ч.1 ст.5 Конституції Україна є республікою. Наука сформувала ознаки, які притаманні для республіканської форми правління. Частина цих ознак реально, а частина формально притаманні Україні. Формальною ознакою є виборність, особливо депутатського корпусу, тому, що вона в умовах нашої держави зводиться до вибору політичних технологій. Реально відсутня і така ознака республіки, як колегіальність в прийнятті державних рішень. Зовсім відсутня одна з головних ознак республіки — відповідальність влади. З цією обставиною в суспільстві пов'язують його перманентні системні проблеми.

Конституція закріпила унітарну форму державного устрою України (ч.2 ст.2), однак наявність в її складі Автономної Республіки Крим викликає певні заперечення цього конституційного визначення. Теорія держави в пошуках пояснень для подібних ситуацій, що суттєво впливають на управління, використовує поняття «децентралізована унітарна держава» [4, 6].

Державний режим в Україні, як це закріплено в ст.1 Конституції, демократичний. Це означає , що в нашій державі має панувати народовладдя. Спеціальний аналіз авторами цієї статті виступів державних, політичних, громадських діячів, науковців не виявив прихильників думки, що Україна є державою народовладдя. Навпаки, постійно підкреслюється відсутність рівності та свободи людей, вільної участі народу в управлінні державою. Констатується, що Україна — своєрідний кланово-корумпований олігархат.

В якості висновку варто зазначити, що європейська і світова практика свідчить, про необхідність виявлення і наукової оцінки нових тенденцій, які виливають на визначення форми держави. Дослідження і науково-практичні дискусії щодо форми держави Україна могли б стати своєрідним компасом для суспільних перетворень, забезпечення ефективного державного управління.

Список використаної літератури:

1. Загальна теорія держави і права. / За ред. В.В.Копейчинкова, К: Юрінком Інтер- 1999 р., С.- 76.

2. Конституція України. — К., 1996.

3 Таційй В. Й., Грошевий Ю. М. Правові заходи охорони Конституції // Вісн. Академії правових наук України. — 2005. — № 3. — С. 41—42.

4. Коментар до Конституції України, Інститут законодавства Верховної Ради України, Київ 1996.

Роль правоохоронних органів у формуванні правової держави в умовах євроінтеграції України

Валова А.В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **- Грянка Г.В.**

Для органів внутрішніх справ України сьогодні є найактуальніші проблеми: недосконаліть організаційної й функціональної побудови; неефективність планування та інспектування діяльності органів внутрішніх справ; недостатній вплив центрального апарату МВС України на конкретне положення справ на місцях; відсутність діючих критеріїв оцінки роботи органів внутрішніх справ в боротьбі зі злочинністю та охороні громадського порядку; слабка взаємодія між підрозділами системи МВС з іншими правоохоронними органами та органами державної влади; незадовільне матеріально-технічне забезпечення, що відстає від рівня соціально-економічного розвитку суспільства та сучасної злочинності; виконання міліцією невластивих їй функцій; недосконаліть системи підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів; професійна деформація співробітників тощо.

На сучасному етапі простежується тенденція, коли Захід і Росія не розглядають Україну як самостійну геополітичну одиницю. Причиною цього є стійке уявлення про відсутність самодостатності країни як суб'єкта геополітики. Результатом зазначених тенденцій став своєрідний геополітичний вакуум України, що окреслив нагальну потребу в пошукові теоретичного обґрунтування її геополітичної функції. Зокрема, А. Костирєв вважає, що реалізація геополітичної функції України перебуває в площині діалогу цивілізацій, між морськими та континентальними геополітичними центрами сили, між Європою та Азією [1, с. 135].

Говорячи про реформування системи правоохоронних органів України, необхідно не забувати про вдосконалення нормативно-правового регулювання діяльності органів внутрішніх справ. Створення повноцінного правового підґрунтя – це, безперечно, одне з головних завдань реформування МВС і правоохоронних органів загалом. Реформаторські дії мають спиратися на відповідні нормативно-правові акти, які визначають завдання та функції тієї чи іншої правоохоронної структури, її місце і роль у системі виконавчої влади, принципи діяльності тощо. Необхідно розділити функції органів внутрішніх справ із урахуванням принципу системності розподілу повноважень. Отже, нормативно-правове закріплення концептуальних основ правоохоронних органів позитивно вплине на процес реформування [2, с. 16].

Останнім часом спостерігається активна законодавча діяльність, спрямована на вдосконалення чинної нормативно-правової бази регулювання діяльності МВС України, приведення її у відповідність до європейських і світових стандартів у правоохоронній сфері.

У свою чергу, докорінній трансформації підлягають світоглядний базис і поведінкові установки, які були визначальними в діяльності радянських правоохоронних органів. І досі стереотипи, притаманні старій системі, заважають розв'язанню сучасних проблем захисту населення від протиправних посягань. Необхідно, щоб вітчизняні правоохоронці перейшли від старої карально-репресивної домінанти своєї діяльності до дієвого захисту й пропагування загальнолюдських цінностей, служачи не певній партії чи клану, а кожному громадянинові, закону, інтересам розвитку всього українського суспільства.

До складу нового МВС можуть входити різні служби (національної поліції, Національної гвардії, прикордонної, міграційної служб, служби з питань надзвичайних ситуацій та ін.), проте головною умовою побудови МВС є фінансова та організаційно-управлінська самостійність кожного з них (як окремого органу виконавчої влади), отримана в результаті реформування та розробки власної стратегії розвитку.

Міністр внутрішніх справ з центральним апаратом виконує роль куратора та координатора діяльності з правом прямо керувати кожною із служб лише у надзвичайних випадках [3, с. 256].

Виходячи з вище викладеного необхідно визначити що поліцейські підрозділи мають бути достатньо відкриті для форм зовнішнього контролю, в тому числі – громадського контролю. Основна статистика поліції (чисельність особового складу, гендерний баланс, розмір бюджету тощо) має бути доступна для суспільства, а прохання громадян та організацій про доступ до обмеженої інформації мають розглядатися в розумний строк і з детально вмотивованою відповіддю в разі відмови. Поліція має запровадити посади для спеціальних посадовців або створити окремі підрозділи, які відповідають за зв'язок із громадськістю та міжнародними організаціями. Суспільство також повинно без зайвих зусиль мати доступ до інформації, що стосується планування роботи поліції в цілому, реалізації запланованих заходів та результатів роботи.

Список використаної літератури:

1. Костырев А. Г. Украина: Буфер или межцивилизационный форум / А. Г. Костырев // Современная Европа. – 2008. – № 4. – С. 131–137.

2. Суббот А. В. Удосконалення системи забезпечення безпеки працівників правоохоронних органів в умовах сучасних трансформаційних процесів / А. В. Суббот // Журнал Віче. – 2013. – № 4. – С. 16.

3. Василенко І. К. Актуальні проблеми правового забезпечення громадського порядку / І. К. Василенко // Співпраця поліції, органів адміністрації та місцевої громадськості. – 2013. – № 2. – 258 с.

Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб

Гладиш Л.С. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

Відповідальність фізичних осіб за міжнародні злочини найчастіше настає за умови, що їхні злочинні дії пов'язані зі злочинною діяльністю держави. Офіційний статус особи (голова держави, уряду тощо) не звільняє її від кримінальної відповідальності.

Тому зараз загальновизнаними є норми вироку Нюрнберзького трибуналу. По-перше: „Злочини проти міжнародного права вчиняються людьми, а не абстрактними категоріями, і тільки шляхом покарання окремих осіб, які скоїли такі злочини, можуть бути виконані норми міжнародного права…". Це положення безпосередньо обґрунтовує наявність та необхідність саме індивідуальної відповідальності фізичних осіб. По-друге: „Принцип міжнародного права, який в окремих випадках захищає представника держави, не може бути застосований до дій, які засуджуються як злочинні за міжнародним правом". Принцип індивідуальної кримінальної відповідальності фізичних осіб знайшов своє відображення також у статутах Міжнародного трибуналу для колишньої Югославії (ст. 7) і Міжнародного кримінального трибуналу для Руанди (ст. 6), а також у Римському Статуті Міжнародного кримінального суду. Так, згідно з ч. 1 ст. 25 Римського Статуту визначено юрисдикцію Суду щодо фізичних осіб, незалежно від того, чи є вони представниками державної влади, чи приватними особами [3, с.120].

Фізичні особи (громадяни держав та особи без громадянства), які вчинили міжнародні злочини, кримінальні злочини міжнародного характеру та інші міжнародні правопорушення (міжнародні делікти), можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності відповідно до чинних міжнародних договорів, що передбачають покарання за такі правопорушення, а також національним законодавством держави, громадянами якої вони є або на території якої вони постійно проживають. За вчинення окремих злочинів, наприклад за піратство або викрадення повітряного судна, фізичні особи можуть бути притягнуті до відповідальності за законами держави захопили піратів або викрадачів повітряного судна. Наприклад, 1990 р. група радянських громадян викрала в Карачі рейсовий літак Аерофлоту. Терористи здалися місцевим спецназу і були засуджені до довічного ув'язнення.

До фізичних осіб можна застосувати положення Конвенції про незастосовність терміну давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства 1968 р., конвенцій, що передбачають видачу злочинців за окремими видами злочинів (наприклад, за крадіжку повітряного судна), конвенцій, укладених державами з питань надання правової допомоги у кримінальних, сімейним та цивільних справах. Головний принцип, якого дотримуються практично всі держави, полягає в невідворотності покарання за вчинене правопорушення міжнародне, особливо за міжнародні злочини, що зачіпають життєво важливі інтереси більшості держав або всього міжнародного співтовариства.

Злочинні дії нацистської Німеччини під час Другої світової війни спричинили обурення міжнародної спільноти. Під час війни ряд союзних держав виступили із заявами (деклараціями), в яких висловлювалися бажання провести відповідне розслідування, засудити й покарати не лише військових злочинців, а й тих, хто несе відповідальність за злочини, вчинені на території держав «вісі Берлін-Рим» проти громадян несоюзних держав.

Серед таких декларацій можна виділити Заяву уряду Радянського Союзу від 14 жовтня 1942 р. “Про відповідальність гітлерівців та їх спільників за злочини в окупованих країнах Європи”, де, зокрема, відзначалось: “Радянський уряд вважає за необхідне піддати суду спеціального міжнародного трибуналу і покарати згідно з кримінальним законом головних німецьких злочинців” [5, с.264]. Також важливе значення має і Московська Декларація 1943 року, підписана главами урядів СРСР, США та Великої Британії про відповідальність гітлерівців за скоєні звірства [6, с.351]. Декларація стосувалась німецьких офіцерів і солдат, котрі були відповідальними за вбивства та інші злочини проти мирного населення. Вона передбачала майбутню екстрадицію таких військових злочинців у країни, де вони скоїли ці злочини. У ній особливо підкреслювалось, що питання про покарання головних воєнних злочинців буде вирішуватись в особливому порядку: “Ця Декларація не стосується питання головних військових злочинців, злочини яких не пов’язані з певним географічним місцем і які будуть покарані спільним рішенням урядів союзників.

У середині 90-х років з метою залучення фізичних осіб до кримінальної відповідальності створені Міжнародний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, скоєні на території колишньої Югославії, і Міжнародний кримінальний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за геноцид та інші серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, скоєні на території Руанди, і громадян Руанди, відповідальних за геноцид та інші подібні порушення, скоєні на території сусідніх держав. Ці трибунали повноважні здійснювати судове переслідування фізичних осіб, відповідальних за вбивство, винищування, поневолення, депортацію, ув'язнення в тюрму, тортури, згвалтування, переслідування за політичними, расовими або релігійними мотивами і інші нелюдські акти.

На міжнародній конференції 1998 р. у Римі прийнято Статут Міжнародного кримінального суду. Юрисдикція Суду обмежується самими серйозними злочинами, що

викликають заклопотаність всього міжнародного співтовариства. Відповідно до ст. 5 Статуту Суд має юрисдикцію щодо таких злочинів: а) злочин геноциду; б) злочини проти людяності; в) військові злочини; г) злочин агресії.

Отже, можна дійти висновку, що міжнародним злочином можуть визнаватись лише явища, надзвичайно небезпечні для існуючих мирних відносин та співпраці держав, і що де-факто лише фізичні особи можуть бути притягнені до міжнародної кримінальної відповідальності, а відтак питання про міжнародну правосуб'єктність фізичних осіб щодо міжнародного публічного права має вирішуватися на новому рівні.

Діяльність військових трибуналів, слід сказати, що хоч вони й досягали своєї головної мети – покарання порушників міжнародного гуманітарного права, та все ж не були досконалими, оскільки не могли запобігти будь-якому іншому міжнародному злочину, скоєному після їх створення. Внаслідок постійної неконтрольованості міжнародних військових конфліктів та тяжких злочинів під час них з'явилася необхідність у постійно діючому міжнародному судовому органі, який би безпосередньо займався певним колом суспільно небезпечних діянь, закрив би собою існуючу в міжнародному праві прогалину та закріпив би в міжнародному кримінальному праві наявність нового інституту. Таким закономірним етапом повинно було завершитися становлення міжнародної кримінальної відповідальності фізичних осіб, що й було зроблено в Римі у 1998 році.

Список використаної літератури:

1. Рагинский М.Ю. Розенблит С.Я. Международный процесс главных японских военных преступников. – М.: Изд-во АН СССР, 1950. – 264 с.
2. Полторак А.И. Нюрнбергский процесс. Основные правовые проблемы. – М., 1966. – 351 с.
3. Галенская Л.Н., Петровский Ю.В. Ответственность физических лиц за совершение международных преступлений //СЕМП. – М., 1973. – С. 120.

До питання нейтралітету у міжнародному праві

Городницький П.С. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

У сучасному світі інтерес до нейтралітету, як одного з інститутів міжнародного права, обумовлений різними факторами. Корені поняття «нейтралітет» сягають періоду античності. Спочатку під нейтралітетом розумілось звичайне невтручання певної держави або державоподібного утворення у війну інших, проте в подальшому інститут нейтралітету розвивався паралельно з розвитком цивілізації та міжнародних відносин загалом.

Інститут нейтралітету остаточно сформувався на початку XIX ст., і означав правовий режим держави, яка вирішила залишитись осторонь від війни між двома або більше державами. Нейтралітет розглядався відповідно як статус, що ґрунтується на сукупності прав, якими користується нейтральна держава, й обов'язків, покладених на неї [1].

І. І. Лукашук зазначає, що нейтралітет – один з найдавніших інститутів права війни. Однак у сучасному міжнародному праві він знайшов чимало нових рис. Як інститут міжнародного гуманітарного права він розглядається, насамперед, як інструмент, покликаний захистити населення держави від лих, пов'язаних із збройним конфліктом [2, с. 421].

Н. В. Пронюк вказує, що нейтралітет у війні – це особливий правовий статус держави, що не бере участь у війні і утримується від надання допомоги обом воюючим

сторонам. Нейтралітет на практиці виявляється як принцип неупередженості, за яким нейтральна держава не повинна віддавати перевагу жодній з воюючих держав і надавати кожній з них ті права і переваги, що вона надає іншій [3].

У теорії та практиці сучасного міжнародного права виділяють наступні види нейтралітету:

1) постійний нейтралітет – неучасть у будь-яких воєнних конфліктах, у воєнних блоках і союзах, діяльність яких спрямована проти інших держав; постійний нейтралітет передбачає також протидію втягуванню у війну, недопущення іноземного втручання у внутрішні справи, створення на власній території іноземних військових баз і формування загонів воюючих сторін, передачі воюючим сторонам техніки та боєприпасів; у випадку порушення цих правил воюючі сторони вправі вважати територію нейтральної держави театром воєнних дій. Слід також зазначити, що єдиним дозволеним для держави з постійним нейтралітетом видом воєнного конфлікту є оборонна війна − коли вона збігається з індивідуальною самообороною;

2) нейтралітет під час війни (воєнний або евентуальний) – неучасть у воєнному конфлікті. Статус воєнного нейтралітету визначає позицію держави стосовно конкретного конфлікту, але стосовно іншого – ця позиція може змінюватися без порушення норм міжнародного права;

3) нейтралітет у силу договору між відповідними державами. Сутність цього виду, на нашу думку, полягає в тому, що статус нейтральної держава набуває в силу укладеного міжнародного договору між певними суб'єктами міжнародного права, набуваючи таким чином статусу держави, що не бере участь у воєнному конфлікті між певними, визначеними у договорі державами, і, таким чином, зобов'язується утримуватися від надання допомоги конфліктуючим сторонам.

Основними міжнародними нормативно-правовими актами, які складають основу правового регулювання інституту нейтралітету, є Головний акт Віденського конгресу 1815 року, конвенція Другої Гаазької конференції 1907 року, а також статут ООН.

Статут ООН визначає нейтралітет як один з інститутів міжнародного права, побудований на визнанні прав нейтральної держави: на територіальну недоторканність і цілісність держави; на власні збройні сили, чисельність яких не перевищує потреб самооборони; на надання нею притулку біженцям і постраждалим внаслідок конфліктів; на економічну допомогу інших держав, якщо це не порушує її нейтралітету; а також її юридичних обов'язків: здійснювати миролюбну зовнішню політику, розвивати дружні взаємини з усіма без винятку державами, сприяти зміцненню загальних миру та безпеки; на практиці доводити готовність здійснювати міжнародне співробітництво з вирішення економічних, соціальних, культурних і гуманітарних проблем, сприяти та розвивати повагу до прав і основних свобод усіх без винятку людей, незалежно від раси, статі, мови та релігії; вирішувати міжнародні спори мирними засобами, спрямованими на зміцнення миру, безпеки і справедливості, утримуватися в міжнародних відносинах від погроз силою і від її застосування [4].

Слід зазначити, що основне положення міжнародно-правових норм, які складають основу правового регулювання інституту нейтралітету зводиться до того, що територія нейтральної держави не може перетворитися на театр воєнних дій [5, с. 601].

Статус нейтралітету держави передбачає непорушність її кордонів та недоторканість території. Тому Л. Д. Тимченко та В. П. Кононенко зазначають, що у випадку посягання на статус нейтральної держави вона може використовувати збройні сили для захисту нейтралітету. Проте допускається перевезення хворих і поранених воюючих сторін через територію нейтральної держави [5, с. 602].

Таким чином, терміном «нейтралітет» (від лат. «neuter» – ні той, ні інший), визначається такий зовнішньополітичний курс держави, який характеризується її неучастю у війнах між іншими державами та відмовою від воєнної допомоги воюючим

сторонам, а також не входженням у воєнні союзи чи воєнно-політичні блоки, відсутністю іноземних військ на її території, власних військових баз на території інших країн.

Список використаної літератури:

1. Міжнародне публічне право : підручник / В. М. Репецький, В. М. Лисик, М. М. Микієвич та ін.; за ред. В. М. Репецького. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2012. – 437 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072046657/pravo/mizhnarodne_publichne_pravo

2. Лукашук И. И. Международное право: особенная часть: учебник для студентов юридических факультетов и вузов. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – М.: Волтерс Клувер. – 2005. – 517 с.

3. Пронюк Н.В. Сучасне міжнародне право: Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2008. – 344 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072020653/pravo/suchasne_mizhnarodne_pravo

4. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26. 06. 1945 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010

5. Міжнародне право : підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. – К. : Знання, 2012. – 631 с. – (Вища освіта XXI століття).

Роль територіальних громад в системі місцевого самоврядування

Гуральник В.М. - аспірант Київського університету туризму, економіки і права

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

Відповідно до ст.140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України [1].

Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» під територіальною громадою розуміє сукупність жителів, об'єднаних постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр (ст.1). Вона проголошується первинним, центральним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень [2].

Підкреслимо, що соціально-правова структура такого багатоаспектного явища як територіальна громада містить поняття населення як соціальної спільноти жителів, об'єднаних спільною діяльністю, інтересами та цілями щодо задоволення потреб, пов'язаних з побутом, середовищем проживання, відпочинком, навчанням, спілкуванням. Загалом це складна форма суспільної організації, сукупність місцевих жителів, об'єднаних на публічних засадах у межах певної території.

Як відомо, місцеве самоврядування здійснюється сільською, селищною, міською територіальною громадою як безпосередньо, так і через систему органів місцевого самоврядування, поєднуючи форми прямої і представницької демократії.

Поряд з цим, особливе місце в системі самоврядування, як це випливає з Конституції, посідають районні та обласні ради. Вони покликані забезпечити реалізацію спільних інтересів територіальних громад сіл, селищ, міст на своїй території, а також — захищати інтереси місцевого самоврядування перед районними та обласними держадміністраціями. Так як законодавчо не передбачено функціонування обласних і районних територіальних громад, а районні і обласні ради визначені як органи місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси громад сіл, селищ і міст,

конституційно закріплено, що в управлінні районних і обласних рад можуть бути лише об'єкти спільної власності сільських, селищних, міських територіальних громад.

Законодавством визначено, що обрані депутати, сільський, селищний, міський голова представляють інтереси всієї територіальної громади, забезпечують активну участь населення, виконують їх доручення. У системі місцевого самоврядування виконавчі органи місцевих рад забезпечують реалізацію демократично виражених місцевих інтересів та певних функцій виконавчої влади. В Україні їх повноваження включають як ті, що безпосередньо випливають з колективних потреб територіальних громад (власні, самоврядні повноваження), так і окремі повноваження органів виконавчої влади, надані (делеговані) законом цим органам. Водночас органи самоорганізації населення як представницька форма місцевого самоврядування, утворена для самостійного вирішення питань місцевого значення, виходячи з інтересів жителів відповідної територіального громади, обираються місцевими жителями на певній території, наділяються радами частиною власної компетенції, повноваженнями щодо володіння, користування і розпорядження майном комунальної власності відповідної громади [3].

Можливість прямого вирішення питань місцевого значення громадою означає, що вона як основний суб'єкт самоврядування має правові підстави і можливості для самостійного вирішення чи контролю за здійсненням місцевих питань. При цьому розподіл компетенції органів самоврядування з реалізації передбачених місцевих питань у ст.143 Конституції не закріплено, не встановлюється і система конкретних органів самоврядування, що мають право здійснювати такі повноваження. Це певною мірою деталізовано окремими актами у сфері місцевого самоврядування.

Слід виокремити значення статутів громад і відповідно статутного права, що свідчать про своєрідність правового регулювання і специфіку місцевих традицій та звичаїв громад.

Не дивлячись на це, у системі місцевого самоврядування в Україні найслабшою ланкою, без сумніву, є територіальна громада, хоч формально це базовий елемент даної системи. Про її слабкість свідчать вади її структури, юридичного й фактичного статусу тощо. Так, як правило, громади не є структурованими організмами, в них немає елементів громадської багатоманітності та публічної конкуренції. Громада позбавлена прав юридичної особи, при тому, що в неї є майно, фінанси, установчі права тощо. Ряд правових норм, що стосуються територіальних громад, залишаються декларацією. Реального механізму функціонування громад, умов для формування дієздатного самоврядування в Україні поки що не створено. Можливо, ці проблеми слід розв’язати в окремому законі про територіальну громаду [4-5].

Ці та інші важливі заходи, на нашу думку, сприятимуть належній реалізації конституційно-правового статусу територіальної громади, виконання визначальних завдань і функцій, покладених на неї як на основного первинного суб’єкта місцевого самоврядування. У будь-якому випадку слід пам’ятати, що функції органів місцевого самоврядування. Основна мета органів місцевого самоврядування, функції яких є похідними від функцій цих спільнот, полягає у забезпеченні реалізації територіальною громадою її колективного права на місцеве самоврядування, яке має невід'ємний та невідчужуваний характер.

Список використаної літератури:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.142.

2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України 1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

3. Про органи самоорганізації населення. Закон України 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 48. – Ст.254.

4. Пронюк Н.В. Удосконалення статусу територіальної громади в Україні / Н. В. Пронюк // Науковий вісник КНУВС. – 2008. – №1. – С. 79-87.

5. Камінська Н.В. Європейська система місцевого і регіонального самоврядування та Україна: монографія / Н. В. Камінська. – Київ, 2012. – 413 с.

Перспективи розширення повноважень органів і посадових осіб місцевої влади

Гуральник М.М. - аспірант Київського університету туризму, економіки і права

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

Існування демократичної правової держави і громадянського суспільства, як і процеси європейської інтеграції, передбачають створення ефективної децентралізованої системи публічної влади, яка ґрунтувалася б на верховенстві права, народовладді, визнанні людини найвищою соціальною цінністю. Зазначені завдання неможливо реалізувати без повноцінної системи місцевого самоврядування на локальному та регіональному рівнях.

Аналізуючи Європейську хартію місцевого самоврядування 1985 р., можна зробити висновок, що основним суб'єктом місцевого самоврядування вважаються органи місцевого самоврядування. Водночас у чинній Конституції України основним суб'єктом місцевого самоврядування виступає територіальна громада, немає чіткого розуміння суб'єкта місцевого самоврядування на рівні району та області, констатується, що обласні та районні ради є органами, що представляють спільні інтереси територіальних громад.

Такий стан речей не відповідав загальноєвропейським вимогам гарантування регіонального самоврядування і в Рекомендації КМРВРЄ 102 (2001) звернуто увагу на необхідність «створення визначеної Конституцією демократичної системи регіонального самоврядування, яка б прямо представляла інтереси громад на проміжному рівні між місцевими та державними органами влади».

За умов відсутності конституційного положення про наявність виконавчих органів у районних та обласних радах, місцеве самоврядування на регіональному рівні має декларативний характер, а більшість важелів впливу концентруються в місцевих адміністрацій, тобто державної виконавчої влади. Позбавлення районних та обласних рад права утворювати власні виконавчі органи є суттєвим порушенням принципу організаційної самостійності місцевого самоврядування, зокрема, непідпорядкованості органів місцевого самоврядування іншим суб'єктам влади.

Конституція України не використовує поняття «інтерес населення», у ній йдеться лише про «спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст», які представляють районна чи обласна ради (ч. 4 ст. 140). З такою прогалиною пов'язана інша проблема вітчизняної системи місцевого самоврядування: у Конституції відсутня норма, яка б передбачала обов'язкове врахування інтересів територіальних громад при прийнятті державою рішень щодо питань, які стосуються місцевого самоврядування (хоч передбачено ст. 4 Хартії).

Належне застосування принципу субсидіарності, який є європейським правовим стандартом місцевого самоврядування і довів свою ефективність у країнах Європи, що входять до міжнародних організацій, розвиток їх правових систем сприяло удосконаленню існуючих моделей місцевого самоврядування, взаємодії держави і територіальних громад, органів місцевого самоврядування, і в результаті розподілу чи перерозподілу їх повноважень.

При встановлені компетенції місцевого самоврядування не повною мірою було дотримано принципу субсидіарності. Значна частина повноважень місцевого самоврядування отримала статус «делегованих». Недосконалий розподіл повноважень між

органами місцевого самоврядування і місцевими органами виконавчої влади створив ситуацію «конкуренції компетенцій», коли одні питання опинилися у віданні різних органів публічної влади.

Очевидно, що в Україні не достатньою мірою реалізовано принцип правової самостійності місцевого самоврядування: повноваження повинні бути повними і виключними, тобто не повинні одночасно належати іншим органам публічної влади. Порівняння переліку повноважень місцевих органів державного управління (закріплені у Законі «Про місцеві державні адміністрації» 1999 р.) та органів місцевого самоврядування (Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» 1997 р.) показує, що 16 напрямків їх діяльності збігаються повністю, а 12 – частково. Ппроблемою для органів місцевого самоврядування постає великий обсяг не підкріплених фінансами делегованих державою повноважень. Це унеможливлює врахування обсягів та характеру завдань, досягнення ефективності й економії при наділенні певними функціями відповідних органів.

Відповідно до традиції, яка сформувалась ще у радянські часи, Конституція України не передбачає можливості для територіальної громади на власний розсуд обирати модель місцевого самоврядування, тобто відійти від уніфікованої моделі місцевого самоврядування, однакової для усіх видів населених пунктів та усіх рівнів місцевого самоврядування. Ст. 141 Конституції встановлює одну модель керівництва органами місцевої влади – навколо посади міського голови, суттєво обмежено порядок реалізації власної компетенції органів місцевого самоврядування. Це суперечить практиці країн ЄС, де передбачено можливість для територіальних громад самостійно обирати одну з декількох моделей організації органів місцевого самоврядування. Питання організації діяльності органів місцевого самоврядування є справою кожної громади, тому регулювати його варто не на рівні Конституції, а на рівні закону (із встановленням варіантів вибору) та статуту територіальної громади.

Правове закріплення принципів місцевого самоврядування повинне бути системним, повним, але водночас мінімальним, окреслюючи важливі засади і створюючи сприятливі умови для організації, реалізації й гарантування місцевої демократії. Такий підхід випливає із суті місцевого самоврядування як форми влади народу, що передбачає самоорганізацію населення, а держава за допомогою права лише створює правові рамки для такої активності.

Обмеження самостійності органів місцевого самоврядування у визначенні питань своєї компетенції. Принцип вільного здійснення органами місцевого самоврядування власних ініціатив у Хартії передбачає можливість вирішення органами місцевого самоврядування будь-якого питання, яке не виключене з їхньої компетенції і не віднесене до компетенції іншого органу влади (ч. 2 ст. 4). У Конституції України ж визначено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи повинні діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

У ст. 25 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що сільські, селищні, міські ради правомочні розглядати і вирішувати питання, віднесені Конституцією і законами до їх відання. Конституція України і відповідний закон конфліктують з нормами Хартії. Тому впроваджена в Україні модель територіальної організації влади унеможливлює реалізацію багатьох принципів місцевого самоврядування, зокрема таких як самостійність у вирішенні питань, віднесених до відання місцевого самоврядування та свобода ініціативи в межах закону. Це певні стримувальні фактори розвитку статутного права, бо законодавство, надаючи право територіальним громадам приймати статути, фактично позбавляє їх предмету регулювання.

Відсутність спеціалізованих органів у системі місцевого самоврядування України. Йдеться про органи, які допомагають представницьким та іншим органам, посадовим особам місцевого самоврядування у реалізації покладених завдань щодо обслуговування населення на місцевому і регіональному рівні. Це муніципальна міліція, місцевий і

регіональний омбудсмени, уповноважений у справах територіальної громади, органи самоорганізації населення тощо. Вони налагоджують контакти з населенням, ефективно забезпечують реалізацію і захист прав та свобод людини на муніципальному рівні.

Закони "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону", Указ Президента „Про утворення місцевої міліції" 2001 р. та інші закріпили виконання органами місцевого самоврядування правоохоронних функцій, визначили повноваження місцевих самоврядних органів щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян. Сьогодні у системі місцевого самоврядування України немає відповідних органів чи посадових осіб, для яких правоохоронна функція була б основною, існує централізована структура системи МВС України і практично повна монополізація в її руках функції охорони громадського порядку. Нестабільність в соціально-економічній сфері, неефективне здійснення реформ, неузгодженість законодавства України, незацікавленість органів влади є перешкодами у створенні правоохоронних структур на місцевому рівні, наближених до населення. Це потребує внесення змін і доповнень до законодавства, реорганізації існуючих територіальних підрозділів МВС, використання місцевої міліції в інтересах населення, а не влади.

Стосовно місцевих і регіональних омбудсменів, то Закон «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» передбачає наявність територіальних підрозділів Уповноваженого, але їх на практиці не існує. Тому варто запровадити в системі місцевого самоврядування такі структури, більш доступні і наближені до місцевих жителів, покликані стати невід'ємною складовою процесу запровадження демократичних принципів у життя територіальної громади і всього суспільства. Становище ускладнюється не завжди ефективними органами самоорганізації населення, діяльністю чи бездіяльністю голів місцевих рад тощо.

Зменшення бюрократичних процедур, водночас надання якісних послуг населенню уповноваженими органами і посадовими особами місцевого та регіонального самоврядування, іншими органами на цих рівнях, використання інститутів муніципального менеджменту, державно-приватного партнерства, міжнародних програм тощо спритиме прогресу у цій сфері. На нашу думку, доцільним є залучення України як суб’єкта міжнародного права, її органів влади і посадових осіб, територіальних громад, асоціацій органів місцевого самоврядування до процесу розробки і прийняття міжнародно-правових стандартів демократичного врядування, удосконалення інститутів виборчого і референдного права, інститутів транскордонного та іншого співробітництва.

Сподіваємось, що найближчим часом держава більше уваги приділятиме розгалуженню системи місцевого самоврядування, функціонуванню його органів і посадових осіб, реалізації і захисту прав та інтересів членів територіальної громади. Не зайвим при цьому є вивчення позитивного досвіду інших держав щодо забезпечення інтересів населення, його обслуговування найближчими для людини, територіальної громади інституціями відповідно до існуючих загальновизнаних демократичних цінностей.

Державна служба Франції

Бойко Ю.Р. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Сергєєв І.С.**

Як класична модель державна служба Франції покликана вирішувати соціальні, економічні, політичні, організаційні, правові, ідеологічні цілі. Їх реалізація забезпечує ефективність самого функціонування органів державної влади як складного соціального

інституту. Так, зокрема, економічні цілі державної служби забезпечують підвищення рівня оптимальності державного регулювання економічного сектора країни; політичні - сприяють зміцненню засад правової соціальної держави; організаційні - забезпечують системне виконання повноважень державних органів; правові - відображають спосіб реалізації державними службовцями певних законодавчих актів.

Досліджуючи організаційно - правові засади державної служби у Франції, можна сказати, що це не служба, це «спосіб життя»Першим, хто зрозумів, наскільки важливо створити касту державних чиновників, на якій би трималася влада, був міністр часів Людовіка Х1У — Кольбер.Дослідники кажуть, що французький енергетик, вчитель чи машиніст метро — усе це державні галузі — страйкує не лише тому, що бажає дістати вищу зарплату. Ні, вони найчастіше вимагають аби краще, якісніше надавати послуги клієнтам.Ось наприклад був випадок, коли паризькі листоноші оголосили страйк, протестуючи проти скорочення кількості робочих місць. Мотивом і гаслом страйку було те, що доведеться розносити пошту не тричі, а лише двічі на день — а це погіршить якість наданих послуг.В цілому діяльність системи державної служби Франції забезпечується існуванням ряду підсистем, основними серед яких є відбір, підготовка, просування по службі державних службовців. У результаті їх взаємодії вся система державної служби набуває цілісності, чіткого розподілу управлінських функцій,взаємопов'язаності елементів,функціональності,єдності підходів у вирішенні завдань певного типу,дотримання єдиних організаційно-правових норм, правил, стандартів, традицій.

Виходячи із цього можна виділити низку функцій державної служби відповідно до її соціального призначення як правового та соціального інституту і публічно-правових відносин між державою та державними службовцями. Так, важливою функцією державної служби як виду професійної діяльності є організація діяльності службовців апарату органів державної влади для виконання управлінських завдань. У межах цієї функції важливу роль відіграє спеціалізація, добір кадрів, розподіл обов'язків між службовцями, а також їхня професійна підготовка. Проте найважливішою функцією державної служби як соціального інституту, безсумнівно, є реалізація прав та свобод громадян, які чітко окреслені в Конституції 1958 р. та Загальному статуті державних службовців. Особливо важлива також функція надання державно-управлінських послуг населенню. Слід зазначити, що під кутом зору реформування державного управління, яке здійснюється у Франції з 1996 р., сучасна державна служба розглядається саме як система надання державних послуг населенню.

Характерною особливістю сучасної французької системи державної служби є те, що до державної служби належить і сфера освіти, в якій чисельність педагогів становить майже половину від загального штату державних службовців (понад 800 тис. із 2 млн. чоловік)

Загалом державна служба Франції є класичним прикладом державної служби сучасної демократичної держави.

Французька державна служба побудована на засадах кар'єрного розвитку, тобто людина потрапивши на держслужбу, залишиться там протягом усього свого життя, поступово просуваючись по кар'єрних щаблях. [3, с.60-61]

Система кар'єрного розвитку також надає державному службовцю упевненості в тому, що сумлінне, високопрофесійне виконання ним службових обов'язків автоматично гарантує йому стійке й поступове зростання матеріального добробуту.[4, с.2-3]

При вступі на державну службу державні службовці отримують певний ранг. У межах одного отриманого рангу державний службовець може обіймати певні посади.На практиці це знаходить вияв у великій різноманітності функцій, що виконуються державними службовцями одного рангу. Такий розподіл рангу і посади (тимчасового робочого місця в державному органі) сприяє великій мобільності державних службовців у межах певного рангу. Для адміністрації така мобільність забезпечує реальні можливості у сфері управління людськими ресурсами.

Слід зауважити на те, що державні службовці перебувають у регламентованому правовому полі. Інакше кажучи, на противагу іншим працюючим, діяльність яких регулюється трудовими договорами, державні службовці керуються положеннями Загального статуту державних службовців. Загальний статут визначає їх права та обов'язки і гарантує основні принципи здійснення службової кар'єри. Крім найважливіших законів, які утворюють Загальний статут державних службовців, кожен напрямок має свій статут, що регулює їх діяльність .

Розробку і впровадження політики уряду у сфері державної служби здійснює Міністерство державної служби, у складі якого функціонує Генеральна дирекція адміністрації та державної служби Франції. На основі проведеного аналізу його роботи видається доцільною організація циклів стажувань працівників центрального апарату Головного управління державної служби України в Генеральній дирекції та державної служби Франції.[2, с. 1-2] щодо можливого впровадження в Україні відповідних елементів структурної побудови системи державної служби Франції, особливо в частині структур громадянського контролю за діяльністю державних службовців, а також з питань забезпечення прозорості, відкритості функціонування, ефективності надання управлінських послуг громадянам; процедури проведення конкурсного відбору та кар'єрного просування на державній службі; інституційного забезпечення горизонтальної та вертикальної мобільності державних службовців; оплати праці, пенсійного та інших видів соціального забезпечення.

Важливо відзначити, що цілісність і стабільність державної служби Франції є основою стабільності держави й забезпечується за рахунок збереження й удосконалення професійних кадрів, які мають високий професійний рівень і значний досвід роботи[1, с.56]. Цей досвід доречним було б імплементувати в законодавство державної служби України,оскільки діяльність державних службовців у Франції не залежить від результатів парламентських виборів і змін у політичному житті країни, як це ще має місце у нас. Завдяки стабільності державні службовці Франції мають змогу розкривати свої здібності, професійний потенціал, набувати достатнього досвіду, працювати з повною віддачею на перспективу, вирішувати стратегічні завдання.

Список використаної літератури:

Вольман Х. Организация государства во Франции и Германии: между территориальностью и функциональностью / Х.Вольман, Г.Букерт // Вопросы государственного и муниципального управления. – 2007. –Т.П. - № 2-4. –с.59-89

Меморандум про взаєморозуміння між Головним управлінням державної служби України та Генеральною дирекцією адміністрації і державної служби Французької Республіки від 01.12.2006 р.

Оболонський А.В. Государственная служба во Франции / А.В. Оболонский // Государство и право. – 2010. №11. – С.60-66

Чмига В.О. Державна служба Франції:традиції та модернізація.НАДУ 2010р.

Реформи органів прокуратури : вітчизняний та зарубіжний досвід

Демошенко Валерій Сергійович, магістр права

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

В умовах сучасної України активно відбуваються реформи практично в усіх сферах державного і суспільного життя. Не виключенням є вітчизняна правова система і механізм держави. За період незалежності нашої держави ні науковці, ні законодавці так і не прийшли до єдиного розуміння та визначення правового статусу органів прокуратури в Україні. Ряд фахівців стверджує, що прокурорський нагляд є продовженням законодавчої

функції держави і розглядають прокуратуру як самостійний орган, який діє за дорученням та під контролем державної влади, що уповноважила його розглядати, як саме виконуються закони нею прийняті. Інші вважають, що прокуратура має відношення, а тому повинна увійти до складу судової влади. Решта авторів визначають органи прокуратури як «четверту владу» саме такий її статус відображено в Конституції та законах України.

Не дивлячись на неоднозначність у теорії, так само проблемною залишається реалізація функцій, повноважень на практиці органами прокуратури в Україні, форми та методи їх функціонування. На нашу думку, потребує належного врегулювання питання взаємодії органів прокуратури з місцевими органами публічної влади. Йдеться про різноманітні рівні територіальної організації – як у столиці України м. Києві, так і в інших містах, районах, областях.

Ці та інші проблемні питання в умовах зміни законодавчої бази, боротьби з корупцією, реформ організаційного та іншого характеру потребує грунтовного вивчення відповідного зарубіжного досвіду організації та діяльності прокуратури.

Зокрема, прокура¬тура Франції є складовою частиною структури Міністерства юстиції і має особливе призначення забезпечувати дотримання кримінальних законів. Вона порушує кримінальні справи, здійснює на¬гляд за органами розслідування, підтримує обви¬нувачення в суді, контролює законність судових вироків і їх виконання. Входження прокуратури до системи юстиції обу¬мовило її організацію і функціонування при судо¬вих органах: трибуналах великої інстанції, апеля¬ційних і касаційних судах.

Прокуратура Німеччини заснована XIX ст. за французьким зразком. Головним її завданням було кримінальне переслідування: порушення кримінальних справ, пред'явлення обвинувачення і виконання вироку. Органи прокуратури тут діють при судах, при Феде¬ральному суді функції прокуратури виконуються Генеральним прокурором Федерації (der General-bundesanwalt) і підлеглими йому прокурорами, при Верховних судах земель – Генеральним про¬курором землі і підлеглими йому прокуро¬рами, при судах перших інстанцій (амтсгеріхтах і ландгеріхтах) – через Головного прокурора (der Oberstaatsanwalt) і підлеглих йому прокурорів (§§ 141, 142 Закону про судоустрій Німеччини).

У свою чергу, в Англії від¬сутня самостійна система органів прокуратури в механізмі держави. Властиві для прокуратури за¬вдання і функції виконують інші службові особи – Генеральний аторней і його представники, міс¬цеві аторнеї. Генеральний аторней є керівником адвокатури в масштабі Англії і одночасно виконує роль представника держави і уряду в цивільному процесі у справах, які мають суспільний характер щодо масштабності впливу на широкі верстви на¬селення.

Звернемо увагу і на прокуратуру США, що складається з двох самостійних систем – Федеральної прокуратури і прокуратури штатів. Першу очолює Генераль¬ний Аторней (Генеральний прокурор), він же Міністр юстиції – вища посадова особа Феде¬рального Уряду в галузі юриспруденції. Він і його заступники представляють США при вирішенні будь-яких юридичних питань, а також здійсню¬ють юридичну допомогу Президенту і керівникам інших міністерств. Прокуратура штатів також відноситься до ви¬конавчих органів влади, її очолює Головний про¬курор штату, який є вищим чиновником органів юстиції та із своїми помічниками представляє ін¬тереси штату в судах і в процесах, які стосуються інтересів всього населення. Головний прокурор також надає консультацію Губернатору та іншим офіційним особам щодо тлумачення і застосу¬вання законів штату. Але основною функцією прокуратури США є порушення кримінального переслідування і підтримання державного обви¬нувачення в суді.

Проведені реформи у зарубіжних країнах у сфері прокуратури засвідчили переважно їх організаційний характер, меншою мірою функціональний. У їх результаті у Франції усі прокурори призначаються і усува¬ються від посади Президентом; прокурор контр¬олює діяльність судової поліції. Прокуратура в Німеччині є виконавчою владою і є

адміністративним ві¬домством в системі юстиції. Прокуратура США, тобто державна аторнейська служба на федеральному рівні очолюється Головним аторнеєм – міністром юстиції. Аторнеї на місцевому рівні обираються населен¬ням.

Загалом у світі не існує єдиної моделі прокуратури як з організаційної, так і з функціональної точки зору. Це пов'язано не тіль¬ки з особливостями соціального і політичного устрою різних країн, а також тим, що подібні функції, що так об'єктивно необхідні в будь-якій сучасній державі, мо¬жуть реалізовуватися через різні правові інститу¬ти і механізми відповідно до національних право¬вих традицій. В країнах англосаксонської правової сім'ї зміст інституту прокуратури значно відрізняється від країн романо-германської правової сім'ї: по перше він є необхідною частиною змагальної системи, а по друге є частиною наглядово-слідчого апарату.

В Україні система органів прокуратури є своєрідною, з притаманними виключно їй традиціями і формами діяльності, відповідними функціями і повноваженнями. Тому й вітчизняні реформи потребують узагальнення зарубіжного досвіду у цій сфері, пристосування його до національної моделі організації державної влади, національних інтересів, законних інтересів та потреб людини і громадянина.

Список використаної літератури:

1. Бернам У. Правовая система Соединенных Штатов Аме¬рики / У. Бернам. – М., 2006. – 1216 с.

2. Елисеев Н. Г. Гражданское процессуальное право зарубежных стран: источники, судоустройство, подсуд¬ность: учеб. пос. – М., 2000. – 354 с.

3.Кулик Т.О. Конституційні засади взаємодії органів прокуратури та місцевих органів публічної влади в місті Києві // Стан, проблеми та перспективи сучасної юриспруденції України в умовах євроінтеграції: правові та суспільні аспекти : матеріали підсумк. наук.-теорет. Інтернет-конф. (Київ, 23 квіт. 2015 р.) – К: Нац. акад. внутр. справ. – 2015. – С.143.

4. Плахіна І. В. Особливості органів прокуратури в зарубіжних країнах // Часопис Академії адвокатури України. – 2014. – № 4 (25). – С. 37-43.

5. Про прокуратуру: Закон України від 05 листопада 1991 року // Голос України. – 1991. – № 238.

6. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року // Голос України. – 2014. – № 206.

Децентралізація влади української держави в умовах конституційно-правової реформи

Городницький П.С. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **- Лазаренко Л.А.**

Децентралізацію задекларовано у статті 132 Конституції України як одну із засад, на яких ґрунтується територіальний устрій держави [1].

Проте засадою є не сама децентралізація, а «поєднання централізації та децентралізації у здійсненні державної влади». Тобто децентралізація не є винятковим принципом за згаданою конституційною нормою, а таке «поєднання» відображає постійні коливання українського суспільства та його політикуму [2, с. 9].

Концентрація влади в одній інституції, максимальна передача фінансів «нагору», їх перерозподіл «вниз» в ручному режимі, повна залежність територій від центру, розбалансована система місцевого самоврядування та слабкі громади – саме ці та інші

чинники надмірної централізації державної влади негативно впливають на розвиток та становлення Української держави в умовах її інтеграції у міжнародне співтовариство.

В цьому контексті актуальним видається питання щодо децентралізації влади курс на яку взяв Уряд України на початку 2014 року, усвідомлюючи необхідність реальних змін в управлінні державними справами.

Проблеми децентралізації державної влади розглядалися ще з давніх часів такими науковцями як: М. Вебер, Г. Зіммель, А. Де Токвіль, Т. Джеферсон та ін.. На сучасному етапі в умовах конституційно-правової реформи децентралізація в Україні є темою для обговорення у колі експертів із різних галузей наукової та практичної діяльності.

Нинішня система влади в Україна є надзвичайно централізованою і уповільнює шлях змін у нашому суспільстві. Централізація влади в державі призвела до фактичного нівелювання ролі регіонів у загальній системі. Думка громад жодним чином не впливає на державну політику й розподіл ресурсів, а місцеве самоврядування часто є лише декларативним. Роль громад щодо впливу на публічну владу є мінімальною і це призвело нині до ситуації, коли влада на місцях не має можливості та повноважень самотужки вирішувати поточні регіональні питання. Тому децентралізація влади – єдиний правильний шлях для України.

За загальним правилом, децентралізація – це процес розширення і зміцнення прав та повноважень адміністративно-територіальних одиниць або нижчих органів та організацій при одночасному звуженні прав і повноважень відповідного центру з метою оптимізації та підвищення ефективності управління суспільно важливими справами, найповнішої реалізації регіональних і місцевих інтересів [3, с. 7].

На нашу думку, місцеві громади повинні мати можливість активно розвиватися, вдосконалювати інфраструктуру, заробляти кошти, розпоряджатися ними й ресурсами. Лише тоді, коли будуть сильними громади – буде сильною й країна. Ще Т. Джеферсон розглядав самоврядування громад як ідеальну форму державності. За його концепцією, муніципалітети є четвертою владою, що контролюється законом і судом, не підпорядкована урядові, його органам на місцях .

На сьогоднішній день Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України підготовлено пропозиції щодо внесення змін до Основного Закону, з метою реалізації курсу Уряду на децентралізацію.

Основні зміни передбачають: запровадження трьохрівневої системи адміністративно-територіального устрою України - область, район, громада з повсюдністю місцевого самоврядування; передачу функцій виконавчої влади від місцевих адміністрацій виконавчим органам рад відповідного рівня; розподіл повноважень між органами місцевого самоврядування за принципом субсидіарності і наділення саме громад максимально широким колом повноважень; чітке забезпечення повноважень органів місцевого самоврядування необхідними фінансовими ресурсами, в тому числі через їх участь в загальнодержавних податках; ліквідацію державних адміністрацій і створення натомість державних представництв з тільки контрольно-наглядовими і координаційними, а не виконавчими функціями.

Ще одним позитивним кроком є створення Центрів надання адміністративних послуг. Їх створення – це один із кроків передачі повноважень центральних органів влади в регіони. У свою чергу влада на місцях має показати свою готовність взяти на себе ці повноваження.

Крім того, механізм децентралізації має стосуватися і місцевих бюджетів. До парламенту внесено законопроект про внесення змін до Бюджетного кодексу України. В разі їх підтримання, головний кошторис країни на наступний рік може бути сформований на новій базі міжбюджетних відносин. Нові можливості отримають і місцеві бюджети. Вони матимуть бюджетну автономію та фінансову самостійність. Крім того, місцеві громади зможуть самостійно формувати власні бюджети.

Таким чином, на нашу думку, впровадження зазначених змін сприятиме децентралізації влади, що в свою чергу буде виражатися у: передачі більшості повноважень і ресурсів на рівень територіальних громад – сіл, селищ та міст; чіткому розмежуванні повноважень як між різними органами місцевого самоврядування, так і між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування; встановленні відповідальності органів місцевого самоврядування перед виборцем і державою.

Список використаної літератури:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - №30. - ст. 141.

2. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / [Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія». – 2012. – 128 с.

3. Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування: навчальний посібник для посадовців місцевих та регіональних органів влади та фахівців з розвитку місцевого самоврядування. Київ: ПРООН/МПВСР. - 2007. - 269 с.

Загальні правила накладення адміністративних стягнень

Ільченко Д.О. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **- Лазаренко Л.А.**

Стягнення за адміністративне правопорушення накладається у межах, установлених Кодексом “Про адміністративні правопорушення” та іншими законами України.

При накладенні стягнення враховуються характер вчиненого правопорушення, особа порушника, ступінь його вини, майновий стан, обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність.

Сут¬ність і мета адміністративного стягнення зафіксовані в ст. 23 КпАП. У ній підкреслюється, що адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з ме¬тою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів, а також запобіган¬ня вчинення нових правопорушень.

Ст. 24 КпАП установлює такі види адміністративних стягнень; 1) попередження; 2) штраф; 3) сплатне вилучен¬ня предмета; 4) конфіскація предмета; 5) позбавлення спе¬ціального права; 6) виправні роботи; 7) адміністративний арешт.

До осіб, які не є громадянами України, може бути застосоване адміністративне видворення за межі України (ст. 24 КпАП і ст. 32 Закону "Про правовий статус іно¬земців").

Усі названі стягнення тісно пов'язані між собою й утворюють єдину систему, їх насамперед об'єднує загальна мета: захист правопорядку, виховання осіб, що учинили адміністративні проступки, у дусі дотримання законів, а також попередження вчинення нових проступків як сами¬ми правопорушниками, так і іншими особами[1].

Кожне стягнення є покаранням, мірою відповідальнос¬ті, призначеної за проступки, а застосування будь-якого стягнення означає настання адміністративної відповідаль¬ності і тягне для винного несприятливі юридичні наслідки.

Адміністративні стягнення, як правило, полягають в позбавленні або обмеженні прав чи благ. За вчинений проступок громадянин або позбавляється якогось суб'єк¬тивного права (права керування транспортним засобом то¬що), тобто звужується його правоздатність, або на нього покладаються спеціальні обов'язки (сплата штрафу).

Адміністративне стягнення заподіює винному певні страждання, обмеження. Проте покарання не є самоціл¬лю, воно тільки необхідний засіб виховання і попереджен¬ня

правопорушень. Стягнення є запобіжним заходом на шляху вчинення нових правопорушень з боку винного (приватна превенція) і правопорушень з боку інших осіб (загальна превенція). Завдання попередження правопору¬шень деякі покарання розв'язують не тільки своїм вихов¬ним впливом, а й позбавленням правопорушника можли¬вості знову порушити закон.

Тому треба розрізняти заходи, що мають тільки виправ¬но-виховний вплив (штраф, виправні роботи) і заходи, які нарівні з виправно-виховним впливом створюють умови, що виключають можливість учинення нових правопору¬шень (конфіскація, позбавлення прав).

Адміністративні стягнення накладаються компетентни¬ми органами і посадовими особами шляхом видання спе¬ціальних індивідуальних актів управління, що мають при¬мусовий характер. Примусовий вплив повинен бути спра¬ведливим, відповідати характеру проступку й особи правопорушника. Його тяжкість залежить від тяжкості проступку.

Кожне з наведених у статті стягнень не рівнозначне ін¬шому за об'єктом стягнення, усі вони не збігаються за об¬сягом і вагою впливу. Ця розмаїтість відбиває множин¬ність об'єктів адміністративних правопорушень і засобів зазіхань на них, а також нерівномірний ступінь небезпеки правопорушень.

За характером впливу стягнення поділяються на осо¬бисті, майнові, особисто-майнові. Так, попередження й адміністративний арешт спрямовані безпосередньо на осо¬бу правопорушника. До майнового належать штраф, ви¬правні роботи, вилучення і конфіскація предмета. Особис¬то-майновим стягненням є позбавлення спеціального пра¬ва. Це стягнення в тому або іншому обсязі впливає на особистість через його майнові інтереси.

Стягнення також можуть бути разовими, одномоментними (конфіскація, попередження, штраф) і тривалими, розтягнутими в часі (арешт, позбавлення прав, виправні роботи).

Кожне адміністративне стягнення містить правовідновний потенціал. Його застосуванням здійснюється припи¬нення протиправного стану і відновлення порушених про¬ступком юридичних відносин.

Система стягнень суворо формалізована: ними є тільки ті заходи примусового впливу, які законодавець визначив як адміністративні. Будь-які інші засоби примусу, навіть якщо вони подібні до стягнення за метою, змістом, наз¬вою, до таких не належать. Так, треба відрізняти такі стяг¬нення, як адміністративний арешт (ст. 32), сплатне вилу¬чення предмета (ст. 28) і конфіскацію предмета (ст. 29), позбавлення спеціального права (ст. ЗО) від таких заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, як адміністративне затримання (ст. 261), вилучення речей і документів (ст. 265), відсторонення во¬діїв від керування транспортними засобами (ст. 266)[2].

Список використаної літератури:

1. Бачило А.Л. Порівняльне адміністративне право: Крат. курс лекцій. / А.Л. Бачило, Н.Є. Сокіл. - Мн.: НО ТОВ «БІП-С», 2003. - С. 121-126.

2. Болотников В.Т. Адміністративне право (в схемах, дефініціях, коментарях і висновках) / В.Т. Болотников, Н.Є. Сокіл. - Мн.: НО ТОВ «БІП-С», 2002. - С. 79-87.

Суб'єктивна сторона, як ознака адміністративного проступку

Зозуля І. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Лазаренко Л.А.**

Суб'єктивна сторона — це внутрішня сторона проступку, психічний стан суб'єкта проступку, що характеризує його волю, яка виявляється в протиправній дії, його ставлення до дії, яку він вчинив. Ознаками суб'єктивної сторони проступку є вина, мотив і мета правопорушення. При цьому вина є конститутивною (атрибутивною) ознакою суб'єктивної сторони проступку, і під її основними формами розуміють умисел і необережність, що виявляються у вчиненому адміністративному правопорушенні.

Форми вини суб'єкта адміністративного проступку

Умисел має місце в правопорушенні тоді, коли особа, що його вчинила, усвідомлювала суспільно небезпечні наслідки дії (щодо злочинів), що ним вчинена, або передбачала її суспільно шкідливі наслідки (щодо адміністративних проступків), бажала або свідомо допускала виникнення цих наслідків.

Теорія адміністративного права, зважаючи на певні відмінності в інтелектуальному та вольовому моменті вини при вчиненні умисних адміністративних проступків, поділяє умисел на прямий та непрямий.

Прямий умисел має місце тоді, коли особа усвідомлює шкідливий для суспільства характер проступку, передбачає наслідки цього діяння і бажає, щоб ці наслідки наступили (наприклад, дрібне розкрадання).

Непрямий умисел виявляється в тому випадку, коли особа усвідомлює шкідливий для суспільства характер свого діяння, передбачає негативні наслідки, але не бажає їх, хоча свідомо припускає їх появу.

Прямий умисел являє собою єдність інтелектуального та вольового моментів. Усвідомлення протиправного характеру діяння та передбачення його шкідливих наслідків визначають процеси, що відбуваються в свідомості порушника і тому становлять інтелектуальний момент прямого умислу, а бажання таких наслідків, визначаючи вольову сторону психічної діяльності, є вольовим моментом прямого умислу.

Із цього випливає, що при прямому умислі мета обов'язково пов'язана з наслідками, що настали, включається до змісту усвідомлення, а отже, наміру і є його характеристикою. Можливі випадки, коли дані наслідки не збігаються з кінцевою метою суб'єкта на проміжному етапі його діяльності або є частиною його загальної мети. Проте такі обставини істотно не впливають на встановлення прямого умислу порушника.

Вольовий момент прямого умислу, що характеризує спрямованість волі суб'єкта проступку, визначається як бажання настання шкідливих наслідків.

Бажання — це воля, мобілізована на досягнення мети, прагнення до певного результату. Як правова категорія бажання — це певний акт людської волі, який виражається в певному діянні. Як ознака прямого умислу бажання виявляється у прагненні певних наслідків, які можуть виступати для винного як кінцева мета.

Таке формулювання умислу орієнтоване насамперед на проступки з матеріальним складом. Тому бажання там жорстко пов'язане з наслідками, в яких матеріалізується шкода, завдана суспільним відносинам, які були об'єктом проступку. Вольовий момент вини при вчиненні злочину відрізняється від адміністративного проступку тим, що воля злочинця спрямована на суспільно небезпечні наслідки, а воля особи, винної у вчиненні адміністративного проступку, — на шкідливі наслідки.

Умисел можна вважати непрямим, якщо суспільно шкідливі наслідки, що настали через діяння особи, не були його метою, а є додатковим його результатом, проти настання якого, однак, правопорушник нічого не має. При непрямому умислі правопорушник не прагне вчинити правопорушення, що посягає на певні суспільні відносини, а переслідує абсолютно інші цілі. Мета правопорушника може бути як правомірною, так і протиправною. Головне, що при її досягненні можливе настання шкідливих наслідків, про що порушник знає. Однак таке усвідомлення не було для нього достатньою причиною (переконливим мотивом), щоб припинити (не вчиняти) проступок.

Зміст непрямого умислу полягає в тому, що особа, яка вчинила адміністративний проступок, усвідомлювала протиправний характер своїх діянь (дії або бездіяльності), передбачала його шкідливі наслідки та свідомо допускала їх настання.

Обидва види умислу, прямий та непрямий, більшою мірою схожі, ніж відмінні. Законодавець також не відрізняє прямий та непрямий умисел. Але, аналізуючи нормативний матеріал та вищенаведені визначення, можна помітити суттєві відмінності інтелектуального та вольового моментів цих форм вини.

У прямому умислі ставлення правопорушника до них виявляється у формі бажання, а при непрямому — в формі усвідомленого припущення їх настання.

Правопорушник погоджується з настанням додаткового (можливого) результату тільки для того, щоб реалізувати поставлену перед собою мету. При непрямому умислі він віддає перевагу своїм цілям, вважаючи їх важливішими за суспільні інтереси, які порушує.

Поділ умислу на прямий і непрямий має важливе практичне значення. Без встановлення у певному діянні ознак прямого або непрямого умислу неможливо зробити висновок про наявність умисної вини.

Необережність є нарівні з умислом самостійною формою вини, передбаченою адміністративним законодавством. В адміністративному праві, як і в кримінальному, необережність розглядається як менш небезпечна форма вини порівняно з умислом. Однак не можна недооцінювати шкідливість адміністративних проступків, вчинених через необережність.

Законодавча характеристика вчинення проступку з необережності міститься в ст. 11 КпАП: необережність — це така форма вини, за якої особа, яка вчинила правопорушення, передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоч повинна була і могла їх передбачити.

Аналізуючи зазначену статтю, можна зробити висновок, що і тут міститься визначення двох різновидів розглядуваної форми вини, які відрізняються за інтелектуальним та вольовим моментом — протиправна легковажність і протиправна необачність.

Протиправна легковажність (самовпевненість) являє собою такий вид необережної вини, за якого особа, яка вчинила проступок, передбачала настання шкідливих наслідків діяння, але легковажно, самовпевнено розраховувала на їх ненастання. Аналіз протиправної самовпевненості дає змогу виділити її інтелектуальний і вольовий моменти. Вольовий момент цього виду необережної вини знаходить свій вияв у легковажному розрахунку на їх відвернення.

Інакше кажучи, особа усвідомлює суспільну шкідливість можливого результату свого діяння або конкретно, або абстрактно. Водночас у особи існує впевненість, що даний результат не настане. Тобто особа розраховує на настання певних фактів або обставин, які мають запобігти настанню такого результату. Суб'єктивна впевненість особи у можливості запобігти шкідливим наслідкам, що є вирішальним мотивом для вчинення правопорушення, визначає також і вольове ставлення суб'єкта до своїх діянь. Він не бажає, не допускає настання такого результату, а інакше не здійснював би дане діяння. Розрахунок на запобігання суспільно небезпечним наслідкам є головною ознакою, що відрізняє самовпевненість від умислу. В особи є необгрунтована суб'єктивна впевненість у подоланні протиправного результату, що, у свою чергу, свідчить про необгрунтоване або легковажне ставлення даної особи до певних фактів і обставин.

Непрямий умисел, отже, іноді може нагадувати протиправну самовпевненість, і навпаки. Відмінність між ними полягає у ступені антигромадського ставлення до інтересів інших осіб. Той, хто діє з непрямим умислом, наважується на здійснення діяння, заздалегідь усвідомлюючи можливість настання небажаних результатів. Той, хто діє самовпевнено, усвідомлює лише можливість настання небажаних результатів і навіть

сподівається на запобігання їм, але його сподівання є легковажним, недостатньо обдуманим і свідчить про його необачність.

Протиправна необачність — це вид необережної вини, за якої особа, що вчинила адміністративне правопорушення, не передбачала настання шкідливих наслідків свого діяння, хоча повинна була та могла їх передбачати. Ця форма вини характеризується непередбаченням можливості настання суспільно шкідливого результату при обов'язковості та можливості такого передбачення.

Суть цієї форми вини полягає в тому, що особа, яка має реальну можливість передбачати шкідливі наслідки своїх діянь, не перетворює можливість запобігти цим наслідкам на дійсність, не напружує свій інтелектуальний або фізичний потенціал для вчинення вольових дій, які були б спрямовані на таке запобігання.

На відміну від усіх вищезазначених видів вини при вчиненні правопорушення з необачності особа-правопорушник не передбачає і шкідливих наслідків свого діяння. Таке непередбачення наслідків свого діяння свідчить про зневажання особою вимогами законодавства, своїми посадовими або громадськими обов'язками, інтересами суспільства в цілому або окремих його верств тощо.

Кібербезпека як новий виклик сучасності

Ключник Т.П. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін, навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент - **Камінська Н.В.**

За останні 5–7 років глобальний кіберпростір усе більшою мірою розглядається всіма державами світу як один із найважливіших безпекових пріоритетів, оскільки його функціонування стає визначальним чинником розвитку економіки, військового, соціального та інших секторів. Стає все очевиднішою і подальша мілітаризація кіберпростору.

Це визначило політичну необхідність контролю і подальшого регулювання взаємовідносин у цій царині та дало підстави стверджувати про особливу актуальність процесу створення надійної системи кібернетичної безпеки (стану захищеності кіберпростору держави в цілому або окремих об’єктів його інфраструктури від ризику стороннього кібернетичного впливу, за якого забезпечується їх сталий розвиток, а також своєчасне виявлення, запобігання й нейтралізація реальних і потенційних викликів, кібернетичних втручань і загроз особистим, корпоративним та/або національним інтересам), відсутність якої може призвести до втрати політичної незалежності будь-якої держави світу, тобто до фактичного програшу нею війни невійськовими засобами та підпорядкування її національних інтересів інтересам протиборчої сторони [1, 2].

В Україні ці механізми все ще знаходяться на етапах становлення. Деякі з них потребують вдосконалення, однак для розробки більшості та їхніх окремих елементів передусім бракує концептуального обґрунтування. Крім того, в Україні досі відсутні критично важливі елементи національної системи кібербезпеки. Відповідно, актуальність дослідження даної теми зумовлена необхідністю подолання суперечності між наявним станом стрімкого зростання важливості кібербезпекової проблематики та часткової готовності Української держави відповісти.

У європейському (а власне, і вже традиційному для світової спільноти) розумінні зміст поняття «інформаційна безпека» викладений в оновленій редакції Стратегії національної безпеки України «Україна у світі, що змінюється» [3], яка більшою мірою зосереджується на кібербезпеці та навіть артикулює завдання створення національної системи кібербезпеки.

Не можна сказати, що кібербезпека в Україні перебуває поза увагою інституцій безпекового сектору. Говорячи про механізми практичного забезпечення кібербезпеки держави, передусім звертається увага на зусилля декількох основних відомств.

Важливу частину роботи з убезпечення громадян від найбільш розповсюджених кіберзлочинів здійснює МВС. У його структурі створено спеціальне Управління боротьби з кіберзлочинністю, на яке покладено низку завдань. Зокрема, до основних завдань Управління відноситься організаційне та практичне забезпечення реалізації державної політики щодо попередження та протидії злочинам і правопорушенням, що вчиняються з використанням інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж (у сфері інформаційно-телекомунікаційних технологій, у сфері електронних платежів і господарської діяльності, зокрема, порушення прав інтелектуальної власності та заняття гральним бізнесом, злочини проти інформаційної безпеки, у тому числі незаконні дії зі спеціальними технічними засобами негласного отримання інформації), а також протидії легалізації доходів, отриманих від таких злочинів і правопорушень [4]

Але проблемою залишається те, що, незважаючи на зусилля спеціально уповноважених відомств, Україна досі залишається принципово уразливою у сфері використання сучасних ІТ, й не останньою чергою через надмірно широке запровадження іноземних програмних продуктів та використання матеріально-технічної бази іноземного виробництва.

В Україні досі відсутні системні нормативні документи, які описували б загрози Україні саме в кіберпросторі, визнали б їх і стали основою для цілісної державної політики з кібербезпеки.

Тому слід наголосити, що необхідна достатня фахова підготовка фахівців з інформаційної і кібербезпеки та керівного складу органів державного управління з цих питань для потреб як силових структур, так і виробничої та банківської сфери, яка має проводитись у єдиній системі освіти України, а спеціальна підготовка офіцерського складу ЗС України та інших силових структур із загальних питань інформаційної і кібербезпеки має проводитись у системі командирської підготовки та на курсах підвищення кваліфікації. І тільки тоді Україна зможе впевнено відчувати себе на рівні європейських країн у питаннях кібербезпеки.

Список використаної літератури:

1. A Solution-based Examination of Local, State, and National Government Groups Combating Terrorism and Cyberterrorism. By: Matusitz, Jonathan; Breen, Gerald-Mark. Journal of Human Behavior in the Social Environment, Feb2011, Vol. 21 Issue 2, p. 109-129, 21 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=aph&AN.

2. Руководство по кибербезопасности для развивающихся стран. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.itu.int/ITU-D/cyb/publications/2007/cgdc-2007-r.pdf.

3. Про Стратегію національної безпеки України: указ Президента України від 12.02.2007 р. № 105/2007 (із змінами від 8.06.2012 р. № 389/2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/105/2007

4. Управління боротьби з кіберзлочинністю // Міністерство внутрішніх справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/544754

Правові реформи адміністративних правопорушень за корупцію

Лук'янчук В.О. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **- Лазаренко Л.А.**

Корупція в Україні набула ознак системного явища, яке поширює свій негативний вплив на всі сфери суспільного життя, все глибше укорінюючись у повсякденному житті як основний, швидкий та найбільш дієвий протиправний засіб вирішення питань, досягнення певних цілей. Масштаби поширення корупції загрожують національній безпеці України. Це потребує негайного вжиття системних та послідовних заходів, які мають комплексний характер і базуються на єдиній Національній антикорупційній стратегії на 2011-2015 роки.

Ключовою ознакою сучасної ситуації щодо боротьби з корупцією в Україні є започаткування у 2010-2011 роках процесу реформування вітчизняного антикорупційного законодавства, зокрема прийняття Законів України "Про засади запобігання і протидії корупції" (3206-17), "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення" (3207-17). Антикорупційну спрямованість мають здійснені судова, податкова, адміністративна реформи, започаткована реформа кримінального судочинства, вдосконалені механізми доступу громадян до публічної інформації та отримання безоплатної правової допомоги [1].

Законодавче врегулювання проблеми превентивного антикорупційного механізму можна вирішити двома шляхами:

1) ревізія рамкового закону та ухвалення пакету спеціальних додаткових законів, кожен з яких би регламентував функціонування одного чи декількох інститутів;

2) ухвалення нового закону, який би забезпечив комплексне регулювання діяльності усієї системи із запобігання корупції.

З метою інституційного забезпечення виконання завдань із запобігання корупції пропонується утворити Національну комісію з питань запобігання корупції (НКЗК). НКЗК здійснюватиме такі функції:

1) підготовка проектів антикорупційної стратегії, державної цільової програми та інших актів законодавства, спрямованих на формування та реалізацію антикорупційної державної політики;

2) забезпечення виконання заходів, передбачених антикорупційною стратегією та державною цільовою програмою з її реалізації, здійснення моніторингу ефективності та координації діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування у цій сфері;

3) здійснення системного аналізу: законодавства з метою виявлення норм, реалізація яких може призвести до корупційних проявів, з підготовкою пропозицій щодо розроблення проектів нормативно-правових актів у сфері запобігання та протидії корупції та участю у розробленні таких актів; статистичних даних, наукових, соціологічних досліджень щодо запобігання та протидії корупції, інформації про здійснені заходи у цій сфері з метою виявлення факторів, які сприяють корупційним проявам, і підготовки пропозицій щодо їх усунення; 4) проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів;

5) підготовка та оприлюднення звіту про результати проведення заходів із реалізації державної антикорупційної політики;

6) координація та методичне забезпечення діяльності підрозділів державних органів, органів місцевого самоврядування з питань запобігання та виявлення корупції [2] .

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» від 7 квітня 2011 р. № 3207-VI набрав чинності одночасно із Законом України «Про засади запобігання і протидії комісії».

Основні цілі та завдання закону:

-чітко визначити види корупційних правопорушень;

-передбачити адекватні заходи відповідальності за їх вчинення;

-зробити вчинення корупційних правопорушень справою невигідною і ризикованою, досягти того, щоб особа чесно і сумлінно виконувала свої службові обов’язки.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» внесені зміни в Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України,Кримінально-процесуальний кодекс України які обумовлені необхідністю приведення українського антикорупційного законодавства у відповідність до положень Конвенції ООН проти корупції та Кримінальної Конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією та удосконалення засад адміністративної та кримінальної відповідальності громадян за корупційні правопорушення та злочини у сфері службової діяльності [3].

Список використаної літератури:

1. Національна антикорупційна стратегія 2011-2015р. розд.I, II http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1001/2011
2. Концепція реформування системи запобігання корупції в Україні http://www.minjust.gov.ua/47773
3. Запобігання і протидія проявам корупції як елемент модернізації системи державної служби / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ: 2012. – с. – 237

Право на звернення до європейського суду з прав людини в контексті реалізації права на правосуддя в Україні

Матвєєва О.І. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін, навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент - **Камінська Н.В.**

Серед ряду чинників, які визначають стан правопорядку в певній країні, вагоме місце займає рівень забезпеченості основних прав і свобод людини в обсязі міжнародних стандартів. Європейський Суд із прав людини (далі – ЄСПЛ) є одним із найважливіших міжнародних судових органів у сфері захисту прав людини та унікальним і специфічним міжнародним органом, що забезпечує реалізацію права особи на звернення з індивідуальною заявою до ЄСПЛ. Актуальність даного питання обумовлюється визначенням особливостей, якими повинна бути обізнана особа для ефективної реалізації нею права на звернення з даною заявою для захисту своїх прав.

Значний внесок у дослідження діяльності Європейського Суду з прав людини зробили вітчизняні вчені, зокрема, В. Ф. Погорілко, А. Ю. Олійник, М. В. Буроменський, В. В. Копєйчиков, Н. М. Раданович, Ю. С. Шемшученко, а також даному питанню приділяли увагу й такі зарубіжні правники як С. В. Бахін, Б. Т. Безлєпкін, М. О. Бойл, В. Д. Бордунов тощо.

Правовою основою діяльності Європейського суду з прав людини є Конвенція про захист прав людини та основних свобод 1950 р. і Регламент Європейського суду з прав людини. Відповідно до Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, що була ратифікована Україною 17 липня 1997 р. та набула чинності для України 11 вересня 1997 р. передбачає, що у разі порушення її положень особа, права якої були порушені, може звернутися до Європейського суду з прав людини. Даний міжнародно-правовий акт тлумачить, що ЄСПЛ може розглядати, по-перше, заяви держав – учасниць Європейської конвенції з прав людини з питань порушення Конвенції в інших державах_членах; по-друге, заяви окремих осіб, груп і неурядових організацій про порушення прав людини, що мали місце в державах-членах [1].

Варто погодитися з думкою М. В. Буроменського, що порядок розгляду таких заяв, що зазначалися вище, різний. З приводу цього він зазначає, що у разі звернення до Суду із заявою держави – члена Ради Європи (таке звернення може бути зроблене з метою захисту

прав людини в іншій державі-учасниці) Суд розглядає цю заяву, досліджує представлені факти, а в разі необхідності може провести розслідування. Держава, щодо якої було подано заяву, повинна створити всі необхідні умови для встановлення викладених у ній фактів. Процедура розгляду Європейським судом з прав людини заяв окремих осіб, груп і неурядових організацій більш складна. По-перше, мають бути дотримані умови, що стосуються суб'єкта подачі заяви. Якщо це особа, то мають бути дотримані вимоги, встановлені ст. 1 Конвенції. Особою вважається як індивід, так і юридична особа. Якщо це група осіб, то справа має стосуватися ідентичного порушення прав усіх осіб, що складають групу. Групою можуть бути визнані, наприклад, подружжя, члени організації. Якщо це неурядова організація, то для її звернення до Європейського суду в порядку ст. 34 Конвенції мають бути дотримані умови, що належать до критеріїв «асоціацій» (ст. 11 Європейської Конвенції про захист прав людини) [2, с. 207].

З вищесказаного ми бачимо, до ЄСПЛ можуть звертатися особи, які були постраждалими (жертвами) від порушення прав чи свобод, гарантованих Конвенцією, вчиненого однією або кількома державами-учасницями Конвенції.

По-друге, для звернення до ЄСПЛ необхідно, щоб заявник вичерпав усі внутрішньодержавні способи правового захисту свого права (тобто Вашу справу було розглянуто усіма судовими інстанціями України) [1]. Стосовно цього практика Суду говорить про те, що в якості засобів правового захисту розглядаються лише засоби судового захисту, а також про те, що заявник повинен вичерпати не тільки всі доступні йому в державі засоби судового захисту, а й повноцінно використовувати існуюче законодавство. Заявник може звернутися до ЄСПЛ, не використовуючи всіх внутрішньодержавних засобів правового захисту, в тому разі, коли вони безсумнівно неефективні. Звернення до органів несудового захисту (Уповноваженого із прав людини, прокурора, органів виконавчої влади, Президента держави тощо) не розглядаються Судом як звернення до правових засобів захисту. По-третє, заява може бути прийнята, якщо з дня ухвалення останнього рішення у цій справі внутрішньодержавними судовими органами минуло не більше шести місяців. По-четверте, Європейський суд не розглядає: анонімні заяви, але заявник може просити не вказувати його ім'я в разі офіційного опублікування результатів розгляду скарги; заяви, які одного разу вже були розглянуті Європейським судом з прав людини; заяви, що є предметом розгляду в іншому міжнародному органі із захисту прав людини; заяви, несумісні з положеннями Конвенції, явно необґрунтовані або такі, що містять ознаки зловживання правом звернення до Суду. Неприйнятними є заяви, за якими Європейський суд з прав людини некомпетентний приймати рішення, наприклад не пов'язані з порушенням прав, проголошених у Європейській конвенції з прав людини [2, с. 208].

Кожна індивідуальна заява до ЄСПЛ має бути викладена в письмовій формі мовою однієї з держав, які ратифікували Конвенцію. Тобто не зважаючи на те, що судочинство у ЄСПЛ ведеться англійською або французькою мовами, особа можете викласти свою заяву українською, російською або іншою офіційною мовою держав – учасниць Конвенції та протоколів до неї і оформлена відповідно до встановлених вимог, які вона повинна містити. Вона подається на бланку, наданому Секретаріатом, якщо Суд не вирішить інакше. Заява повинна містити всю інформацію, яка вимагається у відповідних частинах формуляру. Регламентом ЄСПЛ визначається необхідний перелік даних, що повинні міститися у заяві [3].

Отже, аналізуючи дані міжнародні положення, можна стверджувати, що створена в рамках Ради Європи система захисту прав людини є прикладом високоефективного механізму реалізації права індивідів на правосуддя. І тому, дане право серед загальновизнаних прав людини посідає особливе місце, тому що за умов його неналежної реалізації втрачається можливість захисту від порушення всього переліку гарантованих прав. Тому, з метою ефективності та систематизації його реалізації в Україні, пропонуємо

прийняти нормативний-правовий акт, який би відображав основні загальні положення, що стосуються регулювання даного питання.

Список використаної літератури:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 [Електронний ресурс] // Офіційний web-сайт Верховної Ради України. Режим доступу до ресурсу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004
2. Буроменський М. В. Міжнародне право: Навч. посібник / За ред. М. В. Буроменського – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 336 с.
3. Регламент Європейського суду з прав людини від 04.11.1998 [Електронний ресурс] // Офіційний web-сайт Верховної Ради України. Режим доступу до ресурсу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/980_067

Роль міжнародного права в забезпеченні екологічної безпеки

Мирець Д.С. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін, навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент - **Камінська Н.В.**

Міжнародна екологічна безпека – явище відносно нове. Ще століття тому людство не задумувалося, чим загрожує всій нашій цивілізації необмежене використання природних ресурсів та експлуатація природи. Концепція міжнародної екологічної безпеки – новий міжнародно-політичний феномен, який ще надзвичайно мало розроблений. Лише в останні роки йому почала приділятися широка увага громадськості, почали створюватися та втілюватися в життя нормативно-правові акти міжнародного характеру.

Однак реалізація міжнародної екологічної безпеки – річ нагальна, оскільки з кожним роком зволікань екологічна ситуація загострюється все більше і більше. Спустошуються родючі землі, вимирають сотні видів флори і фауни, величезні території стають небезпечними для людини в силу їх забруднення відходами та небезпечними речовинами. Людство прямує до катастрофи всесвітнього масштабу [1, с. 456]. Фактори, що створюють загрозу екологічній безпеці людства, окремим країнам та регіонам, настільки сьогодні очевидні, що збереження та відтворення середовища існування людини перетворюється у завдання першочергової необхідності.

Найбільш важливими глобальними екологічними проблемами сучасності є скорочення озонового шару, глобальне потепління, забруднення атмосфери і парниковий ефект, забруднення світового океану і скорочення різноманіття біологічних видів, що живуть на землі. Усі ці проблеми пов'язані між собою і можуть бути розділені лише умовно. Глобальний характер загроз міжнародної екологічної безпеки зумовив провідну роль в їх рішенні міжнародних організацій, передусім ООН і її структур: Програми ООН по довкіллю, Комісії ООН із стійкого розвитку, Глобального екологічного фонду, Всесвітній метеорологічній організації та ін. [2, с. 456].

Головною причиною екологічних проблем в країнах, що розвиваються, є загальна економічна відсталість. Країни з перехідною економікою мають велику кількість соціально – економічних проблем, які затуляють усі інші, включаючи екологічні. Широке поширення отримав принцип “платить той, хто забруднює”. У країнах, що розвиваються, діє принцип: “спочатку розвиток, потім екологія”.

Проблему поліпшення екологічної ситуації на власних територіях держави – світові лідери вважають за краще вирішувати за рахунок “іншого людства”. У цьому плані стали нормою виведення за межі найбільш розвинених країн світу екологічно шкідливих і небезпечних виробництв, експорт в цілях приховування власних відходів, відмова від підписання і ратифікації міжнародних екологічних конвенцій і угод.

Відносно нормативного забезпечення то існує велика кількість прогалин в міжнародному праві, практично не розроблені питання, пов'язані з відповідальністю за руйнацію довкілля, що зумовлює неефективність дотримання норм. Таким чином формування міжнародно – правового забезпечення екологічної безпеки вимагає переважно систематизації чинних норм міжнародного права. У світлі цієї проблеми необхідним є надання деяким спеціальним принципам міжнародного екологічного права статусу загальних принципів міжнародного права з їх подальшою інтеграцією в інші області міжнародного права (принцип відвертання шкоди, принцип раціонального використання довкілля). В умовах, що склалися, в наявності необхідність розширення кола міжнародних злочинів. Зокрема, визнання екоциду міжнародним злочином дозволить багато в чому вирішити проблему відповідальності за дотримання норм міжнародного екологічного права.

На основі вищесказаного можна припустити, що екологічні проблеми наростатимуть, і кожна нова катастрофа, будь то ураган, повінь, землетрус або інше стихійне лихо примушуватиме людство змінювати пріоритети у бік екологізації розвитку. Поки зусиль, що робляться міжнародним співтовариством для забезпечення екологічної безпеки, явно недостатньо [4, с. 26]. Багато рішень залишаються "благими намірами", не підкріпленими фінансовими ресурсами. Сьогодні для вирішення сучасних глобальних екологічних проблем, таких як глобальне потепління або парниковий ефект, потрібно удосконалювати структурну перебудову самої серцевини виробничих процесів, перехід економіки на альтернативні тобто поновлюючі джерела енергії, перебудову світової фінансової системи, вирішення проблеми залежності і зовнішнього боргу між розвиненими країнами, що розвиваються. Цілком імовірно, що це призведе до кардинальних змін як усередині окремих країн, так і усієї світової системи. Можливо, знадобиться перебудова усієї системи розвитку людства, оскільки стало очевидним, що існуюча ринкова капіталістична система, що сформувалася без урахування її дії на екологію, не дозволяє на необхідному рівні вирішувати екологічні проблем [3, с. 544]. Для поліпшення механізму контролю за дотриманням норм міжнародного екологічного права вважаю за доцільне створення у рамках ООН органу, що має статус, аналогічний статусу Ради Безпеки, діяльність якої буде спрямована на забезпечення дотримання вимог, необхідних для підтримки сприятливої екологічної обстановки на планеті.

Виходячи з вище сказаного, розв'язання сучасних екологічних проблем можливе лише за умов дотримання, виконання та не порушення кожною державою міжнародних імперативних норм, налагодження тісної співпраці та міждержавного співробітництва, створення солідарної міжнародно–правової основи, здійснення нагляду за координації правоохоронної діяльності де задіяні органи та установи ООН, дотримання основних принципів, які регулюють порядок введення в дію та виконання міждержавних заходів [5, с. 113]. Таким чином роль міжнародного права в забезпеченні екологічної безпеки грає фундаментальну основу для реалізація міжнародної екологічної безпеки та досягнення гармонійного співіснування людини та природи.

Список використаної літератури:

1. Кириленко В.П. Принцип экономической безопасности в современном международном праве / В.П. Кириленко. Изв. вузов. Правоведение. – 1989. –№3. – 456 с.

2. Конвенція про транскордонний вплив промислових аварій 1992 р. // Европейская экономическая комиссия. Конвенция о трансграничном воздействии промышленных аварий. ООН. – Нью-Йорк-Женева, 1994. – С. 47-77.

3. Андрейцев В.І. Екологічне право: Особлива частина: Підруч. Для студ. Юрид. Вузів і фак.: Повний акад. Курс / За ред. Акад. НАПрН В.І. Андрейцева, К., Істина, 2001. – 544 с.

4. Бринчук М.М. О предмете экологического права // Вестник Международного университета. Сер. «Право». Вып. III. – М., 1998. – 26-54 с.

5. Копылов М.Н. О правовом содержании понятия "экологическая безопасность / М.Н.Копылов // Правоведение. – 2000. – № 1. – С. 113-120.

Міжнародна безпека та її забезпечення міжнародно-правовими засобами

Вайдалович О.Ф. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін, навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент - **Камінська Н.В.**

Проблема забезпечення міжнародної безпеки в широкому її розумінні — це проблема забезпечення миру й запобігання війні. Сучасне міжнародне право, що є правом миру, покликане служити цій меті. Прагнення держав забезпечити стабільний мир на землі залежить насамперед від зовнішньої політики й безумовного виконання принципів і норм сучасного міжнародного права. Але ,як ми знаємо, на жаль, вони не завжди виконуються – безпосередніми свідками чого ми з вами є.

Сьогодні питання забезпечення міжнародної безпеки є основною проблемою сучасності, а саме поняття «війни і миру», які є гостро актуальними у міжнародних відносинах сьогодення. Колишній Генеральний секретар ООН Бутрос Бутрос Галі зазначав, що без миру не може бути розвитку й у суспільстві назріватиме конфлікт. Ці слова ми повинні розуміти й чітко сприймати, адже конфлікт може перерости у неминучу катастрофу, яка поведе за собою жертви. А тому ми повинні всебічно аналізувати сучасні правові гарантії міжнародної безпеки, аби бути захищеними від порушень з боку інших держав і співтовариств – цим й обґрунтовується актуальність даної проблематики.

Загалом, міжнародно-правові засоби забезпечення безпеки – це сукупність правових і інших способів і ме¬тодів, що відповідають основним принципам міжнародного права, спрямованим на забезпечення миру та запобігання війні, а в разі потреби застосування державами колективних заходів проти актів агресії та військових ситуацій, що загро¬жують миру та безпеці народів. Міжнародні правові засоби забезпечення міжнародної безпеки можна умовно розділити на три групи: нормативні, організаційні та матеріальні [5].

Відповідно до нормативних гарантій забезпечення міжнародної безпеки, чинне міжнародне право покликане служити миру. Тому всі його норми повинні мати “світозберігаючий” потенціал. Насамперед, це стосується основних принципів міжнародного права, що спрямовані на забезпечення співробітництва та міжнародного захисту народів, причому ці принципи лише тоді досягають мети, коли діють взаємозалежно. Юридичну основу права міжнародної військової безпеки становлять, насамперед, такі основні принципи міжнародного права, як принцип незастосування сили, принцип мирного вирішення спорів, принцип роззброєння [2, с. 127].

Війна як найбільш небезпечний рівень міжнародного конфлікту є такою формою міжнародних відносин, що хоча і заборонена, але є реальністю, з якою міжнародне право має рахуватися, протиставляючи їй організовані гарантії попе¬редження та припинення. У зв'язку із цим міжнародне пра¬во передбачає створення державами систем безпеки (інди-відуальної та колективної), що закликані попереджувати війни, а в разі початку війни - як можна швидше її припи¬нити, застосовуючи колективні заходи. Якщо в залежності від стадії розвитку конфлікту можна говорити про підтрим¬ку чи відновлення міжнародного миру, то за рівнем інте¬ресів, що втягуються в конфлікт, можна говорити про інди¬відуальну, групову або колективну безпеку.

Як зазначає М. В. Буроменський, система індивідуальної безпеки держав – це сукупність використовуваних державою індивідуальних гарантій за¬безпечення своєї безпеки. Колективна безпека – система спільних заходів держав усього світу чи визначеного гео¬графічного району, що були запроваджені для підтриман¬ня миру,

усунення загрози миру та припинення актів аг¬ресії. Розрізняють універсальну та регіональну системи колективної безпеки.

Універсальна система колективної безпеки створена в рам¬ках ООН, її головним завданням є підтримка та зміцнення міжнародного миру та безпеки на основі спільних дій дер¬жав. Відповідно до Статуту ООН підтримка міжнародного миру та безпеки має будуватися на основі загальновизнаних принципів і норм міжнародного права та здійснюватися Ге¬неральною Асамблеєю та Радою Безпеки, компетенція яких у цій сфері чітко розмежована. Генеральна Асамблея може обговорювати будь-які питання чи справи, що стосуються підтримки міжнародного миру та безпеки, у тому числі роз¬глядати загальні принципи співробітництва в цій області, давати рекомендації державам і Раді Безпеки з цих питань. На Раду Безпеки покладена головна відповідальність за підтримку міжнародного миру та безпеки (ст. 24 Статуту ООН). Це єдиний орган ООН, що має право починати дії, превентивні та примусові, від імені ООН, у тому числі об'єднаними збройними силами держав — членів ООН [3].

Регіональні системи складають частину все¬світньої системи безпеки. Головним їх завданням є підтрим¬ка миру та безпеки у визначених регіонах. Відповідно в регіональних системах безпеки можуть брати участь тільки держави цього регіону; дії держав не повинні виходити за рамки цього регіону; ці дії не можуть суперечити загальній безпеці та повинні відповідати цілям і принципам Статуту ООН. Щоб виключити можливість підміни, Статут Ради Безпеки ООН чітко визначає положення регіональних організацій. У даний час, зок¬рема, такими регіональними організаціями є: Ліга Арабсь¬ких держав, Організація Африканської Єдності, Організа¬ція Американських держав, в установчих актах яких містяться положення про колективні заходи в разі зброй¬ного нападу на будь-якого з їхніх членів [1, с. 15].

Отже, проблема підтримання миру й зміцнення міжнародної безпеки , є однією з головних у сучасному міжнародному праві. Однак нинішній етап розвитку і перебігу подій відрізняються тим, що світ стає все більше наповненим сутичками і конфліктами, а звідси – взаємозалежним і неподільним, що зумовлює необхідність ще більш масштабного й активного співробітництва держав у сфері зміцнення системи міжнародної безпеки. Концептуальні й міжнародно-правові основи такого співробітництва закладено у Статуті ООН, головна мета якого полягає в тому, щоб підтримувати міжнародний мир і безпеку, а одним з головних шляхів для досягнення цієї мети є застосування ефективних колективних заходів для запобігання й усунення погрози миру й припинення актів агресії або інших порушень миру.

Список використаної літератури:

1. Дужич Л. Забезпечення міжнародної безпеки міжнародно- правовими засобами / Л. Дужич // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2010. – Вип. 88. Ч. 1. – С.114–115.

2. Сергунин А. А. Международная безопасность и новые подходы и концепты / А. А. Сергунин // Полис. – 2005. – № 6. – С. 126–137.

3. Статут Організації Об’єднаних Націй від 26 черв. 1945 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

4. Блищенко И. П. Мирное разрешение споров между государствами – один из важнейших принципов международного права / И. П. Блищенко, М. Л. Энтин // Международно-правовые формы сотрудничества государств в Европе / под ред. О. Н. Хлестова. – М. : Междунар. отношения, 1977. – С. 51–73.

5. Міжнародне право : Навчальний посібник / за ред. М. В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 336 с.

Основні види адміністративно-правових відносин

Петрик О.С. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Лазаренко Л.А.**

Діапазон управління, здійснюваний виконавчою владою, є багатоаспектним. Відносини, що виникають у результаті управлінської діяльності, відрізняються між собою окремими ознаками, що є підставою для їх класифікації.

Адміністративно-правові відносини поділяють на види: залежно від елемента юридичної норми; за змістом; за характером дій зобов'язаного суб'єкта; залежно від розподілу прав і обов'язків між сторонами; за характером зв'язків між сторонами.

Залежно від елемента юридичної норми (диспозиції або санкції), адміністративні правовідносини поділяють на регулятивні та охоронні.

Регулятивні правовідносини — це правове регулювання організаційних, управлінських відносин у суспільстві, пов'язаних із реалізацією позитивних завдань виконавчої влади. Основою для виникнення таких правовідносин може бути, наприклад, постанова Кабінету Міністрів України «Про створення єдиної державної автоматизованої паспортної системи» від 2 серпня 1996 р., якою започатковано організаційну роботу, пов'язану зі створенням єдиної державної автоматизованої паспортної системи.

Охоронні правовідносини пов'язані з регулюванням правоохоронної діяльності шляхом встановлення правових заборон і застосування до порушників адміністративного примусу, наприклад, заходи адміністративного припинення (затримання правопорушників), адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного впливу.

За змістом адміністративно-правові відносини поділяються на матеріальні та процесуальні.

Матеріальні адміністративно-правові відносини виникають на основі матеріальної норми.

Адміністративно-процесуальні відносини — це відносини, що складаються у зв'язку з вирішенням індивідуальних справ у сфері управління та регулюються адміністративно-процесуальними нормами. Типовим прикладом цього може бути Порядок розгляду звернень громадян у сфері управлінської діяльності (розділ 11 Закону України «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 р.). Адміністративно-процесуальні норми цього Закону регулюють розгляд пропозицій (зауважень), заяв (клопотань) і скарг громадян. Адміністративно-процесуальні відносини тут виникають між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, установами, організаціями, незалежно від форм власності, об'єднаннями громадян, підприємствами, засобами масової інформації, їх керівниками та іншими посадовими особами й громадянами.

За характером дій зобов'язаного суб'єкта адміністративно-правові відносини можуть бути активними, тобто зобов'язаний суб'єкт повинен вчинити певні дії (громадянин, якому виповнилося 16 років, зобов'язаний одержати паспорт, з отриманням повістки з'явитися у військкомат), або пасивними — зобов'язаний суб'єкт мусить утриматися від вчинення певних дій (від вчинення правопорушення: дисциплінарного, адміністративного).

Залежно від розподілу прав і обов'язків між сторонами адміністративно-правових відносин, вони можуть бути як односторонні, так і двосторонні (взаємно обумовлені права й обов'язки суб'єктів правовідносин).

За характером зв'язків між сторонами адміністративно-правових відносин останні поділяють на вертикальні та горизонтальні.

Вертикальні адміністративно-правові відносини — це відносини субординаційного характеру. Вони мають місце там, де одна сторона підпорядкована іншій. Це

взаємовідносини, які існують між органами виконавчої влади, що стоять вище відносно органів, які стоять нижче (наприклад, відносини Міністерства освіти і науки України з управлінням освіти обласної державної адміністрації). Вертикальні адміністративно-правові відносини наявні й тоді, коли одна зі сторін, наділена певним обсягом владних повноважень, має право видавати акти, здійснювати приписи, які є обов'язковими для непідпорядкованої сторони. Прикладом таких відносин може бути діяльність органів спеціальної компетенції (санітарна, ветеринарна та інші інспекції). Характерна особливість вертикальних відносин полягає в тому, що в них найвиразніше виявляється основний метод адміністративно-правового регулювання — метод владної підпорядкованості щодо учасників адміністративних правовідносин. Але адміністративно-правові відносини, як уже було зазначено, не завжди є відносинами, що будуються за методом влади й підпорядкування. Ці відносини виникають і діють на засадах як влади й підпорядкування, так і рівності сторін. У адміністративно-правових відносинах, як правило, правам одних суб'єктів відповідають обов'язки інших, і навпаки, обов'язки одних відповідають правам інших.

Горизонтальні адміністративно-правові відносини є відносинами, що виникають між непідпорядкованими органами державної влади, підприємствами, установами, організаціями, посадовими особами, громадянами. Іншими словами, це відносини, учасники яких не перебувають у підпорядкуванні один одного (наприклад, відносини, що виникають між органами виконавчої влади й громадянином у зв'язку з призначенням пенсії, розглядом заяви, скарги тощо)[1].

Наведені характеристики вертикальних, горизонтальних і діагональних відносин адміністративного права є прийнятними за умов функціонування звичайного або спеціального адміністративно-правових режимів. У разі впровадження одного з різновидів надзвичайного режиму, сфера горизонтальних відносин суттєво згортається, зокрема відповідні відносини між владними структурами і громадянами залежно від ситуації можуть трансформуватися у діагональні або вертикальні. Зі зміною правового режиму спрацьовує правило зміни кута імперативності, найбільший показник якого відповідає вертикальним відносинам, а найнижчий -горизонтальним[2].

Підсумовуючи розгляд питання видової класифікації відносин адміністративного права, необхідно зазначити, що основними критеріями такого поділу є: функціональне призначення, зміст динамічних властивостей та характер зв´язків між їхніми сторонами. Саме за допомогою використання цих кваліфікаційних ознак можна отримати найбільш повну уяву про масштаби, різноманітність та змінність характеристик деяких груп відносин адміністративного права, визначити можливі напрямки подальшого збагачення їх змісту в умовах перехідного періоду розвитку вітчизняного адміністративного права[3].

Список використаної літератури:

1.Авер ´янов В.Б. Реформування українського адміністративного права: черговий етап // Право України. - 2000. -№ 7.

2.Авер´янов В.Б. Актуальні завдання реформування адміністративного права //Право України. - 1998. - № 8.

3.БахрахД.Н. Аминистративное право. - М., 1996.

Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх

Макерова М.Ю. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Лазаренко Л.А.**

Адміністративна відповідальність – це примусове, з додержанням встановленої процедури, застосування правомочним суб'єктом передбачених законодавством за вчинення адміністративного проступку заходів впливу, які виконані правопорушником.

Адміністративна відповідальність реалізується шляхом застосування до винних осіб адміністративних стягнень. Адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці, а при тривалому правопорушенні - не пізніше як через два місяці з дня виявлення правопорушення. При накладенні стягнення враховуються характер вчиненого правопорушення, особа порушника, ступінь його вини, майновий стан.

Серед суб'єктів адміністративних правопорушень виділяють так звані спеціальні суб'єкти, а саме такі, які мають певні особливості щодо вчинення окремих адміністративних правопорушень або не несуть адміністративну відповідальність на загальних підставах. До таких суб'єктів відносять неповнолітніх осіб.

Згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення (КУпАП) до осіб віком від 16 до 18 років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються заходи впливу, передбачені статтею 24-1 КУпАП. Адміністративна відповідальність неповнолітнього може настати тільки тоді, коли 16 років йому виповнилось саме до моменту вчинення протиправного діяння, а не до вирішення питання про притягнення його до адміністративної відповідальності.

Заходами впливу на неповнолітніх є:

• зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;

• попередження;

• догана або сувора догана;

• передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремих громадян на їх прохання.

Але за деякі адміністративні правопорушення, такі як: незаконне виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту у невеликих розмірах; дрібне розкрадання чужого майна; дрібне хуліганство (частина друга) та інші, зазначені в статті 13 КУпАП.

Відповідно до статті 32 КУпАП адміністративний арешт не може застосовуватись до неповнолітніх осіб.

Однією з особливостей адміністративної відповідальності є те, що вчинення неповнолітнім правопорушення, відповідальність за яке передбачена КУпАП тягне за собою накладання штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо у неповнолітнього немає самостійного заробітку. Вчинення неповнолітнім діянь, що містять ознаки злочину, відповідальність з які передбачена Кримінальним кодексом України, якщо вони не досягли віку, з якого настає кримінальна відповідальність тягне за собою накладання штрафу на батьків або осіб, що їх замінюють, від десяти до двадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян (ст. 184 КУпАП).

Адміністративні стягнення на неповнолітніх накладаються тільки міським чи районним судом.

Список використаної літератури:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 28 грудня 2014 року: (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К.:ПАЛИВОДА А.В., 2014. – 280с.

2. Адміністративна відповідальність: навчальний посібник / В.К. Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 256с.

Значення загальної декларації прав людини

Приходько А. – студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

10 грудня 1948 р. у Парижі було прийнято Загальну декларацію прав людини, яка істотно поповнила скарбницю людської цивілізації, звеличила собою людство і певною мірою захистила його. Це перший в історії міжнародних відносин акт, в якому проголошено широке коло основних прав і свобод людини. З того часу дата прийняття Загальної декларації прав людини щорічно відзначається у всьому світі як День прав людини.

Загальна декларація прав людини є продуктом повоєнних роздумів, надій і сподівань людства. Питання щодо необхідності розробки декларації прав людини було порушено США під час роботи над Статутом Організації Об'єднаних Націй у 1943-1945 році. Саме в цей період проблема створення механізму міжнародного захисту в області прав людини була дуже актуальною, причини цього згодом було сформульовано в Преамбулі Загальної декларації прав людини.

Підготовка Загальної декларації прав людини відбувалася в умовах складної дипломатичної боротьби, а її ухвалення було результатом розгляду і погодження різних поглядів і точок зору. Виявлялось це у тому, що західні держави орієнтувалися на Французьку декларацію прав людини і громадянина 1789 р., Конституцію США 1787 р. та інші документи, що проголошують природний характер прав і свобод людини, які належать кожному з часу його народження.

З вересня по грудень III Комітет Генеральної Асамблеї ООН провів 85 засідань з проекту Декларації, а голосування проходило 1400 разів, тобто фактично по кожному слову і кожній поправці. Проте в результаті тримісячних дебатів вдалося узгодити текст Загальної декларації прав людини. На 183 пленарному засіданні Генасамблеї ООН 10 грудня 1948 року Загальна декларація прав людини була прийнята абсолютною більшістю голосів: із 56 держав, що брали участь у голосуванні, 48 проголосували за, лише 8 держав утрималися. Серед них Білоруська РСР, Польща, Саудівська Аравія, СРСР, Українська РСР, Югославія і Південно-Африканський Союз.

Але в цілому результати голосування показали, що розробникам Загальної декларації (автором її був канадець Джон Хампрей, а допомагала йому Елеонора Рузвельт із США та ін.), незважаючи на різні точки зору, різкі ідеологічні протиріччя, специфіку культурних і релігійних систем, вдалося сформулювати такий текст, що отримав схвалення у світі.

Концепція прав і свобод людини, закріплена в Загальній декларації, складається з таких компонентів: основні принципи прав людини; класифікація прав і свобод людини; права людини і суспільство; співвідношення прав особистості і держави.

Відповідно до Декларації основним елементом для визнання прав і свобод людини є гідність особистості. Вона кваліфікується як невід'ємна властивість, тому що притаманна «усім членам сім'ї від народження, визначає рівність їх прав і свобод, поводження у відношенні один до одного у дусі братерства» (ст. 1). Рівність прав і свобод означає, що кожна людина повинна володіти ними незалежно від раси, статі, мови, релігії, політичних переконань, соціального стану, національності, проживання на території незалежної держави чи на підопічній або території без самоврядування (ст. 2).

У статті 3 Декларації подано загальне розуміння громадянських і політичних прав, що включають право на життя, свободу й особисту недоторканість. У наступних статтях з 4 по 21 вони перераховуються, трактуються і конкретизуються. Відповідно до цих статей до громадянських прав належать: неприпустимість рабства або підневільного стану,

неприпустимість катування, жорстоке і принижуюче людську гідність поводження і покарання, право на правосуб'єктність, рівність усіх перед законом, право на відновлення порушених прав, право на судовий розгляд, неприпустимість свавільного арешту, затримання або вигнання, презумпція невинності, право на особисте життя, недоторканість житла, таємницю кореспонденції. Право на вільне пересування і вибір місця проживання, право шукати притулку, рятуючись від переслідування з політичних мотивів, право на створення сім'ї і рівність сторін у шлюбі, право на громадянство, на володіння майном, свободу думки, совісті, переконань, на свободу мирних зборів і асоціацій. До політичних прав відноситься право на участь у керуванні країною безпосередньо або через своїх представників.

Із змісту статей виходить, що громадянські права не пов'язуються з приналежністю до громадянства держави, а лише з членством у суспільстві. Тому вони поширюються рівною мірою на громадян та іноземців, що мешкають на території держави. Необхідною умовою надання політичних прав є наявність статусу громадянина держави.

У статтях 23-27 Декларація закріплює і такі соціально-економічні та культурні права як право на працю і створення професійних спілок, право на відпочинок, на достатній життєвий рівень, медичне обслуговування і соціальне забезпечення, право на освіту, на участь у культурному житті.

У Декларації підкреслюється взаємозв'язок громадянських, політичних і соціально-економічних прав, необхідність встановлення такого соціального і міжнародного правопорядку, при якому вони можуть бути цілком здійснені (ст. 28). У ній встановлено, що «кожна людина має обов'язок перед суспільством» (п.1 ст. 29). Взаємозумовленість прав особистості і обов'язками перед суспільством пояснюється тим, що тільки суспільство може забезпечити «вільний і повний розвиток особистості» (ст. 29).

Трактуючи права і свободи людини як невід'ємну властивість особистості, Декларація закріплює їхнє домінуюче становище, зменшуючи цим виключну роль держави у визначенні статусу особистості. Це виявляється у встановленні конкретних вимог до правомірних обмежень прав і свобод людини з боку держави. Вони ґрунтуються на законі, здійснюються з метою «поваги прав і свобод інших, задоволення вимоги моралі, суспільного порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві» (ст. 29). Допускаючи можливість обмеження прав і свобод у виняткових випадках, Декларація в імперативній формі забороняє «будь-якій державі, групі осіб або окремим особам займатися діяльністю або чинити дії, спрямовані до знищення прав і свобод» (ст. 30).

Загальна декларація була прийнята у вигляді резолюції Генеральної Асамблеї ООН, закріплені в ній норми мають рекомендаційний характер. Вони бажані, але не обов'язкові для держав – членів ООН. Але все ж, оцінюючи юридичне значення і силу положень Декларації, необхідно зазначити, що саме проголошені в Загальній декларації основні права і свободи розглядаються сьогодні більшістю країн як юридично обов'язкові договірні норми. На Декларацію часто посилаються під час тлумачення національного законодавства з прав людини, а також у судовій практиці. Вміщені в ній принципи і норми постійно розвиваються і уточнюються у процесі укладення нових міжнародних угод. Завдяки міжнародному визнанню норм Загальної декларації в конституціях більше, ніж 120 країн світу, перелік, зміст і припустимі обмеження прав і свобод, які містяться в Декларації, перетворилися на загальновизнані звичаєві норми міжнародного права, тобто на міжнародні стандарти прав людини, яких мають дотримуватися всі країни світу.

Пенсійна реформа в Україні

Серветник Ю.М. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Лазаренко Л.А.**

Фактично, протягом усього існування України як незалежної держави проводиться пенсійна реформа, яка повинна була б підтримати життєдіяльність тих громадян, які досягли пенсійного віку чи втратили працездатність і визнані інвалідами, у зв'язку з чим не мають можливості самостійно забезпечити собі мінімально необхідний розмір доходу. Проте, щоразу пенсійне реформування викликає резонанс у суспільстві: численні дискусії та критики. У 2011 р. дефіцит бюджету Пенсійного фонду України, зростання частки пенсіонерів у структурі населення держави, наявність тіньової економіки, низький рівень доходів працюючих та інші проблеми зумовили прийняття Закону «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи». Щороку в Україні чисельність пенсіонерів зростає, причому наближаючись кількісно до працюючих працівників. Так, станом на 1 квітня 2011 р. кількість пенсіонерів збільшилася на 60 тис. осіб – до 13 млн. 766 тис. осіб. У той же час кількість працевлаштованих громадян, платників внесків до Пенсійного фонду, з початку року скоротилася на 400 тис. – до 14 млн. осіб. Тобто фактично кожен працюючий українець утримує одного пенсіонера. Це й стало основною причиною активізації пенсійного реформування.

До головних мінусів, які найбільше вплинуть на розмір пенсії, відносять зміну у формулі нарахування пенсії, яка буде обчислюватися з застосуванням показника середньої зарплати по Україні не за рік, що передує року виходу на заслужений відпочинок, а за три попередні роки. Законом істотно змінено норми пенсійного забезпечення держслужбовців, а також науковців, прокурорів, суддів. Пенсія державних службовців становитиме 80% суми їх заробітної плати, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування й максимальний розмір пенсії буде обмежений на рівні десяти прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Окремо у законі виписано про призначення пенсій народним депутатам. Так, розмір пенсії народного депутата України становить 80% суми місячної заробітної плати працюючого народного депутата з урахуванням всіх доплат та надбавок до посадового окладу, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Так, у разі виходу на пенсію народному депутату виплачується грошова допомога в розмірі дванадцяти місячних посадових окладів працюючого народного депутата, а для медичних і освітніх працівників бюджетної сфери її розмір дорівнює десяти призначеним пенсіям.

Отже, у новому законі нарахування пенсій для громадян України не буде здійснюватися за єдиною формулою, як в більшості розвинених країн світу, яка залежить від двох складників – розміру заробітної плати та стажу роботи працівника. Враховуючи невисокий рівень заробітної плати в Україні, навіть за наявності великого страхового стажу, розмір пенсії для більшості українців буде складати 40% – 46% заробітної плати. В той же час розмір пенсії держслужбовців становитиме 80% від суми їх заробітної плати, а народних депутатів України – 80% суми місячної заробітної плати працюючого народного депутата. Згідно з новим законом відбулося поступове підвищення пенсійного віку для жінок з 55-ти до 60-ти років; для чоловіків, які претендують на звичайну пенсію, пенсійний вік не підвищено (лише для чоловіків-держслужбовців та осіб, які отримують спеціальну пенсію пенсійний вік підвищено з 60-ти до 62-х років); збільшено й розмір страхового стажу для жінок – до 30-ти років, для чоловіків – до 35-ти років. До так званих «бонусів» належить доплата 2,5% за кожні півроку пізнішого виходу на заслужений відпочинок, а також у перехідний період до 1-го січня 2015 р. жінкам залишили можливість виходу на пенсію у 55 років, проте розмір пенсії зменшуватиметься на 0,5% щомісяця дострокового виходу на заслужений відпочинок. Позитивним нововведенням є й виплата одноразової грошової допомоги при виході на пенсію працівникам бюджетної сфери – освітянам та медикам у розмірі десяти місячних пенсій. Обмежено максимальний розмір пенсії. Негативно вплине на розмір пенсії й зміна в обчисленні із застосуванням

показника середньої зарплати по Україні за три попередні роки, а не за рік, що передує виходу на пенсію.

Всі ці заходи, звичайно, поступово наповнять бюджет Пенсійного фонду України, але вони не вирішать головних проблем з соціальним захистом громадян та підвищенням рівня життя українців. Тому вкрай необхідне впровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, при якій частина обов'язкових пенсійних відрахувань буде спрямована на персональні рахунки громадян. Ці кошти будуть інвестуватися в українську економіку, а інвестиційний дохід збільшуватиме розмір майбутніх пенсійних виплат та пенсійного законодавства, а не лише солідарної системи, яка діє в даний час. Для цього необхідно створювати робочі місця та підвищувати реальну заробітну плату, оскільки через низькі доходи громадяни не матимуть змоги сплачувати кошти на накопичувальні та персональні рахунки.

Реформування органів внутрішніх справ

Гусєв С.І. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,доцент - **Лазаренко Л.А.**

4 квітня Кабінет міністрів розглянув та ухвалив 4 законопроекти щодо реформи МВС: "Про органи внутрішніх справ", "Про Національну поліцію", "Про сервісні послуги та сервісних центрах Міністерства внутрішніх справ України", "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху". Тепер - своє слово має сказати парламент. Про які реформи в системі МВС йдеться?

• Реформа МРЕВ

По-перше, Кабмін пропонує приватизувати міжрайонні реєстраційно-екзаменаційні відділи. По-друге, урядовці наполягають на скороченні кількості таких центрів. За словами заступника міністра внутрішніх справ Еки Згуладзе, на сьогоднішній день в Україні функціонує 228 центрів МРЕВ. Їх буде скорочено до 64. Також МВС планує запровадити ще 15 мобільних центрів. Крім того, МРЕВ будуть надавати послуги на місцях. Деякі послуги зроблять електронними, а в самих сервісних центрах буде встановлено уніфіковану вартість послуг. До липня поточного року в Україні мають відкрити 2 нових центри в Києві, упродовж літа - розвинути таку мережу по всій країні. А вже через два роки в МВС вирішать, централізувати ці функції, або передати місцевій владі, або приватизувати.

• Реформа штрафів

В МВС також пропонують змінити підхід до нарахування штрафів за порушення на дорогах. Урядовці бачать систему покарань змішаною, або "гібридною". Це своєрідна система балів і штрафів. В Кабміні пропонують всім спочатку нарахувати 150 балів. Якщо відбувається порушення, то бали поступово втрачаються. Якщо зникають бали - починаються штрафи. При несплаті штрафу упродовж 30 днів накладається пеня в розмірі штрафу. При несплаті штрафу та пені справа передається виконавчій службі. Проте, задля запровадження такої схеми, МВС насамперед треба облаштувати дороги та населенні пункти системами відеоспостереженням і радарами. Кожному

порушнику будуть показувати відео з його порушенням. Штраф можна буде оскаржити упродовж 10 днів, при цьому оскарження зупиняє строк оплати. Поза тим, у разі ухвалення Радою відповідних законопроектів, буде скасовано мінімальний і максимальний штраф - штраф має бути лише один, аби уникнути ризиків корупції. Крім того, урядом пропонується штрафувати не водія, а власника автомобіля.

• Реформа застав

Кабінет міністрів пропонує підвищити суму застави для корупціонерів до 10-кратного розміру збитку. Такі зміни уряд пропонує внести до кримінально-процесуальний кодексу з тією метою, щоб корупціонери, які витягли з державної кишені сотні мільйонів гривень, не виходили під заставу. При цьому, згідно цих змін, по окремих категоріях злочинів, внесення застави взагалі не передбачається.

• Створення Національної поліції

Планується створити корпус оперативного реагування. Формування штату поліцейських буде проходити за змішаною контрактною системою. Як зазначила заступник міністра внутрішніх справ Ека Згуладзе, спочатку буде контракт на 2 роки, за умови позитивної оцінки, його можна буде продовжити. При цьому, контракт для начальника поліції можна буде укласти на 5 років. Поліцейські, серед іншого, будуть допомагати громадянам, зокрема, орієнтуватися на місці, надавати першу допомогу.

• Реформа зарплат в МВС

Раніше анонсоване прем'єр-міністром підвищення заробітних плат працівникам МВС вже в дії. Слідчі МВС, які займаються розслідуванням особливо важливих справам, відтепер отримуватимуть 30 тис. грн. Поки що таких всього 63 особи. На переконання урядовців, суттєве підвищення зарплат (з 2 тис. 300 грн. до 30 тис. грн..) - це перший крок у боротьбі з корупцією в країні.

Про реформи в МВС Кабмін відзвітував на виїзному засіданні — в Академії внутрішніх справ. Кабмін також обіцяє викорінення корупції. Боротимуться з хабарництвом за допомогою грошей, запевнив прем’єр. Щоб не було спокуси, зарплати слідчих суттєво зростуть.

Головним органом відомства стане національна поліція. Працюватиме вона для народу. Тож поліціянти і дорогу покажуть, і навіть першу медичну допомогу нададуть. З часом захисникам порядку обіцяють матеріальні блага: страхування, достойні зарплатні і кар'єрний ріст. Спочатку вони підпишуть контракт на два роки. Якщо зарекомендують себе гарно, співпрацю продовжать.

Колишній головний міліціонер Юрій Луценко законопроект похвалив. зазначив - реформи кращі, ніж за час його роботи. Утім поліція має бути одна, національна.

Уряд запропонує парламенту розглянути питання про підвищення розміру застави - в десятикратний розмір від обсягу збитків, які нанесені державі, а в деяких категоріях злочинів застави взагалі не буде.

З перших рядів презентацію уважно слухають депутати. Голова Антикорупційного комітету Єгор Соболєв таку боротьбу з хабарництвом оцінив схвально. Проте, каже, працювати у реформах є ще над чим.

Такі зміни урядовці планують запровадити вже улітку. Але до того часу мають ще отримати схвалення від депутатів.

Отже, Міністерство має стати незалежним "політичним холдингом" силових та цивільних структур. Роль міністерства зміниться.

Вступ України до європейського союзу: переваги та перспективи

Свиридюк С. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

Завдяки первинному членству України в ООН і подальшій участі в деяких універсальних та регіональних організаціях після здобуття незалежності всі зусилля нашої держави були спрямовані на набуття членства в міжнародних організаціях. Уже тоді українська зовнішньополітична доктрина привертала увагу до того, що проголошенню курсу на набуття членства в міжнародних організаціях має передувати глибинний аналіз

наслідків такого кроку й реалістична оцінка здатності України реалізувати цей курс. Вона ж справедливо закликала до усвідомлення того, яким критеріям треба відповідати, а також який обсяг зобов'язань у сфері права слід на себе взяти, аби стати повноправним членом світової та європейської спільнот [9].

Відновлення історичних традицій європейської орієнтації України відбулося з проголошенням незалежності. Тому європейський вибір України зумовлений усвідомленням інтеграції як фактора сприяння державній незалежності, безпеці, політичній стабільності, економічному розвитку, інтелектуальному процесу, відновлення європейської сутності країни □5, с.27□.

Відомий політолог З.Бжезинський у „Великій шахівниці" визначив роль України, як стратегічний геополітичний фактор на сучасному європейському просторі□1□, а американський дипломат С.Телбот справедливо охарактеризував незалежну Україну як ключовий момент в новій Європі після холодної війни, зважуючи на її геополітичне становище□6□.

Європейська інтеграція та членство в ЄС є стратегічною метою України, оскільки це найкращим спосіб реалізації національних інтересів, побудови економічно розвинутої та демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин, як результат, у 21 березня 2014 року було підписано політичну частину та 27 червня 2014 економічну частину про асоціацію між Європейським Союзом і Україною.

Основними формами співробітництва України та Європейського Союзу сьогодні є технічна допомога, торгівля та інвестиційна діяльність. За обсягами технічної допомоги з боку ЄС Україна займає друге після Росії місце серед колишніх радянським республік. Головними пріоритетами такої допомоги, що здійснюється в межах програми TACIC, є ядерна безпека та захист довкілля, реструктуризація державних підприємств, розвиток приватного сектора□4□.

До позитивних наслідків вступу України в ЄС можна віднести такі вигоди:

– політичні вигоди: Участь в Європейській колективній безпеці та гарантування, за її допомогою, територіальної недоторканості України[3];

– економічні вигоди: Макроекономічна стабільність, нові ринки збуту для українських товарів та додаткові інвестиції, в українську економіку, надання субсидій деградуючому сільському господарству, зменшення митних тарифів та отримання позитивного сальдо торговельного балансу;

– соціальні вигоди: Ефективний захист прав людини в інституціях ЄС, відкриття кордонів для вільного пересування населення та розширення можливостей для освіти, роботи й відпочинку, забезпечення високого рівня життя населення[2];

– культурні (ідеологічні) вигоди: Широкий доступ до інформаційного потенціалу ЄС.

Переваги вступу України до ЄС:

– політичні переваги: Стабільність політичної системи та адаптація національного законодавства із законодавством ЄС, реформування недієздатного національного судочинства[7];

– економічні переваги: Забезпечення розвитку середнього та малого бізнесу, впровадження стандартів ЄС у виробництві, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств;

– соціальні переваги: Формування середнього класу, реформування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту тощо;

– ідеологічні переваги: Поширення української культури в країнах ЄС.

Крім зазначених позитивних умов, також є деякі негативні наслідки вступу України в ЄС серед них можна назвати такі:

- політичні загрози: Небезпека втягнення України в конфлікт цивілізацій між Заходом і мусульманським світом;

– економічні загрози: Можливе переміщення до України шкідливих виробництв;

–соціальні загрози: Поглиблення демографічного спаду, проблема незаконної міграції та відтоку кадрів;

–культурні (ідеологічні) загрози: Падіння духовності.

Також визначимо такі недоліки вступу України до ЄС:

–політичні недоліки: Часткова втрата суверенітету, невизначеність стратегії розвитку ЄС, погіршення відносин з країнами СНД та іншими країнами;

–економічні недоліки: Втрата конкурентоспроможності певних галузей, складність переходу на європейський рівень цін;

–соціальні недоліки: Ускладнення візового режиму зі східними сусідами;

–культурні (ідеологічні) недоліки: Розмивання національної самобутності України.

Щодо доцільності чи недоцільності приєднання України до ЄС слід зазначити наступне. Проаналізувавши можливі позитивні та негативні наслідки вступу України до ЄС, слід зазначити, що приєднання України, в загальному, відповідає її національним інтересам за умови врахування об'єктивного та всебічного вивчення факторів інтеграції, її впливу на політичну, економічну, соціальну та культурну (ідеологічну) сфери держави, вироблення власної лінії поведінки в межах, які не суперечитимуть членству України в ЄС.

Розширення ЄС ставить перед Україною великі завдання. Одне з них – прискорення конституційної реформи, економічних перетворень в цілому та реструктуризації виробництва зокрема, адже можливість скористатися перевагами вступу в ЄС багато в чому визначається рівнем демократизації політичної системи та динамікою розвитку української економіки, її здатністю швидко адаптуватися до змін на міжнародних ринках. Крім того, необхідно досягати зміцнення внутрішньої конкурентоспроможності національної економіки з орієнтацією на поступове досягнення європейських соціально-економічних параметрів розвитку та створення зони вільної торгівлі Україна – ЄС на основі асиметричного відкриття ринків на користь України.

Список використаної літератури:

1.Бжезинский З. Большая шахматная доска. – М.: Международные отношения, 2002. – С.42.

2.Васютин І. Зближення законодавства Європейського Союзу з правовими системами держав-кандидатів на вступ до ЄС // Право України. – 2003. –№ 9. – С. 139.

3.Пасічник В. Національна ідея в контексті українсько-російських відносин. – Львів: Сполом, 2007 – С. 95.

4.План дій „Україна – ЄС" Європейська політика сусідства, ухвалена КМУ від 12.02.2005 р. // Урядовий кур'єр. – 2005. – № 13.

5.Посельський В. Розширений Союз та розширена Європа. – К.: Юніверс, 2005. – С.27.

6.Послання Президента України до Верховної Ради України, Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 рр.

7.Телбот С. Сучасна геополітика. – К.: Юніверс, 2006 – С.37.

8.Чалий В. Розширення ЄС - перспективи для України// «Дзеркало тижня». – 2005. – № 18.

9.Шпакович О. Вступ України до Європейського Союзу: переваги та перспективи // Віче. – 2011. – №14. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.viche.info/journal/2651.

Реформування кримінально-процесуального законодавства в умовах євроінтеграції

Секріз В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

З початку 90-х рр. XX ст. в Україні суттєво змінилась концепція першочергових завдань і мети кримінально-процесуальної діяльності. Після набуття нашою країною незалежності та кардинальних змін у політичній, суспільній і соціальній сферах не тільки до окремих норм Кримінально-процесуального кодексу України, а навіть цілих глав і розділів внесено зміни та доповнення ідеологічного характеру, а відповідно зміни, викликані потребою переорієнтувати дізнання, досудове слідство та судовий розгляд справ на нові засади.

28 квітня 1992 року постановою Верховної Ради України було затверджено Концепцію судово-правової реформи в Україні, у якій обґрунтовано нагальну, серед інших завдань, необхідність докорінної зміни засад і процедури кримінального процесу. У Концепції було визначено основи судово-правової реформи: створення такої форми судочинства, яка б максимально гарантувала право кожної людини на судовий захист; створення умов для дійсної змагальності й реальної дії засад презумпції невинуватості; радикальне реформування матеріального і процесуального законодавства; диференціювання форм судочинства, зокрема залежно від ступеня тяжкості злочину; розгляд у судовому провадженні окремих категорій кримінальних справ суддями одноособово, а також колегіями професійних суддів та суддями з розширеною колегією судових засідателів; встановлення судового контролю за законністю і обґрунтованістю процесуальних рішень органів, які здійснюють досудове розслідування, що обмежують права громадян; повернення ліквідованої в двадцяті роки минулого століття апеляційної перевірки законності й обґрунтованості судових рішень, зміни підстав і порядку касаційного провадження та провадження за нововиявленими обставинами.

На виконання цих завдань до чинного кримінального і кримінально-процесуального законодавства, починаючи з цього ж 1992 року, було внесено суттєві зміни й доповнення. 1995 року прийнято Закон України "Про приєднання України до Статуту Ради Європи", за яким наша держава взяла зобов'язання привести національне законодавство відповідно до загальновизнаних норм міжнародного права і процесуальних нормативів, передбачених Європейською конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Особливо після прийняття 1996 року Конституції України, реформування кримінального і кримінального процесуального законодавства відбувалося ще активніше. В основу розробки законів України щодо змін і доповнень кримінально-процесуального законодавства було покладено Конституцію України, а також міжнародно-правові акти, обов'язковість яких визнано Україною (насамперед такі важливі документи у сфері регулювання кримінального судочинства, як Загальна декларація прав людини (1948 р.); Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.); Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1966 р.); Основні принципи незалежності судових органів (1985 р.); Звід принципів захисту всіх осіб, які піддаються затриманню чи ув'язненню у будь-якій формі (1988 р.) та ін.).

Завдяки таким змінам і доповненням чинне з 1991 року кримінально-процесуальне законодавство за останні роки зазнало змін, що були спрямовані на реалізацію вимог Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Зокрема, це стосується забезпечення прав учасників кримінального судочинства, розширення змагальності сторін, прав потерпілого, усунення обвинувального ухилу в діяльності суду, розширення судового контролю за обмеженням конституційних прав і свобод людини на етапі досудового провадження у кримінальних справах і оскарження до суду рішень органу дізнання, слідчого та прокурора. Було змінено пріоритети у завданнях кримінального судочинства: головним замість швидкого і повного розкриття злочинів стала охорона прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, які беруть у ньому участь; законодавчо

закріплено змагальність і диспозитивність кримінального процесу; звільнення від кримінальної відповідальності за нереабілітуючими підставами тільки за рішенням суду, закриття судом справи у разі відмови прокурора від обвинувачення тощо. Однак внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального кодексу України не забезпечувало повною мірою створення сучасного нормативного акта, який водночас ефективно виконував би завдання захисту прав і законних інтересів осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні, та забезпечував кримінальне переслідування злочинців. Ось чому одночасно із удосконаленням норм чинного кримінально-процесуального закону народними депутатами за участю науковців і практиків активно розроблялися проекти нового кримінального процесуального кодексу.

Наступними кроками з реформування кримінального процесуального законодавства України стало затвердження Указом Президента України від 8 квітня 2008 року № 311/2008 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року "Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів"" Концепції, у преамбулі якої було вказано, що докорінні зміни в соціально-політичних та інших умовах життя суспільства і держави на нинішньому етапі розвитку України та прийняття Конституції України створили передумови для реформування системи кримінальної юстиції в напрямі подальшої демократизації, гуманізації, посилення захисту прав і свобод людини відповідно до вимог міжнародних правових актів і зобов'язань нашої держави перед європейським та світовим співтовариством.

Метою Концепції реформування кримінальної юстиції України було визначено підвищення її ефективності для забезпечення прав і свобод людини, для чого вона мала будуватися на таких принципах, як верховенство права; гуманізація законодавства у сфері кримінальної юстиції; поєднання захисту прав особи і забезпечення публічних інтересів; невідворотність відповідальності та покарання за кримінально карані діяння; гарантування права на судовий захист; забезпечення рівності всіх перед законом та процесуальної рівності сторін у кримінальному провадженні; відповідність нормативних актів з питань функціонування кримінальної юстиції вимогам міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Концепція передбачила конкретні завдання щодо реформування кримінального судочинства, а саме: удосконалення кримінальних процесуальних норм і суміжного законодавства, в тому числі з урахуванням світового досвіду; реформування процедури досудового розслідування; реорганізацію системи органів досудового розслідування, функціональне відмежування їхньої діяльності від діяльності розвідувальних і контррозвідувальних органів; забезпечення ефективності кримінального судочинства; посилення захисту прав та інтересів потерпілих; гарантоване відшкодування завданої злочином шкоди.

На підставі вимог і основних положень Концепції було прискорено роботу над проектом нового кримінального процесуального законодавства України. Відтак, 13 квітня 2012 року Верховною Радою України прийнято Кримінальний процесуальний кодекс України (КПК України), який вступив у дію 20 листопада 2012 року. Цей Кодекс, виходячи із головного завдання кримінального судочинства – захисту прав, свобод та законних інтересів людини, встановив на відміну від Кримінально-процесуального кодексу 1990 р. нову систему засад, функцій, процедури, стадій, етапів, процесуальних інститутів у кримінальному провадженні.

Проблеми забезпечення міжнародної безпеки

Содоль М. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

Питання про війну і мир є корінним у сучасних міжнародних відносинах. Проблема забезпечення міжнародної безпеки в широкому її розумінні — це проблема забезпечення миру й запобігання війні [1, с. 305]. Сучасне міжнародне право, що є правом миру, покликано служити цій меті.

Прагнення держав забезпечити стабільний мир на землі залежить насамперед від зовнішньої політики й безумовного виконання принципів і норм сучасного міжнародного права. Об'єктивна потреба їхнього співробітництва в питаннях забезпечення миру зумовила процес формування й функціонування нової галузі загального міжнародного права — права міжнародної безпеки.

Право міжнародної безпеки являє собою систему принципів і норм, що регулюють військово-політичні відносини держав і інших суб'єктів міжнародного права з метою запобігання застосуванню військової сили в міжнародних відносинах, обмеження й скорочення озброєнь [2, с. 431].

Міжнародна безпека розглядалася в теорії й практиці міжнародних відносин як відсутність безпосередньої військової загрози. Наявність міжнародної безпеки буде визначатися не відсутністю війн у майбутньому, а здатністю світового співтовариства в цілому передбачати й вчасно здійснювати назрілі зміни.

До проблем забезпечення безпеки можна підходити на основі теорій міжнародних режимів.

Участь тієї чи іншої держави в будь-якому міжнародному режимі безпеки визначається її власними інтересами, і насамперед інтересами забезпечення власної національної безпеки. Можна виділити три основні моделі режимів безпеки для будь-якого регіону сучасного світу: режим загальної безпеки, режим колективної безпеки, режим безпеки на основі співробітництва. Міжнародний режим загальної безпеки передбачає добровільну взаємну відмову від конфронтації.

Під колективною безпекою розуміється такий порядок міждержавного співробітництва, при якому будь-який акт агресії проти будь-якого з учасників подібної системи розцінюється як агресія проти всіх інших її учасників. Якщо в рамках системи колективної безпеки держави об'єднуються проти спільного агресора, то концепція безпеки на основі співробітництва спирається на принцип загальної участі, при якому на перше місце виступає не наявність формальних інститутів, а підтримка неформального діалогу.

Сьогодні перед світовим співтовариством стоять завдання запобігання поширення зброї масового знищення. В останнє десятиліття вона представляла найбільшу загрозу загальному миру й безпеці на глобальному рівні, у першу чергу мова йде саме про ядерну зброю. Одним з механізмів забезпечення ядерної безпеки є певний режим нерозповсюдження ядерної зброї. Даний міжнародний режим зафіксовано в Договорі про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯО) 1968 р.

Крім ядерної до зброї масового знищення відносять хімічну й бактеріологічну. Ці види зброї перебувають під повною забороною.

На рубежі XX й XXI ст. проблеми тероризму та протидії йому стали одними з найважливіших як для окремих держав, так і для світового співтовариства в цілому. За останні десятиліття для боротьби з тероризмом створена значна юридична база, яка має вигляді численних міжнародних конвенцій. У цих нормативних актах передбачено взаємні зобов'язання держав у протидії різним видам і формам терористичної діяльності.

Право міжнародної безпеки має одну особливість: його принципи під час регулювання міжнародних відносин тісно переплітаються з принципами та нормами решти галузей міжнародного права й, отже, утворюють вторинну структуру, що обслуговує, по суті, всю систему сучасного міжнародного права. Тобто право міжнародної безпеки є комплексною галуззю сучасного міжнародного права.

Реальності сучасного світу й інші чинники свідчать, з одного боку, про багатогранність і всеосяжний характер міжнародної безпеки, а з другого — про

нерозривний зв'язок безпеки кожної держави з безпекою всієї міжнародної спільноти, а також між безпекою та розвитком [3, с. 333—335].

Отже, можна зробити висновок про те, що питання безпеки здобувають новий вимір як на національному, так і на міжнародному рівні. Це досить важливо враховувати в теорії та практиці міжнародних відносин.

Список використаної літератури:

1.Международное право/ Отв. ред. Г.И. Тункин. – М.: Юрид. лит., 1982. – 566 с.

2.Международное право.Учебник для вузов. Отв. ред. Г.В. Игнатенком и О. И. Тиунов. — М.: Издательская группа НОРМА—ИНФРА-М, 1999. — 584 с.

3.Международное публичное право / Под ред. Бекяшева К.А. 4-е изд., перераб. и доп. –М.: ТК Велби, Проспект, 2005. – 784 с.

Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення

Стельмащук Т.О. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,доцент - **Лазаренко Л.А.**

Подолання корупції в Україні є серйозною проблемою, загострення і нерозв'язання якої визначає міжнародне становище нашої держави та політичний імідж у світі. Важливу роль у протидії корупційним проявам відведено адміністративному законодавству. Про це свідчить спрямованість Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» на широке застосування адміністративної відповідальності за корупційні діяння.

Згідно із ст.1 зазначеного Закону корупційним правопорушенням вважається умисне діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 4 цього Закону, за яке законом установлено кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність.

Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення передбачена главою 13-А КУпАП «Адміністративні корупційні правопорушення».

Зазначимо, що хоча адміністративно-юрисдикційна діяльність, в тому числі органів внутрішніх справ, щодо адміністративних корупційних правопорушень здійснюється за загальними правилами провадження у справах про адміністративні правопорушення, існують певні особливості адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення.

У разі виявлення вчиненого корупційного правопорушення уповноважена особа складає протокол. У справах про вчинене адміністративне корупційне правопорушення протокол мають право складати:

1) уповноважені особи органів внутрішніх справ;

2) уповноважені особи органів Служби безпеки України;

3) уповноважені особи органів державної податкової служби;

4) уповноважені особи органів управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (про корупційні правопорушення, вчинені військовослужбовцями, військовозобов'язаними та резервістами під час проходження зборів, а також працівниками Збройних Сил України під час виконання ними службових обов'язків);

5) прокурор або уповноважена ним особа з числа працівників прокуратури[1,с.114].

Помилки у боротьбі з корупційними правопорушеннями.Практика виявлення та розслідування зазначених деліктів свідчить, що правоохоронним органам бракує повноти нормативного регулювання, науково-методичного забезпечення, а заходи щодо вдосконалення законодавства з питань боротьби з корупцією мають фрагментарний

характер. Окрім того у правозастосовчій діяльності суб'єктів боротьби з корупцією трапляються помилки. Найбільш поширені з них – це складання протоколу неуповноваженою на те посадовою особою або нехтування необхідністю здійснити своєчасне, всебічне, повне й об'єктивне дослідження всіх обставин, передбачених ст. 247 (обставини, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення) та ст. 280 (обставини, що підлягають з'ясуванню при розгляді справи про адміністративне правопорушення) КУпАП. До того ж часто зустрічається недостатнє з'ясування мотиву і характеру вчиненого діяння, повноважень особи, яка його вчинила, наявності причинного зв'язку між діянням і виконанням останньою завдань і функцій держави, а у випадках, передбачених п. «а» ч. 1 ст. 5 і пунктами «а», «б» ч. 3 ст. 5 Закону, – мети правопорушення. Аналіз причин зазначених помилок засвідчує, що ефективність протидії адміністративним корупційним деліктам здебільшого залежить від адекватності їх кваліфікації, яка є важливим етапом застосування відповідних норм антикорупційного законодавства[2,с 446].

Посадові і службові особи органів державної влади, посадові особи місцевого самоврядування, юридичних осіб, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення чи одержання інформації про вчинення такого правопорушення працівниками відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб, їх структурних підрозділів зобов'язані у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції.

Особи, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції, перебувають під захистом держави[3,с. 112].

Список використаної літератури:

1.Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право) : навч. посібник / В. К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 256 с.

2.Адміністративне деліктне законодавство : Зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / авт.-упоряд. О. А. Банчук. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – 912 с.

3.Коваль Л.В. Адміністративне право України. [Курс лекцій] (Загальна частина) / Л.В. Коваль. – К.: Основи, 1994. – 154 с.

Реформування судової системи України

Мосієнко Д.В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,доцент - **Лазаренко Л.А.**

Суди в Україні утворюють судову систему, для якої, як і для кожної системи, характерні певні зв'язки і відносини між окремими її елементами (судами), а також притаманні такі властивості як ієрархічність, багаторівневість, структурованість. Судова система України, уособлюючи організаційний аспект судової влади — однієї з гілок державної влади, — віддзеркалює особливості організації цієї влади у нашій державі, відповідає рівню соціальноекономічного розвитку, пануючим у суспільстві поглядам на місце суду в системі механізмів державної влади, накопиченому досвіду і певним традиціям. Відмітна риса судової системи України полягає в тому, що вона є системою унітарної держави, котра, на відміну від федеративних держав, де існує система як федеральних судів, так і судів окремих суб'єктів федерації (штатів, земель, областей і країв), має єдину судову систему, яка не передбачає поділ предмета юрисдикції між судами за ознакою приналежності до різних внутрішньодержавних утворень.

Другою відмінністю судової системи України є існування двох гілок судової системи: Конституційного Суду і судів загальної юрисдикції

На сьогоднішній день гостро постало питання про здійснення судової реформи. Справедливість, доброчесність і незалежність мають стати ключовими цінностями для оновленого суддівського корпусу. Головними інструментами утвердження нової якості судді будуть: прозорий конкурсний добір на всі суддівські посади; справедливі механізми відповідальності; реальне суддівське самоврядування; громадський контроль за судовою системою і судочинством. У результаті успішної судової реформи зросте довіра до суду. Україна підніметься до рівня європейських держав у міжнародних рейтингах щодо подолання корупції, незалежності правосуддя, доступності суду.

Ключовими проблемами судової системи в Україні є три проблеми. Перша – це корупція, що, на жаль, вразила суддівський корпус та є зручною не лише для суддів, а і для тих, хто за допомогою корупції має можливість «вирішувати» свої питання у судах.

Друга проблема – це політична залежність суддів. Сьогодні призначення суддів та кар'єра суддів залежить від Президента і Верховної Ради. Дзвінком «згори» суддям наказують, яке рішення вони мають прийняти. Така звичка бути залежними призвела до того, що суддівство звикло з цією системою і бачить свою роль в обслуговуванні інтересів політичної влади і зароблянні грошей, а не в захисті прав людей та утвердження верховенства права.

Третя проблема – це неефективність діяльності судів, що потребує оптимізації людських та матеріальних ресурсів, спрощення процедур.

Новими здобутками є :

• законопроект щодо удосконалення заходів із відновлення довіри до судової влади (передано до робочої групи з оновлення законодавства про люстрацію відповідно до висновку Венеційської комісії);

• проект регламенту ТСК щодо перевірки суддів для впровадження Закону «Про відновлення довіри до судової системи» (положення проекту враховано у чинному регламенті);

• проект змін до Конституції України в частині регулювання судівництва (передано до Ради з питань судової реформи і парламентарям);

• проект нової редакції Закону «Про судоустрій і статус суддів» та змін процесуальних кодексів та інших законів (внесений до Верховної Ради України 17 грудня 2014 року і прийнятий у першому читанні);

• проект змін до Кримінального процесуального кодексу.

Ці документи враховують рекомендації європейських інституцій. Нова редакція Закону України "Про судоустрій і статус суддів" напрацьована у тісній співпраці з Мін'юстом.

Список використаної літератури:

1. Конституція України

2.Чернишова Н.В. Судова влада в Україні. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 104 с.

3. http://platforma-reform.org/?p=18

Проблеми автономії території в сучасному світі

Таран А.Д. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,доцент - **Лазаренко Л.А.**

Нове тисячоліття характеризується складністю проблем, що стоять перед світовим співтовариством. Процеси ідентифікації сучасних держав у світі актуалізують звернення до закономірностей та проявам розвитку державності в умовах глобалізації та інтеграції. У цьому зв'язку викликають великий інтерес проблеми одного з найскладніших і найважливіших державних інститутів — автономних утворень, які мають пріоритетне значення в удосконаленні державного устрою, в здійсненні децентралізації державної влади, оптимізації місцевого управління та місцевого самоврядування, в захисті культурних цінностей народів, що проживають на території даної країни.

Насамперед слід розглянути питання про визначення поняття «автономія». У загальновживаному значенні цього слова під автономією розуміють відокремленість, самостійність, незалежність (наприклад, автономія розуму, автономія прав, автономія волі тощо) [4, с. 13]. Р. Єнгібарян вважає, що «автономія — поняття загальноуправлінське, яке означає обмежену самостійність у рамках системи управління. Тут можна говорити, наприклад, про автономію підприємства, що входить до складу більшої комерційної структури, про автономію первинного або регіонального осередку громадського об'єднання тощо» [5, с. 290].

У правовому аспекті автономію слід віднести до категорії конституційного права як загального поняття, яке відображає «особливий статус території чи організації в державі, що передбачає відносно самостійне розв'язання внутрішніх проблем поза межами прав і повноважень держави чи організації, до складу яких входить дана самоврядна одиниця»[3, с. 10]. Такий підхід до визначення поняття «автономія», яке сформульоване в академічному науковому виданні, поділяють більшість правознавців в Україні. У працях українських науковців існують також інші визначення поняття «автономія» .

Однак серйозних теоретичних суперечок щодо сутності цього поняття в сучасній зарубіжній та вітчизняній літературі немає. Це пояснюється тим, що процес автономізації в країнах Європи завершився головним чином у XX ст. і утворення нових автономій відбувається вкрай рідко. Крім того, останнім часом увага громадської думки привернута до нової модної теми — регіоналізації території європейських країн.

Компанія за регіоналізацію не оминула й Україну. «Нині тематика регіону, — пише О. Батанов, — інтенсивно розробляється широким колом дослідників: від політологів, юристів, спеціалістів з економічної статистики та соціального планування до авторів, зайнятих вивченням регіональних конфліктів. Питання регіональної політики поступово стають тематикою політичних документів, виступів, звернень державних діячів та актів посадових осіб та органів влади, стали складовою частиною політичних дискусій, отримавши нове висвітлення у контексті проблем глобалізації» [3, с. 643]. Незважаючи на таке загальне захоплення регіоналізацією, вважаємо доречним наголосити, що було б великою помилкою відносити тему автономії до пережитків минулого і замінити її темою регіону. Автономія відіграла і продовжує відігравати величезну роль в удоско- наленні державного устрою у багатонаціональних унітарних та федеративних державах. Ця її роль полягає в тому, що автономні утворення в комплексі вирішують три головні проблеми: децентралізацію влади, регулювання міжнаціональних відносин і захист культурних цінностей народів, що проживають на території даної країни.

Автономні утворення слід відрізняти від органів місцевого самоврядування, хоча ці поняття доволі схожі. Спільні риси цих понять та різницю між ними переконливо охарактеризував ще у 1906 р. відомий російський правознавець Ф. Кокошкін: «…Обласна автономія не є утворенням держави в державі, — писав він, — а лише перенесенням частини законодавчої діяльності однієї і тієї ж самої держави з центру на місця, інакше кажучи, поширення на галузь законодавства основного принципу місцевого самоврядування, внаслідок чого місцеві справи мають вирішуватися місцевими виборними людьми. Обласна автономія і місцеве самоврядування є явищами одного й того ж порядку; між ними не можна провести різкої, принципової межі. У будь-якому

розвинутому самоврядуванні завжди містяться зародки автономії, які у певних умовах можуть розвинутися до справжнього автономного устрою» [4, с. 7].

Наявність елементів автономії, властивих органам місцевого самоврядування, відзначає і В. Борденюк. Характеризуючи співвідношення функцій держави та функцій місцевого самоврядування в сучасний період, він звертає увагу на те, що «при аналізі природи органів місцевого самоврядування треба брати за основу не так той факт, що вони обираються територіальними громадами, як порядок їх заснування та формування, функції, повноваження, форми та методи діяльності цих органів, юридичну природу їхніх актів та багато інших чинників, які не дають підстав безапеляційно відносити їх тільки до органів територіальних громад. На відміну від органів виконавчої влади, органам місцевого самоврядування властива певна правова, організаційна та фінансова автономія (самостійність), яка, проте, ніде не має абсолютного характеру. При цьому йдеться про автономію місцевого самоврядування не від держави в цілому, а про його автономію відносно центральних органів, насамперед виконавчої влади, межі якої визначаються Конституцією і законами України» [2, с. 114-115].

Як свідчить аналіз світової практики державного будівництва єдиної теоретично сконструйованої моделі автономії не існує. Однак автономії усіх форм і видів об'єднують загальні принципи,відповідно до яких будується порядок їх формування, правове регулювання та гарантії самостійності у здійсненні ними наданих державою владних повноважень.

Отже, сучасне розуміння автономії дає підстави для формулювання цих основоположних принципів у такій послідовності.

В основі вирішення питання про утворення будь-якої форми автономії лежить легітимно виражена воля суверенного народу або його складової частини.

Право народу або його частини на автономне самовизначення і розвиток не залежить від рівня економічного та соціально-культурного розвитку даного народу, його чисельності, наявності чи відсутності історичних форм національної державності, оскільки основним критерієм є самоцінність цього народу або етносу.

Види і форми автономії не мають обмежень.

Народ має пріоритетне право вибирати будь-яку форму автономії при визначенні свого політико-правового статусу.

Будь-яка форма автономного утворення у складі суверенної держави розвивається на конституційно-правовій основі.

Територіальна автономія застосовується переважно тоді, коли через ті чи інші обставини одній чи кільком частинам держави надаються ширші порівняно з рештою території країни повноваження для самостійного вирішення питань внутрішнього самоуправління. У деяких країнах не лише окремі їх частини, а й уся територія поділена на автономні утворення, про що йтиметься далі. Територіальні автономії у свою чергу класифікують на певні групи за такими критеріями:

1. За підставами, що спонукали до їх утворення, вони поділяються на:

а) Автономії, що утворені за національно-мовними ознаками (національно-територіальні чи етнотериторіальні). Вони утворюються в регіонах з компактним проживанням груп населення з певними відмінностями, які можуть визначатися як народи, народності, нації, національності залежно від політичних традицій.

б) Автономії, підставою для утворення яких є не національні чи етнічні ознаки, а врахування особливостей історичних традицій, звичаїв побуту, релігійних вірувань населення, що проживає на території автономії.

в) Автономії, що були утворені в результаті певних історичних обставин на територіях, що характеризуються особливостями політичних або економічних відносин.

г) Автономії, що утворилися внаслідок реалізації загального принципу територіальної організації влади.

2. За обсягом повноважень усі територіальні автономії поділяються на два види: 1) політичні та 2) адміністративні.

Політична автономія, яку ще часто називають державною або законодавчою, може мати ознаки державності, її органам надаються права приймати деякі законодавчі акти з місцевих питань.

Повноваження автономії визначаються конституцією держави або спеціальним законом.

Адміністративна автономія передбачає, що органи відповідного територіального утворення немають законодавчих прав, їхні акти завжди мають підзаконний характер. Але й при цьому можливості автономних органів все одно є дещо ширшими у тій сфері, яка послужила підставою для надання автономії [1, с. 233].

У зв'язку з поділом автономій за обсягом повноважень потрібно визначитися, чи належать суб'єкти федерації до автономних утворень і якщо так, то до якого виду територіальної автономії їх слід віднести.

Список використаної літератури:

1. Автономов А. С. Конституционное (государственное) право зарубежных стран: [учебник] /

А. С. Автономов. — М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2008. — 560 с.

2. Борденюк В. І. Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи

співвідношення та взаємодії: [монографія] / В. І. Борденюк. — К.: Парламентське вид-во, 2007. — 576 с.

3. Великий енциклопедичний юридичний словник / [за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшучен-

ка]. — К.: ТОВ ≪Вид-во ≪Юридична думка≫, 2007. — 992 с.

4. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання (Словники

України) / С. І. Головащук. — К.: Наук. думка, 2004. — 448 с.

5. Енгибарян Р. В. Конституционное развитие в современном мире. Основные тенденции / Р. В. Ен-

гибарян. — М. : Норма, 2007. — 496 с.

6. Кравченко В. В. Конституційне право України: [навч. посіб.] / В. В. Кравченко. — [вид 6-те, ви-

правл. та доповн.]. — К.: Атака, 2007. — 592 с.

Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх

Олефіренко Ю.Л. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук - **Булик І.Л.**

Одним із найважливіших показників демократичного розвитку країни є дотримання прав людини. Особливої уваги потребують неповнолітні, які є однією з найнезахищеніших верств населення, що обумовлює необхідність створення особливих умов для забезпечення та реалізації їхніх прав. Проблема правопорушень неповнолітніх є і залишається однією з актуальних проблем українського суспільства, яка потребує нагальної розробки та вирішення. У правовій науці багато уваги приділяється адміністративній відповідальності та особливостям її застосування щодо неповнолітніх.

Одним з різновидів юридичної відповідальності є адміністративна відповідальність. Підставою адміністративної відповідальності є адміністративне правопорушення. Як

зазначає Коваленко В.В., чинний КУпАП містить розділ 2 під назвою "Адміністративне правопорушення і адміністративна відповідальність", де у ст. 9 законодавець сформулював визначення адміністративного правопорушення, а щодо адміністративної відповідальності обмежився вказівкою на те що її мірою є адміністративне стягнення .

Адміністративна відповідальність – це застосування до осіб, які вчинили адміністративні проступки, адміністративних стягнень, що тягнуть обтяжливі наслідки майнового, морального, особистісного чи іншого характеру і накладаються уповноваженими на те органами чи посадовими особами на підставах і в порядку, встановлених нормами адміністративного права .

Суб'єктами адміністративних правопорушень є фізичні особи – громадяни і посадові особи. Серед суб'єктів адміністративних правопорушень вирізняються так звані спеціальні суб'єкти, а саме такі, які мають певні особливості щодо вчинення окремих адміністративних правопорушень або не несуть адміністративну відповідальність на загальних підставах.

До них належать, зокрема, неповнолітні, тобто усі особи у віці до 18-ти років. Чинне законодавствоУкраїни осіб, які не досягли 14-го віку, називає малолітніми, а осіб у віці від 14-ти до 18-ти років–неповнолітніми.

Кодексом України про адміністративніправопорушення встановлено, що до адміністративної відповідальності притягуються особи, яким на момент скоєння правопорушення виповнилось 16 років.

Згідноіз ст. 13 КпАП України до осіб віком 16-18 років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються відповідні заходи впливу. Адміністративна відповідальність неповнолітнього може настати тільки тоді, коли 16 років йому виповнилось саме до моменту вчинення протиправного діяння, а не до вирішення питання про притягнення його до адміністративної відповідальності.

Особливість адміністративної відповідальності неповнолітніх полягає в тому, що за вчинені ними правопорушення може бути застосоване обмежене коло адміністративних стягнень. Це пов'язано насамперед із фізичним і психічним станом неповнолітнього та формуванням і розвитком його особистості. З огляду на ці та інші обставини до неповнолітніх можуть бути застосовані такі заходи адміністративного стягнення: зобов'язання публічно або в іншій формі вибачитись перед потерпілим; попередження; догана або сувора догана; передання неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, або піднагляд педагогічному чи трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їхпрохання.

У випадках, якщо неповнолітня особа несе адміністративну відповідальність на загальних підставах, заборонено застосування адміністративного арешту до неповнолітніх (ст. 32 КУпАП)

Особливістю адміністративної відповідальності неповнолітніх доцільно визначити розгляд справ про адміністративні правопорушення неповнолітніх у районних, районних у містах, міських чи міськрайонних судах (суддями) (ст. 221 КУпАП) і тільки за місцем фактичного проживання неповнолітньої особи, що посилить виховний вплив на правопорушника.

Отже, скоєння адміністративного проступку неповнолітнім є обставиною, що пом'якшує відповідальність (ст.34 КпАП України). Пояснюється це тим, що неповнолітні загалом не мають стійкої психіки, достатнього життєвого досвіду, не завжди усвідомлюють шкоду від заподіяного, легко піддаються впливу інших осіб, особливо старших за віком, що часто стають організаторами або підбурювачами правопорушень; враховується також, що неповнолітні легко піддаються виховному впливу і можуть виправитись без застосування до них жорстких заходів адміністративного стягнення.

Однак, істотним недоліком є відсутність у Кодексі України про адміністративні правопорушення процедури провадження за постановою із застосування вищевказаних заходів впливу щодо неповнолітніх. Для нормального функціонування системи

правосуддя у справах про притягнення неповнолітніх до адміністративної відповідальності вона має включати в себе: врахування вікових особливостей неповнолітнього; юридичні гарантії захисту прав і законних інтересів неповнолітніх; повноту індивідуального соціально-психологічного дослідження особистості неповнолітнього; вибір індивідуального заходу впливу та його виконання

Новелла українського законодавства – створення Патрульної служби

Каширіна В.О. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,доцент - **Лазаренко Л.А.**

На сьогодні, ми маємо змогу спостерігати активне реформування різних сфер нашої держави. Зокрема це: реформа люстрації , повернення Конституції 2006 року, реформи у банківській та податковій сфері, реформа освіти , створення антикорупційного бюро тощо. Особливу увагу ми хочемо наголосити на реформі у сфері правоохоронних органів, це перетворення української міліції в поліцію. Що ж стало приводом для цієї реформи? Відповідь проста «Неймовірний обсяг корупції і боротьба з нею. Боротьба з розкраданням коштів дасть можливість менше позичати»- стверджує Арсеній Яценюк.(1) До реформи зараз активно залучені європейські експерти. Головний грузинський реформатор у сфері безпеки Ека Згуладзе, яка зараз займається українськими реформами на посаді першого заступника міністра внутрішніх справ розповіла, що в 2015 році планується провести функціональні і організаційні перетворення апарату МВС, ліквідовувати структурні підрозділи з дублюючими функціями, а також прийняти законодавчу базу для зменшення чисельності органів внутрішніх справ.(2) Зокрема, Арсеній Аваков пропонує, що б міністерство перетворилося з карального в цивільний орган, який би координував роботу таких відомств, як національна поліція, Нацгвардія, прикордонна служба, міграційне відомство та служба з надзвичайних ситуацій. Роздрібнені спецпідрозділи хочуть об'єднати в один. Реорганізація має торкнутися також спецуправлінь, зокрема,транспортної і ветеринарної міліції.

Реформування МВС України розпочнеться зі столиці. «Чому? По-перше, це столиця. Якщо вийде переламати ситуацію тут, буде легше вже в інших містах. По-друге, в Києві знаходиться міністерство, тут знаходяться головні департаменти і працювати, координувати цю роботу буде фізично набагато легше, тому що країна велика. І плюс це найбільше місто. І найбільша проблема в Києві, бо тут більше гостей міста, більше населення. До того ж, це одне з найбагатших міст і всі політичні процеси теж проходять тут. Тож вирішувати проблеми потрібно починати з голови", - підкреслила Ека Згуадзе.

В Україні вже з'явилася Нацгвардія – структура територіальної оборони і, по суті, охорони кордону. Створена на базі внутрішніх військ, вона стане лише одним із новоутворень часів реформування МВС. На порядку денному обмеження функцій ДАІ. У них хочуть забрати функції видачі водійських прав та прийняття водійських іспитів. Інспектори ж залишаться лише на великих трасах (3).

Особливу увагу зараз привертає реформування української міліції в національну поліцію. В рамах цього, буде створено підрозділ патрульної служби, яка слідкуватиме і за порядком на дорогах, і виїжджатиме на звичайні виклики. За словами Згуладзе: «Патрульна служба - базовий рівень в поліції західного типу, яку ми хочемо будувати. Це не західна версія ДАІ, а абсолютно новий тип роботи поліцейського. Так, регулювання руху машин входить в його функції. Але його головна функція, на мою думку, - це побудова відносин з місцевим населенням і рішення проблем на місцевому рівні". Співробітник служби також зможе виписувати штрафи, але патрулі не стоятимуть на місці. Вони патрулюватимуть 24 години, але технологія виписування штрафів буде

змінюватися. У майбутньому також мають запровадити виписування чеків в електронному вигляді та запуск відеофіксації. Зокрема, мова йде про відеорадари, які будуть встановлювати на перехрестях, головних трасах (4).

Стати патрульним службовцем , може будь яка особа ,віком від 21 до 35 років, яка має повну загальну середню або вищу освіту, посвідчення водія категорії В, відсутність судимості, вільно володіє українською мовою, має фізичне здоров'я та моральну стійкість. В Міністерстві наголосили на тому, що всім бажаючим необхідно просто прийти і заповнити анкету, з будь якими іншими документами, довідками, воно розбереться самостійно. У анткеті потрібно заповнити: ПІБ, паспортні дані, освіта. До всього потрібно вказати наявність водійських прав і відповісти на запитання "Чи працювали ви і ваші близькі родичі в МВС, на якій посаді і чому звільнилися?". У Києві ,всі охочі ,мали змогу подати заявку, до 6 лютого. Якщо, анкета пройшла перевірку комісії, бажаючий отримає запрошення на тестування, перевірку фізичного стану, та проходження співбесіди. На першому етапі відбору, перевіряють логіку мислення – чи вміє людина вербально і письмово артикулювати своє мислення, комунікабельність, мотивацію тощо. На другому етапі, після перших тестів, кандидат проходить вже психопрофільний тест. Він дасть можливість визначити профіль майбутнього поліцейського. Чи має кандидат потрібну мотивацію, цінності, уміння вирішувати проблеми, особливо в екстремальних ситуаціях. При цьому застосують тести, які використовуються в багатьох країнах, наприклад, в США та Ізраїлі. Сюди також входить перевірка фізичної підготовки та медичне обстеження. Третій етап - співбесіда. Проте, щоб зустріч не була суб'єктивною, створено кілька комісій.

Ті, хто пройшов ці три етапи, почнуть інтенсивний курс тримісячного навчання, який буде покривати мінімум 400 годин. "Професіоналів треба вчити рольовими, ситуаційними іграми, щоб якомога швидко адаптуватися до певної ситуації. Давати якомога більше практики. Ми будемо міняти і тактичну підготовку. Для цього будуть запрошені американські фахівці, які повинні будуть навчити українців тактиці, як правильно затримувати, зупиняти машину, використовувати інтонацію голосу (6). Студентам надаватиметься житло ,та кожен отримає стипендію у розмірі 2000 гривень. Наразі,начання студентів вже розпочалося на території Навчально-Наукового Інститут Права та Психології НАВС.

Конкурсний відбір, навчання, тести і вже в червні матимемо в Києві нову патрульну поліцію. ДАІ буде ліквідовано. Частина її функцій візьме на себе патрульна поліція.

В рамках реформи міліції нові патрульні поліцейські будуть забезпечені сучасним транспортом, новітніми засобами комунікації, а також новим форменим одягом. Матеріальне забезпечення цього підрозділу буде на такому високому рівні, який дозволить забезпечити ефективність роботи. Крім того, за попередніми прогнозами, рівень зарплати патрульного поліцейського становитиме близько 8 тисяч гривень залежно від посади. наразі триває процес домовленостей з київською міською владою про забезпечення працівників служби житлом на тій території, яку патрульні обслуговуватимуть (5).

Вже літом починуть приймати заявки в Дніпропетровську , Львові та Харкові. В серпні запустять «патруль» і в Одесі. А далі до кінця року ,всі великі міста матимуть нову поліцію-патрульну службу.

Отож , ми, вважаємо ,що активне реформування всієї системи МВС принесе очікувані результати і виправдає всі надії. ДАІ і патрульну службу об’єднають в одну структуру. У них будуть нові функції і змінена система адміністративних послуг, зокрема підходи до оплати штрафів, що б мінімізувати ризик корупції і побудувати нові відносини між поліцейськими і громадянином.

Список використаної літератури:

1. Газета «Українська правда» ,стаття «Яценюк розповів про плани і реформи: люстрація і демонополізація» випуск від 02 лютого 2014 року.

2. Інформаційна сторінка «УНІАН», стаття «В МВС будуть брати співробітників від 18 до 35 років»

3. Телевізійна Служба Новин , стаття «Аваков презентував реформу з перетворення української міліції в поліцію».

4. Телевізійна Служба Новин, стаття «У МВС пояснили, що таке патрульна служба і чим вона займатиметься».

5. Телевізійна Служба Новин ,стаття «Аваков розповів про високі зарплати, житло та сучасні авто для патрульних поліцейських».

6. Волинські новини ,стаття « У Патрульну Службу зможуть вступити всі охочі: критерії » від 20 січня 2015 року.

Поняття, ознаки та особливості патронатних службовців

Костилєв О.І. - здобувач Відритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

В цілому, якщо характеризувати патронатні посади, то можна сказати що вони є допоміжними стосовно того чи іншого політичного лідера [, с. 8-9]. Патронатна служба складається з керівника служби міністерства, помічників, радників, консультантів, керівника та службовців прес-служби.

Слід відмітити, що поряд з Довідником типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців в Україні існує ще один нормативний акт, що регулює питання патронатної служби. Таким актом є «Порядок перебування на державній службі працівників патронатної служби членів Кабінету Міністрів України та голів місцевих державних адміністрацій» затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 1999 року № 851, у якому закріплені основні завдання даної категорії службовців [ ].Необхідно зауважити, що даний нормативний акт акцентує увагу на тому, що працівники патронатної служби є державними службовцями, тобто, на них розповсюджуються норми Закон України «Про державну службу» [ ].

Разом з тим, по-перше, патронатні службовці мають особливий порядок прийняття на патронатну службу та її припинення. Так відповідно до закону України «Про центральні органи виконавчої влади» Міністр самостійно визначає персональний склад патронатної служби. Працівники патронатної служби міністра звільняються також у зв'язку із звільненням міністра. Працівник патронатної служби міністра може бути звільнений за рішенням міністра. До складу патронатної служби міністра можуть бути переведені державні службовці за їх згодою. Державні службовці, які були переведені до патронатної служби міністра з апарату міністерства чи його територіальних органів, після звільнення з її складу поновлюються на попередній посаді або призначаються на іншу рівноцінну посаду в цьому міністерстві. Звільнення державних службовців патронатної служби може відбутися, крім загальних підстав, передбачених Кодексом законів про працю України,також у разі зміни керівника або складу державного органу (частина 2 статті 30 Закону України «Про державну службу»). При цьому про наступне звільнення такого працівника можна не попереджати, як це відбувається у разі звільнення відповідно до Кодексу законів про працю України з умовою попередження за 2 місяці. У разі звільнення з посади патронатної служби у трудовій книжці робиться запис з посиланням на пункт 1 статті 40 Кодексу законів про працю України.

По-друге, відповідно до згаданого вище Порядку прийняття на посади патронатної служби здійснюється без проведення конкурсу. У разі потреби може встановлюватися випробування, а також проводитися стажування державних службовців з метою набуття практичного досвіду, перевірки професійного рівня і ділових якостей (працівники, які досягли пенсійного віку, до стажування не залучаються). Отже, законом не передбачене

прийняття на ці посади осіб, які досягли граничного віку. Проте державні службовці, яким у встановленому порядку продовжено термін перебування на державній службі після досягнення граничного віку у виняткових випадках після закінчення цього терміну можуть бути залишені на державній службі на посадах радників або консультантів за рішенням керівника відповідного державного органу[, с. 96].

По-третє, державні службовці зобов'язані виконувати завдання та функції держави. Специфіка патронатних службовців полягає у належному забезпеченні ефективної діяльності того чи іншого політика, який сформував свій відповідний апарат патронатної служби.

По-четверте, посадовці патронатної служби не відповідають двом ключовим вимогам державної служби – політичної нейтральності та професійності. Такий «компроміс» призвів до того, що для посад першої групи та й для деяких інших посад у новому законі України «Про державну службу», який так і не вступив у дію, зроблено винятки у питаннях добору на посади, порядку призначення і звільнення з посад, оцінювання результатів службової діяльності тощо [, с.5].

По-п'яте, Кодекс законів про працю України передбачає виплату вихідної допомоги у розмірі не менше середнього місячного заробітку, якщо припинення трудового договору відбулося з підстав, зазначених у пункті 1 статті 40 Кодексу законів про працю України [ ].

Тобто, вважаємо, що з своєю сутністю та характером виконуваних завдань патронатна служба хоча і є службою в державному органі, але суттєво відрізняється від державної служби. А посади патронатних службовців, будучі державними посадами, мають свою специфіку порівняно з посадами державних службовців, які знаходячись на службі у державному органі у своєї більшості здійснюють управлінські функції, виконуючи на своїх місцях прямі завдання та функції держави.

З такими твердженнями погоджується Ю.П. Бітяк, який вважає, що посади патронатних службовців не повинні відноситись (прирівнюватись) до категорій певних посад державної служби, а їх працівники – до державних службовців з присвоєнням рангів. Обґрунтовуючи свою думку, вчений зупиняється на правовому статусі осіб патронатної служби[, с. 167]. Зокрема, вчений зазначає, що як відомо, патронатні служби мають лише особи, що за своїм правовим статусом належать до політиків. Серед таких службовців можуть бути іноземці, які відповідно до чинного законодавства України про державну службу не можуть перебувати на державній службі в нашій державі, а відтак і складати Присягу державного службовця. Патронатні службовці, обслуговують діяльність відповідного політичного діяча (посадовця), надають йому технічну, інформаційну допомогу, виступають радниками, експертами тощо. Це, однак, не дає змоги стверджувати, що вони, як усі інші державні службовці, виконують функції та реалізують повноваження відповідного органу. Відповідальність за свою діяльність такі особи несуть перед «патроном» – політичним діячем, а не перед державою. Сам політик визначає обсяг їх повноважень і відповідальності, функції. Тому доцільно, щоб відносини службовців патронатної служби, які вперше зараховані на службу в державні органи чи їх апарат, регулювалися трудовим законодавством, щоб вони виконували свої повноваження на основі трудової угоди (контракту). Тому слід повністю погодитись із тим, що у позапрофесійну державну службу доцільно включити: а) політичні посади; б) посади патронатної служби; в) допоміжні (обслуговуючі) посади»[, с. 23]. З цього приводу також висловлюються експерти Центру політико-правових реформ, які зазначають, що оскільки патронатні службовці обслуговують діяльність політичного діяча, то політик самостійно визначає функції працівників патронатної служби. А з огляду на особливий порядок зайняття ними своїх посад (без конкурсу, на розсуд «патрона») та звільнення (у зв'язку із залишенням посади політичним діячем, або знову ж таки на розсуд «патрона»), поширювати на працівників патронатних служб статус публічних службовців і нераціонально, і не зовсім коректно [, с. 16].

Вважаємо, що в обох твердженнях є раціональне зерно, разом з тим, на нашу думку:

1. не можна, на наше переконання, патронатну службу та патронатних службовців виключати за межі публічної служби, так як державні політичні діячі працюють в системі публічної служби, наділені владними повноваженнями, та формуючи та реалізовуючи політику держави націлені на виконання публічних зобов'язань та задоволення загального публічного інтересу. Відповідно до цього, служба міністра та патронатна служба забезпечують діяльність даної особи щодо виконання ним вищевикладених повноважень. Саме тому, вважаємо, що патронатні службовці виконують свою діяльність в межах публічної служби, отримують заробітну плату з державного бюджету, але на них неповні розповсюджуватися норми закону України «Про державну службу», а їх статус необхідно урегулювати нормами закону України (який необхідно прийняти) «Про державних політичних діячів та державну політичну службу»;

2. повне виведення вказаних осіб за межі регулювання службово-трудових відносин створить штучну категорію працівників (службовців), правовий статус яких має ознаки як привілеїв порівняно з іншими категоріями службовців (звільнення від загальнослужбових обмежень, передбачених, наприклад, для державних службовців, звільнення від вимог щодо етики державних службовців тощо), так і дискримінації (відсутність норм щодо режиму робочого часу, відпочинку, охорони праці, гарантій і компенсацій, пов'язаних з трудовою діяльністю (наприклад, відрядження, заборона звільнення в період тимчасової непрацездатності і т.д.) тощо). Таким чином, є підстави вважати вказані норми такими, що призводитимуть до порушень вимог ст.ст. 24 та 43 Конституції України[, с.97].

Окрім зазначеного, необхідно зауважити, про необхідність систематизації та структуризації підрозділів в міністерствах, що забезпечують діяльність міністра та патронатних служб і патронатних службовців, так як з вище представленого видно, що в певних міністерствах утворені окремо департаменти, служби, секретаріати Міністра та поряд з ними існують патронатні служби та, в деяких випадках, діє система автономно існуючих радників.

З прийняттям Закону України «Про державну службу» у практику державного будівництва України був запроваджений у 1993 році інститут патронатної служби.

Патронатними службовцями є помічники, консультанти, радники, керівники прес-служб, яких мають право самостійно добирати та приймати на посади Президент України, Голова Верховної Ради України, члени Кабінету Міністрів України та голови місцевих державних адміністрацій. Порядок перебування на державній службі таких осіб встановлено Законами України «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади», постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 1999 р. № 851 «Про затвердження Порядку перебування на державній службі працівників патронатної служби членів Кабінету Міністрів України та голів місцевих державних адміністрацій»[78].

Державні службовці патронатної служби виконують дорадчі функції, які визначаються згідно із завданнями, обов'язками та повноваженнями, що полягають у підготовці пропозицій, прогнозів, порад, рекомендацій, а також необхідних матеріалів для керівництва, організації контактів із громадськістю та засобами масової інформації. Конкретний перелік обов'язків та прав працівників патронатної служби визначається у посадових положеннях та інструкціях, що затверджуються посадовою особою, при якій утворена служба.

Отже, патронатна служба – це організація діяльності по забезпеченню виконання завдань та функцій державної політичного діяча.

Патронатний службовець – це особа, яка служить в органах публічної адміністрації, відповідно до штатного розпису, та виконує завдання по забезпеченню діяльності організаційного та інформаційно-аналітичного характеру державного політичного діяча.

Список використаної літератури:

1. Луговий В. Адміністративна реформа в Україні і політична культура // Вісник УАДУ. – 1998. - № 2. – С. 7 – 10.
2. Про затвердження порядку перебування на державній службі працівників патронатної служби членів Кабінету Міністрів України та голів місцевих державних адміністрацій: Постанова Кабінету Міністрів Україні від 19 травня 1999 року № 851 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua
3. Закон Україні від 16 грудня 1993 року № 3723 «Про державну службу» // Відомості Верховної Ради України, 1993. – № 52. – ст.490.
4. Бондаренко Н.В. Правові аспекти патронатної служби// Вісник Вищої ради юстиції. № 2. – 2010. С. 90-97
5. Тимощук В., Курінний О. Новий закон про державну службу: новели та проблеми / В. Тимощук, О. Курінний // Юридичний вісник України, 4–10 лютого 2012 року. – № 5 (866). – С. 4–5.
6. Кодекс законів про працю України // Відомості Верховної Ради УРСР. 1971. – Додаток до № 50. – Ст. 375
7. Битяк Ю.П. Державна служба в Україні: організаційно–правові засади : Монографія. – Х. : Право, 2005. – 304 с.
8. Теоретичні засади вирішення проблем державного управління в Україні. Наукова доповідь / Під заг. ред Ю.С. Шемшученка, В.Б. Авер'янова. – К. :Ін–т держави та права ім. В.М. Корецького НАН України, 1995. – 23 с.
9. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / За заг. ред.Тимощука В.П., Школика А.М. - К.: Конус-Ю, 2007. – 735 с.
10. Война Ю. Політичні та адміністративні посади в органах виконавчої влади // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.kbuapa.kharkov.ua/

Проблеми реформування органів виконавчої влади

Мегега М.М. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук - **Булик І.Л.**

Сьогодні, коли Україна потрапила в складну політичну і економічну ситуацію постає багато нових, важливих питань, які слід вирішувати в найкоротші терміни. Одним із головних питань стоїть питання адміністративно-територіального устрою України.

На жаль, складний політичний стан України в даний момент дещо гальмує реформування адміністративно-територіального устрою. Для здійснення вдалого реформування треба перш за все зважити всі аспекти державних перетворень, знайти всі негативні явища і вдало їх знешкодити.

Проведення адміністративно-правової реформи є важливим чинником виходу із трансформаційної кризи українського суспільства і полягає у створенні сучасної, ефективної системи державного управління. А формування нової системи державного управління є інструменту подолання кризи в Україні.

Даній проблемі приділяли увагу такі українські вчені: В. Авер'янов, В. Бакуменко, В. Князєв, Н. Нижник, В. Олуйко, В. Цвєтков та інші.

Гостро стоять чимало проблем, які були породжені недосконалістю, нечіткістю, неузгодженістю, як основної правової бази реформи з чинним законодавством, так і заходів, які здійснювались на втілення реформи.

Відзначимо основні проблеми реформування органів виконавчої влади.

1) Очевидно головною проблемою реформи, що відбулася лише згори, була відірваність від громадських інституцій, широкого загалу.

2) Наступна вада стосується послідовності і програмування накреслених перетворень в адміністративній сфері.

3) Наступною проблемою є те, що чимало законопроектів, які мають сьогодні вкрай важливе значення і стосуються правового статусу центральних органів виконавчої влади так і залишились проектами.

4) Ще однією проблемою, що заслуговує на увагу і є на нашу думку актуальною сьогодні впровадження новітніх інформаційних технологій у сфері державного управління.

5) Однією з важливих проблем адміністративної реформи, яка заслуговує особливої уваги, є реформування державної служби. Ключовою проблемою державної служби на сьогоднішній день залишається корупція.

6) Також є недоліком те, що не знайшли свого законодавчого закріплення гарантії забезпечення прав і свобод людини і громадянина у відносинах з органами виконавчої влади

7) Основною проблемою реалізації адміністративно-правової реформи є недостатність її фінансування, а також відсутність механізму реалізації існуючої концепції.

Шляхи вирішення:

1) Використовувати під час реформування нові інформаційні технології, що значною мірою сприятиме поліпшенню організації процесу втілення реформ.

2) Трансформація адміністративної системи має відбуватися послідовно, в контексті здійснення економічної, політичної, соціальної реформ.

3) Вирішити низку питань щодо розробки Кодексу загальних правил поведінки державного службовця та щодо оплати праці державних службовців. Це сприяло б вирішенню проблеми корупції.

Охорона інтелектуальної власності митними органами єс на прикладі запровадження інформаційної системи «leonardo da vinci»

Федченко М. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук - **Булик І.Л.**

Частка інтелектуальної власності займає все більш домінуюче місце в загальному обсязі вартості власності, а відтак потребує надійного захисту від протиправних посягань. Сучасний рівень фальсифікованої продукції, що реалізується в Україні за обсягами його поширень завдає значної шкоди не лише економіці нашої держави, але й шкодить іміджу України в цілому. На цьому тлі міжнародна спільнота звинувачує нашу державу в низькому рівні захисту інтелектуальної власності. Тому не дивлячись на функціонування в Україні доволі розгалуженої організаційно-правової системи охорони та захисту прав інтелектуальної власності, існує необхідність пошуку нових шляхів розв’язання проблеми посилення захисту прав суб’єктів, які в установленому законом порядку набули прав інтелектуальної власності.

Значну частину повноважень у цій сфері захисту правовласників покладено на органи, що здійснюють митний контроль за переміщенням вантажів та товарів через митний кордон України [1]. В той же час, ця сфера для митників є доволі новою, а тому, в частині підвищення ефективності здійснення якісного митного контролю особливу цікавість викликають здобутки зарубіжних митників, зокрема, використання окремих методів комплексного обслуговування сфери охорони інтелектуальної власності митними органами ЄС та їх практична діяльність.

Власне, висвітленню цієї проблеми присвячені лише ті наукові праці, що відображають окремі сторони здійснення митного контролю, з урахуванням захисту прав інтелектуальної власності. Більшість досліджень здійснювалось щодо розгляду такої категорії як «інтелектуальна власність». Ця категорія розроблялась у дослідженнях С. С. Алексєєва, А. Б. Венгерова, В. А. Дозорцеві, Н. М. Матузова , Й. А. Покровського, І. В. Стрижак, Р. О. Халфиної, Г. Ф. Шершеневича, Р. Б. Шишки та інших авторів.

У цій сфері досліджень досить цікавим є міжнародний проект системи інформаційної охорони прав інтелектуальної власності, що розроблявся у ЄС в рамках програми Transition Facility під назвою «Зміцнення охорони прав інтелектуальної та промислової власності». Тоді ж, результатом розробки стала інформаційна система «Leonardo da Vinci» (VINCI), яка була запроваджена митними органами Республіки Польща у 2008 році.

Характеризуючи інформаційну систему «VINCI» необхідно зауважити, що вона призначена для підтримки митних служб у діяльності щодо охорони та захисту економіки ЄС від піратських та контрафактних товарів, а також підробок. Дана система дає можливість накопичувати та обробляти дані про специфічні ознаки оригінальних товарів, наданих їх виробниками. Така інформація необхідна працівникам митних служб для запобігання та виявлення правопорушень у сфері захисту прав інтелектуальної власності.

Ця система містить накопичувальну базу даних про суб'єктів прав інтелектуальної власності, права яких перебувають під охороною митних органів під час здійснення митного контролю та митного оформлення товарів. Зібрана за допомогою системи інформація є необхідною для здійснення аналізу ризиків, що відповідно підвищує рівень ефективності боротьби з правопорушеннями, зменшує матеріальні та ресурсні затрати держави, а також суттєво підвищує пропускну здатність митниць.

Поряд з цим, система передбачає запровадження значної кількості спрощень для власників прав інтелектуальної власності. Це перша такого роду інформаційна система, створена на основі інноваційних рішень, які забезпечують комплексне обслуговування сфери охорони інтелектуальної власності. Програмне забезпечення «VINCI» є унікальним в європейському просторі, а сама система є однією з найсучасніших інформаційних систем в ЄС. Інформаційна система «VINCI» складається з трьох структурних елементів – модулів. Перший модуль «Заявки». У цьому ньому розміщуються фотографії і відеозаписи, що містять специфічні ознаки оригінальних товарів, наданих їх виробниками, а також дані про підробки або піратські копії [2].

Другий модуль «Порушення» – містить інформацію про всі розкриті митними службами правопорушення у сфері інтелектуальної власності. У цьому модулі накопичується та зберігається інформація про всі виявлені митними службами випадки затримання підроблених товарів і піратських копій разом з відео та фотоматеріалами. Дані, розміщені в модулі «Порушення» полегшують розпізнавання підробок та дають можливість ефективно виявляти та ідентифікувати підприємців, що займаються товарообігом підробок і піратських копій.

Третій модуль «Звіти» в автоматичному режимі генерує різноманітні статистичні дані, у тому числі квартальні та річні звіти за фактами виявлення правопорушень та затримання піратських товарів і підробок. Підсумкові дані зібрані у цьому модулі передаються до Європейської Комісії та дозволяють відслідковувати тенденції у сфері порушень прав інтелектуальної власності.

Крім основних завдань, якими є реєстрація та переробка прийнятих заявок, а також реєстрація порушень прав інтелектуальної власності, система забезпечує гнучкий метод реєстрації мультимедійних даних, таких як фотографії, короткі відеозаписи, документи і матеріали, що становлять додаток до розслідуваних справ.

Окрім цього, система «Leonardo da Vinci» була представлена на форумі Комісії ЄС, де експерти Євросоюзу дали високу оцінку функціональності системи «VINCI», її принципів діяльності і технічних рішень. Враховуючи високий рівень системи, її

розробників залучили до підтримки групи, що займається проектуванням загальноєвропейської системи охорони прав інтелектуальної власності COPIS. Творці системи разом з представниками польської митної служби ввійшли до загальної робочої групи, завданням якої є розробка системи «COPIS». Результатом такої співпраці мало стати завершення створення системи COPIS та її інтеграції з системою «VINCI».

Відтак, перед українськими митниками у сфері захисту прав інтелектуальної власності постають ті ж виклики, що стоять і перед митниками ЄС. Враховуючи стійкий курс України на інтеграцію у загальноєвропейський економічний простір та забезпечення європейських стандартів у економіці, та зокрема у сфері захисту прав інтелектуальної власності, досвід та практика використання інформаційної системи «VINCI» видається корисним для України, адже митники України потребують сучасної ефективної підтримки у діяльності щодо охорони та захисту прав інтелектуальної власності. Охоронцям українських кордонів потрібна системна інформація для здійснення аналізу ризиків, бази даних, які б підвищили рівень ефективності боротьби з правопорушеннями, зменшили матеріальні та ресурсні затрати, а також суттєво підвищили пропускну здатність митниць.

Загалом, уся сфера охорони інтелектуальної власності в Україні потребує комплексної системи обслуговування, яка має бути створена відповідно до стандартів ЄС на основі інноваційних ІТ-рішень. Тому досвід та практика застосування інформаційної системи «Leonardo da Vinci» на українському митному кордоні має привернути увагу науковців, управлінців та технічних спеціалістів, які забезпечують реалізацію митної справи в Україні.

Список використаної літератури:

1. Митний кодекс України [Електронний ресурс]: закон України [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 року № 4495-VI]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17.

2. Wiadomości celne. Ministerstwo finansow – służba [Електронний ресурс]: – Режим доступу; http://www.mf.gov.pl/documents

3. Олексієнко Р.Ю. Митне регулювання прав власності як інструмент забезпечення економічних інтересів держави [Текст] : Дис. канд. екон. наук за спец. 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. – Дніпропетровськ: Академія митної служби України, Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2012. – 252 с.

Характеристика антикорупційного законодавства

Гапоненко У.П. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,доцент - **Лазаренко Л.А.**

Подолання корупції в Україні є серйозною проблемою, нерозв’язання і загострення якої визначає міжнародне становище нашої держави та політичний імідж у світі. Важливу роль у протидії корупційним проявам відведено адміністративному законодавству. Про це свідчить спрямованість Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції», який був прийнятий 7 квітня 2011 року, на широке застосування адміністративної відповідальності за корупційні діяння.

Згідно із ст. 1 зазначеного Закону корупційним правопорушенням вважається умисне діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 4 цього Закону, за яке законом установлено кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність.

Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення передбачена главою 13-А КУпАП «Адміністративні корупційні правопорушення».

Основою антикорупційної політики в Україні є розроблення і прийняття антикорупційного законодавства. Його сутність полягає в тому, щоб:

1) обмежити, нейтралізувати чи усунути фактори корупції:

•запобігти конфлікту інтересів (особистих і службових),

• нормативно визначити рамки етичної поведінки особи, уповноваженої на виконання завдань і функцій держави,

• зробити вчинення корупційних правопорушень справою невигідною й ризикованою, досягти того, щоб особа чесно й сумлінно виконувала свої службові обов'язки;

2) чітко визначити ознаки корупційних правопорушень:

• передбачити адекватні заходи відповідальності за їх вчинення,

• належним чином урегулювати діяльність органів державної влади та їх окремих підрозділів, які безпосередньо протидіють корупції,

• розширення видів відповідальності за вчинення корупційних діянь,

• ефективні заходи щодо запобігання та розслідування фактів корупції.

Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» ураховує досвід законодавчого регулювання зарубіжних країн та недоліки попереднього Закону України «Про боротьбу з корупцією», який містить лише заходи відповідальності за корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією.

У новому законі передбачені обмеження, які мають попереджувальний характер і спрямовані на запобігання корупції. Протидія корупції включає широкий спектр заходів, направлених на зменшення її обсягів та обмеження впливу на соціальні процеси, усунення соціальних передумов цього явища, причин і умов корупційних правопорушень.

Під час провадження у справах про корупційні правопорушення, існують певні особливості адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення.

1. Суб’єктами відповідальності за адміністративні корупційні правопорушення є:

• загальні суб’єкти, тобто фізичні, осудні особи, які на момент вчинення адміністративного правопорушення досягли шістнадцятирічного віку;

• спеціальні суб’єкти, їх перелік визначено відповідними статтями КУпАП із посиланням на статтю 4 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції».

2. Стягнення може бути накладено протягом трьох місяців з дня виявлення, але не пізніше одного року з дня його вчинення.

3. КУпАП за вчинення корупційного правопорушення передбачені два види стягнень: штраф і конфіскація.

4. Відповідно до ст. 255 КУпАП протоколи у справах про адміністративні корупційні правопорушення мають право складати:

• уповноважені особи органів внутрішніх справ;

• уповноважені особи органів Служби безпеки України;

• уповноважені особи органів державної податкової служби;

• уповноважені особи органів управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах України (про корупційні правопорушення, вчинені військовослужбовцями, військовозобов’язаними та резервістами);

• прокурор або уповноважена ним особа з числа працівників прокуратури.

5. Протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення разом з іншими матеріалами у триденний строк з моменту його складення надсилається до місцевого загального суду за місцем вчинення корупційного правопорушення. У разі вчинення корупційного правопорушення службовою особою, яка працює в апараті суду, протокол разом з іншими матеріалами надсилаються до суду вищої інстанції для визначення підсудності.

6. Розгляд справ про вчинені адміністративні корупційні правопорушення віднесено виключно до компетенції районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів (ч. 1 ст. 221 КУпАП).

7. При розгляді справ про адміністративні корупційні правопорушення, передбачені статтями 172-2– 172-9 КУпАП, присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, є обов'язковою.

8. Строк розгляду справ про адміністративні корупційні правопорушення є загальним – 15 днів з дня одержання судом протоколу про адміністративне корупційне правопорушення та інших матеріалів справи. Але КУпАП передбачено випадки, коли строк розгляду справ про адміністративні корупційні правопорушення може зупинятися,наприклад, у разі, якщо особа, щодо якої складено протокол, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).

9. Під час провадження у справі про вчинене адміністративне корупційне правопорушення, участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою(ст. 250 КУпАП).

10. Постанова суду про накладення адміністративного стягнення за адміністративне корупційне правопорушення у триденний строк з дня набрання нею законної сили направляється відповідному органу державної влади, органу місцевого самоврядування, державному чи виборному органу, власнику юридичної особи для вирішення питання про притягнення особи до дисциплінарної відповідальності, усунення її згідно із законодавством від виконання функцій держави, якщо інше не передбачено законом, а також усунення причин та умов, що сприяли вчиненню цього правопорушення.

Основними завданнями зазначеного закону є гармонізація українського законодавства з міжнародними нормами та правовими стандартами, що регулюють усі аспекти попередження і протидії корупції, а також визначення єдиного підходу до розуміння сутності корупції, різновидів її проявів, законодавчого врегулювання юридичної відповідальності за вчинення корупційних діянь.

Боротися з корупцією необхідно правовими методами шляхом законодавчого регулювання. Першочергового значення набуває необхідність законодавчого закріплення цілісного механізму протидії корупції в українській державі, а саме механізмів, необхідних для того, щоб відвертати, викривати, карати й викорінювати корупцію. Доцільним також є створення системи органів, що будуть безпосередньо реалізовувати заходи боротьби з корупцією.

Список використаної літератури:

1.Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» прийнятий Верховною Радою України від 07.04.2011

2.Кодекс України про адміністративні правопорушення прийнятий Верховною радою УРСР від 07.12.1984

3.«Характеристика нового антикорупційного законодавства». – Електронний ресурс. – 2014

4.«Загальна характеристика адміністративних корупційних правопорушень, їх кваліфікація та особливості провадження за цими деліктами». – мультимедійний навчальний посібник. – Авторський колектив НАВС.

Особливості реалізації судового контролю конституційності міжнародних договорів України

Валова А.В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор - **Камінська Н.В.**

Одним з найважливіших результатів судової реформи в Україні є становлення відкритої, прозорої для суспільства судової системи, що властива саме правовій державі з її розвинутими громадянськими інститутами захисту прав людини. Саме 28 квітня 1992 р. Верховна Рада України схвалила першу Концепцію судово-правової реформи в Україні , в якій «створення нового законодавства, вдосконалення форм судочинства» та перебудова судової системи були проголошені головною метою судово-правової реформи. З метою комплексного реформування судової системи у травні 2006 р. Президент затвердив Концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів [1].

Конституція України виходить з утвердження єдності міжнародного і національного права України, відкритості її конституційної системи. Стаття 9 Основного закону нашої держави передбачає, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України [2].

Значну роль в узгодженні національного і міжнародного права відіграє Конституційний Суд України. Відповідно до частини першої статті 151 Конституції України, а також пункту 2 статті 13 Закону "Про Конституційний Суд України", він дає висновки про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість. Це повноваження Конституційного Суду є одночасно однією з основних його функцій[3].

Значну роль в узгодженні національного і міжнародного права відіграє Конституційний Суд України. Відповідно до статті 13 Закону "Про Конституційний Суд України", він дає висновки про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість. Дане повноваження Конституційного Суду є одним із провідних його функцій.

Забезпечення дії міжнародних договорів у внутрішньодержавній сфері відграє судовий конституційний контроль, що в залежності від обраної державою моделі і реалізується судами загальної юрисдикції (американська) або конституційними судами (європейська). Основна мета конституційного контролю європейської моделі полягає у створенні окремого провадження перевірки конституційним судом відповідності нормативно-правових актів та міжнародних договорів конституції держави.

Лукашук виділяє особливості розмежування правових наслідків визнання неконституційним внутрішньодержавного акту та чинного для держави міжнародного договору. Наприклад, рішення про неконституційність закону визначає його дійсність і має абсолютне значення – втрату ним сили. В свою чергу рішення про неконституційність міжнародного договору визначає його застосовність і має відносне значення, тому що не може позбавити договір міжнародно-правової сили, таким чином він стає непридатним для застосування як частина права країни. При цьому невиконання державою своїх міжнародних договірних зобов'язань, навіть якщо воно обумовлене рішенням конституційного суду про неконституційність міжнародного договору, тягне за собою міжнародну відповідальність[4].

Підтвердженням цьому є стаття 27 Віденської Конвенції про право міжнародних договорів, відповідно до якої, учасник не може посилатися на положення свого внутрішнього права як на виправдання для невиконання ним договору, а також положення статті 26 Конвенції про те, що кожен діючий договір є обов'язковим для його учасників і повинен добросовісно ним виконуватись [5].

Важливим є те, що Європейська хартія регіональних або мов меншин 1992 року офіційно є чинним міжнародним договором для України, так як була ратифікована

Законом № 802-IV 2003 р. Зазначена ситуація означає, що чинне законодавство допускає багаторазову ратифікацію одного і того ж конституційного міжнародного договору, але не визначеним залишається при цьому лише статус такого договору в період між втратою чинності старого закону про його ратифікацію і прийняттям нового.

Колізії між національно-правовими і міжнародно-договірними нормами виступають необхідним або таким, що його неможливо уникнути, компонентом взаємодії міжнародних договорів та національного законодавства.

Терлецький Д.С. запропоновував заходи з вирішення таких колізій поділити на три групи: 1) заходи із запобігання колізіям, що здійснюються під час укладання міжнародних договорів України; 2) заходи з усунення колізій; 3) заходи з подолання колізій, що здійснюються, відповідно, після надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів України[6].

При аналізі заходів з попередження досліджуваних колізій доводиться, що надані Міністерству юстиції України повноваження щодо проведення правової експертизи проекту міжнародного договору прямо конфліктують з повноваженнями, наданими Конституційному Суду України. Принципове питання наслідків встановлення невідповідності міжнародного договору Конституції України залишилося законодавчо не врегульованим. Закон України "Про міжнародні договори України" 2004 р. не закріплює строків й обов'язку Міністерства юстиції України ініціювання звернення Президента або Кабінету Міністрів з конституційним поданням до Конституційного Суду України.

Характеризуючи заходи з усунення колізій між нормами Основного Закону України і нормами міжнародних договорів, слід наголосити невиправдане обмеження кола суб'єктів права конституційного подання щодо конституційності чинних міжнародних договорів України.

Виходячи з того, що відповідно до Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України, Конституційний Суд використовує положення міжнародних договорів України для мотивування своїх рішень і висновків, а також ухвал про відмову у відкритті конституційного провадження.

Реалізація Конституційним Судом України функції судового контролю конституційності чинних міжнародних договорів разом з позитивними рисами створює деякі неоднозначні наслідки, що за відсутності відповідного національного законодавства і єдиної судової практики значно ускладнює виконання Україною своїх міжнародно-правових зобов'язань.

Список використаної літератури:

1.Концепція вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів: Указ Президента України № 361/2006 від 10.05.2006 р. // Офіційний вісник України. – 2006 р. – № 19. – Ст. 1376.

2.Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 року № 422/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 49. – С. 272.

3.Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 року № 422/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 49. – С. 272.

4.Лукашук И.И. Международное право в судах государств. – СПб.: СКФ «Россия – Нева», 1993. – С. 236, 242.

5.Віденська Конвенція про право міжнародних договорів 1969 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http // zakon.rada.gov.ua.

6.Терлецький Д.С. Конституційно-правове регулювання дії міжнародних договорів в Україні: Монографія. – Одеса: Фенікс, 2009. – С. 182.

Порівняльний аналіз законодавства про митні режими україни та європейського союзу

Єсипок А.В. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Сергєєв І.С.**

В даний час одним із вирішальних перспективних завдань, які постають перед українським урядом, є вступ до Європейського Союзу. Аналізуючи Митний Кодекс України (далі МКУ) та Митний кодекс Європейського союзу (далі МК ЄС) неможливо не побачити ряд відмінностей між цими законодавчими актами.

Відповідно до статті 4 Митного Кодексу України митний режим - це комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення;

Під митним режимом розуміють сукупність положень, які визначають статус товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон для митних цілей [1].

Відповідно до Митного кодексу Європейського Союзу (МКЄС) митний режим звучить як «customs procedure» [2], який дав таке визначення митного режиму – механізм та процедури, які дозволяють застосувати до імпорту, експорту та транзиту товарів принципи митного союзу. Всі товари, незалежно від їх природи, кількості, країни походження можуть підпадати під дію одного із митних режимів.

Так, згідно ст. 97 Митного Кодексу Європейського Союзу (далі ЄС) товари можуть в будь який момент бути розміщені в митному режимі, незалежно від кількості товару, пункту призначення чи пункту відправлення.

Види митних режимів і порядок їх застосування щодо товарів передбачені не тільки Митним Кодексом ЄС та іншими актами вторинного законодавства ЄС, насамперед Імплементаційним кодексом.

У митному кодексі Європейського Союзу у статті 135 в окрему групу виділені спеціальні режими, до яких відноситься: транзит; зберігання; тимчасове ввезення; переробка; вільні зони; реекспорт

Перший режим стосується лише іноземних товарів, останній режим лише – товарів ЄС. Інші можуть застосовуватися як до тих ,так і до інших типів товару.

Натомість в Митному Кодексі України передбачено 14 митних режимів:імпорт (випуск для вільного обігу); реімпорт;експорт (остаточне вивезення); реекспорт; транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення; митний склад; вільна митна зона; безмитна торгівля; переробка на митній території; переробка за межами митної території; знищення або руйнування; відмова на користь держави[3].

В Україні режимів, які містять в собі більше стимулів ніж заборон існує три. Це експорт, магазин безмитної торгівлі та режим переробки на митній території. Проте,слід зазначити, що відсутність чіткої системи контролю за давальницькою сировиною в режимі переробки може призвести до появи тіньових схем, за якими товари ввозяться та вивозяться в різних обсягах, тобто залишок сировини після переробки може бути не контрольованим належним чином.

В Європейському Союзі ж стимулюючих режимів удвічі більше ніж в Україні - шість. До них відносяться: реекспорт, транзит, митний ліцензійний склад, тимчасове ввезення (вивезення), спеціальна митна зона, режим переробки на митній території. Тобто за даними напрямами зовнішньоекономічної діяльності в ЄС створено привабливіший механізм використання підприємцями цих митних режимів.

Режимів, які містять більше заборон- два, це — експорт та переробка поза межами митної території. Це пов’язано з тим, що ЄС повинен захищати свої інтереси, тобто

споживати товари в межах об'єднання країн та не направляти в інші країни сировину для переробки.

МК ЄС розрізняє два види транзиту: зовнішній і внутрішній. Зовнішній транзит – переміщення товару третьої країни з одного пункту в інший у межах митної території ЄС. Внутрішній транзит – переміщення товару суб'єкта ЄС з одного пункту в інший у межах митної території ЄС через територію третьої країни без зміни митного статусу товару.

Для того щоб для товару був затверджений той чи інший митний режим потрібно подати декларацію щодо віднесення товару до того чи іншого режиму, разом з пред'вленням товару на митниці. Це не стосується випадків транзиту чи тимчасового імпортування, а також декларування товару на нерегулярній основі, а також якщо інше не передбачено двосторонніми угодами держав членів ЄС з третіми країнами, декларант повинен бути резидентом ЄС (ст. 111 МК ЄС).

Митний кодекс України відрізняється від Митного кодексу Європейського Союзу також тим, що на наш погляд, більш чітко розмежовує поняття митних процедур від поняття митних режимів, тобто митних операцій, що є умовою переміщення товарів через митний кордон.

Таким чином, підсумовуючи все вище викладене, можна зробити висновок, що система митних режимів ЄС та України має деякі схожі ознаки, але є положення які відрізняються наприклад існують відмінності в структурі, а також в розміщенні та обсягах матеріалів щодо певних правових режимів які поширюються на випадки переміщення або зберігання товарів і предметів, тому для інтеграції нашої держави в Європейське співтовариство є об'єктивна необхідність удосконалення та приведення наших нормативно правові актів у відповідність з Європейськими, але слід також розуміти ,що поряд з цим необхідно також відстоювати свої національні інтереси.

Список використаної літератури:

1. Курило Т.В. Митне право України: Навчальний посібник. / Т. В. Курило. – Львів: Новий світ-2000, 2007. – 240 с.

2. Council Regulation (EEC) no № 450\2008 esablishing the Community Customs Code [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/glossary/customs/index_en.htm

3. Митний Кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI [Електронне джерело] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/print1389943424100131

Працевлаштування молоді в Україні : проблеми та шляхи їх вирішення

Бакал А.А. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ,кандидат юридичних наук, доцент - **Мозоль Н.І.**

Молодь є головною рушійною силою сучасного суспільства та водночас – однією з найбільш вразливих категорій економічно-активного населення. Завдяки високому інтелектуальному потенціалу, мобільності та гнучкості молоді люди мають можливість впливати на суспільний прогрес, визначаючи майбутнє суспільства, держави та світового співтовариства. Тому одним з перспективних напрямків залучення молоді в суспільні процеси країни є забезпечення молоді робочими місцями.

Структурні зрушення, що відбуваються на сучасному етапі, у комплексі складних соціально-економічних проблем України, призводять до істотних негативних змін на ринку праці, у тому числі появи значних обсягів безробіття, соціальної незахищеності

окремих категорій населення, зокрема молоді. Виходячи на ринок праці, після закінчення навчання молодь стикається з найбільшою проблемою – це реалізація свого трудового потенціалу. З кожним роком вимоги до робітників з боку роботодавців зростають і молодим людям без стажу та досвіду роботи влаштуватись стає все складніше.

Забезпечення задовільного рівня зайнятості молоді на сьогодні виступає одним із пріоритетних завдань розвитку держави. Адже саме молодь є найактивнішою частиною працездатного населення. Лише з урахуванням динаміки рівня її зайнятості можна розробляти соціально-економічні прогнози розвитку країни на довготривалу перспективу. Проблема зайнятості молоді становить інтерес багатьох науковців світу. Проте в Україні вона актуалізується в середньому раз на п'ять років. Це зумовлено необхідністю ухвалення державних програм щодо підтримки та сприяння розвитку цієї категорії населення.

Проблеми молоді на ринку праці обумовлені певними особливостями соціального стану і трудової поведінки: досить високим освітнім рівнем; низькою адаптованістю та вразливістю щодо навколишнього економічного й соціального середовища; підвищеними вимогами щодо працевлаштування (престижу, заробітку), до змісту, характеру і умов праці; високою професійною і територіальною мобільністю, що зумовлена неусталеністю та слабкістю економічних і соціальних зв'язків молодої людини [3, с.36].

Молодь більше піддається і зовнішнім, і внутрішнім впливам щодо ситуації із забезпеченням її зайнятості як продуктивнішої частини населення. Спостерігається така ситуація, що в умовах нестабільності молоді робітничі кадри можуть бути скороченими з підприємств через брак відповідного досвіду (до 10-20%), працівники фінансових установ – через зменшення обсягу операцій та зниження рівня доходу (до 9-12%), менеджери середньої ланки – через оптимізацію організаційних структур суб'єктів господарювання, що пов'язано із уповільненням темпів ділової активності (до 8-10%), працівники держапарату – через проголошення Президентом України скорочення чисельності держапарату, в тому числі по Секретаріату на 20% тощо [1, с.51].

Безробіття призводить до негативних соціальних та економічних наслідків. Соціальні наслідки безробіття викликають напруження в суспільстві, оскільки незайняті є нестабільною категорією населення. Професійна дискваліфікація молоді у стані тривалого безробіття зменшує їх конкурентоспроможність, що є причиною ускладнень при подальшому працевлаштуванні, зниження якості робочої сили та продуктивності суспільного виробництва. Як наслідок, у безробітної молоді знижується мотивація до суспільно корисної праці.

У процесі пошуку роботи безробітна молодь стикається із певними психологічними труднощами. Їхньою причиною є відсутність в особи внутрішньої готовності до активних дій, невміння змінити попередні установки, мотивація поведінки в нових ринкових умовах [2, с.30].

Невирішені проблеми працевлаштування молоді призводять до зростання безробіття та зниження рівня життя; поширення пасивних (утриманство), нерегламентованих (тіньова зайнятість) і деструктивних (кримінал) моделей поведінки; спонукають до зовнішніх трудових міграцій; спричиняють психологічні зміни (втрату мотивації до праці, зміну структури ціннісних орієнтацій і падіння престижності легальної зайнятості).

Держава поки що неспроможна вирішувати всі проблеми самотужки. Тому всім громадським об'єднанням варто працювати над цими питаннями та проблемами і шукати ефективні форми їх вирішення і лише створивши в Україні сприятливе підприємницьке середовище ми вирішимо багато важливих проблем, у тому числі і для розвитку економічної активності молоді, та реалізації свого трудового потенціалу.

Отже, сформувавши чітке уявлення про стан зайнятості та безробіття на території України, є можливість виявити основні проблеми, що викликають молодіжне безробіття:

- високий рівень безробіття є наслідком світової економічної кризи;

- сьогоднішня молодь досить неактивна, тобто не бажає шукати роботу, але вони могли б приєднатися до робочої сили, якби відчували перспективи поліпшення економічної ситуації або власної зайнятості;

- нездатність молодих спеціалістів та роботодавців знайти спільну мову;

- послаблення державного контролю за працевлаштуванням та розподілом молодих спеціалістів;

- відсутність прогнозування державою потреб економіки у спеціалістах з вищою освітою. Тому на ринку праці виникають диспропорції попиту й пропозиції дипломованих фахівців.

Виходячи з вище сказаного, можна визначити основні напрями щодо зменшення безробіття та підвищення рівня працевлаштування молоді:

- підтримувати ініціативу молоді щодо професійної підготовки та працевлаштування на регіональному рівні та рівні навчальних закладів;

- надавати інформацію щодо перспектив кар'єрного росту молодих працівників;

- проводити кваліфікованими фахівцями центрів зайнятості та працівниками агенцій працевлаштування і кадрових служб підприємств навчально-практичні заходи сприяння працевлаштуванню молоді;

- організовувати стажування молодих фахівців на виробництві;

- зосередити увагу на проведенні маркетингових досліджень ринку праці і попиту, з метою визначення спеціальностей, професійних навиків та рівня кваліфікації, якими повинні володіти випускники та включити їх до переліку головних завдань учбових закладів;

- напрацьовувати ефективну державну політику щодо працевлаштування молоді.

Таким чином, чинниками успішного працевлаштування молоді в сучасних умовах є отримання знань у сфері регулювання ринку праці, норм законодавства у сфері працевлаштування, знань і навичок написання резюме, основ само маркетингу на ринку праці, знання основ комунікації та самореалізації у виробничому середовищі. З урахуванням запропонованих заходів рівень молодіжного безробіття як в регіоні, так і в цілому в країні може бути знижено.

Список використаної літератури:

1.Богоявленська Ю.В. Адміністративно-правові механізми управління зайнятістю молоді в Україні в умовах фінансової кризи // Економіка та держава. – 2012. - №3. – С.44-54

2.Гаркавенко Н. Напрями вдосконалення політики зайнятості населення у ринкових умовах // Україна: аспекти праці. – 2011. - №6. – С.26-32

3.Державне регулювання економіки: Навч. посіб./ С.М. Чистов, А.Є. Никифоров та ін. – Вид. 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2010. – 440с.

Класифікаційні категорії в адміністративно-деліктному праві

Савлук К.С. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Лазаренко Л.А.**

Класифікаційні категорії, методи і процедури широко застосовуються у наукових дослідженнях для вирішення самих різних пізнавальних завдань. Коректно проведена класифікація, як показує історія науки, одночасно: а) підсумовує попередні здобутки відповідної галузі пізнання; б) відкриває нову сторінку її розвитку.

Класифікація адміністративних правопорушень - це їх поділ на групи (категорії) у залежності від того чи іншого критерію. Метою такого поділу є їх систематизація і

отримання нових знань щодо властивостей: а) конкретних правопорушень, б) споріднених груп правопорушень. [1, с. 213]

Величезне розмаїття і значне поширення адміністративних правопорушень обумовлюють важливість їх наукової класифікації і, на її підгрунтті, здійснення наукового пошуку щодо їх властивостей.

Офіційна класифікація адміністративних правопорушень міститься у Кодексі України про адміністративні правопорушення. Він поєднує проступки у такі класифікаційні групи: 1) адміністративні правопорушення у галузі охорони праці і здоров'я населення. (гл. 5 КУпАП); 2) адміністративні правопорушення, що посягають на власність. (гл. 6 КУпАП); 3) адміністративні правопорушення у галузі охорони природи, використання природних ресурсів, охорони пам'яток історії та культури. (гл. 7 КУпАП); 4) адміністративні правопорушення у промисловості, будівництві та у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів. (гл. 8 КУпАП); 5) адміністративні правопорушення у сільському господарстві Порушення ветеринарно-санітарних правил.(гл. 9 КУпАП); 6) адміністративні правопорушення на транспорті, у галузі шляхового господарства і зв'язку. (гл. 10 КУпАП); 7) адміністративні правопорушення у галузі житлових прав громадян, житлово-комунального господарства і благоустрою. (гл.11 КУпАП);8) адміністративні правопорушення у галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, у галузі фінансів і підприємницькій діяльності. (гл. 12 КУпАП); 9) адміністративні правопорушення у галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації. (гл. 13 КУпАП); 10) адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку. (гл. 14 КУпАП); 11) адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління. (гл. 15 КУпАП); 12) адміністративні правопорушення, що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення. (гл. 15-А КУпАП). [2, с.123-145]

Дана класифікація видів адміністративних правопорушень на думку деяких фахівців дозволяє посадовим особам і громадянам більш чітко і

предметно орієнтуватися у всьому різноманітті правових заборон і обов'язків у сфері публічного адміністрування, порушення або невиконання яких тягне адміністративну відповідальність, і на цій основі забезпечити подальше поліпшення роботи з охорони правопорядку і посилення боротьби з адміністративними правопорушеннями. Інші пропонують подальше удосконалення класифікації адміністративних деліктів, спираючись дослідницькі результати. [3, с.7]

Таким чином, адміністративно-правова класифікація правопорушень є базовим підгрунттям при визначенні кола суспільно небезпечних діянь у системі відносин, що охороняються адміністративним законодавством.

Класифікація повинна враховувати існуючу практику, історичний та зарубіжний досвід, давати чіткі відповіді на питання про об'єкти, які класифікуються, і їх групи; критерієм класифікації має бути єдина підстава, вибір якої залежить від цілей і завдань класифікації.

Список використаної літератури:

1.Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч. : у двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В. Б. Авер'янов(голова). - К. : "Юридична думка", 2004. - 584 с.

2.Кодекс України про адміністративні правопорушення: Введений у дію Постановою Верховної Ради Української РСР від 07. 12. 1984 // Ві-домості Верховної Ради Української РСР - 1984. - додаток до № 51. - Ст. 1122.

3. Волох О. К. Попередження адміністративних деліктів органами внутрішніх справ: автореф.ди с. . на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12. 00. 07 / О. К. Волох. - Дніпропетровськ,2009. - 19 с.

Мета та завдання реформування публічної адміністрації

Поліщук М.О. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **- Лазаренко Л.А.**

Україна одним із напрямів своєї зовнішньої політики визначила входження до Європейських структур з метою створення високорозвиненої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, культури та демократії.

Рівень забезпеченості прав і свобод людини, їх обсяг і характер свідчать про рівень демократизації громадянського суспільства.

Прийняття Конституції України стало початком якісно нового етапу в розвитку суспільства і держави, правової системи України, необхідною базою її реформування.

Одним із завдань реформування правової системи держави є проведення адміністративної реформи.Зокрема, реформи публічної адміністрації.

У цілому структурна реорганізація органів виконавчої влади повинна проводитись обов'язково за умови попереднього визначення реальної необхідності та напрямів зміни функцій, компетенції або методів діяльності відповідних структур. Кількість міністерств, з одного боку, не повинна бути надто малою, щоб кожен з міністрів мав можливість охопити все коло питань, віднесених до його відання, а з іншого боку - надто великою, щоб якомога рідше виникали ситуації, коли вирішення однакових питань покладається водночас на кількох міністрів, що загрожує виникненню колізій та конфліктів інтересів. На місцевому рівні виконавчу владу мають здійснювати місцеві державні адміністрації. Тут основна проблема постає у тому, щоб розмежувати їх повноваження з органами місцевого самоврядування. У діяльності обласних державних адміністрацій має бути підвищена ефективність контрольно-наглядових функцій за додержанням Конституції і законів, а також щодо здійснення публічного управління і місцевого самоврядування з одночасним посиленням у діяльності районних державних адміністрацій значення розпорядчо-виконавчих функцій.

Реформування публічної адміністрації є виконанням суспільного замовлення на ефективні, відповідальні та відкриті інститути виконавчої влади і територіального самоврядування, а відтак і на належне врядування.

Метою реформи є формування ефективної системи публічної адміністрації, що надаватиме якісні публічні послуги громадянам на рівні, що відповідає європейським стандартам, забезпечувати оптимальне використання публічних коштів та буде здатна вчасно і адекватно реагувати на соціально-економічні, зовнішньо-політичні та інші виклики. Для досягнення мети адміністративної реформи в ході її проведення повинна впроваджуватись ідеологія “служіння суспільству” як принципу функціонування публічної адміністрації та мають бути вирішені завдання щодо:

1) формування стабільної та ефективної організації і діяльності виконавчої влади, насамперед, шляхом інституційного розмежування політичних та адміністративних функцій в системі виконавчої влади;

2) організації професійної, політично нейтральної та відкритої публічної служби шляхом відмежування політичних посад від сфери публічної служби, встановлення правових механізмів захисту публічних службовців від незаконних політичних впливів, запровадження відкритого конкурсного прийняття на публічну службу та службового просування тощо;

3) створення системи спроможного місцевого самоврядування шляхом децентралізації публічних завдань (повноважень) та ресурсів, створення економічно самодостатніх суб’єктів місцевого самоврядування у сільській місцевості;

4) визначення перспектив та створення передумов для запровадження регіонального самоврядування;

5) зміцнення статусу приватних осіб у відносинах з органами публічної адміністрації шляхом справедливого правового регулювання адміністративної процедури, впровадження нових організаційних форм та стандартів якості адміністративних послуг, удосконалення механізмів правового захисту приватних осіб у відносинах з органами публічної адміністрації;

6) гарантування підконтрольності публічної адміністрації політичній владі та суспільству шляхом посилення контрольних функцій парламенту, місцевих рад та фінансового контролю, розвитку системи адміністративного судочинства, залучення громадськості до участі в управлінні публічними справами.

З метою досягнення європейських стандартів належного урядування організація та діяльність органів публічної адміністрації має будуватися на таких принципах:

- верховенства права, зокрема, як пріоритету прав та свобод людини і громадянина, гуманізму та справедливості в діяльності публічної адміністрації;
- законності як діяльності публічної адміністрації відповідно до повноважень і в порядку, визначених законом;
- відкритості як оприлюднення та доступності для громадян інформації про діяльність та рішення публічної адміністрації, а також надання публічної інформації на вимогу громадян;
- неупередженості як обов'язку публічної адміністрації та її посадових осіб безсторонньо ставитися до усіх учасників правовідносин, заявляти про конфлікт інтересів, у разі його наявності, та вживати заходів для його подолання;
- пропорційності як вимоги щодо обмеження рішень публічної адміністрації метою, якої необхідно досягти, умовами її досягнення, а також обов'язку публічної адміністрації зважати на негативні наслідки своїх рішень, дій та бездіяльності;
- ефективності як обов'язку публічної адміністрації забезпечувати досягнення необхідних результатів у вирішенні покладених на неї завдань при оптимальному використанні публічних ресурсів;
- підконтрольності як обов'язкового внутрішнього та зовнішнього контролю за діяльністю публічної адміністрації, в тому числі судового;
- відповідальності як обов'язку публічної адміністрації нести юридичну відповідальність за прийняті рішення, дії та бездіяльність.

Отже, реформування публічного управління відповідно до закону дає змогу перетворити систему центральних органів виконавчої влади на керований механізм з чітким розподілом повноважень та відповідальності, оптимізований за змістом та переліком державних функцій, кількістю державних службовців і зорієнтований на задоволення потреб суспільства, підвищити ефективність та суттєво зменшити використання коштів публічного бюджету на утримання публічного апарату.

Методи державного управління адміністративного права

Васильєва Н.С. – студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Методи державного управління — це, різні способи, прийоми та засоби цілеспрямованого, організуючого впливу суб'єктів управління на об'єкти, які віднесені до їх ведення.

Саме методи управління виражають змістовий бік управлінського впливу. Вони й є волею держави, конкретизованою відповідним управлінським органом у межах наданих

йому юридично-владних повноважень. Тому методи державного управління, як правило, фіксуються в адміністративно-правових актах.

Узагальнення та наукове осмислення усього масиву відомих практиці методів державного управління дає можливість визначити їх конкретне призначення.

По-перше, методи державного управління необхідні для встановлення правил поведінки у сфері державного управління, тобто встановлення обов'язкових для учасників управлінських відносин нормативів. Наприклад, вважати боротьбу зі злочинами проти особи, злочинністю в економічній сфері, зокрема в кредитно-фінансовій та банківській системах, у зовнішньоекономічній діяльності та торгівлі, на транспорті головними напрямами в діяльності правоохоронних органів.

По-друге, методи державного управління потрібні для видання індивідуальних приписів на адресу конкретних учасників управлінських відносин. Наприклад: Міністерству внутрішніх справ України терміново проводити спеціальні операції з затримання і перевірки підозрюваних осіб.

По-третє, за допомогою методів державного управління відбувається вирішення в односторонньому порядку питань, які виникають з ініціативи керованих об'єктів. У цьому разі йдеться про вирішення, припустимо, питань, для розв'язання яких МВС звертається до Кабінету Міністрів України, наприклад, підтримати ініціативу МВС України щодо вдосконалення контролю за пересуванням автотранспортних засобів.

Окрім цього, без методів державного управління не можливий нагляд і контроль за поведінкою учасників управлінських відносин, тобто взяття під особливий контроль розвитку певних ситуацій. Не можливим є також і застосування стимулюючих заходів впливу на керовані об'єкти: забезпечення виділення коштів для заохочення працівників правоохоронних органів і представників громадськості, які відзначились у виявленні, знешкодженні злочинних угруповань та затриманні злочинців і т. ін.

Через методи державного управління реалізується застосування за потреби офіційних заходів примусового характеру з метою забезпечення належного порядку у сфері державного управління відповідно до законодавства України і т. ін.

Таким чином, методи характеризують управління з якісного боку, тому вдосконалювати й підвищувати ефективність управління — це значить удосконалювати й підвищувати ефективність його методів.

Методи державного управління численні та різноманітні. Пояснюється це, по-перше, багатоманітністю усієї системи суб'єктів державного управління; по-друге, багатоманітністю функціонального призначення і змісту діяльності кожного із суб'єктів; по-третє, багатоманітністю об'єктів управлінського впливу.

Особливості методів державно управління: реалізуються в процесі державного управління; виражають керівний (упорядковуючий) вплив суб’єктів управління на об’єкти управління є змістом цього впливу і завжди мають своїм адресатом конкретний об’єкт (індивідуальний чи колективний); в методах державного управління завжди міститься воля держави, виражаються повноваження владного характеру органів виконавчої влади; використовуються суб’єктами управління як засіб реалізації їх компетенції; мають свою форму і зовнішнє вираження.

Найпоширенішою є класифікація методів державного управління на загальні й спеціальні. Загальні – методи управління, які застосовуються на найважливіших стадіях управлінського процесу; спеціальні – методи управління, які застосовуються при виконанні окремих функцій або на окремих стадіях процесу управління.

Адміністративні методи досить різноманітні. Це встановлення обов'язковості вчинення певних дій; заборона певних дій; видача різноманітних дозволів; здійснення реєстраційних дій; проведення контролю і нагляду; застосування економічних санкцій; одностороннє вирішення спорів між учасниками управлінських відносин; встановлення стандартів; визначення державних замовлень тощо.

Адміністративні методи в певних випадках дають змогу швидко досягти результатів. Іноді без них неможливо обійтися, наприклад в армії, на транспорті. Без адміністративних методів практично неможливо забезпечити в економічній сфері подолання монополізму, захист прав і законних інтересів учасників економічної діяльності, відповідальність суб'єктів ринку за порушення законодавства, реальний контроль за законністю підприємництва. Проте віра у всемогутність наказу, директиви, ігнорування інтересів підлеглих — основна причина перетворення системи адміністративних методів на адміністративно-командну систему управління. Водночас в управлінні народним господарством велике значення мають економічні методи управління, для яких характерні такі особливості:

а) управлінський вплив на керовані об'єкти здійснюється з урахуванням їх матеріальних інтересів, через створення ситуацій, що зацікавлюють у необхідній поведінці виконавців;

б) акти суб'єктів управління уповноважують на визначені дії;

в) у керованих об'єктів існує можливість вибору одного з декількох або багатьох варіантів поведінки;

г) правовими нормами закріплений належний механізм стимулювання (одержання прибутку, пільги та ін.);

д) розвинений механізм вирішення спорів, що забезпечує захист законних інтересів громадян і юридичних осіб, раціональні процедури розв'язання суперечок.

Отже, методи державного управління слід розуміти зовнішній вираз змісту конкретних однорідних дій, що безперервно виконуються органами державного управління та їх представниками чи посадовими особами з метою реалізації функцій державного управління.

Правові засади міжнародного митного співробітництва України

Бурхачова І. – студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Актуальність теми дослідження. Міжнародне митне співробітництво, між державами, обумовлює необхідність співпраці у сфері організації та здійснення митної справи. Цей напрям співробітництва спрямований на вирішення системи економічних організаційних, правових та інших питань, які забезпечують сприятливі умови для розвитку та захисту економічних інтересів відповідних держав, захисту прав суб'єктів підприємницької діяльності та громадян. [3] Актуальність даної теми полягає в тому, що в наш час митна політика лежить в основі організації митної справи як окремого напряму діяльності держави. Кожна держава здійснює свою митну політику як систему принципів та напрямів її діяльності у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання, передусім зовнішньої торгівлі.

Метою роботи є аналіз розвитку та правових засад міжнародного митного співробітництва, які лежать в основі організації митної справи як окремого напряму діяльності держави Україна.

Під митною справою відповідно до ст. 3 Митного кодексу України розуміють порядок переміщення через митний кордон України товарів і транспортних засобів, митне регулювання, пов'язане з установленням та справлянням податків і зборів, процедури митног контролю та оформлення, боротьбу з контрабандою та порушеннями митних правил. [1] У митній справі Україна додержується визнаних у міжнародних відносинах

систем класифікації та кодування, єдиної форми декларування, експорту та імпорту товарів, митної інформації, інших міжнародних норм.

Становлення й розвиток міжнародного митного співробітництва України відбувалися одночасно із становленням та розвитком її державності, й напряму залежали від появи її власної митної системи. [3]

На сьогоднішній день існує розгорнута нормативно-правова база, яка надає право митним органам України встановлювати та підтримувати міжнародні зв'язки у галузі митної справи, як з митними органами зарубіжних країн, так і з міжнародними організаціями, статутна діяльність яких передбачає можливість здійснення співробітництва з митних питань.

Міжнародне митне співробітництво з членами міжнародного співтовариства Україною здійснюється на основі загальновизнаних принципів і норм міжнародного права. [2] Розвиток міжнародного співробітництва у галузі митної справи в Україні було віднесено до основних завдань митних органів України (регіональні митниці та митниці). Міжнародна діяльність митних органів спрямовується і координується Президентом України та Кабінетом Міністрів України, й здійснюється за погодженням з Міністерством закордонних справ України.

За час свого існування наша країна досягла значних результатів у сфері міжнародного співробітництва з питань митної справи, яке здійснювалося на двосторонній та багатосторонній основах у договірній та інституціональній формах (Всесвітня митна організація, Рада керівників митних служб держав-учасниць СНД). На двосторонньому рівні Україна має досить широку договірно-правову базу (близько 100 угод), яку утворює низка міжурядових та міжвідомчих угод й протоколів з питань митної справи (як приклад, Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Австрія про адміністративну допомогу та співробітництво у митних справах 2000 р., Протокол з Митним Департаментом Республіки Молдова про узгодження форми і реквізитів інформації, яка передається між Державною митною службою України і Митним департаментом Республіки Молдова 2004 р.). [3]

Отже, одним із основних напрямів двостороннього співробітництва є взаємодія у боротьбі з контрабандою та порушенням митних правил. Співробітництво з цих питань здійснюється, в основному, через направлення запитів митними органами України до митних служб іноземних держав для отримання потрібної інформації чи допомоги в розслідуванні справ про порушення митних правил, або інформування цих служб про можливі правопорушення на території відповідних держав. Вплив митної політики України на розвиток торгово-економічних процесів на загальноєвропейському просторі визнано Європейським співтовариством. Цей фактор визначає об'єктивну заінтересованість Євросоюзу в митному співробітництві з Україною. Україна сьогодні підтримує свої наміри створення багатофункціональної, конкурентоспроможної, ефективної митної служби, прирівняної до найбільш сучасних моделей митниць світу. В основу перетворень митної справи закладається концепція митного законодавства, гармонізованого із законодавством Європейського Союзу. Такий підхід забезпечить імплементування в митну практику України понять і правил, прийнятих у світовому митному співтоваристві, і буде поштовхом для Європейського Союзу щодо практичного сприяння митним органам України у їх модернізації.

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України: Кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2012. - №44-45, № 46-47, № 48. - ст. 552.

2. Міжнародне право в схемах і таблицях: Навчальний посібник(для студентів юридичного факультету)/ Укладач Бичківський О.П.- Запоріжжя: ЗДУ, 2002.- 210с.- 9.58

3. Дудчак В.І. Митна справа: Навч. посіб. / Дудчак В.І., Мартинюк О.В. – К.: КНЕУ, 2002. – 310с.

Міжнародні нормативно-правові гарантії забезпечення прав і свобод людини та громадянина

Боса Ю. - учениця 10 класу Вишенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області

Керівник: заступник директора з виховної роботи Вишенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області, вчитель української мови і літератури та світової літератури, вчитель вищої категорії — **Костенко Н.В.**

Важливе значення в сфері забезпечення реалізації, охорони та захисту прав і свобод людини та громадянина в сучасних умовах розвитку людської цивілізації належить міжнародно-правовим гарантіям, що є різновидом юридичних гарантій і являють собою систему загальновизнаних принципів та норм, що регулюють сферу забезпечення прав і свобод окремих індивідів та соціальних спільностей (народів, націй), а також міжнародні установи і організації, які наділені відповідними функціями та повноваженнями.

Вони передбачені міжнародними договорами, конвенціями, деклараціями, іншими міжнародними документами і є системою міжнародних норм, принципів, правових і організаційних засобів, умов та вимог. Міжнародно-правові гарантії поділяються на міжнародні нормативно-правові та міжнародні організаційно-правові.

Міжнародні норми, які регулюють сферу забезпечення прав і свобод людини формуються шляхом укладення багатосторонніх міжнародних угод. Основний зміст міжнародно-правових гарантій прав і свобод людини знайшов своє відображення в Статуті Організацій Об'єднаних Націй та Міжнародному Біллі про права людини, який включає в себе Загальну декларацію прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права та факультативні протоколи до міжнародного пакту про громадянські і політичні права, головною метою яких є здійснення міжнародного співробітництва у справі вкорінення загальної поваги та дотримання прав людини і основних свобод для всіх.

Міжнародні акти про права людини можна класифікувати за різноманітними підставами:

І. Міжнародні документи універсального характеру містять у собі: Міжнародний білль про права людини; документи, що закріплюють права людини в рішеннях міжнародних конференцій; міжнародні акти, що закріплюють право на самовизначення і права народів; акти, спрямовані на попередження дискримінації; акти, що закріплюють принципи правосуддя; акти, що регулюють права осіб, що були піддані затриманню або тюремному ув'язненню; акти, що регулюють права жінок; акти, що регулюють права дітей; акти, що закріплюють економічні та соціальні права; акти, що закріплюють права на користування досягненнями культури, інформацією, свободу асоціацій; акти, що регламентують захист прав людини в збройних конфліктах; акти, що встановлюють міжнародні військові злочини і злочини проти людства; акти, що регулюють заборони рабства, підневільного стану, примусової праці.

ІІ. Документи регіонального характеру містять у собі: документи Ради Європи; документи Організації з безпеки і співробітництва в Європі; документи Співдружності Незалежних Держав; Американську конвенцію про права людини; Африканську Хартію прав людини і народів.

Свободи людини закріплюються в міжнародних документах. Їх класифікація залежить від різних критеріїв. За принципом загальної поваги та додержання свобод людини важливе місце належить: а) положенням статуту ООН щодо свобод людини; б) Міжнародному біллю про права людини; в) міжнародному законодавству з прав людини тощо.

У статуті ООН щодо прав людини закріплюється, що ООН має за мету розвиток поваги до основних свобод для всіх, незалежно від раси, статі, мови і релігії.

Міжнародний білль про права включає у себе: а) Загальну декларацію прав людини; б) Міжнародний договір про громадянські і політичні права; в) Міжнародний договір про економічні, соціальні та культурні права.

Загальна декларація прав людини є одним з перших в історії міжнародних відносин нормативним документом, де проголошено широке коло основних прав і свобод людини. Вона була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН у Парижі 10 грудня 1948 року. Саме ця дата вважається Днем прав людини.

Міжнародний договір з громадських та політичних прав був прийнятий 16 грудня 1966 року та набув чинності (включаючи Україну) з 23 березня 1976 року. Він закріплює, що держави, беручи до уваги принципи, проголошені Статутом ООН щодо визнання гідності, властивої всім членам людської сім'ї та рівних і невід'ємних їх прав , які складають основу свободи, справедливості та загального миру, визнаючи, що ці права випливають з властивої людській особі гідності, визнаючи, що згідно з Загальною декларацією прав людини ідеал вільної людської особи, яка користується громадянською і політичною свободою і свободою від страху та злиднів, можна здійснити, тільки якщо будуть створені такі умови, за яких кожен може користуватися своїми економічними, соціальними і культурними правами, так само, як і своїми громадянськими та політичними правами, беручи до уваги, що за Статутом ООН держави зобов'язані заохочувати загальне поважання і додержання свобод людини, беручи до уваги, що кожна окрема людина, маючи обов'язки щодо інших людей і того колективу, до якого вона належить, повинна добиватися заохочення і додержання визнаних свобод. Далі в пакті викладено громадянські і політичні свободи людини.

Важливе значення для механізму забезпечення міжнародних свобод людини має "Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права", який було прийнято і відкрито для підписання, ратифікації та приєднання 16 грудня 1966 року. Він набрав чинності 23 березня 1976 року і для України чинний з 25 жовтня 1991 року. Протоколом закріплений порядок прийняття і розгляду Комітетом з прав людини повідомлень від окремих осіб, які твердять, що вони є жертвами порушень якогось із прав, викладених у "Пакті про громадянські і політичні права".

Не менш важливе значення для забезпечення свобод людини має "Другий факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, що спрямований на відміну смертної кари". Він був прийнятий 15 грудня 1989 року і вступив у дію 11 липня 1991 року. Складовим документом Міжнародного білля про права є "Міжнародний договір про економічні, соціальні та культурні права", прийнятий 16 грудня 1966 року та вступив у дію 3 січня 1976 року.

Крім Міжнародного білля про права, існує ряд інших міжнародних договорів у галузі прав людини. Серед них: а) права людини в рішеннях міжнародних конференцій; б) право на самовизначення; в) права народів; г) попередження дискримінації; ґ) принципи відправлення правосуддя; д) права людини і професійні стандарти й таке ін.

Отже, на міжнародному рівні основні свободи одержали своє закріплення в Загальній декларації прав людини, Міжнародному пакті про громадянські і політичні права та в Міжнародному пакті про економічні, соціальні і культурні права. Названі документи склали Міжнародний білль про права людини.

На регіональному європейському рівні головним документом з прав людини є "Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод" від 4 листопада 1950 року. У її п'яти розділах і 66 статтях закріплено основні стандарти та механізми забезпечення прав людини. Крім названої конвенції, існує ряд інших документів європейського регіонального рівня, де передбачені регіональні професійні стандарти прав людини. Серед них: а) Конвенція про захист прав і основних свобод людини із поправками, внесеними відповідно до положення Протоколу № 11; б) Європейська

конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню; в) Європейська конвенція про видачу правопорушників (1957 р.); г) Європейська конвенція про нагляд за умовно засудженими особами або умовно звільненими особами (1964 р.); ґ) Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах (1972 р.); д) Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом; е) Конвенція про передачу засуджених осіб (1983 р.); є) Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом; ж) Європейська хартія регіональних мов або меншин; з) Конвенція про захист прав та гідності людини у зв'язку з використанням досягнень біології та медицини та ін.

Країни, які є членами Організації Об'єднаних Націй, покладають на себе зобов'язання по втіленню основних положень підписаних ними міжнародних договорів з питань охорони та захисту прав людини. На них лягають зобов'язання щодо надання особам, які постраждали внаслідок порушення тих чи інших прав і свобод, цілого комплексу засобів по відновленню порушених прав. Згідно з Пактом про громадянські та політичні права, кожна держава – учасник Пакту зобов'язується забезпечити будь-кому ефективні засоби правового захисту. Питання засобів і механізмів захисту прав людини самостійно регулюються правовою системою кожної держави і обумовлені різними факторами: рівнем розвитку демократії, суспільного ладу, історичних традицій тощо.

Административная реформа, как составляющая модернизации страны

Патентна Н.С. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук - **Булик І.Л.**

Анотація: Розкрити сутність реформування системи державної служби в Україні, спрямованості діяльності органів виконавчої влади на розробку і впровадження нових правових основ, організаційних та процесуальних складових системи державної служби та заходів щодо вдосконалення кадрового забезпечення державного управління.

Спрямованість на здійснення в Україні адміністративної реформи повністю відповідає ідеям і державній практиці удосконалення державного управління в сучасному світі.

Всі держави і народи, які прагнуть зберегти або досягти гідного місця на магістральних шляхах розвитку сучасної цивілізації, а не залишитися або раптом опинитися на її узбіччі, змушені докладати різнобічних і різнопланових зусиль (інтелектуальних, політичних, організаційних, морально - вольових і т.д.) для удосконалення інститутів публічної влади [1; с.604].

У такому разі таке вдосконалення прямо пов'язане з реформуванням виконавчої влади, адже саме вона є найбільш важливою гілкою влади з суто практичної точки зору - з точки зору організації взаємин людини і держави, з точки зору організації державного управління у вузькому сенсі, з точки зору ролі в організації та забезпеченні благоустрою суспільних відносин і громадського порядку в цілому. Саме процес такого реформування і є, власне кажучи, адміністративною реформою. І стосується цей процес насамперед реформування державної служби, адже саме конкретні люди, які перебувають на державній службі уособлюють собою конкретну державу.

У першу чергу, залишається незадіяним промислово-індустріальний і науковий потенціал нашої країни. Українська держава має унікальне географічне розташування, що створює ідеальні умови для розміщення виробництв, орієнтованих як на ринки ЄС, так і країн євро-азійського регіону.

Україна є лідером по запасам чорнозему і має все необхідне для того, щоб вийти на позиції одного з аграрних лідерів сучасного світу. Але головне -потужний людський

капітал. Незважаючи на кризові процеси у вітчизняній освіті, ми все ще маємо розвинену систему підготовки професійних кадрів. Значний потенціал зберігає вітчизняна академічна та університетська наука. Є великий кадровий резерв освіченої та професійної трудової сили. Цей капітал створює реальні передумови для розвитку в нашій країні високоінтелектуальних виробництв та кластерів «економіки знань». В цих перевагах і потенціалі ми бачимо основу для стратегії розвитку до 2020 року і далі. І саме реалізація цього потенціалу розвитку дозволить вийти з кризового періоду в новій якості, з високим економічним статусом, з належним місцем у новому світовому поділом праці [3, С. 14-15].

Саме ефективний державний менеджмент або, іншими словами ефективна система державного управління, яка здатна адекватно відповісти на виклики історії і успішно вирішити завдання модернізації суспільства, є головною метою адміністративної реформи. Слід зазначити, що однією з характерних ознак суспільного розвитку останньої чверті століття для кількох десятків провідних країн світу стала реалізація масштабних і комплексних програм реформування системи державного управління на основі концептуальних положень теорії нового державного управління (New Public Management). Основними завданнями цих реформ стали підвищення здатності держави до прогресивного розвитку та ефективної реалізації політики, поліпшення здатності держави до виконання своїх функцій, підвищення якості надання публічних послуг, активне залучення громадськості до формування та реалізації державної політики, зміцнення довіри до влади з боку суспільства та приватного капіталу , зменшення державних витрат (принаймні на утримання державного апарату).

Мета реформування полягає у формуванні ефективної системи державного управління, яка надаватиме якісні публічні послуги громадянам на рівні, відповідному європейським стандартам, забезпечувати оптимальне використання публічних коштів та буде здатна вчасно і адекватно реагувати на соціально - економічні та зовнішньополітичні виклики [2].

Реформування державного управління включає: -визначення ролі, завдань, функцій, структури органів державного управління;

- Розподіл повноважень між виконавчою владою та органами місцевогосамоврядування;
- Розвиток системи державної служби;
- Вироблення соціальних і гуманітарних аспектів управління;
-створення відповідної законодавчої та нормативно-правової бази.

Реформована система державного управління має стати близькою до потреб громадян, прозорою, побудованою на наукових принципах і ефективною.

Список використаної літератури:

1. Колобов Ю. Сучасні підходи до розуміння державної служби / Юрій Колобов // Вісник державної служби України. - 2012

2. Концепція адміністративної реформи в Україні від 1998 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.kds.org.ua/article/kontseptsiyaadministrativnoi-reformi-v-ukraini.

3. Адміністративна реформа в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи: [монографія] / за заг. ред. д-ра юр. наук, проф. Н.Р. Нижник, д-ра наук держ. упр. Н. Т. Гончарук. - Д.: Моноліт, 2009. - 384 с.

Основні напрями адміністративної реформи у Західній Європі та країнах Азії

Вайдалович О.Ф. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: старший викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ - **Жаріков О.Ю.**

Прагнення зробити роботу державного апарату більш ефективною - незмінно призводить сучасні уряди на шлях адміністративних реформ. Адміністративна реформа - це процес структурних змін у роботі державного апарату, спрямований на підвищення його ефективності і вдосконалення якості прийнятих рішень [3].

З точки зору громадянського суспільства, обґрунтуванням адміністративних реформ можуть бути глобальні процеси, що призводять до серйозних зрушень в організаційно-управлінських системах, трансформуючи не лише владні механізми, а й усю сучасну систему координат існування держави [1]. Якщо узагальнити найбільш суттєві причини адміністративних реформ, які проводилися в останні роки в провідних країнах світу, то слід назвати:

• стрімкий розвиток інформаційних технологій, що вимагало серйозних структурних змін, пов'язаних з впровадженням інформаційних систем в сферу державного управління;

• відставання організації державного управління від управління в бізнесі і особливо від корпоративного менеджменту;

• зростання дефіциту державного бюджету та брак коштів на сучасне забезпечення багатьох функцій державного адміністрування;

• надмірне розширення державних структур, пов'язане з появою нових напрямків у розвитку науки, техніки і виробництва, що призводить до створення дублюючих структур і перетинанню сфер компетенції всередині держапарату;

• вимоги децентралізації держапарату і «захисту місцевих свобод» з боку опозиційних політичних партій;

У результаті адміністративних реформ на зміну бюрократичній залежності і ієрархічній підпорядкованості – приходить принцип автономії відповідальності за виконання основної місії, покладеної на державні структури. У зв'язку з цим на перший план виходять організаційна гнучкість, управління інноваціями, децентралізація, значна свобода дій персоналу [6, с.192].

Очевидно, що ефективність державного управління значною мірою залежить від діяльності керівників вищої ланки [2, с. 173-184]. З цією ж метою вводяться стандарти професійної компетенції вищих чиновників у сфері менеджменту, від яких у сучасних умовах вимагається не тільки знання, але й нові якості державних лідерів. Нині в ряді країн (США, Франція, Великобританія, ФРН, Канада) запроваджуються чіткі стандарти та механізми оцінки виконання функцій і повноважень державними структурами, нові підходи до системи звітності та контролю за держапаратом [4].

Ключовим напрямом адміністративного реформування в зарубіжних країнах є розвиток конкурентного середовища і широке використання контрактної системи в державному управлінні. Експерти відзначають, що підвищенню ефективності держапарату значною мірою заважає монопольне становище більшості органів державного управління. У результаті населення не має свободу вибору в отриманні послуг, державні службовці не одержують стимул для підвищення якості надаваних послуг, а в підсумку не підвищується результативність діяльності всього державного апарату.

Варто погодитися з думкою Мельтюхової щодо того, що основними напрямами державно-управлінських реформ в країнах Європейського Союзу та Азії на сучасному етапі є: інформатизація та дебюрократизація, новий менеджеризм, децентралізація, приватизація та введення економічних елементів регулювання управлінських процесів, сервісне адміністрування.

Сервісне адміністрування, або ідея адміністрації як служби сервісу, - це нове розуміння державних органів як структур, що надають послуги громадянам.

Децентралізація полягає в тому, щоб спустити процес прийняття рішень на низові рівні - туди, де виникають проблеми. При цьому територіальна децентралізація (деконцентрація) означає передачу повноважень від центру на регіональний і місцевий рівень, від центральних органів – їх територіальним представництвам.

Як свідчить досвід країн Заходу, суттєвою реформою у адміністративному управлінні ,очевидно, є: 1) розробка системи регламентів роботи державних органів із громадянами. Наприклад, у Великобританії запроваджена система стандартів роботи з громадянами, яка передбачає визначення для державних службовців показників роботи з населенням. У Франції відповідно до закону про регулювання державної служби для кожної державної установи встановлені певні зобов'язання перед громадянами. Крім цього, уряд цієї країни запровадив процедуру спрощення отримання багатьох видів послуг, увів нові правила прийому платежів у населення [5, с.27].

2) створення спеціальних служб із надання державних послуг населенню.

3) підвищення прозорості й оперативності надання послуг громадянам.

Отже, на наш погляд, важливими чинниками підвищення ефективності, результативності державного управління мають бути: розвиток партнерства з приватним сектором та багатоаспектної взаємодії з громадськістю; прозорість і відкритість діяльності організацій та установ державного сектору; удосконалення механізмів звітування, моніторингу й контролю [1].

Тому, проаналізувавши адміністративні реформи Європи та Азії , можна прийти до висновку, що впровадження зазначених ефективних механізмів реформування державного управління – сприятиме успішному виконанню стратегічних завдань розвитку Української держави.

Список використаної літератури:

1. Адміністративна процедура та адміністративні послуги: Зарубіжний досвід і пропозиції для України / І.Б. Коліушко (відп. ред.).- К.: Факт, 2003. – 495с.
2. Литвинцева Е. Реформирование государственной службы в зарубежных странах / Е. Литвинцева // Гос. служба. - 2010. - № 6. - С. 173-184.
3. Кикоть В. Я. Административное право зарубежных стран / В. Я. Кикоть. Под ред.: В. Я. Кикотя, Г. А. Василевича, Н. В. Румянцева. – М.: Юнити-Диана, 2011. – 432с.
4. Школик А.М. Порівняльне адміністративне право: [навч. посібник] /Андрій. Миколайович Школик. – Львів: ЗУКЦ. 2007. 308с.
5. Зарубіжний досвід публічного адміністрування : метод, рек. / [Н.М. Мельтюхова та ін.; за заг. Ред. Н.М. Мельтюхової]; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. Та приклад, дослідж., Харк. регіон, ін-т держ. упр. –К.:[ПАДУ], 2010. – 27с.
6. Реформа публічної адміністрації в Україні: проекти концепцій та законів / І. Коліушко, В. Тимощук (упорядники). – К. : Фокус-Ю, 2006.-192с.

Щодо поняття конституційно-правового статусу спеціалізованих судів України.

Гурська Л.В. - директор Вишенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області , вчитель української мови і літератури, вчитель вищої категорії.

З метою затвердження в нашій державі верховенства права та впровадження у національну систему судового устрою та процедури європейських стандартів, гострою постала проблема пов’язана з судовою реформою, актуальнішим поняттям постало питання створення, поряд з конституційними та судами загальної юрисдикції спеціалізованих судів, або спеціалізованих секторів у судах.

Згідно зі ст.3 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 07 липня 2010 року, судову систему України складають суди загальної юрисдикції та суд конституційної юрисдикції.

Відповідно до Конституції України та ст. 17 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» систему судів загальної юрисдикції складають:

1) місцеві суди; 2) апеляційні суди; 3) вищі спеціалізовані суди; 4) Верховний Суд України.

Найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції є Верховний Суд України. Вищими судовими органами спеціалізованих судів є відповідні вищі спеціалізовані суди.

Згідно ст. 17 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» система судів загальної юрисдикції відповідно до Конституції України будується за принципами територіальності, спеціалізації та інстанційності.

Враховуючи компетенцію судів, специфіку розгляду та вирішення окремих категорій справ, утворюються спеціалізовані суди.

Згідно ч.1 ст.31 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» у системі судів загальної юрисдикції діють вищі спеціалізовані суди як суди касаційної інстанції з розгляду цивільних і кримінальних, господарських, адміністративних справ.

Вищий спеціалізований суд:

1) розглядає справи відповідної судової юрисдикції в касаційному порядку згідно з процесуальним законом;

2) у випадках, передбачених процесуальним законом, розглядає справи відповідної судової юрисдикції як суд першої або апеляційної інстанції, а також розглядає справи у разі встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні справи судом, якщо за результатами розгляду питання про допуск справи до провадження Верховного Суду України буде встановлено, що така справа підлягає розгляду вищим спеціалізованим судом;

3) аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику;

4) надає методичну допомогу судам нижчого рівня з метою однакового застосування норм Конституції та законів України у судовій практиці на основі її узагальнення та аналізу судової статистики; дає спеціалізованим судам нижчого рівня рекомендаційні роз'яснення з питань застосування законодавства щодо вирішення справ відповідної судової юрисдикції;

5) здійснює інші повноваження, визначені законом.

Можна виділити три групи функцій вищого спеціалізованого суду, а саме:

1 – функції суду, які виконуються виключно суддями і безпосередньо пов'язані з реалізацією судової влади (правосуддям);

2 – функції суду, коли діяльність суддів безпосередньо не пов'язана з реалізацією судової влади;

3 – функції забезпечення судової діяльності, які виконуються апаратом вищого спеціалізованого суду.

Сучасна конституційно-правова практика про судові функції доводить, що тільки судові органи мають право здійснювати правосуддя – один із напрямків діяльності держави. Тому основна увага на ньому на рівні системи акцентується на узагальнення фундаментальної функції вищих спеціалізованих судів – правосуддя.

Разом із тим нерозривно пов'язаною з функцією правосуддя є функція судового контролю. У спеціальній літературі судовий контроль визначається як використання судом повноважень у разі встановлення того факту, що державний орган (посадова особа) здійснив незаконну, необгрунтовану дію чи прийняв подібне рішення (акт). Судовий контроль не є оскарженням рішення суду, оскільки в цьому випадку розглядається не тільки питання про законність процесу прийняття рішення, а й питання про законність рішення, акта, дії, про відповідність їх нормам Конституції чи законам України.

За змістом ст. 124 Конституції України юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі. З урахуванням того, що судочинство здійснюється Конституційним Судом України та судами загальної юрисдикції, судовий контроль здійснюється і вищими спеціалізованими судами . Сутність даного контролю полягає в тому, що він здійснюється не систематично, а одноразово під час розгляду судових справ.

Іншого правового змісту набуває виконання вищим спеціалізованим судом функції судового контролю у сфері конституційного контролю. Так, відповідно до ч. 1 ст. 144 Конституції України суд вправі визнати рішення органу місцевого самоврядування таким, що не відповідає Конституції чи законам України. Аналогічний підхід застосовується і під час реалізації положень ст. 124 Основного Закону щодо актів органів виконавчої влади. У такому разі за змістом роз'яснення, викладеного у п. 3 постанови Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 р. № 9 «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя», звернення до Конституційного Суду України не вимагається. Це свідчить про правову підставу для існування й функціонування судового конституційного контролю, який знаходить процедурне відображення в інших законодавчих актах. Таким чином, спеціалізовані судові органи як суди загальної юрисдикції здійснюють елементи судового конституційного контролю. У свою чергу здійснення судового конституційного контролю на рівні вищого спеціалізованого суду є похідним від виконання функції правосуддя, оскільки перший є продовженням відправлення судочинства.

Таким чином, особливістю судового розгляду є те, що він здійснюється у сферах, недоступних для інших суб'єктів контрольно-наглядової діяльності. Крім того, в контексті судової влади до вищих спеціалізованих судів, як судів касаційної інстанції не в повній мірі відповідають судових функцій управління, але є можливість в рамках, передбачених чинним законодавством, здійснювати функцію судового конституційного контролю.

Історико-правовий генезис розвитку функцій поліцейської діяльності в зарубіжних країнах

Потоцький Д.В. – учень 11-го класу Гірської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Лазаренко Л.А.**

Органи поліції зарубіжних країн у XXI ст. стали об'єктом інтенсивних адміністративних системно-структурних перетворень, узагальнення та розгляд яких ще недостатньою мірою є предметом порівняльного наукового аналізу. Справжнє реформування поліції зарубіжних країн обумовлено специфічною особливістю поліцейської роботи; забезпечення безпеки суспільства, підтримка правопорядку в державі, боротьба з новими загрозами суспільству, орієнтація на взаємодію з громадянами та громадськими інститутами тощо.

Органи поліції з найдавніших часів є основним елементом механізму безпеки будь-якої держави, основою поліцейської системи; постійно реформуючись і вдосконалюючись, вони змінюються відповідно завданням сучасного суспільства. Поліція і її діяльність є складним, історично мінливих державно-правовим і соціальним інститутом. Сутність поліцейської діяльності визначається формою устрою державної влади, завданнями, що стоять перед конкретною державою і політичним режимом. Поліцейська діяльність у сучасній демократичній державі визначається двома основними моделями її організації: континентально-європейською та англосаксонською.

Термін "поліція" активно використовувався вже в кінці XIV ст. у Франції та Німеччині. Спочатку так визначалася вся сукупність справ місцевого управління, але поступово поняття набуло обмеженого змісту: "поліція" - діяльність уряду, яка спрямована на забезпечення громадського порядку. Тобто, як сформульовано в одному з документів того часу: "Поліція забезпечувала репресію у сфері безпеки та регламентацію у сфері благочинства". Приблизно з початку XVIII ст. термін "поліція" починає означати систему адміністративних органів держави, які були призначені для припинення порушень встановлених державою або місцевим самоврядуванням законів.

Спочатку поліція була водночас каральним і правоохоронним органом. Але в 1667 р. едиктом Людовіка XIV у Франції поліція була відокремлена від юстиції. У той час поліцейські функції у Франції виконували жандармські підрозділи, а в містах були створені поліцейські загони. В цілому Франція може розглядатися як модель для створення поліції як такої в Європі й світі.

У кінці XVIII ст. на території європейських держав виникають поліцейські формування, які тією чи іншою мірою стають прообразом сучасної поліції. У Росії поліцію було започатковано Указом Петра I у 1718 р. "Про заснування посади Санкт-Петербурзького генерал-поліцмейстера". У 1722 р. поліцмейстерську контору на чолі з обер-поліцмейстером було засновано й у Москві. Утворення таких контор передбачалося в усіх великих містах. Вони з'явилися на території Російської імперії в 1733 р. Водночас для посилення боротьби з кримінальною злочинністю в 1730 р. утворюється розшуковий приказ, а в 1746 р. - "Особлива експедиція для розшуків у справах злодіїв і розбійників".

Як уже згадувалося, головним прикладом для створення поліції та поліцейської системи континентального права стала Франція. Після Великої французької революції вперше у світовій історії була розроблена та активно реалізовувалася досить чітка система " поліціювання", в основу якої було покладено доктрину централізованого управління поліцією.

Головна заслуга у формуванні цієї доктрини належала Жозефу Фуше, який вважав поліцейську діяльність особливо важливою для суспільства в цілому та яка повинна бути універсальною для будь-якого політичного режиму. При цьому неодмінною умовою ефективності діяльності поліції Фуше вважав рішучість та професіоналізм особового складу. Він писав, що гарантією безпеки будь-якого уряду є пильна поліція, яка очолюється професіоналами.

Доктрина визнавала необхідною максимальну централізацію управління системами правопорядку. На практиці це здійснювалося таким чином: в усіх великих містах було призначено комісарів поліції, жандармерія та керівництво тюрем також перейшли до поліції.

Міністр Фуше орієнтував поліцію на служіння справедливості в інтересах усього суспільства, а не окремих класів чи соціальних груп. Основними завданнями поліції він визначав запобігання злочинам і правопорушенням та застосування силових заходів для відновлення правопорядку. "Мета поліції, - говорив Фуше, - це безпека для всіх, основною рисою поліції є більше профілактика ніж репресивні заходи, якими треба сміло користуватися, якщо злочин не може бути попереджений".

Принципи Фуше полягали в тому, що головним для функціонування поліції є законність та відповідальність перед народом. В інструкціях, які були направлені регіональним керівникам поліції, визначалося, що ні один громадянин не може бути затриманий поліцією довше часу, який вимагається, щоб передати його під охорону закону. Поліція повинна надати документальні докази вини особи на момент її затримання. Міністр поліції, префекти й інші посадовці відповідальні за такі дії перед кожним членом суспільства.

До початку 1800 р. проблему бандитизму було частково розв'язано та Наполеон на практиці продемонстрував, що в умовах розгулу злочинності надзвичайні заходи дають відповідний ефект і сприяють зміцненню державності й правопорядку.

Водночас, незважаючи на всю трагічність та суперечності французький досвід будівництва поліції, керівництва нею й інші силові постулати діяльності поліції вплинули на розвиток поліціювання та створення поліції багатьох європейських країн. Передусім Франція, по суті справи, практично довела, що недбале ставлення до законів і прав людини під політичними гаслами може закінчитися катастрофічно.

Завдяки Франції широку громадську підтримку отримала теорія "правової держави", яка була сформульована ще видатними мислителями античності Арістотелем, Платоном,

Сократом та іншими й знайшла своє відображення в "Декларації прав людини і громадянина" 1789 р.

Представники тогочасної західноєвропейської юридичної науки підкреслювали, з одного боку, примусовий характер діяльності поліції, а з іншого - її загальносоціальну спрямованість. Вони вважали, що робота поліції полягає в обмеженні й регулюванні діяльності окремих громадян в основному методом примусу для захисту суспільства в цілому та його складових частин.

Аналогічна точка зору переважала й на початку XX ст. Учені стверджували, що діяльність поліції спрямована на втілення в життя примусовим шляхом обмежень, які закон встановлює для свободи окремих громадян заради збереження порядку, загальної безпеки та соціального спокою.

Таким чином, можна вважати, що поліція виникла в ході історичного розвитку суспільства, як його необхідний елемент. Спробуємо сформулювати загальні закономірності виникнення поліції й підстави її існування:

1) неможливість для правлячих класів будь-якого суспільства підтримувати відповідний порядок та свою владу над іншою частиною населення. На ранньому етапі розвитку суспільства це робила армія, але вона, як стало зрозумілим, має інші функції й, крім того, не завжди готова виконувати поліцейські функції;

2) поліцейська діяльність - особливий вид державної діяльності, поліцейський повинен утримуватися й забезпечуватися державою, а не окремими класами;

3) поліція повинна мати право застосовувати репресивні заходи для наведення порядку, тобто обмежувати права та свободи громадян з метою захисту законності;

4) поліція має захищати все суспільство, а не лише правителів, тому що суспільство таким чином буде підтримувати правителів і правлячий клас, якщо ж воно не буде захищене, то рано чи пізно правляча еліта буде скинута;

5) поліція стосується всіх видів діяльності громадян, усіх сфер життя людини, адже її головне завдання оберігати спокій та порядок, але її втручання в справи громадян має бути обмежене законами.

Президент України як Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України у процедурі введення воєнного стану

Дзігора М.С. - студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Наша країна майже рік знаходиться в стані гнітючого очікування введення воєнного стану і щодня така вірогідність лише зростає. У суспільстві триває запекла дискусія з приводу доцільності такої міри. При цьому далеко не всі знають, які ж правові наслідки настануть для кожного в разі запровадження воєнного стану.

Введення воєнного стану є наслідком дотримання відповідної законодавчо передбаченої процедури, ключову роль у якій відграє Президент України, як Головнокомандувач Збройних Сил України. Тож це питання в світлі сьогоднішніх подій є надзвичайно актуальним.

У Законі України «Про правовий режим воєнного стану», прийнятому ще у 2000 році, передбачено, що воєнний стан вводиться у разі збройної агресії проти України чи нападу на неї, небезпеки незалежності та територіальній цілісності держави [2].

Спочатку відповідну пропозицію про запровадження воєнного стану Президентові держави подає Рада національної безпеки та оборони.

Розглянувши цю пропозицію, Президент видає указ про введення воєнного стану. Його протягом двох днів затверджує Верховна Рада України, яка з цією метою збирається без скликання.

Затверджений парламентом указ негайно оголошується через засоби масової інформації.

Крім того, Україна негайно через генсека ООН повідомляє про параметри введеного надзвичайного стану держави, які беруть участь у Міжнародному пакті про громадянські і політичні права.

Коли країна стоїть за крок до запровадження воєнного стану, Президент України виступає як Верховний Головнокомандуючий Збройних Сил України згідно зі статтею 106 Конституції України [1].

У разі збройної агресії проти України Президент приймає рішення щодо застосування Збройних Сил України з метою оборони держави від ворога.

На сьогоднішній день, Президент України Петро Порошенко виступає проти введення воєнного стану в країні. Україна сьогодні вже перебуває у стані бойових дій і має обороняти свою територію. Для цього необхідна боєздатна армія та відповідне її забезпечення, що неможливо під час воєнного стану. В режимі воєнного стану заборонено постачання зброї, продукції подвійного призначення відповідній країні. Під час воєнного стану стає неможливою підтримка держави міжнародними фінансовими інституціями.

Закон передбачає, що в умовах воєнного стану Президент України здійснює керівництво стратегічним плануванням застосування Збройних Сил України та інших військових формувань, запровадженням та здійсненням заходів правового режиму воєнного стану через робочий орган – Ставку Верховного Головнокомандувача – Генеральний штаб Збройних Сил України (стаття 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»). Отже, Закон закріплює персональну відповідальність Президента України [4].

Слід звернути увагу, що 09 квітня 2015 року у першому читанні було прийнято проект Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (№ 2541), прийняття якого має на меті актуалізацію законодавчого регулювання правового режиму воєнного стану з урахуванням особливостей сучасних збройних конфліктів і досвіду проведення антитерористичної операції на сході держави. У цьому законопроекті, серед іншого, передбачається збільшення переліку та деталізується зміст заходів воєнного стану, запроваджуються гарантії діяльності Президента України, більш чітко врегульовується порядок введення та скасування правового режиму воєнного стану. Тож очікується, що прийняття нового Закону України «Про правовий режим воєнного стану» сприятиме у тому числі підвищенню ефективності керівництва Президентом України як Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України в умовах воєнного стану Збройними Силами України [3].

На нашу думку, воєнний стан в Україні треба було вводити негайно при появі перших ознак загрози суверенітету та територіальній цілісності. На нашу думку, громадяни України та держава повинні бути готові до такого заходу постійно. Щодо Президента України, як зазначалося раніше, він повинен як Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України, прийняти остаточні і потрібні на сьогодні рішення для нашої країни, аби попередити усі негативні явища та процеси, які відбуваються на території України, зокрема на сході країни, щоб агресія та збройне протистояння не розповсюдилося на іншу територію України, Президент України повинен чітко виконувати свої повноваження як Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України.

Список використаної літератури:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.

2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України № 1647 від 06.04.2000 (зі змінами). – Електронний ресурс. - [Режим доступу]. - http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1647-14.

3. Про правовий режим воєнного стану: Проект Закону України № 2541 від 03.04.2015 – Електронний ресурс. - [Режим доступу]. - http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54650.

4. Тенюх І.Й. Щодо доцільності введення Воєнного стану у Донецькій та Луганській областях. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: https://www. uk-ua.facebook.com/permalink.

Особливості адміністративних стягнень, які застосовуються за порушення митних правил

Романюк А.Р. - студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Актуальність теми дослідження. Боротьба з порушеннями митного законодавства належить до пріоритетних завдань, які виконують митні органи України. Наявність у діянні особи складу порушення митних правил слугує підставою для притягнення до адміністративної відповідальності.

Для забезпечення реалізації принципів законності, об'єктивної істини, відповідності провини і покарання, індивідуалізації покарання під час притягнення особи до адміністративної відповідальності за порушення митних правил потрібне законодавче визначення правових норм.

Питання адміністративної відповідальності за порушення митних правил висвітлювалися в наукових роботах учених-адміністративістів Ю.П. Битяка, С.В. Ващенка, С.Т. Гончарука, І.П. Голосніченка, Д.П. Калаянова, Т.О.Коломоєць, В.К. Колпакова, О.І. Остапенка, М.М. Тищенко, Н.В. Хорощак. Дослідження окремих питань адміністративних стягнень за порушення митних правил торкалися у своїх працях такі відомі учені митно-правової науки як Є.В. Додін, С.Ю. Дьоміна, А.А. Мудров, Д.В. Приймаченко, В.В. Прокопенко, В.В. Ченцов та інші.

Метою даної наукової роботи є висвітлення проблем застосування адміністративних стягнень за порушення митних правил.

Адміністративна відповідальність за порушення митних правил – це галузевий вид адміністративної відповідальності, специфічна форма негативного реагування з боку держави в особі її компетентних органів (митних та судових) на певну категорію протиправних проявів (порушень митних правил), згідно з якою особи, що скоїли ці правопорушення, повинні дати відповідь за свої неправомірні дії та понести за це адміністративні стягнення.

Адміністративне стягнення, яке застосовується за порушення митних правил – це міра відповідальності, зафіксована в санкції порушеної митно-правової норми, що застосовується в адміністративному порядку органами доходів і зборів або судом до особи, яка вчинила порушення митних правил [3].

Систему адміністративних стягнень, що застосовується за порушення митних правил закріплено в ст. 461 Митного кодексу України (далі – МК України), в якій стягнення визначено з урахуванням зростання суворості. За порушення митних правил МК України визначає вичерпний перелік адміністративних стягнень: попередження, штраф та конфіскація [2].

Адміністративні стягнення відрізняються одне від одного за різними ознаками. Перш

за все, вони поділяються на основні та додаткові. Основні стягнення можуть накладатися лише самостійно, забороняється накладати за одне правопорушення два або більше основних стягнень. Як основні можуть застосовуватися всі адміністративні стягнення, закріплені в ст. 461 МК України. Конфіскація в окремих випадках може застосовуватися як основний, так і як додатковий вид стягнення. Накладення одночасного основного та додаткового адміністративного стягнення посилює каральний та виховний вплив на особу правопорушника [4].

Розгляненемо детальніше особливості застосування кожного із зазначених вище адміністративних стягнень.

Згідно ст. 463 МК України попередження як адміністративне стягнення за порушення митних правил є офіційним попередження правопорушника стосовно недопустимості таких діянь у майбутньому. Попередження виноситься у формі постанови про накладення адміністративного стягнення [2]. Тобто, попередження є найменш суворим видом адіміністративного стягнення за порушення митних правил.

Штраф – найбільш поширений вид адміністративного стягнення майнового характеру. Він накладається на правопорушників в адміністративному порядку у випадках і межах, передбачених МК України. Штраф в адміністративно-юрисдикційній практиці органів доходів і зборів – домінуюча форма адміністративної відповідальності, оскільки він передбачений як альтернативний захід стягнення за більшість порушень митних правил.

Конфіскація як вид стягнення за порушення митних правил полягає у примусовому вилученні товарів, транспортних засобів та безоплатній передачі їх у власність держави. При цьому необхідно враховувати, що конфіскація застосовується незалежно від того, чи є ці товари, транспортні засоби власністю особи, яка вчинила правопорушення [3].

У ч. 2 ст. 61 Конституції України вказано, що юридична відповідальність особи має індивідуальний характер [1]. Тобто за порушення митних правил не можуть бути конфісковані товари і транспортні засоби комерційного призначення, що є приватною власністю іншої особи, яка не вчиняла правопорушення, оскільки це прямо суперечить основному закону. Конфіскацію як вид адміністративного стягнення може бути застосовано лише до особи, що визнана винною у вчиненні правопорушення.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що адміністративні стягнення є складовим елементом змісту інституту адміністративної відповідальності. Застосування адміністративних стягнень за порушення митних правил має спиратися на єдині, законодавчо закріплені та чітко визначені положення.

Список використаної літератури:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. –ст. 141.

2.Митний кодекс України (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17

3.Адміністративна відповідальність за порушення митних правил : навчальний посібник / за заг. ред. В. В. Ченцова. – К. : Істина, 2010. – 208 с.

4. Хорощак Н.В. Адміністративні стягнення за законодавством України / Н.В. Хорощак. – К: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2004.- 172с.

Встановлення та розвиток парламентаризму в зарубіжних країнах

Мельниченко А.В. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,доцент – **Пустовіт Ж.М.**

Парламентаризм - одна із складних та розповсюджених форм правління. Явище парламентаризму наявне та притаманне парламентсько-президентській формі правління і визначається як реальна практика і певна ідеологія, що встановилася в конкретній державі. Парламентаризм водночас є і засіб контролю над адміністративними органами, і авторитет, який визнають всі інститути управління суспільством. Прояв парламентаризму здійсюється за наявністю представницького органу - парламенту, що здійснює законодавчу владу і визначає основні напрями внутрішньої і зовнішньої політики уряду.

Появу першого парламенту датують ще в XIII ст. в Англії , але саме укріплення та повне функціонування як окремого органу відбулося значно пізніше. Відповідно парламент мав певну будову яка складалася з двох палат:

1. Палати лордів - спадкоємних представників знаті;

2. Палати громад, у яку входили представники лицарства і городян.

Палата лордів мала певну перевагу над палатою громад, але вони взаємодіяли між собою та видаючи закони, статути вони обов'язкового затверджувались королем. У ході тривалих суперечок і конфліктів парламент відвоював свої права в короля. У XIV ст. король Едуард II спробував обійти парламент і видати укази. що мали силу закону, однак парламент наполіг на тому, що ціль королівських указів тільки приведення до виконання діючих законів. Боротьба за владу та незалежність продовжувалась досить багато часу, але кінець цьому положив Білль про права 1689 року, що забороняв забороняв королю без згоди парламенту видавати нові закони і припиняти чинні закони, стягуватиподатки, тримати в мирний час армію . Білль про права проголошував свободу парламентських дебатів, виборів і подачі петицій. Вже починаючи з XIX ст. Англія фактично стала державою з чітко вираженим парламентаризмом . Саме така структура та повноваження парламенту Англії функціонували до до 1832 року,а саме було проведено велику кількість реформ , що передували виданню парламентського акту , яким було внесено зміни до виборчої системи Великої Британії.

Явище парламентаризму набирало великих обертів у всьому світі причиною стало відмінністю економічних умов, історичних традицій, співвідношення класових сил, зрілості масових демократичних рухів, відносної могутності капіталу, політичної культури населення та багатьох інших факторів, що укріпляли громадянське суспільство та демократичність у кожній зарубіжній країні., що і дало масштабні поштовхи до прояву парламентаризму в багатьох країнах.

В Італії, наприклад, за конституцією 1848 р. виборчими правами користувалося менше ніж 3 % населення. За останні два десятиліття XIX ст. було прийнято закони, за якими коло виборців дещо розширювалося. При цьому необхідною умовою участі у виборах було вміння читати й писати, тобто встановлювався ценз грамотності. Близьке за змістом виборче право було встановлено конституціями Болгарії (1879 р.), Греції (1864 р.) і Данії (1866 р.). І хоча тут майнові цензи було досить швидко скасовано, а цензи грамотності й освіти ніколи й не запроваджувалися, конституції цих країн визначали цензи осілості. Однорічний ценз осілості було передбачено наприкінці XIX ст. - на початку XX ст. у законодавствах Австрії і Бельгії, а дворічний - в Іспанії. У США ще на початку XIX ст. виборче право в більшості штатів пов'язувалося з володінням нерухомою власністю або зі сплатою податків. Наприкінці століття прямий майновий ценз було скасовано, хоча в деяких штатах від виборців вимагалося бути грамотними або сплачувати податки. Нарешті, однією з характерних рис розвитку виборчого права в епоху переходу від капіталізму вільної конкуренції до монополістичного капіталізму було збереження цензу осілості. Пояснюють це тим, що ценз осілості відповідає історично зумовленим поглядам на виборчий округ як на територіальну корпорацію, населення якої є певною спільнотою з єдиними інтересами соціально-економічного і культурного розвитку. Ценз осілості було запроваджено в багатьох буржуазних країнах. Термін його був різним. У США, наприклад, він дорівнював одному місяцю, в Австралії, Німеччині і Японії - трьом, у Бельгії і Франції

- шести, у Канаді - дванадцяти місяцям тощо.

Отже, становлення та розвиток такого явища як парламентаризм охопило всі розвинені та конкуруючі держави у зв'язку з багатьма чинниками, а саме розвиток демократії, проведенням багатьох реформ і різних галузях, та безпосередньо змінах в виборчому праві, зміцнення економічної бази, соціально-політичної структури капіталістичного ладу. На мою думку на формування парламентаризму впливають менталітет народу кожної країни їх правосвідомість, культура та політична свідомість кожного громадяна та безумно політику держави яка впливаю на своїх громадян.

Список використаної літератури:

1. Древаль Ю. Парламентаризм "приглушений" чи раціональний? // Віче. — 2003. — № 9. — С. 50.
2. Павленко Р. М. Парламентська відповідальність уряду: світовий та український досвід. — К.: Вид. дім "КМ Академія", 2002.
3. Політологічний словник: Навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. М. Ф. Головатого, О. В. Антонюка. — К.: МАУП, 2005
4. Конституційне право зарубіжних країн: Навч. посібник / К 65 М. С. Горшеньова, К. О. Закоморна, В. О. Ріяка та ін.; За заг. ред. В. О. Ріяки. — 2-е вид., допов. і перероб. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 544 с.

Завдання та напрями реформування територіального устрою України

Варич Л.В.– вчитель історії та права Вишенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області, вчитель-методист

Сучасний стан суспільно-політичного розвитку нашої держави характеризується наявністю дестабілізаційних процесів, які пов'язані із демографічною та економічною кризою; соціологи відмічають тенденцію до поступового зменшення чисельності населення України, міграція якого щороку зростає. Тому безумовно, що вдала модель територіального устрою та організація ефективної влади в країні найсуттєвішим чином впливатиме на імідж держави та обов'язково додасть позитивних тенденцій в соціально-економічній сфері. Демократизація та оптимізація системи організації публічної влади в Україні з орієнтиром на європейські цінності потребує проведення реформування територіального устрою. За роки незалежності в Україні так і не вдалося реформувати систему АТУ, що обумовлено, в значній мірі, вкрай недостатнім рівнем наукового дослідження питання територіальної організації влади в цілому.

Аналіз існуючої системи АТУ України та наукових праць в названій сфері дозволяє виділити, на наш погляд, суттєві недоліки територіального устрою України, вирішення яких потребує як ґрунтовних наукових досліджень, так і розробки концептуальних підходів для її реформування та відповідного удосконаленням чинного законодавства. Передусім це:

1) Невпорядкованість існуючої системи АТУ характеризується в певній мірі недосконалістю, оскільки до складу одних АТО можуть входити інші однопорядкові АТО: міста – в місто, селища – в місто тощо. Як результат, міста, селища і села можуть бути віднесені як до третього, так і до четвертого рівня системи АТУ. Отже, очевидно, що в системі АТУ України відсутній базовий рівень, оскільки такі АТО як міста районного значення, селища, села утворюють третій та четвертий рівні АТУ, а міста, до складу яких входять інші АТО, в сукупності не утворюють єдину територіальну громаду.

2) законодавча неврегульованість (невизначеність) понятійного апарату, що стосується територіального устрою, зокрема, таких понять як територіальний устрій, АТУ, АТО та інше;

3) наявність в системі АТУ таких АТО, які не передбачені ст. 132 Конституції України, тобто селища міського типу. Законодавчо не врегульованою залишається і

проблема тлумачення та співвідношення понять “адміністративно-територіальна одиниця” та “населений пункт”;

4) існування своєрідних анклавів в АТО (наприклад, селище Коцюбинське повністю входить в межі м. Києва, м. Славутич Київської області розташоване на території Чернігівської області та ін.). Як наслідок, окремі території виявляються необґрунтовано віддаленими від свого адміністративного центру чи основної частини (частина території Черкаської області знаходиться на протилежному березі Дніпра відносно основної території; так само від Полтавської області фактично відокремлений один з її районів – Кременчуцький);

5) нормативно-правові акти, що встановлюють критерії та регламентують процедуру утворення, ліквідації АТО та віднесення їх до певної категорії, потребують доопрацювання, оскільки не відповідають сучасним реаліям;

6) несвоєчасне зняття з обліку АТО, які фактично не існують в системі АТУ;

7) відсутність територіальної основи місцевого самоврядування, в межах якої місцеве самоврядування здійснює управління місцевими справами, що має здійснюватися за принципом повсюдності;

8) базовий елемент системи місцевого самоврядування – громада не наділена широким колом повноважень, що не дозволяє забезпечити надання якісних послуг громадянам. Реалізація законних прав та інтересів громадян значною мірою залежить від компетенції кожної територіальної громади. На часі актуальне суттєве реформування місцевого самоврядування для розширення його компетенції за рахунок владних повноважень в соціальній, економічній, екологічній та інших важливих сферах;

9) спостерігаються серйозні відмінності між окремими регіонами в демографічних показниках і, відповідно, в економічному розвитку, що спричиняє появу між ними диспропорцій.

10) спостерігається існування АТО на території одних областей, які адміністративно підпорядковані іншій області. Так, Макарів-1 розташовано в Житомирській області, смт Коцюбинське – у м. Києві, м. Славутич – у Чернігівській області, проте всі вони адміністративно підпорядковані Київській області. Назване явище породжує конфлікт компетенцій органів місцевої державної влади та місцевого самоврядування;

11) спостерігається віддаленість АТО від адміністративного центру. Так, можна зазначити, що існує віддаленість від геометричних центрів понад 65 км у Донецькій, Дніпропетровській, Хмельницькій, Львівській, Тернопільській областях. Так, за статистичними даними, середнє значення віддаленості районів від адміністративного центру по областях сягає діапазону від 57 км (Івано-Франківська обл.) до 160 км (Одеська обл.). Як наслідок, громадяни мають не рівномірний доступ до центрів надання послуг;

12) подрібненість АТО на базовому рівні. Наразі спостерігається тенденція до збільшення кількості сільських рад при зменшенні наявної чисельності сільського на¬селення та кількості сіл.

13) існують райони, що не мають межі, та населені пункти, що не мають генплану та межі.

14) відсутність методики збору загальнодержавних податків, яка б враховувала розмір податків в залежності від рівня розвитку певного регіону, що призводить до відмінностей у соціально-економічному розвитку регіонів України та виникнення депресивних регіонів, оскільки існуюча система АТО не сприяє соціально-економічному вирівнюванню територій.

Таким чином, сучасна система АТУ України характеризується численною кількістю недоліків, які обумовлюють низьку ефективність управління територіями та недостатню якість адміністративних, соціальних послуг населенню, що надаються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Ці та інші недоліки можуть бути усунуті лише шляхом негайного проведення АТР в Україні. В той же час в країні має бути розроблений науковий прогноз та прийнятна концепція реалізації АТР.

Науковці мають забезпечити всебічне дослідження проблематики шляхів удосконалення територіального устрою країни з використанням досвіду перш за все європейських унітарних держав. Тому необхідно проведення науково-теоретичного дослідження низки аспектів даної проблеми. Проведення будь-якої реформи передбачає здійснення підготовчих і організаційних заходів для її втілення. До заходів організаційного характеру належить перш за все визначення основних завдань, пріоритетів та напрямів реформи. Це допоможе нам сформувати уявлення про сутність реформи.

Адміністративна відповідальність працівників міліції у сфері реформування ОВС

Герасимчук В.Ю. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: старший викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ - **Жаріков О.Ю.**

Сьогодні адміністративна відповідальність, без сумніву, є найпоширенішим видом юридичної відповідальності в правовій системі України і одним із найбільш дієвих правових інструментів у боротьбі з наймасовішими протиправними діяннями, якими є адміністративні проступки.

Проаналізувавши дефініції адміністративної відповідальності, викладені науковцями-адміністративістами, можна стверджувати, що адміністративна відповідальність міліції, як вид юридичної відповідальності – це застосування до працівника міліції за порушення ним своїх службових обов'язків, що визнаються законами адміністративними правопорушеннями, адміністративних стягнень, що тягнуть для нього обтяжливі наслідки майнового, морального, особистісного чи іншого характеру і накладаються уповноваженими на те органами чи посадовими особами на підставах і у порядку, встановлених нормами адміністративного права.[3]

Проаналізувавши перелік діянь, що визнаються адміністративними правопорушеннями, можна зробити висновок, що єдиною групою обов'язків, які входять до адміністративно-правового статусу працівника міліції, та за вчинення яких працівник міліції підлягає адміністративній відповідальності, є обов'язки працівника міліції не вчиняти корупційні дії та інші правопорушення, пов'язані з корупцією.

Враховуючи конструкцію цього визначення, корупційним правопорушенням слід визнавати діяння, що містить ознаки корупції або в інший спосіб порушує встановлені З.У ««Про запобігання корупції» вимоги та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, за яке законом установлено кримінальну, цивільно-правову чи дисциплінарну відповідальність; [1]

Особивості адміністративної відповідальності працівників органів внутрішніх справ(у тому числі міліції) визначено в ст. 15 КУпАП. Ця категорія несе відповідальність за адміністративні правопорушення за дисциплінарними статутами. Проте порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил і норм, правил полювання, рибальства та охорони рибних запасів, митних правил, вчинення корупційних діянь та інших правопорушень, повязаних із корупцією, неправомірне використання державного майна, невжиття заходів щодо окремої ухвали суду чи окремої постанови судді, щодо подання органу дізнання, слідчого або простесту, припису чи подання прокурора, ухилення від виконання законних вимог прокурора, порушення законодавства про державну таємницю ці особи несуть адміністративну відповідальність на загальних підставах. Також до зазначених осіб не може бути застосовано виправні роботи й адміністративних арешт.[4]

На сьогодні питання адміністративної відповідальності працівників органів внутрішніх справ залишається проблемним і потребує реформування. Законопроект з цього питання пропонує такі основні зміни:

1)Деякі служби будуть скорочені або об'єднані, натомість кількість працівників поліції зменшиться, а зарплата поліцейських збільшиться.

2)Також після реформи в МВС обіцяють громадський контроль за поліцією, а також доступність інформації про стан та результати розгляду поданих до поліції заяв.

3)Також, реформою передбачений жорсткий контроль роботи поліцейських. Так, службові машини й навіть форма співробітників мають бути обладнані відеокамерами, буде впроваджена безготівкова система сплати штрафів, а співробітники міліції отримають ідентифікаційні жетони, за якими можна буде безпомилково визначати особу працівника МВС.

Щодо моєї позиції реформування міліції то потрібно:

1)Українську міліцію докорінно змінювати, так як вона є продовженням радянської міліції, і що їхня найголовніша функція – служити людям, а не бути інструментом примусу.

2) Український уряд має створити абсолютно новий механізм розслідування звинувачень на адресу міліції. Тому що існуючий механізм вже довів свою неспроможність розслідувати дії міліціонерів, які застосовують тортури, і навіть менші провини. Бо це дуже важливо, що міліціонер знав, шо коли він порушує закон, він буде покараний.

3)Також потрібно створити окрему від міліції комісію з розгляду скарг на міліцію, яка буде забезпечувати незалежний нагляд.

4)Щодо кадрового оновлення, на мою думку потрібно звільнити працівників але тільки тих хто причетний до злочинів. Тому як звільнення усіх не дасть великих результатів, якщо не буде структури, нової системи, яка б, унеможливила безкараність за злочини.

Отже, підсумовуючи сказане, слід зазначити, що адміністративна відповідальність працівника міліції – необхідний елемент його адміністративно-правового статусу. Адміністративно-правовий статус останній набуває з моменту зарахування в кадри органів внутрішніх справ і видання наказу про призначення на посаду в міліції, тобто з моменту юридичного встановлення можливості за¬стосування до нього заходів відповідальності. Без встановлення юри¬дичної відповідальності за порушення адміністративно-правових обов'язків працівника міліції його статус був би юридично незабезпеченим та нетривким.

Адміністративна відповідальність встановлена законодавством про адміністративні правопорушення за невиконання та неналежне виконання працівником міліції лише деяких обов'язків, що входять до його адміністративно-правового статусу. Такими обов'язками є обов'язки щодо поведінки працівника міліції - не вчиняти корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних із корупцією. Особли¬вістю адміністративної відповідальності працівника міліції є її особли¬ва підстава - юридичний склад корупційного діяння, або іншого пра¬вопорушення, пов'язаного з корупцією. Зазначене правопорушення має і особливий об'єкт посягання - нормальну діяльність працівника міліції щодо виконання правоохоронної функції держави. Крім того, за зазначені види правопорушень працівник міліції підлягає відповідаль¬ності як спеціальний суб'єкт адміністративної відповідальності - осо¬ба, уповноважена на виконання функцій держави.

Встановлення юридичної відповідальності за порушення пра¬цівником міліції своїх службових обов'язків дозволяє встановити рі¬вень урегульованості та охорони встановленого порядку діяльності працівників міліції, визначити прогалини в адміністративно-правовій регламентації діяльності зазначених суб'єктів, є необхідною переду¬мовою забезпечення прав та обов'язків людини в процесі реалізації адміністративно-правового статусу працівника міліції.[3]

Список використаної літератури:

1.Закон України «Про запобігання корупції» - 06.06.2014 р.

2.Адміністративне право / О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кісіль. - К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008.

3.Административная деятельность органов внутренних дел. Часть Особенная: учебник / под ред. А.П. Коренева. - М.: Московская академия МВД России; Изд-во «Щит-М», 2000.

4.КУпАП – Чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 1 вересня 2014 року// - Паливода А.В

5.Інформаційне джерело: - «Слово і діло» - Народний контроль.

Загальні засади адміністративної реформи

Шелудько А.В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Лазаренко Л.А.**

Важливим чинником виходу із трансформаційної кризи українського суспільства є створення сучасної, ефективної системи державного управління. Необхідність формування нової системи державного управління як інструменту подолання кризи в Україні до останнього часу недооцінювалась.

Нова система державного управління в Україні має бути створена шляхом проведення адміністративної реформи.

Існуюча в Україні система державного управління залишається в цілому неефективною, вона еклектично поєднує як інститути, що дісталися у спадок від радянської доби, так і нові інститути, що сформувалися у період незалежності України. Ця система є внутрішньо суперечливою, незавершеною, громіздкою і відірваною від людей, внаслідок чого існуюче державне управління стало гальмом у проведенні соціально-економічних і політичних реформ.

Тому зміст адміністративної реформи полягає, з одного боку, у комплексній перебудові існуючої в Україні системи державного управління всіма сферами суспільного життя. З іншого - у розбудові деяких інститутів державного управління, яких Україна ще не створила як суверенна держава.

Метою адміністративної реформи є поетапне створення такої системи державного управління, що забезпечить становлення України як високорозвинутої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії, дозволить їй стати впливовим чинником у світі та Європі. Її метою є також формування системи державного управління, яка стане близькою до потреб і запитів людей, а головним пріоритетом її діяльності буде служіння народові, національним інтересом. Ця система державного управління буде підконтрольною народові, прозорою, побудованою на наукових принципах і ефективною. Витрати на утримання управлінського персоналу будуть адекватними фінансово-економічному стану держави.

Для досягнення мети адміністративної реформи в ході її проведення має бути розв'язано ряд завдань:

-формування ефективної організації виконавчої влади як на центральному, так і на місцевому рівнях управління;

-формування сучасної системи місцевого самоврядування;

-запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади і місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян,

надання державних та громадських послуг;

-організація на нових засадах державної служби та служби в органах місцевого самоврядування;

-створення сучасної системи підготовки та перепідготовки управлінських кадрів;

-запровадження раціонального адміністративно-територіального устрою.

Адміністративна реформа має здійснюватись у кількох напрямках. Перший - це створення нової правової бази, що регламентуватиме державне управління в Україні. Другий - це формування нових інститутів, організаційних структур та інструментів здійснення державного управління. Третій - це кадрове забезпечення нової системи державного управління. Четвертий - це зміцнення та формування нових фінансово-економічних основ функціонування державного управління. П'ятий - це наукове та інформаційне забезпечення системи державного управління, формування механізмів наукового та інформаційного моніторингу її функціонування.

Реформування організаційних структур виконавчої влади є найбільш складною проблемою адміністративної реформи в Україні. Після проголошення державної незалежності в Україні обсяги управлінської діяльності зросли у деяких сферах у 20 - 30 разів, а окремі з них (оборона, зовнішня політика) - були утворені заново. Тому характерний для радянських часів метод реформування апарату управління шляхом його скорочення сьогодні не можна розглядати як ефективний. Тут потрібен, системний підхід, який дозволяє визначати оптимальні для потреб України кількість та структуру органів виконавчої влади.

Як відомо, у ході системних перетворень Україна зіткнулася з проблемами організації виконавчої влади нового типу. Існуюча структура уряду України є однією із перепон на шляху до економічного зростання. Міністерства не змогли виробити і реалізувати ефективну політику, щоб зменшити масштаби тіньової економіки, запобігти погіршенню стандартів у сфері охорони здоров'я та освіти, збільшенню нерівності у розвитку регіонів і зубожінню значної частини населення. Державна служба є неефективною, бо вона ще не повністю трансформована в інституцію, що забезпечує реалізацію державної політики.

Визначені у Концепції заходи реформування грунтуються на вироблених світовою практикою принципових засадах функціонування виконавчої влади у демократичній соціальній, правовій державі, серед яких ключове значення мають такі:

-пріоритетність законодавчої регламентації функцій,

-повноважень та порядку діяльності органів виконавчої влади;

-незалежність здійснення функцій та повноважень виконавчої влади від органів законодавчої і судової влади у межах, визначених Конституцією і законами України;

-здійснення внутрішнього та судового контролю за діяльністю органів виконавчої влади та їх посадових осіб, насамперед, з позиції забезпечення поваги до особи та справедливості, а також постійного підвищення ефективності державного управління;

-відповідальність органів виконавчої влади, їх посадових осіб за свої рішення, дії чи бездіяльність перед громадянами, права яких були порушені;

-запровадження механізму контролю за функціонуванням виконавчої влади з боку суспільства через інститути парламентської прямої демократії, передбачаючи, що вищі посади в ключових органах виконавчої влади є політичними посадами;

-принципи ефективності, відкритості та доброчесності в роботі уряду та інших органів виконавчої влади.

Адміністративна реформа розрахована на відносно тривалий період її реалізації і включає три етапи.

У ході підготовчого етапу реформи мають бути розроблені та офіційно схвалені Концепція адміністративної реформи та Програма здійснення адміністративної реформи. На цьому етапі розв'язуються першочергові питання, пов'язані з поточним удосконаленням елементів існуючої системи державного управління.

На другому етапі запроваджуються організаційно-правові засади реформування ключових елементів системи державного управління.

На третьому етапі поглиблюються трансформаційні процеси, формуються нові інститути, організаційні структури та інструменти державного управління.

На всіх етапах реформи вживаються заходи щодо її законодавчого, кадрового, наукового та інформаційного забезпечення, зміцнення та оновлення нових фінансово-економічних основ державного управління.

Реалії та перспективи конституційно-правового регулювання інтелектуальної власності в Україні

Костенко Н.В. - заступник директора з виховної роботи Вишенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області, вчитель української мови і літератури та світової літератури, вчитель вищої категорії.

На сьогодні поряд із необхідністю забезпечення прав людини постає потреба у забезпеченні прав у сфері інтелектуальної власності, що вважається одним з ключових моментів у багатьох країнах світу. Для реалізації цього завдання розроблюються потужні законодавчі механізми, розбудовується фундаментальна правова база, утворюються спеціалізовані органи. І одним з головних факторів, який, по суті, лежить в основі всього цього масиву є не що інше як закріплення гарантій та механізмів реалізації в конституціях держав.

Визнання існування інституту інтелектуальної власності в Україні та його утвердження серед основних прав людини в конституційних нормах виступає одним з факторів, які підносять Конституцію держави на один з найвищих рівнів щодо її якості.

Але не дивлячись на наявність такого прогресивного Основного закону в нашій державі, який покликаний охороняти суспільні відносини, права людини і зокрема права інтелектуальної власності, забезпечувати розвиток науки, мистецтв, творчості, Україна в 2012 році відзначилася у своєрідному міжнародному анти рейтингу (Рейтинг країн з найвищим рівнем контрафакту), який ведеться Міжнародним альянсом інтелектуальної власності, так званому «списку 301».

Крім того, Україна знаходиться у списку країн-порушниць, який ведеться Американською торговою палатою і регулярно відзначається, як країна із найвищим рівнем порушення прав інтелектуальної власності. І це при тому, що країна має досить потужну законодавчу базу, спеціальні органи, які покликані не допустити виникнення вище зазначених ситуацій.

Вважаємо, одна з причин лежить на поверхні і є цілком зрозумілою. Це недієвість Основного Закону України, відсутність в ньому механізмів і реальних гарантій, які б формували реально працююче законодавство та систему ефективно діючих органів, зокрема, в сфері інтелектуальної власності.

Тому необхідно дослідити існуючі конституційно-правові норми, які на сьогоднішній день існують в галузі забезпечення права інтелектуальної власності і спробувати окреслити шляхи виходу з такої несприятливої та неперспективної ситуації.

Знову звернемося до змісту положень Конституції України, які покликані будувати фундамент ефективного законодавства в галузі інтелектуальної власності. Ці норми, на наш погляд, мають ряд недоліків, серед яких віднесення інтелектуальної власності до речового права, дублювання положень, розрізнення норм, які регулюють розглядуване поняття в різних статтях. Проте, ще не було згадано два вагомих, як на нашу думку, недоліки.

Недолік вбачаємо в тому, що фактично ці гарантії нічим не підкріплюються, обов’язки дотримання гарантій ні на кого не покладаються. Адже держава, як правова категорія, нічого зробити не може, мається на увазі, що вказані задачі мають покладатися

не просто «на державу», а на певну одиницю державного апарату, на орган, який мав би здійснювати певне коло повноважень і нести перед народом відповідальність щодо досягнення результатів і поставлених завдань. Звісно, формально, це можна покласти на Президента України, як гаранта додержання Конституції України та прав і свобод людини і громадянина (стаття 102 Конституції України). Проте, реальний правовий стан речей зайвий раз демонструє підтвердження недосконалості конституційних норм і відсутності дієвих конституційних гарантій. З цього приводу висловились і укладачі Науково-практичного коментаря до Конституції України, зазначивши, що: " В Україні реалізація обов'язку держави поки що не є достатньою, не завжди ефективною".

Для порівняння пропонуємо звернутися, до американської конституції. В світі давно відоме особливе ставлення американського населення до основного закону власної держави. Мабуть жодні внутрішні суспільні відносини не оминають згадування норм Конституції. Підтвердженням дієвості зазначеного акту є те, що Верховний Суд США, розглядаючи справи щодо інтелектуальної власності, опирається безпосередньо на норми Конституції і виносить рішення лише у відповідності до її положень. Крім того, в галузі забезпечення права інтелектуальної власності науковці відзначають виникнення своєрідного процесу «конституціоналізації інтелектуальної власності».

Важливим є також те, що реалізація норм щодо утвердження права інтелектуальної власності та розвиток наук, охорона авторських прав на найвищому рівні покладається на Конгрес США, який є відповідальним перед народом.

Зазначені вище факти беззаперечно свідчать про незамінну роль Конституції США в американському законодавстві та суспільстві. Безумовно, цей акт не є ідеальним, проте він є прикладом реально працюючої конституції як базового, фундаментального закону, який не просто декларує положення.

У порівнянні, вітчизняна Конституція згадується переважно у політичних баталіях, спекулятивних спорах, суперечках щодо спроб змінити Основний закон і в жодному разі не у повсякденному житті пересічними громадянами.

Визначаючи перспективи конституційно-правового регулювання інтелектуальної власності в Україні, необхідно звернути увагу на наступне.

У вітчизняній практиці щодо характеру закріплення норм, які стосуються інтелектуальної власності український законодавець закріпив положення що, регулюють даний інститут в двох нормах.

Одна з них, стаття 41 передбачає однакове правове забезпечення для зовсім різних правових категорій: права власності, яке має речову природу та права інтелектуальної власності, яке відрізняється нематеріальним характером. На нашу думку, такий підхід є недоречним та суперечить правовій природі самого поняття інтелектуальної власності, відтак на рівні Основного закону держави така неточність є неприпустимою, логічним видається, що застосування одних і тих самих конституційних норм до різних правових категорій недоцільно і вони потребують окремого регулювання.

Можливо саме економічний аспект та можливість отримання вигоди від результатів інтелектуальної, творчої діяльності, їх ринкова обіговість наштовхнули нашого законодавця на закріплення даного інституту поряд із правом власності, яке має матеріальний, речовий зміст.

Тим не менш, з огляду на загальноправові, теоретичні погляди на природу і сутність інтелектуальної власності та ґрунтуючись на позитивному досвіді іноземних держав, світовій практиці, яка здебільшого не користується пропрієтарним підходом щодо конституційно-правого забезпечення даного інституту, вважаємо, що назріла потреба в оптимізації конституційних положень щодо регулювання згаданого інституту.

Друга норма, про яку ми згадували, стаття 54 Конституції України, яка по суті містить загальні положення щодо інтелектуальної власності. Дана стаття серед іншого також, як і стаття 41, закріплює право на результати інтелектуальної, творчої діяльності. З тією тільки різницею, що в даному випадку не відбувається ототожнення права

інтелектуальної власності із звичайним правом власності.

Таким чином, в жодному разі не принижуючи цінності та прогресивності змісту конституційних положень в сфері забезпечення права інтелектуальної власності, вважаємо, що для забезпечення реальної дієвості вітчизняного Основного Закону, необхідний негайний законодавчий перегляд окреслених норм, їх переосмислення та внесення змін, згідно сучасних вимог та правових європейських тенденцій, оскільки конституційна норма повинна бути логічною і змістовною, містити гарантії та механізми власної реалізації.

А головне, вона повинна бути ефективною і діючою. Адже положення Основного Закону реалізовуються на рівні інших галузей права: цивільного, кримінального, адміністративного, інформаційного тощо і прямо впливають на якість як самого законодавства, так і на якість життя у суспільстві.

Відзначимо, що Конституція як базовий суспільний регулятор відіграє важливу роль в утвердженні і забезпеченні прав і свобод людини, серед яких одне з провідних місць займає право інтелектуальної власності.

Адміністративна відповідальність за порушення в сфері митного права

Свєшнікова М.М. - студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Актуальність даної теми обумовлена тим, що в умовах побудови правової держави, становлення в Україні громадянського суспільства особливе місце посідає також галузь митних правовідносин, митної справи.

Низка теоретичних та практичних аспектів реалізації митними органами України заходів із боротьби з порушеннями митних правил досліджувалася С.О. Барановим, Л.М. Дорофеєвою, А.В. Дусик, В.Т. Комзюком, Т.О. Коломоєць, Т.В. Корнєвою, А.В. Мазуром, А.І. Педешком, Д.В. Приймаченком, С.В. Продайком та деякими іншими вченими [2, с. 3].

Адміністративні стягнення за порушення митних правил — це заходи відповідальності за митні правопорушення, що передбачені санкцією норми митного права. Вони застосовуються митними органами (посадовими особами митних органів) і поряд із загальними мають ряд спеціальних характерних ознак. По-перше, адміністративні стягнення за порушення митних правил завжди відбивають реакцію держави на правопорушення у вигляді негативної оцінки як зробленого правопорушення, так і самого правопорушника. По-друге, адміністративно-правові стягнення за порушення митних правил за своєю соціальною сутністю є засобами примусу. По-третє, у МК України міститься вичерпний перелік стягнень за порушення митних правил. Інші стягнення, крім тих, що передбачені в МК України, посадові особи митних органів застосовувати не можуть.

У главі 68 МК України міститься перелік видів порушень митних правил, за які настає адміністративна відповідальність.

Накладення стягнення за порушення митних правил окрім загальних спричиняє певні спеціальні правові наслідки. Особа, яка була піддана адміністративному стягненню за порушення митних правил, протягом року з дня закінчення виконання стягнення вважається покараною в адміністративному порядку. Повторне ж здійснення протягом року порушення митних правил визнається обставиною, що обтяжує відповідальність за порушення митних правил із усіма наслідками, що звідси випливають, у тому числі тягне застосування більш суворого адміністративного стягнення.

Варто зауважити, що за одне і те саме порушення митного законодавства може накладатися тільки основне або основне і додаткове стягнення. Якщо статтею, якою

встановлюється відповідальність за порушення, передбачається основне і додаткове стягнення, застосування лише додаткового стягнення без основного не допускається. Виняток припускається, коли у разі відмови в порушенні кримінальної справи або закриття кримінальної справи, але за наявності в діях правопорушника ознак порушення стягнення у вигляді попередження, штрафу може бути накладено не пізніше одного місяця з дня надходження до митного органу матеріалів про припинення кримінальної справи.

Це стосується товарів і транспортних засобів зі спеціально виготовленими схованками, що використовуються для переміщення через митний кордон України і слугують для приховання предметів чи товарів. Конфіскації підлягає ліше предмет, який є в особистій власності порушника, якщо інше не передбачене чинним законодавством України.

У практичній діяльності нерідко при неможливості конфіскації застосовується стягнення вартості товарів і транспортних засобів, що є безпосередніми предметами порушення митних правил. Цей вид стягненння є специфічним і характерним ліше для митного законодавства. Він виражається в примусовому вилученні в дохід держави грошової суми, що складає ринкову ціну товарів і транспортних засобів, які відповідають зазначеним вище вімогам на день виявлення правопорушення.

Згідно з чинним законодавством України при неможливості конфіскації товарів і транспортних засобів у зазначених випадках у процесі виконання постанови митного органа з осіб, що скоїли порушення митних правил, стягується вартість зазначених товарів і транспортних засобів. Однак у таких випадках мова йде не про заміну однієї міри стягнення іншою мірою, а про еквівалентну компенсацію реальної вартості конфіскації відповідних предметів і транспортних засобів.

Отже, боротьба з порушеннями митних правил є провідним завданням діяльності митних органів України щодо практичної реалізації митної справи в державі. Порушення митних правил є публічно-правовими деліктами, склади яких встановлюються в митному законодавстві для забезпечення організованого функціонування митних правовідносин, митного правопорядку, запобігання вчиненню не стільки суспільно небезпечних, скільки таких діянь, які суперечать упорядкованій реалізації митної справи в державі.

Список використаної літератури:

1. Сєрих О.В. Деліктоздатність порушених митних правил: автореф. дис. … к.ю.н. / О.В.Сєрих. – О., 2007. – 20 с.

2. Константа О.В. Адміністративно-правові заходи боротьби з порушенням митних правил: автореф. дис. … к.ю.н. / О.В. Константа. – Х., 2008. – 23 с.

3. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 року // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17

Моделі конституційного контролю в зарубіжних країнах

Содоль М.В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Лазаренко Л. А.**

Інститут конституційного контролю дуже тісно пов`язаний з тлумаченням та формою змін конституції. Розвиток інституту конституційного контролю підкреслює значення конституції, як акту, який створює фундамент будь якої держави, а саме: основи правового становища особи, структуру та взаємовідносини державних органів, форму правління та територіального устрою, основи правового становища держави на міжнародній арені.

В числі актуальних теоретичних та практичних проблем конституційного права важливого значення набуває визначення місця і ролі конституційного контролю в державно-правовому механізмі, послідовне утвердження все більш збалансованих взаємовідносин між всіма гілками влади.

Як правило, механізм забезпечення юридичного верховенства конституції прийнято співвідносити з чинними в структурі вищих владних інститутів держави спеціалізованими та неспеціалізованими органами, які здійснюють контроль та нагляд за її дотриманням і покликаних не допустити застосування законів та інших правових актів, що суперечать Конституції.

Правова охорона конституції може здійснюватися як правовими, так і не правовими засобами, що іноді прямо передбачено в основному законі. Так, конституції Словаччини, ФРН закріплюють право народу на опір неконституційній владі. Дотриманню конституції сприяють відносини субординації в системі державних органів, механізм розподілу влад, наявність розгалуженої системи політичних партій, громадських організацій [1, с. 75].

Виникнення, розвиток, поширення інституту конституційного контролю, зміна способів спостереження, нагляду, контролю за відповідністю правових актів конституції пов`язані з об`єктивними процесами розвитку суспільного життя, змінами у менталітеті суспільства.

Категорія «модель конституційного контролю» є узагальнюючим поняттям, що разом охоплює низку важливих юридичних ознак, які характеризують інституційно-функціональну організацію конституційного контролю в тій чи іншій країні. Переважна більшість дослідників виокремлюють дві основні моделі конституційного контролю, що склалися у XX ст..: американську і європейську [2, с. 396].

Американську систему конституційного контролю характеризують наступні специфічні ознаки: 1) всеохоплюючий характер контролю, що включає не тільки закони, але й будь-які інші нормативні акти; 2) децентралізоване здійснення контролю будь-яким судом, при розгляді будь-якої конкретної справи, якщо закон чи інший нормативний акт стосується конкретних інтересів позивача; 3) обмеженість кола суб`єктів права, на яких поширюється рішення органів конституційного контролю, оскільки вони є обов`язковими тільки для сторін процесу.

За американської моделі конституційний контроль здійснюється всіма судами загальної юрисдикції (наприклад, США, Аргентина) чи лише Верховними судами загальної юрисдикції (наприклад, Канада, Індія).

Друга – європейська модель конституційного контролю. Сутність даної моделі полягає у здійсненні конституційного контролю спеціалізованими органами, організаційно виокремленими з-поміж судів загальної юрисдикції, з обмеженою виключно конституційними питаннями юрисдикцією. Як справедливо відзначає М.В. Вітрук, «основна відмітна особливість європейської моделі конституційного контролю (відносно американської) полягає в тому, що конституційний контроль є єдиною (вичерпною) функцією даних органів…» [3, с. 52 - 53].

При цьому в якості органів конституційного контролю можуть виступати конституційні суди (Австрія, Болгарія, Іспанія, Італія), конституційні палати вищих судів загальної юрисдикції (Гвінея, Коста-Ріка, Парагвай), конституційні ради (Франція). Тільки цій моделі притаманний превентивний, абстрактний характер і обов`язковий конституційний контроль. Завдяки такому підходу конституційний контроль набуває цілісного, комплексного характеру і може здійснюватися послідовно й ефективно.

У теперішній час основними функціями органів конституційного контролю в більшості країн є: забезпечення верховенства і прямої дії конституції, її неухильного виконання усіма суб`єктами права на всій території держави; контроль за дотриманням дії принципу поділу влади, підтримання їхнього балансу і попередження можливості узурпації державної влади якимось державним органом; захист конституційних прав і свобод людини і громадянина; вирішення виникаючих конституційно-правових питань і

спорів на основі підпорядкування політики праву, панування правових принципів і норм над ідеологічними догмами.

Вплив тих чи інших моделей конституційного контролю на зміст та обсяг органів конституційного контролю є перспективним напрямом подальших досліджень у даній сфері.

Список використаної літератури:

1. Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн. – Чернівці: Підручник. – Рута, 2001. – 431 с.

2.Шаповал В.Н. Сравнительное конституционное право / В.Н. Шаповал. – К. ИД «Княгиня Ольга», 2007. – 416 с.

3.Витрук Н.В. Конституционное правосудие. Судебно-конституционное право и процесс: учеб. Пособие / Н.В. Витрук – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Норма; ИНФРА – М, 2011. – 592 С.

Органи внутрішніх справ – як суб'єкт утвердження та забезпечення прав і свобод людини і громадянина

Костенко В. - учень 10-го класу Вишенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області

Науковий керівник: директор Вишенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області , вчитель української мови і літератури, вчитель вищої категорії - **Гурська Л.В.**

Українське суспільство і держава наразі проходять складний період свого розвитку. Ми є не лише свідками, але й учасниками перетворень в усіх сферах соціально-економічного і політичного життя, значного науково-технічного прогресу, реформування державної влади і економічних відносин. Докорінні зміни не могли не залишити осторонь органи внутрішніх справ України як складову частину державного апарату влади і суб'єкта утвердження та забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

Стаття 116 Конституції України зобов'язує уряд: вживати заходів щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина; забезпечувати проведення політики у сферах праці й зайнятості населення, соціального захисту, освіти, науки і культури, охорони природи, екологічної безпеки і природокористування; здійснювати заходи щодо забезпечення обороноздатності і національної безпеки України, громадського порядку, боротьби зі злочинністю; спрямовувати і координувати роботу міністерств, інших органів виконавчої влади тощо.

Отже фактично, від того, як ефективно Кабінет Міністрів виконує покладені на нього завдання в сфері дослідження, і залежить рівень утвердження та забезпечення прав і свобод людини. При цьому, це правило стосується майже всіх груп прав і свобод. Діяльність цього органу держави пов'язана, насамперед, з оперативним управлінням системою органів виконавчої влади в напрямку утвердження та забезпечення прав і свобод людини, що носить виконавчо-розпорядчий характер.

Особливе місце в системі органів виконавчої влади по утвердженню і забезпеченню прав та свобод людини займають міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Загальні правові засади діяльності цих органів визначені загальним положенням про міністерство та інший центральний орган виконавчої влади.

У науковців на сьогоднішній день відсутня одностайна думка щодо сутності поняття органів внутрішніх справ як суб'єкта утвердження та забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

На жаль, навіть зі змісту Закону України «Про міліцію» однозначно визначити суть поняття органів внутрішніх справ неможливо, оскільки відсутня його чітка регламентація. Але аналіз Закону України «Про міліцію» дає змогу дійти висновку, що ОВС є системою

органів виконавчої влади, на яку покладено обов’язок захищати життя, здоров’я, права і свободи людини і громадянина, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань, а також виконувати завдання забезпечення громадської безпеки та охорони громадського порядку.

Відповідно до згадуваного нами Закону основними завданнями ОВС є: гарантування особистої безпеки громадян, захист їх прав, свобод і законних інтересів; забезпечення охорони громадського порядку; попередження, припинення злочинів та інших правопорушень; своєчасне виявлення, розкриття і розслідування злочинів, розшук осіб, які їх вчинили; забезпечення дорожнього руху; захист власності від злочинних посягань; накладення адміністративних стягнень; гарантування пожежної безпеки.

Розглядаючи питання про роль органів внутрішніх справ щодо утвердження та забезпечення прав і свобод людини та громадянина, визначимося, що міністерства - це центральні органи виконавчої влади, покликані формувати та реалізувати державну політику у відповідних сферах суспільного життя (секторах державного управління).

Міністерство внутрішніх справ України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань формування і реалізації державної політики у сфері захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань.

При цьому, основними завданнями МВС України щодо утвердження та забезпечення прав і свобод людини і громадянина є: організація і координація діяльності органів внутрішніх справ щодо захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних по¬сягань, охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки; участь у розробці та реалізації державної політики щодо боротьби зі злочинністю; забезпечення запобігання злочинам, їх припинення, розкриття і розслідування, розшук осіб, які вчинили злочини, вжиття заходів до усунення при¬чин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень; організація охорони та оборони внутрішніми військами особливо важливих державних об’єктів; забезпечення реалізації державної політики з питань громадянства; забезпечення проведення паспортної, реєстраційної та міграційної роботи; організація роботи, пов’язаної із забезпеченням безпеки дорожнього руху та пожежної безпеки; здійснення на договірних засадах охорони майна всіх форм власності; забезпечення додержання законності в діяльності осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, працівників і військовослужбовців системи МВС тощо.

Тобто, на МВС покладається завдання щодо охорони прав і свобод людини через управління органами внутрішніх справ, військами внутрішньої і конвойної служби, органами пожежної охорони.

Якість роботи органів внутрішніх справ значною мірою залежить від їх правового регулювання, виконання обов'язків, які поставлені перед її працівниками. Ці обов'язки повинні базуватися на принципах гуманності та дотримання прав і свобод людини. Для того щоб діяльність органів внутрішніх справ була результативнішою, необхідно детально регламентувати її за допомогою нормативно-правових актів. У Законі України «Про міліцію» (ст. 4) визначено, що правовою основою діяльності міліції є Конституція України, Закон України «Про міліцію», інші законодавчі акти України, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативні акти Міністерства внутрішніх справ України, а також Загальна декларація прав людини та інші міжнародні правові норми, ратифіковані в установленому порядку. Ця діяльність будується на засадах законності, гуманізму, поваги до особи, соціальної справедливості, взаємодії з трудовими колективами, громадськими організаціями і населенням, гласності, незалежності від впливу будь-яких політичних, громадських об’єднань.

Співвідношення виборів та інших форм безпосередньої демократії

Лазаренко Р.Ю. - учень 9-го класу Вишенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області

Науковий керівник: вчитель історії та права Вишенської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області, вчитель-методист – **Варич Л.В.**

Визнання народу носієм суверенітету, єдиним джерелом влади та закріплення можливості здійснювати владу народом безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування стало важливим кроком у формуванні в Україні правової та демократичної держави (ст. 5 Конституції України). Подальший свій розвиток дані принципи правової держави знайшли у ст. 69 Конституції України, згідно з якою народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдуми та інші форми безпосереднього народовладдя. Виходячи з даного положення, в Україні на конституційному рівні закріплено можливість існування необмеженого кола форм безпосереднього народовладдя, оскільки не дано вичерпного їх переліку. Вся система форм безпосереднього народовладдя в Україні потребує законодавчого врегулювання. В Україні найбільш врегульованими є інститути виборів та референдумів. Правове регулювання інших форм здійснено несистемно, хаотично або ж взагалі відсутнє.

Однією з причин такого незадовільного регулювання стала відсутність наукового підґрунтя до визначення форм безпосереднього народовладдя. В науці конституційного права не розроблено єдиної концепції форм безпосереднього народовладдя. Наука конституційного права виокремлює дві основні форми народовладдя - безпосередня (пряма) і представницька (непряма) демократія.

Безпосередня демократія - це форма прямого народовладдя, що пов'язана зі здійсненням прямого волевиявлення народу України, територіальної громади чи іншої визначеної законом спільноти громадян.

Форми безпосередньої демократії - це способи здійснення влади народом України або його частиною, які виключають передавання владних повноважень будь-яким органам чи особам.

Найбільш поширеними формами прямої демократії є: вибори (стаття 69 Конституції України); референдуми (стаття 69 Конституції України); загальні збори громадян (стаття 8 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 травня 1997 р.); місцеві ініціативи (стаття 9 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні"); громадські слухання (стаття 13 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні").

Референдуми відповідно до статті 69 Конституції України є народним волевиявленнямю. Референдум – важлива форма безпосередньої демократії, що полягає в голосуванні виборців (певної, визначеної законом, групи виборців), шляхом якого приймаються рішення з будь-яких питань державного або самоврядного храктеру, за винятком тих, котрі згідно з законом не можуть бути винесені на референдум. Ці рішення – обов’язкові до виконання органами, організаціями і громадянами, щодо яких вони мають імперативний характер.

З 1991-2012 роки в Україні діяв Закон України «Про всеукраїнський і місцеві референдуми», на даний час закон втратив чинність у зв’язку з прийняттям нового Закону України «Про всеукраїнський референдум» від 06.11.2012р. № 5475-VI. Як зазначено у Висновку № 75/2012 Венеціанської Комісії затвердженого 17 червня 2013 року в м. Страсбург, новий закон спрямований на створення правової основи для організації референдумів, передбачених у відповідних статтях Конституції України. Він замінює закон 1991 р. про референдум, до якого кілька разів вносилися зміни.

Законодавець детально вирішує основні питання з організації референдуму. Закон України «Про всеукраїнський референдум» 2012 року передбачає класифікацію різних видів референдуму, визначає різні зацікавлені сторони і їх відповідні функції та обов'язки,

встановлює основні принципи проведення голосування, а також конкретні правила формулювання питань, запропонованих на референдум.

Закон України «Про всеукраїнський референдум» 2012 року дозволяє людям безпосередньо вирішувати будь-які питання шляхом референдуму, за винятком питань, пов'язаних з податками, державним бюджетом, кримінальною амністією або будь-якими пропозиціями, які можуть призвести до обмеження прав і свобод людини і громадянина. Згідно з текстом закону, на референдум можуть виноситися декілька питань з однієї пропозиції референдуму.

Виходячи з положень Конституції, статтею 3 Закону України «Про всеукраїнський референдум» встановлено чотири види всеукраїнських референдумів: конституційний, ратифікаційний (з територіальних питань), законодавчий і загальний (з інших питань, крім тих, які прямо передбачені в Конституції України).

Венеціанська комісія готова допомагати владі України в їхніх зусиллях зі створення правової основи для референдумів відповідно до стандартів Ради Європи та інших міжнародних стандартів.

Слідуюча форма безпосередньої демократії – загальні збори громадян за місцем проживання. Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування» № 280/97 – ВР від 21травня 1997 року - загальні збори громадян за місцем проживання є формою їх безпосередньої участі у вирішенні питань місцевого значення. Рішення загальних зборів громадян враховуються органами місцевого самоврядування в їх діяльності. Порядок проведення загальних зборів громадян за місцем проживання визначається законом та статутом територіальної громади.

Окрім вищезазначеного закону, питання загальних зборів регулюється Положенням «Про загальні збори громадян за місцем проживання в Україні» від 17 грудня 1993 р. № 3748-XII. Це важлива форма безпосередньої участі населення у вирішенні питань місцевого самоврядування, складова системи місцевого самоврядування.

Окрім загальних зборів громадян в Законі України «Про місцеве самоврядування» існує, ще дві форми безпосередньої демократії – місцеві ініціативи та громадські слухання.

Місцеві ініціативи закріплені в статті 9 Закону України «Про місцеве самоврядування» де зазначено, що члени територіальної громади мають право ініціювати розгляд у раді в порядку місцевої ініціативи будь-якого питання, віднесеного до відання місцевого самоврядування.

Порядок внесення місцевої ініціативи на розгляд ради визначається представницьким органом місцевого самоврядування або статутом територіальної громади з урахуванням вимог Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".

Остання форма безпесоредньої демократії - громадські слухання. Відповідно до статті 13 Закону України «Про місцеве самоврядування» територіальна громада має право проводити громадські слухання - зустрічатися з депутатами відповідної ради та посадовими особами місцевого самоврядування, під час яких члени територіальної громади можуть заслуховувати їх, порушувати питання та вносити пропозиції щодо питань місцевого значення, що належать до відання місцевого самоврядування.

Громадські слухання проводяться не рідше одного разу на рік.

Пропозиції, які вносяться за результатами громадських слухань, підлягають обов'язковому розгляду органами місцевого самоврядування. Порядок організації громадських слухань визначається статутом територіальної громади.

Отже, безпосередню демократію можна визначити як безпосереднє волевиявлення всього народу або його частини з метою здійснення суспільних функцій шляхом виборів, референдумів, загальних зборів громадян, місцевих ініціатив, громадських слухань або в інших, не заборонених Конституцією і законами, формах.

Відтак, з впевненістю можна сказати, що усі зазначені форми прямої демократії є важливими, та займають вагоме місце в житті суспільства, проте, пріоритетними серед конституційно-правових форм безпосередньої демократії є вибори до органів державної влади і органів місцевого самоврядування, оскільки є один із наймасовіших заходів, які організовує держава з метою утворення публічної влади.

Конфіскація як вид адміністративного стягнення за порушення митних правил

Семенко О.В. – студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Актуальність теми дослідження. Усі адміністративні стягнення тісно пов'язані між собою й утворюють єдину систему. Їх насамперед об'єднує загальна мета: захист правопорядку, виховання осіб, що учинили адміністративні проступки, у дусі дотримання законів, а також попередження вчинення нових проступків як самими правопорушниками, так і іншими особами. Кожне стягнення є покаранням, мірою відповідальності, призначеної за проступки, а застосування будь-якого стягнення означає настання адміністративної відповідальності і тягне для винного несприятливі юридичні наслідки.

Метою даної наукової статті є дослідження особливостей конфіскації як різновиду адміністративного стягення.

На шляху Євроінтеграції Україні потрібно здолати багато перешкод. Це стосується насамперед захисту національних економічних інтересів, без чого неможлива ефективна участь у міжнародному поділі праці, та поступового покращення іміджу нашої держави у світі через проведення реальних реформ і курс на вдосконалення законодавства та демократизацію українського суспільства. Потрібно виконати надзвичайно складну роботу, аби підготувати саме митні відносини країн, законодавство, правову сферу, зовнішню та внутрішню політику і, насамперед, саме українське суспільство, до того, щоб членство України в ЄС вийшло за рамки протоколів про наміри і набуло реальних рис.

Відповідно до статті 41 Конституції України, яка є нормою прямої дії, конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених Законом [1]. Умови і порядок виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), що відповідно до закону підлягають примусовому виконанню у разі невиконання їх у добровільному порядку, визначає Закон України «Про виконавче провадження».

Облік, попередня оцінка, а також відповідальність за зберігання конфіскованого, за рішеннями судів, майна до моменту його вилучення державним виконавцем або передачі торговельній організації покладаються на митні органи, далі, після відкриття виконавчого провадження щодо виконання рішення суду про конфіскацію майна державний виконавець невідкладно з'ясовує у митного органу місцезнаходження майна, що підлягає опису та арешту, та умови його зберігання [2].

Слід також зауважити, що законом заборонено передання на реалізацію або безоплатне передання конфіскованого майна до повного узгодження оцінки такого майна державним виконавцем та митним органом. У разі коли передане на реалізацію майно не буде продано протягом двох місяців, воно підлягає переоцінці, розмір переоцінки не повинен перевищувати 20 відсотків вартості, узгодженої державним виконавцем та митним органом [2].

Майном, що швидко псується або має обмежений строк зберігання, мають право розпоряджатися в установленому законодавством порядку митні органи, швидкопсувне майно передається митним органом для реалізації, а за наявності ознак псування, непридатності до використання чи загрози санітарно-епідеміологічному благополуччю

населення – для утилізації, знищення чи на переробку, з дотриманням вимог діючого порядку розпорядження відповідною категорією майна [3].

Звернемо увагу, що розпорядження вилученими митними органами і конфіскованими за рішеннями судів лікарськими та медичними препаратами, наркотичними засобами, психотропними речовинами, прекурсорами шляхом передачі їх для знищення чи утилізації, а також зброєю та боєприпасами шляхом передачі органам МВС, здійснюється митними органами [4].

Якщо майно, в тому числі транспортні засоби, передані органам державної виконавчої служби, за рішенням комісії не може бути реалізоване, заборонене для експлуатації та яке не реалізоване, таке майно передається безоплатно в установленому порядку або знищується (утилізується) [4]. Рішення щодо знищення (утилізації) майна приймається також у випадку, якщо за рішенням комісії майно не було безоплатно передано жодній з осіб, які виявили бажання його отримати.

Важливим є те, що отримані від реалізації майна податки та збори перераховуються державним виконавцем на відповідний рахунок митного органу в 3-денний термін для подальшого їх зарахування до Державного бюджету України.

Отже, на нашу думку адміністративні стягнення накладаються компетентними органами і посадовими особами шляхом видання спеціальних індивідуальних актів управління, що мають примусовий характер. Разом з цим, в Україні діє цілісна система нормативно-правового регулювання здійснення операцій з конфіскованим майном. Також дійшли висновку, що механізм розпорядження конфіскованим за рішеннями судів майном, що було вилучене митними органами врегульовано Порядком взаємодії органів державної виконавчої служби та митних органів при переданні майна, конфіскованого за рішеннями судів, та розпорядженні ним.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. - ст. 141.

2. Про виконавче провадження: Закон України від 21 квітня 1999 року № 606-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 24. - ст. 207.

3. Митний кодекс України: Кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2012. - №44-45, № 46-47, № 48. - ст. 552.

4. Бенца В.В. Особливості виконання рішень про конфіскацію майна особистого огляду,як виняткової форми митного контролю /В.В.Бенца// [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.zakjust.gov.ua/main/en/publication/content/989.htm

Митний брокер в Україні

Остропольский В.Л. - студент навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Актуальність даної теми полягає в тому, що професія митного брокера на даний час є мало відомою та досить нової для правового простору України.

Метою роботи є розкриття поняття «митний брокер», характеристика мети його діяльності, нормативних підстав його професійної діяльності, а також аналіз необхідності такої професії в Україні.

Ст. 416 Митного кодексу України (МК України) дає нам чітке законодавче визначення, хто такий митний брокер і яке його призначення.

Митний брокер – це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.[1]

Митний брокер здійснює свою діяльність на основі договору з особою, яку він представляє, надає всі відповідні послуги агента з митного оформлення.

Ч.1 ст. 418 МК України дає визначення, що таке агент з митного оформлення. Це фізична особа - резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

Він має права, щоб виконувати свої функції з пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення, у будь-якому митному органі України. Митні брокери мають обов’язки перед особою, якій надають послуги, зокрема, не мають права використовувати інформацію, яка їм стала відома для здійснення своїх послуг, в інших цілях, а в разі порушення, митні брокери несуть як адміністративну, так і кримінальну відповідальність.

Будь-яка особа не може бути митним брокером, чи бути його агентом. Для здобуття правового статусу митного брокера потрібно отримати спеціальну ліцензію Державної митної служби України на здійснення митної брокерської діяльності або на право відкриття й експлуатації митного ліцензійного складу, і мати у своєму штаті агента митного оформлення чи агента, з яким заключений трудовий договір.

Агенту з митного оформлення потрібно пройти спеціальні курси: «Курси митних брокерів і декларантів», що діють при Асоціації митних брокерів України.

Після проходження вказаних курсів агент з митного оформлення подає до митниці заяву на ім’я начальника митниці, форма якої встановлена законодавством, та копії таких документів, завірених печаткою митного брокера:

• копія документа, що підтверджує наявність трудових відносин митного брокера з представником митного брокера;

• копія паспорта представника митного брокера;

• копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера (за наявності);

• копія диплома представника митного брокера про вищу освіту або довідка навчального закладу про навчання представника митного брокера.[2]

Митниця приймає заяву та відповідні документи, що подаються митним брокером протягом кожного місяця до першого робочого дня наступного місяця. Митниця протягом 10 робочих днів зобов’язна розглянути заяву та додані до неї документи. Далі вона зобов’язана провести іспит у строк до 30 робочих днів з дня отримання заяви митного брокера. За 10 днів до початку іспиту на стендах митниця надає інформацію про проведення іспиту. Проводиться іспит на комп’ютерах у формі тестування. Білет складається з 100 запитань з можливих 388 згідно із затвердженим переліком.[3]

За позитивного результату екзамену, коли представник брокера набрав не менше 60 балів зі 100 можливих балів білета, він протягом 5 робочих днів отримує посвідчення. За негативного результату екзамену, тобто 59 і менше балів, представник митного брокера подає до комісії нову заяву з проханням прийняти іспит. Важливий нюанс – кількість спроб зі складання екзамену не обмежена.

Митні брокери мають свою асоціаю, об'єднання підприємств, яка була заснована в 1995 році. Асоціація має на меті координацію господарської діяльності в інтересах митних брокерів, декларантів, власників митних ліцензійних складів — членів Асоціації, надання їм безкоштовної правової допомоги, інформаційної підтримки, пов'язаної з митним оформленням товарів. Станом на січень 2013 рік членами АМБУ є понад 90 підприємств.

Наявність такого суб'єкта як митний брокер полегшує діяльність митниці, оскільки працюють професіонали, які складали іспит, і зацікавлені у юридично грамотному вирішенні всіх можливих питань митного оформлення. За свої послуги митні брокери отримують грошову винагороду. Робота митних брокерів важлива і для осіб, які звертаються до них, оскільки суб'єкти господарювання отримують професійні послуги у досить специфічній сфері митних правовідносин, наділяючи митного брокера потрібними повноваженнями, повідомляючи необхідну інформацію, яка залишиться конфіденційною. Суб'єкти господарювання не витрачають свій час, і можуть бути впевненні у якості проходження митних процедур і формальностей, оскільки вони заключили договір, і митний брокер буде нести юридичну відповідальність за неналежне виконання своїх обов'язків.

Список використаної літератури:

1. Митний кодекс України:. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17
2. Наказ Державної митної служби України від 18.08.09 №767 «Про затвердження Порядку прийняття іспиту у представників митних брокерів» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0868-09
3. Перелік тестових завдань, затверджений наказом ДФС України від 17.03.2015 №185. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63605.html

Евтаназія

Козлов Д.А. - студент інституту історичної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Науковий керівник: доцент кафедри правознавства Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, кандидат юридичних наук, доцент - **Губань Р.В.**

Евтана́зія (грецька. ευ — добре + . θάνατος —смерть) — практика припинення (або скорочення) лікарем життя людини, яка страждає невиліковним захворюванням, відчуває нестерпні страждання, на задоволення прохання хворого в безболісній або мінімально болісній формі з метою припинення страждань.

Папа Іван Пвло II так визначив термін «евтаназія»: «Евтаназія — це дія або бездіяльність, що за своєю природою чи наміром виконавця спричиняє смерть з метою уникнути будь-якого страждання».

Термін «евтаназія» вперше вжито Ф. Беконом в 17 ст. для визначення «легкої смерті».

Станом на сьогодніший день автоназію дозволенно у таких країнах европи:

1) Нідерланди
2) Бельгія
3) Швейцарія
4) Німеччина (пасивна)
5) Італія (пасивна)
6) Швеція (пасивна) .

На сьогодні існують такі аргументи за і проти:

За

1) Людина має свободу вибору включно свого життя
2)Неможливість одуження і хвороба причиняє багато болі і страждань як самій особі так і її оточенню.
3)Акт милосердя тяжкохворим людям, у яких не працює мозок.

Проти

1)Ніхто не вибирав, своє життя а значить і немає право вибирати смерть

2)Суперечить основному інстинкту.

3)Лікар головне не нашкодити(суперечить лікарській етиці)

Забезпечення ефективності митного контролю

Нечипорук Л.М. - студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Міжнародна торгівля є визначним фактором для розвитку економіки держави та економічного зростання. Завдяки їй підвищується рівень життя в країнах, знижується бідність населення тим самим створює добробут у світі. Регулювання міжнародної торгівлі відбувається за правилами багатосторонньої та регіональної торговельної системи. Здійснюється вплив таких факторів, які включають інформацію про технічні засоби зв'язку, товари, які переміщуються між країнами, зміни та вдосконалення форм митного контролю.

Міжнародна торгівля здійснюється за допомогою митного регулювання.

Митне регулювання – це вирішення питань, пов'язаних із процедурами митного контролю, встановлення мит та митних зборів, а також організації органів митного контролю.

Одним із методів митного регулювання є митний контроль. Він являє собою сукупність процедур, які здійснюються митними органами в межах своєї компетенції.

Забезпечення ефективності митного контролю має на меті організацію співпраці митних органів з іншими державними органами, що здійснюють контроль на державному кордоні, розробка нових систем захисту результатів митного оформлення, удосконалення митних забезпечень та форм їх застосування, підготовку проектів з питань розвитку митної системи, аналіз діючих форм і методів митного контролю, а також заходів підвищення їх ефективності.

Програма економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» [1] покликана була також сприяти підвищенню ефективності митного контролю. У ній пропонувалося імплементувати Кіотську конвенцію, а саме концепцію авторизованих митних операторів. Також програма пропонувала здійснювати модернізацію митного законодавства на основі законодавства ЄС. Проте далеко не всі заходи вказаної програми були реалізовані у митному законодавстві та втілені у практику здійснення митного контролю в Україні.

Найновіші рішення про спрощення процедур, що закладені в Митний кодекс ЄС, мається на увазі централізоване митне оформлення, можуть повноцінно функціонувати за умови ефективно організованого митного пост-аудит контролю, який з часом зможе стати домінуючим інструментом митного контролю ЄС [2].

Також неможливо уявити національну безпеку України без митної безпеки [3]. Функцією митного пост-аудит контролю є забезпечення інтересів митної політики держави та її реалізацію. Саме реалізація митного пост-аудит контролю є важливою складовою забезпечення митної безпеки держави, але існує проблема комплексного підходу до вивчення питання реалізації механізмів митного пост-аудит контролю, які на даний момент відсутні.

Щоб реалізувати у майбутньому окремі прогресивні, проте, на жаль, не втілені у практику, положення вище вказаної Програми [1] в митній сфері, в розділі введення пост-аудит контролю, необхідно вибрати механізми, які дадуть змогу підвищити ефективність митних процедур.

Для того щоб забезпечити ефективність митного контролю потрібно провести ряд процедур з здійснення перевірки відомостей про товари, які переміщуються через кордон,

що в свою чергу є протидією шахрайству. Це вимагає вдосконалення усіх систем митного оформлення товару, форм і методів обробки інформації від міністерств та відомств, а також контролю на базі пост-аудиту.

Митний пост-аудит контроль являє собою метод контролю економічних операторів шляхом перевірки їх систем, обліку і рахунків. Для його проведення можливо використовувати поряд з класичними видами аудиту електронні перевірки документів.

Система «Електронна митниця», яка має велику функціональність та створюється в Митній службі України, надає можливість обміну з усіма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, правоохоронними органами на внутрішньому рівні держави, а також митними органами різних країн світу.

Якщо ввести митний пост-аудит контроль, то це дозволить реалізувати концепцію добровільного дотримання суб'єктами митного оформлення товарів законодавчо-нормативної бази. Цей контроль є одним із заходів запобігання правопорушень, впровадження якого надасть змогу митній службі своєчасно виконувати функції митної політики [4].

Отже, для ефективності митного контролю потрібно вживати заходів, які сприяють спрощенню митних формальностей, розв'язують проблему раціонального використання трудових ресурсів митних органів, створенню сприятливих умов для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що в свою чергу забезпечить митну безпеку країни.

Список використаної літератури:

1. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава. - Програма економічних реформ на 2010-2014 роки. – Комітет з економічних реформ при Президентові України. [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.president.gov.ua/docx/Programa_reform_fi nal_2.pdf.

2. Митниця в 21 сторіччі. – Зростання росту та розвитку шляхом сприяння та безпеки кордону. – Бачення Всесвітньої митної організації. – ВТО. – Брюссель. – червень 2008. . [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.wcoomd.org/files/1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Annex%20II%20%20Customs%20in%20the%201st%20Century.pdf.

3. Пашко П.В. Митна безпека (теорія, методологія та практичні рекомендації /(Монографія. - . – Одеса.: АТ «Пласке», 2009. – 628 с., іл.

4. Копцева Л.О. Влив міжнародних митних правил на законодавство України щодо митного аудиту. – Львів, Митна справа. – 2010. - №4(70). – С.62-71.

Смертна кара – як виняткова міра покарання

Мовчан А. - студентка інституту історичної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Науковий керівник: доцент кафедри правознавства Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, кандидат юридичних наук, доцент - **Губань Р.В.**

Смертна кара, мабуть, чи не найбільш древній спосіб покарання. Цей вид покарання існував і на території України. Так, у Скіфії – державі яка існувала в V ст. до н.е. до III ст.н.е. повсталих рабів розпинали на хрестах. Найнебезпечнішими злочинами вважались злочини проти царя. Каралося не тільки скоєння злочину, а й замах. Самостійним злочином була фальшива присяга, що, запереконанням скіфів, могла спричинити хворбу царя і каралася стратою. Таке ж покарання застосовувалося за порушення звичаїв і відступ від віри предків. Тяжкими злочинами вважалися вбивство, крадіжка, обмова невинного, перелюб тощо. У скіфів існувала кривава помста, за якою батько йшов за сина, племінник за дядька, дід за онука.

У Римі застосовувалися в основному ті ж способи виконання смертних вироків. За Законами XII Таблиць підпалювачів спалювали на вогнищі, пізніше на вогнищі почали

спалювати перебіжчиків. Окрім цієї форми смертної кари, існували й інші - повішання, колесування, утоплення (для батьковбивць), скидання в прірву та розпинання (за злочини, здійснювані рабами), обезголовлювання, задушення, а також військовополонених впускали на арену битися з дикими тваринами або робили з них гладіаторів. У період існування Римської імперії практикувалося «самовбивство» в присутності представників влади.Місцем виконання смертних вироків у період Республіки було Марсове поле, а в період Римської імперії - Есквілін .

У Римі в період імперії простолюд страчували, кидаючи на розтерзання звірам, або спалювали, «благородним» - відрубували голови.Отже, як ми бачимо, смертна кара була не просто поширеним видом покарання. Вона була основним покаранням у державах стародавнього часу. У сучасному світі Європа є єдиним регіоном, в якому практично всюди смертна кара заборонена законом. Саме європейські країни раніше за інші почали відмовлятися від цього покарання. Одними з перших європейських держав, які відмінили страту, були Португалія (1867 р.) і Нідерланди (1870 р.). Пізніше до них приєдналися Норвегія (1905 р.) та Швеція (1921 р.). В Сан-Марино смертна кара була скасована в 1865 р., а останній вирок був виконаний ще у 1468 р. В Ісландії юридично смертна кара була скасована у 1929 р., але остання смертна кара відбулася ще у 1830 р. В такій мікродержаві, як Ліхтенштейн, остання смертна кара відбулася ще у 1785 р., хоча юридично це покарання було скасоване лише у 1987 р.

Більшість так званих демократичних країн відмінили смертну кару лише останніми роками: Бельгія - в 1996 р.; Швейцарія - в 1992 р.; Італія - в 1994 р.; Іспанія - в 1995 р.; Великобританія - в 1998 р.; Франція - в 1981 р.; Німеччина - в 1987 р.; Греція - в 1993 р. Шлях цих держав до скасування смертної кари був різним. Закріплення в конституції заборони смертної кари, поза сумнівом, є найважливішою гарантією права на життя. Так, ст. 24 конституції Португалії встановила: «Застосування смертної кари не допускається". Ст. 27 конституцій Італії передбачає, що "смертна кара не допускається інакше як у випадках, передбачених військовими законами і у військовий час».

Ряд держав Європи відмінили смертну кару за звичайні (загальнокримінальні) злочини ще на початку XX ст., але повна відміна цього вигляду покарання сталася порівняно недавно: Нідерланди - 1870 /1982; Норвегія - 1905/1979; Данія - 1933Д978; Фінляндія - 1949/1972 (перша цифра - дата відміни страти за звичайні злочини; друга - повної відміни страти). Навіть Португалія, країна, що виступила засновником аболіціоністського руху, відмінила смертну кару в 1867 р. лише за звичайні злочини, повна ж відміна сталася лише в 1976 р. Після демонтажу соціалізму на початку 90-х рр. XX ст. країни Центрально-Східної Європи послідовно відмовилися від цього покарання. Пізніше за інших смертну кару в Європі скасувала Албанія (2007 р.).

Серед європейських держав, що відмінили смертну кару повністю, слід окремо виділити Францію, Англію, Швейцарію.

У Франції аж до XIX ст. смертна кара застосовувалася "в широких розмірах". Спроби її відміни під час Великої французької революції не призвели до успіху. Кримінальний кодекс 1810 р. (який діяв аж до 1992 р.) передбачав призначення смертної кари за велику кількість злочинів: від вбивства до руйнування дров'яних складів. Остання страта у Франції відбулася в 1977 р. До моменту відміни страти в 1981 р. сім осіб чекали на виконання вироку. Закон № 81—908 від 9 жовтня 1981 р. встановив: «Страта відміняється». Природно, що Кримінальний кодекс 1992 р. навіть не згадує смертної кари як вид покарання.

Конституція Швейцарії 1998 р. в ст. 10 встановила: "Кожна людина має право на життя. Смертна кара заборонена". До того конституція Швейцарії закріплювала лише заборону на ухвалення смертних вироків за політичні злочини (ст. 65). До моменту утворення федеральної держави в Швейцарії смертна кара була скасована по всій країні в 1848 р. за політичні злочини. Проте в багатьох кантонах вона залишалася ще багато десятиліть. Після відміни смертної кари в Конституції 1874 р. через п'ять років

конституцію довелося міняти знову - заради відновлення можливості кантон знов вводити смертну кару й реалізовувати, таким чином, свої автономні права. У 1942 р. Кримінальний кодекс відмінив смертну кару за звичайні злочини. Проте норми військового КК діяли аж до 1992 р. За цими нормами смертна кара могла бути призначена у воєнний час, але не могла виконуватися. На сьогодні Швейцарія є учасником двох міжнародних договорів з відміни смертної кари.

Зумовлені гучними вбивствами та судовими помилками, дискусії щодо відновлення смертної кари у британському суспільстві не припиняються від часу її скасування. За даними опитування, проведеного у 2011 році, 65% британців підтримують відновлення смертної кари за вбивство. Разом з тим усі провідні політичні сили держави виступають проти страт, аргументуючи свою позицію зокрема тим, що це далеко не найдієвіший спосіб боротьби з тяжкою злочинністю.

Так, за статистикою ООН, у Європі, більшість країн якої скасували смертну кару, кількість вбивств значно менша, ніж в Африці та Америці, де страти здійснюються. В свою чергу, Велика Британія має один із найнижчих показників рівня навмисних убивств у Європі — 1.2 на 100 тис. населення у 2011 році.

Смертна кара в Україні. В березні 1989 року Верховна Рада СРСР скоротила перелік злочинів, що передбачали вищу міру покарання, до шести пунктів: державна зрада, шпигунство, терористичні акти, саботаж, зумисне вбивство за обтяжуючих обставин та згвалтування неповнолітніх. Смертна кара перестала застосовуватися до жінок, а також чоловіків віком до 18 років на час скоєння злочину та понад 60 років на час винесення вироку. Відсутність смертної кари є обов'язковою умовою для перебування держави в Раді Європи. Це стало однією з причин скасування смертної кари в Україні, де мораторій на виконання смертних вироків уперше почав діяти в 1995 році, незадовго до вступу в цю міжнародну організацію. Проте через кілька місяців смертні вироки знову продовжили виконувати, дійшовши висновку, що рішення про мораторій було прийнято без дотримання належної процедури. Такий стан речей міг призвести до виключення України з Ради Європи, але в 1997 році мораторій на виконання смертних вироків знову почав діяти, і з тих пір в Україні вже ніколи нікого не страчували. 29 грудня 1999 року Конституційний Суд України визнав, що смертна кара суперечить Конституції України, чим остаточно закрив шлях до її відновлення. У зв'язку з цим, у 2000 році Верховна Рада України внесла зміни до Кримінального кодексу України, якими остаточно вилучила поняття «смертна кара» з офіційного списку кримінальних покарань України.

Видом смертної кари, який застосовувався раніше в новітній Україні, завжди був розстріл, як і в усіх інших державах, що утворились у результаті розпаду СРСР.

Росія. Конституційний суд (КС) РФ заборонив застосовувати смертну кару в Росії і після 1 січня 2010 року, коли закінчується введений в країні мораторій на застосування вищої міри покарання.Відповідно до визначення Конституційного суду, запровадження з 1 січня 2010 судів присяжних на всій території РФ не створює можливості призначення страти. Постановою суду, мораторій на смертну кару продовжений до ратифікації РФ протоколу про її скасування. За даними соціологів, у даний час допустимою страту вважають 56% громадян РФ. За їхніми словами, лише крайня міра покарання зможе зменшити кількість тяжких злочинів у країні.

Міжнародне право. Смертна кара порушує право на життя, яке проголошене Загальною декларацією прав людини, прийнятою Генеральною Асамблеєю ООН у грудні 1948 року, та визнає за кожним право на життя. У Декларації категорично заявляється, що «Ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання» (стаття 5). Другий факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, направлений на скасування смертної кари, був прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН у 1989 році та є договором міжнародного рівня. Він передбачає повне скасування смертної кари, проте держави – учасниці при ратифікації або приєднанні до Протоколу можуть зробити

застереження, яке допускає застосування смертної кари у військовий час. Учасником Протоколу може стати будь-яка держава – учасник Міжнародного пакту про громадянські та політичні права.

Протокол №6 до Європейської Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод [Європейська Конвенція про права людини] щодо скасування смертної кари, прийнята Радою Європи у 1982 році, передбачає скасування смертної кари у мирний час; держави – учасниці можуть зберегти смертну кару за злочини, скоєнні «під час війни або при невідворотній загрозі війни». Учасником Протоколу може стати будь-яка держава – учасник Європейської Конвенції про права людини.

Протокол №13 до Європейської Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод [Європейська Конвенція про права людини] щодо скасування смертної кари за будь-яких обставин, прийнятий Радою Європи у 2002 році, передбачає скасування смертної кари за будь-яких обставин, зокрема, і у військовий час та при невідворотній загрозі війни. Учасником Протоколу може стати будь-яка держава – учасник Європейської конвенції про права людини.

Та найбільш визначною подією стало прийняття на 62-й сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй резолюції 62/149, що закликає до мораторію на виконання смертних вироків, продемонструвало, що більшість держав – членів ООН з усіх регіонів світу виступає за введення мораторію на виконання смертних вироків. На сьогодні, більш ніж 2/3 країн у світі скасували смертну кару законодавчо або на практиці. Статистика є наступною:

- країни, що скасували смертну кару за всі злочини: 96;
- країни, що скасували смертну кару за всі злочини, окрім особливих обставин: 9; країни, що скасували смертну кару на практиці: 34;

Всесвітня тенденція, щодо скасування смертної кари продовжує набирати обертів. Але ще й досі в деяких країнах продовжують вважати, що їм вдасться вирішити гострі соціальні та політичні проблеми, стративши декількох та навіть сотні в'язнів.

Багато людей у різних частинах планети досі не усвідомлюють, що смертна кара не робить суспільство більш захищеним, а лише робить його більш жорстоким та викликає почуття помсти!

Швейцарія і Україна: особливості організації місцевих референдумів в розрізі актуальних проблем застосування засобів безпосередньої демократії.

Скрибка І. - студент інституту історичної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Науковий керівник: доцент кафедри правознавства Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, кандидат юридичних наук, доцент - **Губань Р.В.**

Референдум - це голосування громадян, за допомогою якого приймається рішення з питання державної ваги або місцевого самоврядування. Особливо розвинутим інститут референдуму є у Швейцарії, де він є дуже важливим засобом прийняття рішень в ключових сферах державного будівництва. В розділі Конституції Швейцарії «Федеральні органи влади» визначено, що «вищою законодавчою владою» у Швейцарській Конфедерації є народ, що виражає свою волю за допомогою всенародних голосувань-референдумів.

Звідси бере початок пряма демократія. На референдуми виносяться пропозиції щодо зміни і доповнення Конституції, прийняті парламентом закони, а також міжнародні договори та угоди, укладені урядом, та інші важливі питання. Як правило, швейцарці голосують чотири рази на рік (в одну з неділь березня, червня, вересня і грудня).

Право на ініціативу і референдум у Швейцарії - класичні засоби вираження прямої демократії. Вони дозволяють громадянину впливати на процес доповнення або зміни Конституції. Уряд надає народу підготовлені проекти законів. Якщо мова йде про зміну

Конституції або про вступ Швейцарії в яку-небудь міжнародну організацію, то проводиться обов'язкове голосування (обов'язковий референдум), і тоді відпадає необхідність у зборі підписів.

Референдуми Швейцарії зародилися в кантонах, які виступили першими проти урядів, що розглядають свободу як одну з привілеїв, а не споконвічне право будь-якого громадянина. На початку XIX століття в Швейцарії відбувся перший загальнонаціональний референдум, який був пов'язаний з прийняттям другої Конституції Гельветіки від 25 травня 1802 р. Конституція 1874 р. чітко визначила роль референдумів у політичній системі країни. Швейцарці беруть участь у законотворчості та управлінні державою в ході обговорення широкого кола питань, висунутих на референдуми. З 1848 р. в Швейцарії пройшло дуже багато референдумів на федеральному рівні. З 521 референдумів, в 216 випадках предметом голосування була ревізія Конституції і, в 148 випадках прийняття законопроекту або схвалення будь-якого договору. З питань ревізії Конституції зміни приймалися в 156 випадках, а в 60 - відхилялися. До народної ініціативи в Швейцарії з кінця XIX століття вдавалися більше 200 разів.

Згідно з Конституцією Швейцарії від 18 квітня 1999 р. (яка також була прийнята на загальнонародному референдумі), 100 000 громадян Швейцарії можуть ініціювати повний перегляд Союзної Конституції. Питання зміни Союзної Конституції, вступу до організації колективної безпеки, а також в наднаціональні спільноти підлягають винесенню на обов'язковий референдум народу і кантонів. Крім того, на обов'язковий референдум народу і кантонів виносяться «оголошені терміновими союзні закони, які не мають конституційної підстави та строк дії яких перевищує один рік». Згідно з Конституцією країни, ці союзні закони протягом одного року після їх прийняття Союзними Зборами підлягають винесенню на голосування.

У країні існує і форма місцевого референдуму - факультативного. Особливості його проведення і коло питань які можуть бути винесені на його розгляд визначаються статтею 141 Конституції Швейцарії. Він скликається на вимогу 50 000 громадян або 8 кантонів. На таких референдумах розглядається питання прийняття союзних законів (також розглядаються оголошені терміновими союзні закони, термін дії яких перевищує один рік), федеральні рішення. Також на референдум можуть бути винесені міжнародно-правові договори, які є безстроковими і нерозривними і передбачають вступ до міжнародної організації; вводять багатосторонню уніфікацію права. На факультативний референдум парламентом можуть виноситися і інші міжнародно-правові договори. При такому референдумі для прийняття тих чи інших проектів необхідна згода більшості голосуючих.

При референдумі необхідна згода як більшості народу, так і кантонів (голос кантону - це результат народного голосування в даному кантоні; при цьому напівкантони (Обвальден, Нідвальден, Базель-Штадт, Базель-Ланд, Аппенцелль-Ауссерроден, Аппенцелль-Іннерроден) мають по половині голосу кантону.

В Україні також передбачена можливість проведення місцевого референдуму. Зокрема в статті 38 Конституції України сказано, що громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

В статті 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» дається визначення поняття місцевий референдум. Отож, згідно до цієї статті місцевий референдум - форма прийняття територіальною громадою рішень з питань, що належать до відання місцевого самоврядування, шляхом прямого голосування. Також положення щодо місцевого референдуму наявні у статті 7 цього закону. Там зафіксовано наступне: місцевий референдум є формою вирішення територіальною громадою питань місцевого значення шляхом прямого волевиявлення. Предметом місцевого референдуму може бути будь-яке питання, віднесене Конституцією України, цим та іншими законами до відання

місцевого самоврядування. На місцевий референдум не можуть бути винесені питання, віднесені законом до відання органів державної влади. Рішення, прийняті місцевим референдумом, є обов'язковими для виконання на відповідній території. Порядок призначення та проведення місцевого референдуму, а також перелік питань, що вирішуються виключно референдумом, визначаються законом про референдуми. Відповідно до пункту 18 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до компетенції сільських, селищних, міських рад належать питання прийняття рішення про проведення місцевого референдуму.

На даний момент в Україні не існує спеціального закону, де б було викладено в деталізованому вимірі процедуру і конкретизовану схему проведення такого референдуму. Ця прогалина потребує термінового заповнення. Вона утворилась в результаті втрати чинності Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» (від 06.11.2012). Натомість було прийнято Закон України «Про всеукраїнський референдум». Втім, він на відміну від попереднього, колом регулювання його є лише питання всеукраїнського референдуму, про місцеві в ньому не йдеться.

Отож. підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що Україні необхідно оновлювати законодавство, і чільне місце в цій царині має посісти питання врегулювання проведення місцевого референдуму. Причому на цьому шляху необхідно залучати досвід західноєвропейських законодавців, інтегрувати до власної системи права елементи провідних європейських держав. Приклад Швейцарії демонструє наскільки ефективним і корисним може бути механізм вирішення будь-яких державних справ шляхом референдуму.

Адміністративний примус як метод публічного адміністрування

Гладиш Л.С. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук – **Химичук К.В.**

Управління суспільством, забезпечення громадської дисципліни та правопорядку здійснюється за допомогою активних засобів цілеспрямованого впливу на свідомість і поведінку людей, в якості цих засобів виступають і такий метод державної і громадської діяльності, як примус. Примус як метод державного управління, явище суспільне, оскільки він знаходить свій прояв у змісті зв’язків між учасниками конкретних суспільних відносин. У сучасному суспільстві примус тісно пов’язаний з державною владою і визначає якість цієї влади.

Державний примус застосовується на підставі переконання, у суворих рамках законності. Державний примус − це засіб захисту інтересів суспільства, вимушена реакція на неправомірні дії, примусова діяльність, яка регулюється правом [3, с. 736].

Необхідно розрізняти примус як специфічну діяльність органів державного управління і як один з методів управління. Перший з них застосовується в основному лише до тих, хто не виконує добровільно вимоги законодавства. Щодо примусу як методу управління, то його елементи є у всіх випадках, де використовується державна влада.

Адміністративний примус посідає важливе місце в правоохоронній системі нашої держави. За його допомогою міліція здійснює найважливіші правоохоронні функції. Застосування примусових заходів суворо регламентовано законом. Незаконне застосування примусових заходів є свавіллям. Адміністративно-правовий примус є одним із видів державно-правового примусу. Для нього характерні ті самі ознаки, зокрема, правозастосовна діяльність, спрямована на охорону правопорядку, реалізується в рамках охоронних правовідносин та ін. Поряд із цим адміністративно-правовий примус має особливості, що притаманні лише йому, а саме: регламентований нормами

адміністративного права, що передбачає види, підстави, порядок їх застосування; застосовується не тільки до індивідуальних, а й до колективних осіб; має багато суб'єктів, які здійснюють адміністративно-юрисдикційну діяльність; здійснюється в рамках позаслужбового підпорядкування, за відсутності організаційного підпорядкування між сторонами [1, с. 11].

Адміністративно-правовий примус слід відрізняти від примусу, передбаченого нормами адміністративного права, оскільки останній містить у собі адміністративні, дисциплінарні (наприклад, стосовно державних службовців), матеріальні (наприклад, стосовно військовослужбовців) санкції [2, с. 165].

Різноманітне трактування сутності та особливостей адміністративного примусу сприяло виникненню в науці адміністративного права ще однієї дискусії, а саме: щодо поділу адміністративного примусу на види. Сьогодні існує велика кількість наукових доробок, присвячених заходам адміністративного примусу та їхній класифікації, що свідчить про підвищений інтерес з боку вчених-адміністративістів до даної проблеми. І цей інтерес має своє підґрунтя, оскільки класифікація заходів адміністративно-правового примусу має величезне теоретичне і практичне значення, по-перше, для з'ясування сутності різноманітних заходів цього примусу, їх підстав і цілей застосування; по-друге, для більш якісного правового регулювання і правозастосування. Це пояснюється тим, що заходи адміністративного примусу досить різноманітні, відрізняються один від одного метою, підставами та порядком застосування, правовим регулюванням і юридичними наслідками. В якості підстав розмежування заходів адміністративного примусу слід враховувати весь комплекс факторів, що впливають на їх застосування: характер юридичних фактів, що породжують правовідносини, мету застосування примусового заходу, спосіб захисту правопорядку та інші.

Отже, правильне використання методу примусу органами державного управління, у тому числі органами внутрішніх справ, забезпечує ефективність управлінської діяльності, функціонування адміністративно-правових інститутів, непорушність правопорядку, створює умови для поступового скорочення і ліквідації правопорушень. Примус у сфері публічного управління застосовують для того, щоб забезпечити цілеспрямованість управлінської діяльності, правомірність поведінки учасників управлінських відносин, функціонування й захист режиму, встановленого державою, за якого б неухильно виконувалися правові приписи всіх ланок управлінської систем, належні взаємостосунки всіх учасників управлінських відносин.

Список використаних джерел :

1.Мельник І. В. Застосування заходів адміністративного примусу в умовах розбудови правової держави : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / І. В. Мельник. – К., 2004. – 20 с.

2.Ківалов С. В. Адміністративне право України : [навч.-метод. посіб.] / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла. – О. : Юрид. л-ра, 2001. – 304 с.

Колпаков В. К. Адміністративне право України : [підруч.] / Колпаков В. К. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – 736 с.

Шляхи вдосконалення законодавчого регулювання служби в органах місцевого самоврядування

Мироненко Наргіз Шохрат кизи - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук – **Химичук К.В.**

Становлення України як суверенної, незалежної, демократичної та соціальної держави, обраний нею курс на європейську інтеграцію зумовлюють необхідність суттєво

підвищити дієвість системи місцевого самоврядування та її підсистеми – служби в органах місцевого самоврядування. Демократичні перетворення, що відбуваються в країні, потребують нових підходів до формування механізмів функціонування служби в органах місцевого самоврядування, їх наукового обґрунтування та впровадження. Адже ефективна служба в органах місцевого самоврядування є одним із найважливіших чинників успішного проведення муніципальної та адміністративної реформи, реформи адміністративно-територіального устрою. Тому актуальним і пріоритетними стають питання покращення функціонування служби в органах місцевого самоврядування шляхом удосконалення механізмів мотивації, комунікації, організаційних перетворень, управління якістю.

Вагомий внесок у дослідження цієї проблематики зробили М. Баймуратов, О. Батанов, Н. Гончарук, В. Кравченко, В. Куйбіда, Т. Мотренко, Н. Нижник, М. Пухтинський, С. Серьогіна та ін. Однак у наукових публікаціях питання, пов’язані зі становленням інституту муніципальної служби, сучасним станом реалізації законодавства, що регулює службу в органах місцевого самоврядування, досліджено не в достатній мірі.

На сьогоднішній день проведені реформи стосовно системи публічної влади не вирішили повністю всіх завдань, що перед ними ставились, а отже і деякі питання залишаються відкритими дотепер. Це також стосується місцевого самоврядування в Україні і, в першу чергу, його правової основи. Вчені неодноразово вказували і продовжують вказувати на необхідність вдосконалення законодавства про місцеве самоврядування в Україні.

Законодавство про місцеве самоврядування на сьогодні потребує комплексного, системного реформування на двох рівнях: конституційному та законодавчому. Удосконалення законодавства про місцеве самоврядування необхідно розпочинати з конституційного рівня, тобто: а) поглиблення децентралізації влади; б) запровадження повноцінного місцевого самоврядування на регіональному та районному рівнях; в) усунення двовладдя на місцевому рівні шляхом вирішення питання взаємного існування органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій; г) визначення нового статусу, функцій та повноважень місцевих державних адміністрацій як органів, що здійснюють виключно наглядово-контрольні та аналітично-консультативні функції.

До завдань удосконалення законодавства про місцеве самоврядування необхідно віднести: а) упорядкування та законодавче уточнення зв’язків та взаємовідносин між владними органами регіону, визначення механізмів розв'язання конфліктних ситуацій; б) удосконалення системи адміністративно-територіального устрою; в) перерозподіл функцій і повноважень між органами державної влади і місцевого самоврядування з метою уникнення дублювання, а також підвищення ефективності управлінської діяльності; г) визначення механізмів стимулювання депресивних територій, однак не за рахунок зменшення економічного потенціалу більш розвинутих територій; г) законодавче регулювання порядку розгляду компенсаційних спорів між органами місцевого самоврядування та місцевими органами державної виконавчої влади; д) визначення підстав та механізмів розподілу повноважень у системі місцевого самоврядування; е) удосконалення бюджетного законодавства, створення умов для формування належної матеріально-фінансової основи місцевого самоврядування; є) налагодження ефективної загальнонаціональної та регіональної систем підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації службовців органів місцевого самоврядування; ж) розробка і реалізація системи інформаційного, методичного, наукового забезпечення діяльності органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

Отже, виходячи з вищевикладеного, вважаємо за необхідне на законодавчому рівні деталізувати і конкретизувати положення ч. 2 ст. 19 Конституції України стосовно місцевого самоврядування, де зазначено, що «органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов’язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України» [1], яке відкриває подальші можливості

для становлення, розвитку і формування інституту законодавства про службу в органах місцевого самоврядування.

Список використаної літератури:

1. Конституція України
2. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р.
3. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: проблеми становлення, розвитку та функціонування : автореф. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Ю. П. Битяк. – Х., 2006. – 40 с.

Публічна служба в країнах європейського союзу

Пасічник О.Е. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук – **Химичук К.В.**

В усіх сучасних державах застосовується одна з трьох основних моделей публічної служби – кар'єрна, посадова та змішана, що поєднує елементи кар'єрної та посадової моделей. Більшість країн Європейського Союзу (далі − ЄС) побудували свою публічну службу за принципом кар'єрної моделі. Це передусім Франція, Німеччина, Данія та Іспанія. Посадова модель діє в Швеції, Нідерландах, змішана модель отримала поширення в Італії, Великій Британії. Серед нових членів ЄС є як прибічники кар'єрної моделі (Болгарія, Кіпр, Румунія, Словаччина, Словенія,), так і змішаної (Латвія, Литва, Мальта, Польща, Угорщина, Чехія). Винятком є Естонія, де запроваджена посадова модель [1, с. 27 – 28].

Кар'єрна модель базується на принципі специфічності публічної адміністрації, що зумовлює наявність персоналу, наділеного особливими можливостями, який присвячує все своє професійне життя службі в державному органі. Службовець, який отримав підготовку, необхідну для найму на роботу, та пройшов конкурс або успішно склав державний іспит, піднімаючись ієрархічною структурою посад відповідно до існуючого механізму просування по службі, реалізує свій кар'єрний потенціал [2, с. 340]. У кожній країні організаційний порядок кар'єри є різним залежно від вертикальних і горизонтальних поділів, притаманних кожній державній адміністрації. Горизонтальні поділи, відображаючи рівень освіти, відповідають категоріям публічних службовців. Так, у Франції існують три категорії публічних службовців. Категорія А, яка об'єднує публічних службовців керівного складу, вимагає від кандидата рівня вищої освіти, що відповідає ліценціату (диплом про успішне завершення трирічного курсу навчання в університеті). Категорія В, передбачаючи функції забезпечення виконання рішень, потребує від кандидата освітнього рівня бакалавра (у Франції рівень бакалавра означає успішне завершення повної середньої освіти і є першим ученим званням), а категорія С – рівня неповної середньої освіти. Категорія А включає приблизно 20 % чиновників і до категорії В належить близько 40 % [3, с. 240]. Німецька система публічної служби та доступ до неї, незважаючи на те, що також належить до кар'єрної моделі, значною мірою відрізняється від французької, особливо в галузі підготовки публічних службовців та організації відбору, який фахівці називають «поетапним відбором», оскільки він складається з двох державних іспитів, до яких допускаються особи, що пройшли теоретичну підготовку та стажування у федеральних або земельних органах управління [2, с. 322].

Характерними елементами посадової моделі публічної служби є трудові відносини на основі контракту, призначення на всі можливі посади без попередньої цільової

підготовки, визнання професійного досвіду, набутого в приватному секторі, відсутність законодавчо встановленої системи кар'єрного зростання та спеціальної пенсійної системи. Так, публічна служба Нідерландів організована за класифікацією посад згідно з усталеною шкалою оплати, що має 18 рівнів, об'єднаних у 7 категорій. Розподіл на категорії відображає різноманітні загальні та спеціальні освітні рівні. Обіймання тієї чи іншої посади певного рівня та вислуга років на цій посаді не дає службовцеві права кар'єрного зростання, оскільки відсутній сам механізм кар'єрного просування, але існує механізм зростання посадового окладу за вислугою років, відображений у статутних документах [4, p. 54].

Змішана модель публічної служби характеризується існуванням усередині кадрової системи певного переліку посад зі своїм специфічним режимом організації кар'єри та доступу до публічної служби. Наприклад, у Великій Британії існує порядок призначення на деякі посади без організації конкурсу. Цей випадок законодавчо закріплено в постановах уряду про державну адміністрацію, які передбачають, що від необхідності отримувати класифікаційні сертифікати звільняються «посади, на які призначення проводяться безпосередньо Короною». Здебільшого це посади вищих держслужбовців центральних органів влади. З відставкою члена уряду ці чиновники також ідуть у відставку [2, с. 339].

Європейська Комісія у своєму звіті з питань розширення ЄС у 2002 р. відзначила, що досягнення неабияких успіхів на шляху реформування державного управління в Литві було зумовлено головним чином прийняттям нового Закону про державну службу [2, с. 13]. Так, Закон Литовської республіки «Про державну службу» у ст. 2 визначає п'ять типів державних службовців: 1) державні службовці кар'єри (прийняті на посаду на необмежений термін); 2) статутні державні службовці (служба яких регламентується затвердженим законом статутом або Законом про дипломатичну службу); 3) державні службовці політичної (особистої) довіри (прийняті на посаду на обмежений термін); 4) керівники установ – (прийняті за конкурсом або на підставі політичної (особистої) довіри); 5) замінні державні службовці (які замінюють державного службовця кар'єри або державного службовця політичної (особистої) довіри, які тимчасово не можуть виконувати обов'язки).

Отже, Україна повинна досягти критеріїв та вимог, що висуваються до кандидатів для вступу до ЄС, і першим завданням є створення високопрофесійної державної служби як ключового елементу ефективної системи державного управління. А це потребує врахування досвіду розвинених країн під час обґрунтування параметрів моделі державної служби відповідно до вимог сучасного етапу державотворення.

Список використаної літератури:

1. Зіллер, Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС. Порівняльний аналіз / Ж. Зіллер; пер. з фр. В. Ховхуна. – К. : Основи, 1996. – 418 с.

2. Корнута, Р. Окремі особливості правового регулювання публічної служби Німеччини / Р. Корнута // Проблеми реформування державного управління : зб. наук. пр. – К. : Вид-во УАДУ, 2000. – С. 129 – 170.

3. Федець, А. Сучасні моделі державної служби / А. Федець, А. Ліпенцев // Актуал. проблеми держ. упр. : зб. наук. пр. – О. : ОРІДУ НАДУ. – 2005. – № 2. – С. 235 – 253.

4.Instituts Régionaux d'Administration (IRA). Les concours d'accès. – Paris : Direction Générale de l'Administration et de la Fonction Publique, 2003. – 48 p.

Правове виховання в сучасному українському суспільстві

Филоненко В.В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ,кандидат юридичних наук, доцент - **Мозоль Н.І.**

За останні роки в Україні відбуваються зміни у всіх сферах людського життя, з'являється потреба у правовому вихованні громадян. Саме прийняття Конституції України створило міцне та надійне підґрунтя для здійснення правового виховання на якісно новій базі. Сучасна демократія вимагає від особи не лише досконалого знання правових основ, законів, а також усвідомлення нею власної ролі і значення у житті суспільства та відповідальності за долю своєї держави. Але економічна криза, неефективна політика державної влади щодо її подолання, політична нестабільність, невиконання передвиборних обіцянок, корупція в усіх ешелонах публічної влади тільки ускладнюють ситуацію у правовій сфері та впливають на процес втрати громадянами України не лише моральних, а й правових орієнтирів. Всі ці зміни віддзеркалюються у поведінці громадян. Зростає ступінь деформації правосвідомості, погіршується криміногенна ситуація у країні, населення перестає виконувати правові приписи. За цих умов значення правового виховання помітно зростає [1, с. 98].

З метою підвищення рівня правової освіти населення, створення належних умов для набуття громадянами правових знань, а також забезпечення їх конституційного права знати свої права та обов'язки Указом Президента від 18 жовтня 2001 р. затверджено Національну програму правової освіти населення. Загалом прогресивні положення вказаного документу, на жаль, не знайшли істотного відображення у нормативно-правових актів протягом наступних років, а її реалізація у право-просвітню практику має дещо неповний та фрагментарний характер.

Система правового виховання й освіти має бути безперервною. Починаючи з дошкільного закладу, вона повинна продовжуватися у школі, а потім у вищому навчальному закладі, в тому числі й у системі підвищення кваліфікації кадрів. Людина часто припускається помилок у поведінці, вчиняє протиправні діяння лише тому, що не знає, як правильно поводитися у тій чи іншій ситуації. Подібну думку висунув ще давньогрецький філософ Сократ: «Людина вчиняє погано тому, що не знає, як саме вона має вчиняти».

В сучасній Україні правове виховання має здійснюватися не тільки у дошкільному закладі, але й бути частиною виховання у сім'ї, де надаються початкові знання про норми поведінки, усвідомлюється, що таке «добро» і «зло», формуються навички дотримання правил поведінки, виховується повага до однолітків та дорослих.

Варто зазначити, що доречною була б розробка Міністерством освіти і науки України серії підручників з правового виховання населення. Внесення змін потребують програми загальноосвітніх шкіл у розділах, що стосуються вивчення основ правознавства.

Громадяни повинні розуміти важливість своїх знань і вміти застосовувати їх не лише теоретично, але й у повсякденному житті.

Неабиякої уваги потребує правове виховання молоді, яка стоїть на порозі дорослого життя, готується до несення повної відповідальності за свої вчинки. На сьогоднішній день, деякі прошарки молоді не приділяють належної уваги питанням, що таке повага до себе та оточуючих. Саме це призводить до порушення не тільки дисципліни, а й прав, свобод людини і громадянина [2, с. 83].

Виходячи з зазначеного, слід підсумувати, що правовому вихованню населення України недостатньо уваги приділяється не лише на теоретичному, а й на практичному рівні [4, с. 256]. Правове виховання буде ефективним лише тоді, коли буде створено правовий простір на засадах взаємодовіри, поваги до прав і свобод, забезпечення умов для розвитку почуття власної гідності. Якщо найближчим часом правове виховання населення України не зазнає змін, то проблема формування та розвитку правової культури громадян нашої країни залишиться нерозв'язаною ще дуже багато років.

Список використаної літератури:

1. Лескова И. В. Социокультурная идентичность и правовое воспитание личности [Текст] / И. В. Лескова // Государство и право. – 2007. – № 4. – С. 98.

2.Філософія виховання [Текст] / кер. авт. кол. М. Култаєва. – Х. : ХДПУ, 2001. – Ч. 1. – С. 83.

3. Головченко В. Правові механізми формування правосвідомості студентів / В. Головченко, А. Потьомкін // Право України. – 2006. - №4. – с. 100 – 103.

4. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи / З. Н. Курлянд. – К.:Знання, 2007. – 495 с.

Актуальні питання захисту прав дітей в україні

Семенюк В.В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук – **Химичук К.В.**

Захист прав та інтересів дитини є одним із найважливіших завдань Української держави, адже ставлення до дітей, їхніх прав і свобод, повага до їхньої людської гідності як найточніше відображають рівень гуманності й цивілізованості суспільства, саме тому тема захисту прав дитини у суспільстві набуває особливої актуальності. Ще у 1924 р. Лігою Націй було розроблено та прийнято Женевську декларацію прав дитини. Зі створенням ООН у 1945 р. увага до прав дитини у світі посилилась, міжнародна спільнота прийняла кілька правових документів, що визначають статус жителів планети до 18 років та зобов'язання держави і суспільства перед ними. Питання захисту прав дитини знайшли відображення у Загальній декларації прав людини, прийнятій ООН у 1948 р., у Міжнародному пакті про громадянські і політичні права 1966 р. У 1959 р. ООН прийняла Декларацію прав дитини, яка вплинула на політику урядів і парламентів у світі. 20 листопада 1989 р. Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй було прийнято Конвенцію про права дитини, яка вважається міжнародною дитячою конституцією. У Конвенції проголошується право дитини мати свою думку, міститься положення про те, щоб при вирішенні будь-яких питань, які стосуються дитини, її інтереси враховувались якнайкраще. [1, с. 32]

Проблема захисту прав дитини існує в кожній країні світу незалежно від ступеня її соціально-економічного розвитку, державного ладу, географічного становища, народних традицій і звичаїв та інших чинників, здатних впливати на становище людей, які є мешканцями цієї країни.

До кола найбільш актуальних питань захисту прав дитини в Україні належать такі питання: захист громадянських та особистих прав дітей (право дитини на життя, права дітей на участь у суспільному житті), економічних, соціальних та культурних прав дітей (забезпечення права дітей на достатній життєвий рівень, право на охорону здоров'я, право на освіту та доступ до культурної спадщини, трудові права неповнолітніх), дотримання прав уразливих груп дітей (захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, права дітей з особливими потребами, захист прав дітей українських трудових мігрантів, дотримання прав дітей-біженців та шукачів притулку) [2, с. 228.].

Вважаємо, що основними завданнями у сфері захисту прав дитини в Україні мають бути підвищення ефективності профілактичної та роз'яснювальної роботи серед батьків з метою запобігання жорстокому поводженню з дітьми; удосконалення процедур щодо виявлення дітей, які потерпіли від сексуальної експлуатації, створення системи реабілітації дітей, які потерпіли від торгівлі ними, тобто, забезпечення функціонування системи захисту дітей.

Питанням захисту прав дитини присвячені роботи таких авторів, як Н. А. Кондратюк, І. К. Тюльченко, О. П. Петращук, Н. І. Карпачова, Ю. О. Павленко.

Проблема розвитку державних механізмів захисту прав дитини в Україні потребує більш глибокого і всебічного аналізу, а діяльність окремих державних органів і служб у справах дітей та спеціальних установ для дітей – всебічної наукової розробки і підтримки, науково обґрунтованої системи оцінки їх діяльності та потужного методичного забезпечення.

Крім того, необхідно розглянути тему щодо дітей з особливими потребами. В Україні станом на 1 січня 2010 р. проживало біля 157 тис. дітей з особливими потребами. Більшість з них страждають від патологій нервової системи, розладів психіки та поведінки, а також через вроджені вади розвитку. Наприклад, дітей з захворюваннями на дитячий церебральний параліч в Україні – понад 23 тис. Забезпечення прав дітей-інвалідів потребує від держави не тільки поліпшення їхнього матеріального становища, а й створення спеціальних умов, які сприятимуть їх інтеграції в повноцінне суспільне життя.

Права дітей-інвалідів регулюються міжнародними документами, які ратифікувала Україна, Конституцією України, законами України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про реабілітацію інваліді в Україні», «Про психіатричну допомогу», «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам», «Про соціальні послуги», «Про охорону дитинства» тощо [3, с. 168].

Проте, переважна більшість дітей з особливими потребами (90%) проживає в сім'ях, інші виховуються загалом у інтернатних закладах. Тому надзвичайно важливим для дітей-інвалідів є функціонування установ, де вони мають можливість отримувати реабілітаційні послуги, спілкуватися з психологами, юристами, медиками. Надання послуг дітям з особливими потребами в таких установах має стати альтернативою їхнього утримання в інтернатних закладах.

Список використаної літератури:

1. Конвенція ООН про права дитини, видана за підтримки Представництва ЮНІСЕФ в Україні. – Київ, 2006.

2. Карпачова Н. І. Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Стан дотримання та захисту прав дитини в Україні» до 20-річчя ратифікації Україною Конвенції ООН про права дитини / Н. І. Карпачова. – К., 2010.

3. «Праця дітей – проблеми та дії у відповідь» загальна ред. Українського видання О. П. Петращук. – К. : «Міленіум», 2002.

Незалежність правосуддя і суддів за законодавством німеччини

Сизоненко В.П. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук – **Химичук К.В.**

Головними положеннями про забезпечення незалежного правосуддя в Німеччині є частина друга ст. 20, а також ст. 92 та 97 Основного закону ФРН. Слід підкреслити, що принцип поділу влади, закріплений в частині другій ст. 20 Основного закону, визначення в Конституції основ побудови судової влади (ст. 92) та незалежність суддів належать до невід'ємних елементів як теорії держави і права (політико-правової теорії), так і теорії конституційного права. Також вони є загальновизнаними європейськими стандартами діяльності судової влади.

Якщо виникає потреба у призначенні нових суддів, то у фахових виданнях або щоденній пресі публікується відповідне повідомлення про оголошення конкурсу. Особи, зацікавлені в участі в конкурсі, мають подати визначений пакет документів до

відповідного органу управління у сфері юстиції – як правило, це вищий суд землі або Міністерство юстиції. Надалі відбувається попередній відбір, який базується на оцінках, отриманих кандидатами під час першого і другого юридичних державних іспитів. Тобто попередній відбір враховує лише рівень фахової компетенції кандидатів. Найкращі з кандидатів (тобто ті, хто має найвищі бали за результатами державних юридичних іспитів), запрошуються на т.зв. співбесіду.

Відповідно до нашого розуміння конституційного права, суддівська незалежність в Німеччині поділяється на предметну (функціональну) та особисту. Предметна незалежність означає, що суддям у рамках здійснення ними правосуддя не можуть даватися жодні вказівки. Тобто – не можуть втручатися ні його начальник по службі (президент суду), ні міністр юстиції чи інші державні чинники. Забороненими визнаються також втручання, які впливають або можуть впливати на перебіг провадження і таким чином – на ухвалення суддею справедливого рішення. Йдеться про будь-які вказівки, зауваження чи рекомендації начальника по службі, навіть стосовно призначення дати та часу судових засідань, виклику до судового засідання певних осіб або скорочення чи подовження термінів у рамках розгляду суддею певної справи. Якщо суддя вважає, що той чи інший захід нагляду впливає на його суддівську незалежність, він може звернутися до спеціального суду – суду у справах суддівської служби – та отримати його рішення. Особиста незалежність гарантує судді, що він, навіть у випадку прийняття неприємних і непопулярних рішень, не матиме жодних негативних наслідків для себе особисто, для свого життя та кар'єри. Таким чином особиста незалежність слугує і забезпеченню предметної незалежності судді та закріплена у ст. 97 Основного закону. Згідно з цією статтею, призначені безстроково професійні судді до завершення терміну їх повноважень можуть усупереч їх волі бути переведені, звільнені або відправлені у відставку лише рішенням суду та тільки в порядку та з підстав передбачених законом. Такі підстави визначені у §24 Закону про суддів. Згідно з положеннями цього параграфу, службові повноваження судді завершуються з набуттям сили судовим рішенням, якщо стосовно нього: 1) виноситься обвинувальний вирок з позбавленням волі за скоєння навмисного діяння щонайменше на 1 рік; 2) виноситься вирок за скоєння навмисного діяння у вигляді зради миру, державної зради, створення загрози для демократичної правової держави або зради Батьківщині із створенням загрози зовнішній безпеці; 3) визнається його нездатність обіймати публічні посади або він позбавлений основного права (прав) згідно із ст. 18 Основного закону.

Підсумовуючи, слід підкреслити дві важливі тези щодо суддівської незалежності: по-перше, стосовно «примусової» відставки і звільнення, а також переведення судді, в разі його незгоди, рішення приймається спеціальним дисциплінарним судом; по-друге, службовий нагляд має досить тісні рамки та неповинен поширюватися на сферу здійснення суддею правосуддя, тобто на розгляд ним справ.

Німеччина – одна з провідних країн у сфері права. Тому український законотворець, розробляючи нові законопроекти, намагається враховувати досвід цієї європейської країни. Допомагає в цьому Німецький фонд міжнародного правового співробітництва, створений у 1992 р. за ініціативи колишнього федерального міністра юстиції, доктора Клауса Кінкеля.

Список використаної літератури:

1.Основний закон Федеративної Республіки Німеччини від 23 травня 1949 року.

Етика державного службовця в україні

Сучкова О.В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук – **Химичук К.В.**

Державна служба нерозривно пов'язана з мораллю, етикою, моральним складом державного службовця. Державні службовці мають величезний вплив на життя звичайних громадян. У багатьох випадках ці особи можуть приймати рішення, які мають велике значення для повсякденного життя громадян.

Демократичне суспільство має піклуватися про те, щоб дії та поведінка державних службовців були бездоганні. Розвинуті країни визнали питання етики і кодексу поведінки державних службовців сферою, яка набуває дедалі більшого значення в останні роки.

Перші наукові публікації з проблем етики державної служби в суверенній Україні з'явились в 90-х рр. До них належали праці В. Авер'янова, О. Воронько, В. Копейчикова, Н. Нижник, В. Плішкіна, Г. Сагач й ін. Науковці прагнули використати потенціал зв'язку етики і права в державному управлінні, виявити і розкрити співвідношення об'єктивних і суб'єктивних умов етичної поведінки державних службовців [1, с.25].

Кожна професія має свою власну мораль. Зокрема, як слушно зазначає В. П. Бралатан, професійна етика – це система конкретизованих моральних норм і принципів з врахуванням особливостей тієї чи іншої професійної діяльності людей [2, с. 6]. Особливе місце в системі професійної етики посідає етика державного службовця, оскільки вона значною мірою характеризує взаємовідносини держави і громадянина. Етика державного службовця і юридична відповідальність — категорії нерозривні. Сьогодні, у разі порушення державним службовцем етичних правил, які втілені у правових нормах, відразу викликає реакцію громадськості, так державне і громадське життя значною мірою залежить від моральних цінностей, що утвердилися в суспільстві, від моральних відносин держави і громадянина, соціальної справедливості, нетерпимості до моральних відхилень особи і державних інституцій. Залежно від виду державної служби до загальноприйнятих моральних норм поведінки державного службовця додаються спеціальні норми кодексу честі, наприклад: етичні вимоги, що висуваються до суддів, військових, дипломатів, порушення яких можуть спричинити дисциплінарну відповідальність: догану, звільнення, пониження на посаді тощо.

У статті 5 Закону України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 р. щодо етики поведінки державного службовця зазначається, що державний службовець повинен: 1) сумлінно виконувати свої службові обов'язки; 2) шанобливо ставитися до громадян, керівників і співробітників, дотримуватися високої культури спілкування; 3) не допускати дій і вчинків, які можуть зашкодити інтересам державної служби чи негативно вплинути на репутацію державного службовця [3].

Також етика державних службовців регулюється Наказом Головного Управління державної служби «Про затвердження Загальних правил поведінки державного службовця» від 04 серпня 2010 р. № 214, в якому йдеться про необхідність відповідності поведінки державних службовців очікуванням громадськості, забезпечення довіри суспільства та громадян до державної служби, сприяння реалізації прав і свобод людини і громадянина, визначених Конституцією України і законами України [].

Державний службовець має з належною повагою ставитись до прав, обов'язків та законних інтересів громадян, їх об'єднань, а також юридичних осіб, додержуватися загальновизнаних етичних норм поведінки, культури спілкування (уникати нецензурної лексики, не допускати використання підвищеної інтонації під час спілкування), не повинен проявляти свавілля або байдужість до їхніх правомірних дій та вимог, допускати прояви бюрократизму, нестриманість у висловлюваннях та не вчиняти дій, що дискредитують орган державної влади або ганьблять репутацію державного службовця. Державний службовець має виявляти толерантність і повагу до різних релігійних організацій, шанувати народні звичаї і національні традиції, при цьому не

демонструвати свої релігійні переконання чи уподобання, не віддавати перевагу будь-яким громадським об'єднанням, релігійним організаціям незалежно від їх чисельності, статусу, конфесійності, напрямів діяльності тощо [4].

Отже, з вищезазначеного можна зробити такі висновки. По-перше, в основі права лежить моральність. По-друге, у зв'язку із функціонуванням державної служби на основі норм права професійна діяльність державного службовця, безумовно, ґрунтується на моральних нормах. По-третє, етика державного службовця − це система норм поведінки, порядок дій і правил, взаємин і принципів у державно-службових відносинах, що є сукупністю найбільш придатних, глибоко усвідомлених і конкретизованих норм загальнолюдської моралі, властивих даному суспільству.

Список використаної літератури:

1. Рудакевич М. І. Професійна етика державних службовців: теорія і практика формування в умовах демократизації державного управління : моногр. / М. І. Рудакевич. – Терноп. : Вид- во АСТОН, 2007.

2. Бралатан В. П. Професійна етика : навч. посіб. / В. П. Бралатан, Л. В. Гуцаленко, Н. Г. Здирко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 252 с.

3. Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 р.

4. Наказ Головного Управління державної служби «Про затвердження Загальних правил поведінки державного службовця» від 04.08.2010 р. № 214.

Інститут президентства: порівняльно-правовий аналіз законодавства України та законодавства ФРН в контексті конституційної реформи

Чухно О.Є. - студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Букач В.В.**

Аналізуючи сучасний стан України в контексті обраної теми, варто зосередитись на викликах та потребах, що зараз, як ніколи є важливими для нашої держави. Переходячи від популістських висловів до справи, безумовно, важливим є питання щодо проведення конституційної реформи. Перш за все її роль полягає в тому, що вона уособлює собою базисне, визначальне підґрунтя як для докорінної зміни давно устаткувавшихся малоефективних моделей управління, так і для початку проведення інших галузевих реформ.

Інститут президентства в Україні пройшов довгий шлях починаючи з 1991 року і до сьогодні. Розмаїття поглядів і думок щодо його ролі та місця в конституційно визначеному механізмі державної влади породжує необхідність проведення не лише ретроспективного аналізу, а й порівняння його через призму законодавства інших країн, зокрема, Федеративної Республіки Німеччини.

Серед основних питань, які покликана вирішити реформа є питання щодо статусу Президента як глави держави, кола необхідних для цього повноважень, а також встановлення такого механізму державної влади, котрий зробить неможливим узурпування влади в руках однієї особи при чому являтиме собою інститут, що зможе ефективно забезпечувати єдність решти органів, так чи інакше впливаючи на позитивний розвиток державної політики.

Зіставлення законодавства України та Німеччини дає уявлення про роль і місце інституту президенства у країнах однієї правової сім'ї. Не зважаючи на одне правове коріння, роль і місце зазначеного інституту в структурах цих країн є різним. З першого погляду однорідність вказаних інститутів, на практиці виражається як суттєво відмінний за колом повноважень орган, що врешті-решт породжує, навпаки, протиставлення з

першого боку однакових виходячи з ідентичної назви, а проте суцільно відмінної за змістом інституції.

Правовий статус Федерального Президента визначений у розділі 5 Конституції ФРН, що прийнята 23 травня 1949 року [2]. Відповідно до закріплених у ній положень, роль президента проявляється певним чином у наділенні його сукупністю повноважень, що певним чином дають можливість впливати на курс країни, політику котра буде реалізуватися через його подання, проте така роль виражається у побічному, непрямову впливі на політичні процеси всередині країни. Дане твердження пояснюється тим, що він, як голова держави, окрім представницьких функцій, зосереджує у собі повноваження організаційно-розпорядчого характеру, які проявляються у процесі формування уряду країни, федеральних суддів, посадовців тощо, діяльності щодо схвалення регламенту Федерального Канцлера згідно з яким він веде справи, а також решти функцій, що лежать у межах його компетенції.

Правовий статус Президента України передбачений Розділом 5 Конституції України, що прийнята 28 червня 1996 року [1]. Навідміну від Федерального Президента, Президент України має більш широке коло повноважень щодо управління державою. Це проявляється передусім у тому, що він являється Головнокомандувачем Збройних Сил України, а також здійснює керівництво у сферах національної безпеки та оборони держави, в той час як його німецький колега, лише призначає на посаду Федерального міністра оборони за поданням Федерального канцлера, очолює Раду національної безпеки і оборони України, призначає всеукраїнський референдум щодо змін Конституції України, вносить до Верховної Ради України подання про оголошення стану війни та у разі збройної агресії проти України приймає рішення про використання Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

Як ми бачимо сьогодні, вкрай важливого значення набуває стан довіри населення до влади, в тому числі й президентської. Оптимальне розмежування повноважень між відповідними органами та інститутами з метою уникнення зосередження влади в руках однієї особи є запорукою покращення рівня довіри населення, концентрації уваги на більш профільному виконанні задач котрі ми маємо перед собою зараз, а також вірному шляху розвитку на напрямку до європейського майбутнього та європейських цінностей.

Список використаної літератури:

1.Конституція України: прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.

2.Grundgesetz f?r die Bundesrepublik Deutschland vom 23. Mai 1949 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.bundestag.de/grundgesetz

Досвід Німеччини щодо організації державної служби

Шаршун Н.В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук – **Химичук К.В.**

Серед європейських країн з федеральним типом адміністративно-державного управління найбільш впливовою є Німеччина. Для сучасної Німеччини характерне тісне взаємопроникнення і переплетення політичної та адміністративної сфер. Це знайшло своє відображення й у законі про державну службу, відповідно до якого чиновники мають право брати участь у діяльності політичних партій і домагатися парламентської кар’єри.

Проблему вивчення зарубіжного досвіду щодо організації державної служби досліджували І. І. Дахова, Г. С. Одінцова, В. Б. Дзондзюк, Н. М. Мельтюхова, Є. С. Черногог, Н. М. Колісніченко та інші [1, с. 507].

Німеччина є державою і членом Європейського Союзу, це носій старої виправданої бюрократичної традиції. Дослідження досвіду Німеччини є важливим для України, тому що вони пройшли випробування часом. Україна пов'язана з Німеччиною історично щодо впровадження державної служби у 1918 р [2, с. 451].

Варто зазначити, що в Німеччині сьогодні немає поняття «державна служба». Після першої світової війни з'явився термін «публічна служба», який увійшов у словник німецьких політологів. У функціональному плані «публічну службу» розуміють як діяльність з метою виконання загальнодержавних завдань управління. В інституціональному плані − це певне коло осіб, для яких виконання публічних справ становить професійну діяльність. Поняття «публічна служба» охоплює три категорії осіб: чиновників, службовців і робітників. Критерієм відмінності виступає правова форма призначення, для чиновника — виданий в особливому порядку компетентною владою акт призначення, для службовця і робітника — договір, що укладається сторонами, про прийняття на службу. Чиновники виділені в групу особливо довірених осіб, спеціально наділених функцією управління і наділених у зв'язку з цим особливим правовим і політичним статусом [3, с. 118].

Основним нормативним актом, що регулює діяльність чиновників, є Федеральний закон про чиновника у редакції 1971 р. За цим законом чиновниками вважаються такі особи: чиновники державного апарату, судді, вчителі, викладачі вищих навчальних закладів, військовослужбовці, поліція, пожежна служба, працівники пошти, залізничної служби, державних банків, працівники медичних установ. Щодо організації управління державною службою в Німеччині цим займається міністерство внутрішніх справ ФРН

Табель про ранги передбачає 16 груп чиновників: А1 — А5 — нижні чини (допоміжні-технічні); А6 −А9 − середні чини (урядові секретарі, обер-секретарі, гаупт-секретарі); А10 − А13 − вищі чини I ступеня (урядові інспектори, регирунгс-атамани); А14 − А16 − вищі чини II ступеня (вищі урядові радники) [1, с. 512].

Матеріальне забезпечення чиновників складається з основного окладу, територіальної надбавки, надбавок на дітей, за вислугу років, за звання. Розміри, структура та динаміка виплат визначаються спеціальним законом про оплату Рівень оплати праці федеральних державних службовців Німеччини регулюється Федеральним законом про заробітну плату від 23 травня 1975 р. зі змінами і доповненнями, які набули чинності наприкінці 2010 р. Саме цей закон регулює оплату праці федеральних державних службовців за винятком почесних чиновників, федеральних суддів, а також народних засідателів, солдатів-контрактників та солдатів строкової служби. Відпустка державних службовців Німеччини регулюється директивою про відпустки службовцям і суддям федерації. В Німеччині тривалість відпустки залежить від віку державного службовця [4].

З вищезазначеного можна зробити висновок, що державна служба в Німеччині відрізняється високою ефективністю, престижем і пошаною серед населення, більш чіткими положеннями щодо класифікації чиновників, регулювання оплати праці державних службовців, організації управління державною службою, і тому для України це повинно слугувати гарним прикладом і досвідом для розбудови новітньої моделі державної служби.

Список використаної літератури:

1. Новіков Б. В., Сініок Г. Ф., Круш П. В. Основи адміністративного менеджменту: Навч. посіб. − К: Центр навчальної літератури, 2004. − 560 с.

2. Історія державної служби в Україні : у 5 т. / [О. Г. Аркуша, О. В. Бойко, Є. І. Бородін та ін.. ; відп. Ред.. Т. В. Мотренко, В. А. Смолій ; редкол. : С. В. Кульчицький (кер. авт. кол.) та ін.] ; Голов. упр. держ. служби України, Ін-т історії НАН України. – К. : Ніка-Центр, 2009. – Т. 1. – 544 с.

3. Козирін А. Н. Адміністративне право зарубіжних країн. Навчальний посібник – М : Видавництво «СПАРК», 1996. − 229 с.

Судова реформа України крізь призму європейських стандартів

Гоцуляк В.М. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Букач В.В.**

Кращі науковці та громадські діячі з групи Реанімаційний пакет реформ, розробили законопроект, покликаний зміцнити незалежність судів від тиску політиків та суддівського керівництва.

У разі прийняття документу, розробленого адміністрацією Президента, президент, поряд зі збереженням старих повноважень, може отримати ще й нові можливості впливати на суди. Тому що, він зможе:

- ліквідувати суди;
- підписувати посвідчення суддів і голів судів, хоч до призначення останніх він не має жодного стосунку;
- приймати від суддів присягу на вірність президенту;
- переводити своїм указом суддів, у тому числі до всіх судів вищого рівня.

Тобто кожен крок у кар'єрі судді залежатиме від президента. На нашу думку зазначені повноваження дещо не відповідають проголошеному курсу на утвердження європейських стандартів у державі, а також окремим конституційним нормам.

Для проведення повноцінної судової реформи потрібні зміни до Конституції, процесуальних законів, виправлення помилок, які констатувала Венеційська комісія.

Про це йшлося під час прес-брифінгу "Судова реформа: що очікувати від завтра", який відбувся 27 березня в Українському кризовому медіа центрі. 28 березня 2015 року набирав чинності закон "Про забезпечення права на справедливий суд".

Для підвищення авторитету судової влади потрібні конституційні зміни, про що наголошує і Венеціанська комісія. Зокрема, у її висновку йдеться про необхідність зменшення ролі Президента України та Верховної Ради України у формуванні суддівського корпусу та у кар'єрі судді.

Оскільки запуск судової реформи триває надто довго, це зумовило як певне розчарування людей в судах, так і віру у позитивні зміни в цьому напрямку. Важливо створити умови для формування дійсно незалежної гілки влади задля справедливого судочинства.

На часі зараз внесення змін до Конституції України та до усіх законів, що на цей час регулюють реформу судової влади: зокрема і до Закону України "Про очищення влади"[2] та Закону України "Про відновлення довіри до судової влади України "[3] Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» [4] від 12.02.2015.

Зазначений Закон передусім націлений на відновлення довіри до суду, адже саме це є запорукою ефективного судочинства. Як вбачається з пояснювальної записки до Закону, він спрямований на забезпечення права осіб на справедливий суд, відновлення довіри до судової системи, посилення авторитету судової влади, удосконалення роботи судової системи та функціонування її органів, але так це чи ні, розглянемо далі.

Отже, зміни, внесені до процесуального законодавства, можна назвати позитивними та такими, що спрямовані на забезпечення прав та свобод громадян під час здійснення судочинства. Якщо дивитись на перспективу, то, як показує практика, всі зазначені вище зміни зможуть покращити ситуацію та зміцнити довіру до судової системи України лише за умови запровадження ефективної системи контролю за їхнім виконанням та реальної відповідальності винних осіб у разі їхнього порушення.

Враховуючи те, що судова реформа повинна бути спрямована на адаптацію до законодавства Європейського Союзу, поза увагою залишилась наявна політична

залежність судової гілки влади. Європейські принципи судочинства виключають тиск з боку держави на правосуддя, однак, на жаль, у новому Законі відповідних змін немає, що, на нашу думку, є одним із найбільш значущих недоліків.

Позитивною зміною є те, що відповідно до положень нового Закону для отримання суддівської посади кожний повинен пройти конкурсний відбір, який проводить Вища кваліфікаційна комісія суддів України, що дає змогу зробити призначення суддів на посади більш прозорим, а також проведення переатестації судді, що дасть змогу зробити їх більш професійними.

Не менш цікавою зміною є надання можливості громадськості впливати на професіоналізм суддів, що має реалізовуватись завдяки регулярному оцінюванню суддів за участю громадських організацій в оцінюванні їхної роботи під час розгляду справи.

Лише закріплення на законодавчому рівні нових норм ніяк не забезпечить їхньої практичної реалізації, оскільки необхідно передбачити дієвий механізм їхнього втілення на практиці. Адже лише реалізація заходів, закріплених Законом, дасть змогу посилити утвердження у суспільстві верховенства права, законності, прозорості та сприятиме відновленню довіри до суду і суддів.

Таким чином, від нового закону можна очікувати масового звільнення суддів, як тільки запрацює нова Вища рада юстиції. На жаль, новий закон зберіг можливості для політичного контролю за кар'єрою судді. Самі ж повинні бути пильними, щоб процес реформування відповідав потребам суспільства й узгоджувався з європейськими стандартами.

Список використаної літератури:

1)Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. -1996.-№30. -Ст. 141.

2)Закон України «Про очищення влади»// Відом. Верхов. Ради України 16.09.2014.- № 1682-VII

3)Закон України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» // Відом. Верхов. Ради України від 08.04.2014 № 1188-VII

4)Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» // Відом. Верхов. Ради України від 12.02.2015 № 192-VIII

5)Формула судової реформи.- Центр Політико-правових реформ.- Роман Куйбіда.- 05 лютого 2015

6)Спідометр реформ// Електронне посилання: http://eu.pravo.org.ua/

Відмежування корупційних адміністративних правопорушень від злочинів

Какун В.В. - студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

На сьогоднішній день в Україні прийнято та діє певна кількість нормативно-правових актів, яким врегульовуються питання боротьби з корупцією, проте існує проблема розмежування адміністративних та кримінальних корупційних правопорушень, яку досліджують вчені: Д.М. Бєлов, Ю.М. Бисага, В.В. Галунько, Ю.В. Гридасов, І.А. Дьомін, А.А. Іванищук, О.О. Онищук, М.М. Палінчак, І.М. Різак, В.І. Чечерський.

Мета роботи полягає в тому, щоб на основі аналізу теорії адміністративного і кримінального права та чинного антикорупційного законодавства встановити критерії розмежування адміністративних та кримінальних корупційних правопорушень.

Корупція є вкрай негативним явищем, її суспільна небезпечність полягає у тому, що вона: підриває авторитет держави, завдає шкоди утвердженню демократичних основ

управління суспільством, побудові та функціонуванню державного апарату; суттєво обмежує конституційні права і свободи людини та громадянина, особливо пересічних громадян, які найбільше потерпають від корупції і не в змозі уникнути корупційного тягаря, втрачають при цьому віру в демократичні засади суспільства і держави; порушує принцип верховенства права, цей перелік не є вичерпним.

Відповідно до Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» корупція – це використання особою наданих їй службових повноважень та пов'язаних з цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки, пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка, пропозиція чи надання неправомірної вигоди такій особі або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних з цим можливостей [2].

Цілком справедливою цьому аспекті є думка Г.М. Котовича, що антикорупційні заходи Європейського Союзу мають прогресивний характер і що наскільки буде якісним процес європейських антикорупційних стандартів в законодавство України як складової адаптації законодавства в цілому, настільки й буде правильним здійснення завдань, пов'язаних із необхідністю забезпечення відповідності адміністративного законодавства України європейським стандартам. Адже адміністративному законодавству належить основне місце у забезпеченні прав і свобод людини і громадянина, що органічно та нерозривно пов'язане з діяльністю виконавчої влади та інститутів державного управління. Саме його норми покликані забезпечити встановлення і розвиток демократичних відносин між громадянином і апаратом управління, які на сьогодні є критерієм оцінки внутрішньої та зовнішньої політики всіх держав світової співдружності [3, с. 208].

Відповідно до ч. 2 ст. 368 Кримінального кодексу України: «Одержання хабара у значному розмірі – карається штрафом від семисот п'ятдесяти до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років» [4].

У свою чергу, за порушення обмежень щодо одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб встановлено адміністративну відповідальність. Так, зокрема встановлено адміністративну відповідальність за порушення обмежень щодо використання службових повноважень і пов'язаних з цим можливостей одержання неправомірної вигоди у розмірі, що не перевищує п'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян, або у зв'язку з прийняттям пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб відповідно до вимог ст. 172-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Неправомірною вигодою слід розуміти грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, що їх без законних на те підстав обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову, без законних на те підстав. Мінімальний розмір такої вигоди не може перевищувати п'ятинеоподаткованих мінімумів доходів громадян. Предметом правопорушення є неправомірна вигода, розмір якої не може перевищувати п'яти неоподаткованих мінімумів доходів громадян (ч. 1). У свою чергу ч. 2 ст. 172-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначає, що порушення особою встановлених законом обмежень щодо використання службових повноважень та пов'язаних з цим можливостей з одержанням за це неправомірної вигоди у розмірі, що не перевищує ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або у зв'язку з прийняттям обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб – тягне за собою накладення штрафу від ста п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією незаконно одержаної неправомірної вигоди матеріального характеру.

З об'єктивної сторони правопорушення характеризується діянням у формі прийняття особою неправомірної вимоги. При цьому виконання або невиконання в інтересах іншої

особи будь-яких дій з використанням службового становища не є обов'язковою об'єктивною ознакою.

Суб'єктами правопорушення є особи, уповноважені на виконання функцій держави (зокрема судді) або місцевого самоврядування; особи, які прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або особи, спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Із суб'єктивної сторони правопорушення характеризується умисною формою вини.

Стаття 6 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» передбачено обмеження щодо використання службового становища, а саме: забороняється використовувати свої службові повноваження та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди або у зв'язку з прийняттям обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, зокрема: неправомірно сприяти фізичним або юридичним особам у здійсненні ними господарської діяльності, одержанні субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів, пільг, в укладанні контрактів (зокрема на закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти); неправомірно сприяти призначенню на посаду особи; неправомірно втручатися в діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування або посадових осіб; неправомірно надавати перевагу фізичним або юридичним особам у зв'язку з підготовкою проектів, виданням нормативно-правових актів та ухваленням рішень, затвердженням (погодженням) висновків. Порушення цих вимог тягне за собою накладення штрафу від 50 до 150 та 150 до 500 неоподаткованих мінімумів доходів громадян [2, с. 70–71].

Податковим кодексом України встановлено, якщо норми інших законів містять посилання на неоподатковуваний мінімум доходів громадян, то для цілей їх застосування використовується сума в розмірі 17 гривень, крім норм адміністративного та кримінального законодавства щодо кваліфікації злочинів або правопорушень, для яких сума неоподатковуваного мінімуму встановлюється на рівні податкової соціальної пільги, визначеної підпунктом 169.1.1 пункту 169.1 статті 169 розділу IV для відповідного року [6].

Станом на 1 січня 2015 року податкова соціальна пільга дорівнювала 609 грн. Тобто адміністративна відповідальність за ч. 2 ст. 172-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення, якщо немає інших складів злочину, встановлюється за отримання неправомірної вигоди, що не перевищує 47 050 грн. Іншими словами, виникає конкуренція норм кримінального і адміністративного права.

Відповідно до ст. 5 Кримінального кодексу України, закон про кримінальну відповідальність, що скасовує злочинність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, зокрема на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.

Таким чином, вступ в силу Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» від 7 квітня 2011 року, який вніс зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, доповнивши його главою 13-А – «Адміністративні корупційні правопорушення» [7], а також Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» практично підняв нижню межу кримінальної відповідальності за ч. 2 ст. 368 Кримінального кодексу України, якщо немає інших складів злочину, до 47 050 грн.

Отже, за неузгодженості адміністративного і кримінального законодавства ми маємо казус, коли суспільно небезпечне корупційне діяння, передбачене ст. 368 Кримінального

кодексу України, формально не підпадає під кримінальну відповідальність, якщо сума незаконної винагороди не перевищує значного розміру.

У процесі проведення розмежування між корупційним діянням як адміністративним проступком та як злочином доходимо висновку, що основна відмінність корупційного правопорушення як адміністративного проступку та такого корупційного діяння, як хабарництво, полягає в тому, що для визначення діяння корупційним проступком достатньо того, що особа, яка уповноважена на виконання функцій держави, незаконно отримує в зв'язку з виконанням таких функцій матеріальні блага, послуги, пільги, тобто має місце прийняття даними особами матеріальних цінностей чи послуг матеріального характеру, то для хабарництва дана ознака не є основною для визначення діяння кримінально-карним злочином.

Список використаної літератури:

1.Корупція як негативне соціальне явище : шляхи її подолання в Україні та міжнародний досвід / [Бєлов Д. М., Бисага Ю. М., Палінчак М. М. та ін.]. – Ужгород : Ліра, 2004. – 64 с.

2.Закон України "Про засади запобігання і протидії корупції" від 07.04.2011 № 3206-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 40. – ст.404.

3.Котович Г. М. Загальноправова характеристика антикорупційних заходів Європейського Союзу [Електронний ресурс] / Г. М. Котович // Форум права. – 2010. – № 2. – С. 204–209. – Режим доступу: http://www. №buv.gov.ua/journals/FP/2007–2/07gvs.pdf.;

4.Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. –2001. – № 25-26. – ст.131.

5.Іванищук А.А. Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення в судах загальної юрисдикції: дис. ... канд. юрид. наук :.– Запоріжжя, 2011. – 236 с.

6.Податковий кодекс України (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – ст.112.

Кодекс України про адміністративні правопорушення (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – додаток до № 51. – ст.1122.

Особистий огляд як виняткова форма митного контролю

Негода К.О. - студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Актуальність теми дослідження. Митний контроль є одним із основних засобів реалізації митної політики будь-якої держави. Як інститут митного права України він потребує розвитку у напрямку вирішення істотних суперечностей, що порушують системність митного законодавства. На сьогоднішній день, одним з проблемних питань є питання проведення митними органами особистого огляду громадян, що прямують через митний кордон України.

Метою даної роботи є аналіз особливостей проведення особистого огляду як різновиду митного огляду та виключної форми проведення митного контролю.

Згідно з ст. 24 Конституції України всі громадяни є рівноправними в своїх правах і свободах та є рівними перед законом .Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками [1].

Аналізуючи питання особистого огляду громадян на митниці можна дійти висновку, що принцип рівності громадян порушується і певним категоріям осіб, які займають

державні посади, надаються привілеї щодо звільнення від особистого огляду під час проходження митного контролю.

Митний контроль здійснює Державна митна служба України, яка являє собою важливу ланку в українській системі державної безпеки. Митний контроль здійснюється за допомогою практичної реалізації посадовими особами митних органів форм та методів митного контролю. На особливу увагу заслуговую така форма митного контролю як особистий огляд.

Особистий огляд є винятковою формою проведення митного контролю. Він проводиться щодо фізичної особи, якщо є підстави вважати, що дана особа приховує при собі, предмети, що підлягають митному контролю. Метою особистого огляду є виявлення і вилучення предметів контрабанди, а також предметів та цінностей, що є безпосередніми об'єктами порушення митних правил і приховуються при собі громадянами, які прямують через митний кордон України [2].

Особистий огляд як виняткова форма митного контролю проводиться за письмовим рішенням керівника органу фіскальної служби або особи, яка виконує його обов'язки, якщо є достатні підстави вважати, що громадянин, який прямує через митний кордон України чи перебуває в зоні митного контролю або у транзитній зоні міжнародного аеропорту, приховує предмети контрабанди чи товари, які є безпосередніми предметами порушення митних правил або заборонені для ввезення в Україну, вивезення з України чи транзиту через територію України.[3]

«Наявність достатніх підстав» є особливо важливою умовою проведення особистого огляду. Слід зазначити, що в чинному митному законодавстві, не існує переліку «достатніх підстав». Даний факт, можна вважати прогалиною митного законодавства.

Аналізуючи наукову літературу, можна встановити, що деякі науковці самостійно виокремлюють фактичні та юридичні підстави проведення митного особистого огляду. До фактичних підстав належить інформація про те, що фізична особа приховує при собі і не видає предмети, що підлягають митному контролю і є об'єктами порушення законодавства про митну справу. До юридичних підстав відносять рішення уповноваженої посадової особи митного органу про застосування особистого огляду щодо конкретної фізичної особи. Виходячи з вище викладеного, вважаємо, що існує нагальна необхідність нормативного роз'яснення юридичної конструкції «достатні підстави» застосування особистого огляду до осіб, які переміщуються через митний кордон України. На нашу думку, було б доречно внести відповідні зміни до ч.1 ст. 340 Митного кодексу України [4].

Щодо порушення принципу рівності громадян, передбаченого Конституцією України, можна помітити його у ч. 9 ст. 340 Митного кодексу України. Дана стаття зазначає, що особистому огляду не підлягають Президент України, Голова Верховної Ради України, народні депутати України, Прем'єр-міністр України, Голова та судді Конституційного Суду України, Голова та судді Верховного Суду України, Перший заступник Голови Верховної Ради України, Перший віце-прем'єр-міністр України, міністр закордонних справ України, Генеральний прокурор України та членів їхніх сімей, які прямують разом з ними [3].

Дане положення митного законодавства видається досить суперечливим, оскільки посадові особи, які наділені особистою недоторканністю, можуть зловживати можливостями, які відкривають вище зазначені положення Митного кодексу. Доречно було б змінити дану норму і не звільняти посадових осіб від проходження митного огляду при перетині митного кордону України.

Отже, специфіка особистого огляду як виняткової форми митного контролю полягає в тому, що особистий огляд у окремих випадках може суперечити основним правам та свободам людини і громадянина. На нашу думку, слід удосконалити норми Митного кодексу України, внести зміни до тих його норм, які суперечать Конституції України, а саме:

- внести зміни до ч.1 ст. 340 Митного кодексу України « Особистий огляд», а саме чітко визначити перелік достатніх підстав застосування особистого огляду до осіб, які переміщуються через митний кордон України, а також здійснити нормативне тлумачення юридичних і фактичних підстав особистого огляду;

- узгодити норму ч. 9 ст. 340 Митного кодексу України з вимогами ст.24 Конституції України, тобто принципом рівності прав і свобод громадян, а саме не звільняти окремих посадових осіб і членів їхніх сімей від митного огляду при проходженні митного контролю України.

Список використаної літератури:

1.Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.

2.Кунєв Ю.Д. Митне оформлення і митний контроль: Системно–правова модель / Ю.Д. Кунєв// Вісник Академії Митної Служби України. Серія: Право. – 2009. – № 2. – С. 78–85.

3.Митний кодекс України: // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17

4.Кузь С. В.Особливості проведення особистого огляду, як виняткової форми митного контролю./С.В. Кунев// [Електронний ресурс]- Режим доступу: http://iful.at.ua/Konferencija/kr_Ostrogljad_s_Kuz_stattja.pdf

Рух за громадянські права у США

Солодущенко К.В. - студентка навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук,доцент – **Пустовіт Ж.М.**

Актуальність обраної теми обумовлена тим, що питання прав людини на сьогодні є найважливішою проблемою внутрішньої та зовнішньої політики усіх держав світової спільноти . Саме стан справ у сфері прав особи, їх практичної реалізації є тим критерієм, за яким оцінюється рівень демократичного розвитку будь-якої держави і суспільства вцілому.

Боротьба за права не з'явилася якимось феноменом, чимось несподіваним для Америки того часу. Навпаки. Температура нагніталася повільно, але вірно. Утворена як рабовласницька держава, США завжди намагалася позбутися цього ганебного статусу. Поділ штатів на сегрегаційні і вільні від рабства стану справ не виправило. У підсумку справа дійшла до громадянської війни. Аспект свободи чорних американців не був основним в контексті протистояння Півночі і Півдня, але, тим не менше, був вельми і вельми істотним.

Протягом усієї історії різні країни по різному визначали і з неоднаковою рішучістю захищали особисті права і привілеї своїх громадян. Сполучені Штати – держава, побудована на фундаменті цих громадянських прав, високих ідеалів, закріплених у Декларації незалежності, і механізмів правового захисту, прописаних у Конституції, особливо в перших десяти поправках до неї, які в сукупності називаються Біллем про права американського народу[4,ст.6].

І все таки серед новоприбульців була група людей, які не користувалися цими правами і захистом. І якщо іммігранти з Європи набували в Новому Світі безпрецедентних економічних можливостей і ширшої особистої, політичної й релігійної свободи, то чорношкірих африканців привозили сюди супроти їхньої волі, часто в ланцюгах. Їх продавали як рабів, як рухоме майно і примушували працювати на «господарів» – найчастіше на великих сільськогосподарських плантаціях Півдня.

Афроамериканських рабів примушували займатися тяжкою, нерідко нелюдськи тяжкою працею. У деяких штатах спеціальні «кодекси рабів» передбачали неймовірно жорстокі покарання рабів за правопорушення. Прийнятий у 1705 році «Кодекс рабів Віргінії» стверджував:

«Усіх рабів з числа негрів, мулатів та індіанців у домініоні. . . вважати рухомою власністю. Якщо раб чинить опір своєму господареві. . . котрий вживає до такого раба виправних заходів, і якщо в ході виправлення раб виявляється вбитим. . . господар звільняється від усякого покарання. . . ніби нічого подібного і не трапилось».

Цей кодекс також забороняв рабам залишати плантації без письмового дозволу. Він санкціонував побиття, таврування і скалічення як покарання навіть за незначні провини. Деякі кодекси забороняли навчати рабів грамоті. В Джорджії за цей злочин карали штрафом і / або побиттям, якщо винний був «рабомнегром або кольоровою вільною людиною».

Рабство розкололо американців із найпершого дня незалежності. Оскільки Південь усе більше залежав від нової основної культури – «королеви Бавовни» – і від плантацій, де її вирощували з інтенсивним використанням рабської праці, наростала перспектива зіткнення з північними штатами, які все сильніше налаштовувались проти рабства.

Оскільки конституція у будь-якому її варіанті все одно не могла вступити в силу без ратифікації дев'ятьма з 13 штатів, виникла необхідність досягнення компромісу з питання про статус афроамериканських рабів. Північні делегати Конвенту на чолі з Джеймсом Вільсоном з Пенсильванії досягли домовленості з трьома великими рабовласницькими штатами. Обидві сторони погодилися, що кожні п'ять «невільних осіб» – рабів – будуть вважатися за трьох чоловік при розрахунку кількості делегації штату в Конгресі. Вони так само домовилися на 20 років заборонити Конгресові США приймати закони про заборону ввезення рабів.

Проблема рабства і статусу чорношкірих американців підточувала стосунки між Північчю і Півднем з перших днів незалежності Америки до обрання Авраама Лінкольна Президентом у 1860 році. Лінкольн виступав проти рабства, називаючи його «величезною несправедливістю», але головною його турботою було збереження Союзу. Тому він був готовий миритися з рабовласництвом у тих штатах, де воно вже існувало, забороняючи його подальше поширення на західних територіях. Але білі південці вважали обрання Лінкольна загрозою своєму суспільному устрою.

Прокламація Лінкольна про звільнення, яка вступила в силу 1 січня 1863 року, проголошувала всіх рабів у бунтівних штатах «віднині і довіку вільними». Підписуючи документ, Лінкольн відзначив: «Ніколи в житті я не відчував сильніше, що чиню правильно, ніж зараз, коли я підписую цей папір».

Авраам Лінкольн був взірцем такої людини, зобов'язаної всіма своїми досягненнями виняткова собі самій. Ставши Президентом, він з гордістю говорив: «Мені не соромно зізнатися, що 25 років тому я був найманим робітником, ставив рейки, працював на баржі». Багато республіканців засуджували рабство, вважали його аморальним, і всі дотримувалися тієї думки, що Південь відстає як за економічним зростанням, так і за соціальною мобільністю. Після того, як військова перемога Півночі поклала край рабству, ідеологія «вільної праці» почала вимагати надання рабам громадянських прав.[5]

Федеральне відомство, засноване перед смертю Лінкольна, полегшувало звільненим рабам шлях до свободи. Воно забезпечувало медичну допомогу, будувало сотні шкіл для чорношкірих дітей і допомагало звільненим рабам укладати угоди про найм зі своїми колишніми господарями та іншими рабовласниками.

Інший закон – Закон 1866 року про громадянські права – проголошував, що всі особи, які народились у Сполучених Штатах, є громадянами, незалежно від расової належності, кольору шкіри або попереднього становища. Таким чином афроамериканці здобули право укладати і виконувати контракти, виступати як позивачі й відповідачі в судах і володіти майном.

Рух за громадянські права під керівництвом Мартіна Лютера Кінга та інших став незамінним каталізатором прийняття двох безпрецедентно важливих законів. Закон 1964 року про громадянські права і Закон 1965 року про виборчі права, нарешті, твердо встановили юридичну рівність афроамериканців. Їх було прийнято почасти завдяки структурним перетворенням в американській політиці, в тому числі несподіваному підвищенню сильного Президента південця, котрий виступав за громадянські права і допоміг подолати сили, що блокували попередні закони такого типу.

Історичний досвід афроамериканців завжди буде унікальним. Але конкретне забезпечення виборчих прав на федеральному рівні надало чорношкірим американцям інструменти, що їх іммігранти та інші меншини давно застосовують для віднайдення і здійснення Американської мрії. У Сполучених Штатах реальна політична влада належить виборцям. Завдяки голосуванню і з плином часу правова і політична рівність афроамериканців принесли досягнення майже у всіх сферах життя[4.ст.70].

Хоч американці продовжують стикатися з расовими проблемами, тепер ці проблеми принципово відрізняються від тих, якими займалися Тергуд Маршалл, Мартін Лютер Кінг і рух за громадянські права. Хоча сучасні питання не менш нагальні, вони водночас свідчать і про справжній прогрес, досягнутий за минулі десятиліття.

Перемога Обами – один із критеріїв прогресу, якого добилась країна. Іншим критерієм – звичайно, найважливішим з усіх – є становлення, не в останню чергу серед молодих американців, яким належить будувати майбутнє країни, широкого і глибокого консенсусу у питанні про те, що ганебна історія рабства, сегрегації і перепон повинна стати спадком минулого.

Список використаної літератури:

1.Кинг М. Л. Есть у меня мечта… Избранные труды и выступления / М. Л. Кинг. – М: НАУКА, 1970. – 225 с.

2.Аптекер Р. М. История афро-американцев: современная эпоха. / Р. М. Аптекер. – М: Прогресс, 1975. – 280 с.

3.Заславський Д. О. Нариси історії північноамериканських штатів XVIII - XIX ст. / Д. О. Заславський. – М, 1931.

4.Фрідмен М. Д. 4. Нарешті вільні: рух за громадянські права у США / Майкл Джей Фрідмен. – Вашингтон: Бюро міжнародних інформаційних програм., 2008.

5.Иванов Р. Авраам Линкольн и Гражданская война в США / Р. Иванов.. – 462 с. – (История США в лицах).

Євроінтеграційні процеси: створюємо уніфікований інтерактивний галузевий сайт

Товкач І. - магістрант Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”

Науковий керівник: кандидат технічних наук, доцент **- Піддубний В.**

При стрімкому розвитку комп’ютерних (електронних) засобів оброблення інформації, невід’ємною складовою цього процесу є проникнення їх у всі сфери життєдіяльності людини, зокрема, в архівну галузь. Інформатизація і запровадження нових ефективних технологій – це стратегічний напрям, що має покращити якість та ефективність діяльності архівістів, внаслідок чого пришвидшиться доступ користувачів до архівної інформації.

Серед пріоритетів роботи Державної архівної служби України (ДАСУ), зазначимо необхідність розширення доступу до архівної інформації за допомогою впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, щоб в такий спосіб наблизити діяльність архівних установ до сучасних потреб громадянського суспільства та мати можливість

створювати інформаційні ресурси, які будуть інтегровані у світовий інформаційний простір.

На вимогу ДАСУ центральні, галузеві та державні архіви областей створили власні сайти, в наслідок чого значно збільшився доступ громадськості до архівної інформації, що, в цілому, сприяло підвищенню якісного показника в діяльності цих архівів. Проте архівні відділи райдержадміністрацій, міських рад, трудові архіви міст та районів), переважно взагалі не мають власних сайтів, окремих сторінок на сайтах райдержадміністрацій та міських рад. Саме тому вони залишаються осторонь розбудови інформаційного суспільства в Україні [1].

Непереборною силою на шляху створення та підтримки офіційних сайтів в таких установах, особливо в сучасних складних фінансових умовах, є відсутність можливості мати в своєму штаті відповідного спеціаліста, а самостійне створення сайту та його наповнення даними за допомогою CMS (Content Management System – систем управління контентом), таких як Joomla, eZ Publish, XOOPS (безкоштовних), або Бітрікс, AMO CMS і Site Sapiens (платних), також не набуло поширення з ряду причин (в основному, через складність для архівістів опанувати роботу з ними).

Така ситуація спонукає впровадження в архівну галузь дипломного проекту «Розробка структури та програмного забезпечення універсального галузевого інтерактивного сайту». У результаті створено комплексне рішення для генерації сайтів неспеціалістами за допомогою оригінальної інформаційної технології для сайтобудування, яка дає можливість розвивати локальний і глобальний галузевий інтернет-проект за допомогою розробленого модулю взаємодії з спеціалізованою CMS – одним з функціоналів інформаційно-комунікаційної системи «ПОЛІДАР» [2], робота якої базується на паралельній обробці лінійних ірраціональних даних алгоритмами рекомбінації (від чого й походить її назва).

CMS інформаційно-комунікаційної системи «ПОЛІДАР» містить необхідне для створення сучасного веб-проекту: організація довільної структури сайту, керування контентом (створення сторінок та розділів, публікація новини, статей, каталогів), отримання звітів про відвідування, оцінка ефективності викладеної інформації користувачами, організація служби зворотнього зв’язку на сайті, забезпечення функціонування пошукових алгоритмів і багато іншого.

Модуль взаємодії з спеціалізованою CMS інформаційно-комунікаційної системи «ПОЛІДАР», включає також і модуль задання профілю, за допомогою котрого CMS може бути автоматично налаштованою на тематичну специфіку будь якої галузі. Ця система реалізована на основі «хмарних обчислень» і розташована в «хмаринці» (тобто, це типовий представник SAAS-технології). Модуль взаємодії з нею, зокрема, з її функціоналом – спеціалізованою CMS, розміщується на спеціалізованому хостінгу на віртуальному сервері VPS і забезпечує синхронізацію зв’язку з системою «ПОЛІДАР». На даному хостінгу розміщується також й контент сайту, що створюється.

Користувач, який отримує доступ до даної технології, в модулі задання профілю вибирає галузь, до якої буде відноситись сайт що створюється, та заходить до CMS, в якій вже всі розділи автоматично налаштувались на тематику галузі, яка вибрана. Тепер залишається наповнити сайт необхідними даними. Ефективність даної технології та її якісну складову забезпечує модуль задання профілю, до якого завантажується у спеціальній формі комплект тематичних даних для наповнення всіх шаблонів необхідними атрибутами, в результаті чого уніфікований універсальний сайт CMS – перетворюється на сайт, який орієнтований на конкретну галузь, тому важливим є фахове формування даних для такого комплекту.

Уніфікований сайт архівної установи має чотирнадцять розділів, доступ до котрих забезпечують відповідні кнопки, які розміщуються з лівої сторони від основного поля відображення інформації. Дизайн сайту виконаний в стилі hi-tech в сіро-синіх тонах, кожен з розділів несе конкретне функціональне та змістовно-тематичне навантаження.

Таким чином, сайт, створений за допомогою запропонованої технології, містить необхідні функціонали й інструменти, потрібні архівній установі для якісного інформування громадськості про свою діяльність та про послуги, які можна отримати при звернення до неї. Крім того, такий сайт забезпечує користувачам зручні високотехнологічні способи доступу до архівної інформації, і є простим в обслуговуванні, не потребує допомоги комп'ютерних спеціалістів, тобто маловитратний – що важливо в сучасних умовах (оплачувати потрібно лише інтернет-доступ та хостінг).

За допомогою розробленої технології для створенню сайту, на даний час вже згенеровано шістдесят два сайти для архівних установ Київської області, які в своїй переважній більшості активно функціонують, а отриманий досвід дозволяє стверджувати, що створення сайтів архівами в усіх куточках України відтепер – реальна справа і все залежить лише від ініціативи керівництва архівів.

Список використаної літератури:

1. Веб-сайт «Електронна мережа архівів Київщини» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archives.kiev.ua/sections/about/aboutPage.php – Назва з екрану.

2. Товкач І.О. Інтерактивний інструмент «ПОЛІДАР» для керування структурою та наповненням веб-сайту [Електронний ресурс]: доповіді конф. «Информатика, математика, автоматика», Суми 2013 р./ Сумський державний університет – Суми, 2013. – Режим доступу до матеріалів конференції: http://elitconf.sumdu.edu.ua: 8080/index.php/ima/ima13/paper/view/740/557.

Особливості притягнення до юридичної відповідальності за контрабанду

Шаршун Н.В. - студентка навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: викладач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ - **Юрковська Л.Г.**

Актуальність даної теми полягає у тому, що боротьба з контрабандою, тобто незаконним переміщенням чи предметів через митний кордон України, та взаємопов'язаними з нею корупцією, відмивання злочинних доходів і тіньовою економікою залишаються надзвичайно актуальними для нової влади і суспільства в цілому.

У теорії кримінального права не дістали однозначного і остаточного вирішення питання про об'єкт, предмет і місце контрабанди в системі кримінальних норм; які схожі дії повинні становити адміністративний чи кримінальний проступок, а які злочини; способи вчинення контрабанди тощо[1, с. 281].

Контрабанда – це є переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, яке вчинене у великих розмірах. Також до контрабанди відноситься незаконне переміщення історичних та культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї). Саме таким чином визначає контрабанду стаття 201 Кримінального кодексу України (КК) [2, с. 88]. За такі дії, в тому числі за контрабанду стратегічно важливих сировинних товарів, щодо яких законодавством встановлено відповідні правила вивезення за межі України, передбачено кримінальну відповідальність у виді позбавлення волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією предметів контрабанди.

Якщо ті самі дії вчинені за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею КК, покарання — позбавлення волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією предметів контрабанди та з конфіскацією майна.

Україна для наближення чинного законодавства до європейських стандартів пішла шляхом декриміналізації низки його норм. Так, відповідно до Закону України від 15.11.2011 № 4025-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» було змінено перелік протиправних дій, за які настає кримінальна відповідальність. Зокрема, скасовано кримінальну відповідальність за контрабанду товарів, транспортних засобів[3].

З моменту набуття чинності цього законодавчого акту минув уже майже 4 роки. Пом'якшити відповідальність із кримінальної на адміністративну пробували й раніше. Так, спершу під час розробки нового Кримінального кодексу України від 2001 року була виключена стаття про недонесення про злочин, далі у 2004 році виключили з Кримінального кодексу України ст. 331 «Незаконне перетинання державного кордону».

Певних змін зазнала і стаття щодо предметів злочину, вартість яких не впливає на його кваліфікацію. Кримінальна відповідальність залишилася лише відносно прихованого від контролю переміщення через митний кордон культурних цінностей, отруйних речовин або радіоактивних матеріалів, зброї, боєприпасів чи вибухівки, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації.

З 17 січня 2012 незаконне переміщення товарів через митний кордон тягне за собою адміністративну відповідальність у вигляді штрафу в розмірі 100% від вартості товару з повною його конфіскацією. При повторному порушенні санкції подвоюються. Кримінальне переслідування зараз залишається тільки для контрабанди культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин і зброї.

Кримінальне покарання за контрабанду є і в ряді європейських країн - наприклад, в Ірландії (до 5 років) і Великобританії (до 7 років); в Росії також хочуть посилити відповідальність за це правопорушення[4].

За даними прес-служби Міністерства доходів і зборів, у 2012 році митними органами було заведено понад 23 тис справ за фактом порушення митних правил на суму майже 2 млрд гривень. Однак перераховані до бюджету суми мізерні: минулого року до казни надійшло менше десятої частини від нарахованого.

За даними Держмитниці, в 2011 році було порушено 363 кримінальні справи на суму 457 млн гривень, до держбюджету перераховано лише 1,8 млн гривень.

Можна зробити висновок, що для держави та громадян України набагато краще отримувати від конфіскації додаткові надходження до держбюджету, для того, щоб зробити ситуацію в країні ліпшою допомагаючи нужденним громадянам України, а ніж утримувати в тюрмах за кошти платників податків осіб, які порушили митне законодавство.

Список використаної літератури:

1.Дячкін О.П. Суспільна небезпечність контрабанди і правова відповідальність за її вчинення / О.П. Дячкін // Форум права. – 2012. – №1. – С. 281-282.

2.Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. –№ 25-26. –ст.131.

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності : Закон України від 15.11.2011 № 4025-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). –2012. –№ 25. –ст.263.

4. За ввезення контрабанди хочуть садити в тюрму від 09.04.2013 [Електронний ресурс] // imk.itme.com.ua/news/info/za_vvezennja_kontrabandi_ khochut_saditi_v_tjurmu

Взаємовідносини Європейського права та національного права держав-членів Європейського Союзу.

Якимчук В.Ю. – учень 11-го класу Гірської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної ради Київської області

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Лазаренко Л.А.**

Для встановлення взаємозв'язку між наддержавними утвореннями ЄС та країнами-членами необхідно дослідити взаємовідносини Європейського права та національного права держав-членів. Ці взаємовідносини характеризуються чотирма важливими принципами:

1. принцип верховенства права ЄС щодо права держав-членів;
2. пряма дія права ЄС;
3. інтегративність норм права ЄС у національні системи права держав-членів;
4. юрисдикційний захист права, що здійснюється судовими установами ЄС (Суд ЄС та Суд першої інстанції).

Варто розглянути кожен із принципів, не забуваючи про те, що всі вони тісно пов'язані між собою.

Принцип верховенства права ЄС. Його сутність полягає у наділенні норм права ЄС вищою юридичною силою щодо норм національного права держав-членів. У разі колізії норми національного права і права ЄС переважну силу має остання. Саме вона і підлягає застосуванню національною адміністрацією і судами.

З цієї точки зору "право ЄС" має специфічний та однозначний характер. Потреба його однакового застосування випливає зі ст. 5 Договору про ЄС, згідно з якою "держави-члени приймуть усі необхідні заходи загального чи індивідуального характеру, щоб забезпечити виконання зобов'язань, які випливають з цього Договору, чи актів інститутів Співтовариства. Вони сприяють йому у виконанні його місії". Отже, принцип верховенства зумовлений покладеним на всі держави-члени обов'язком забезпечити реалізацію завдань і цілей Співтовариства.

Принцип верховенства права ЄС підлягає застосуванню до всіх його джерел, а також підпорядкування йому всіх видів актів національного права.

Не менш важливі і часові умови його дії. Принцип верховенства права ЄС розповсюджується на всі акти права ЄС незалежно від часу їх прийняття. Це, насамперед, стосується України, яка прагне стати членом Європейського Союзу, тому що держави, які приєднуються до ЄС, із-за факту свого приєднання визнають верховенство всіх нормативно-правових актів ЄС, у тому числі й ті, які були прийняті до їх приєднання.

Визнання принципу верховенства права ЄС супроводжується не тільки обов'язком кожної держави-члена і його судових установ не застосовувати національні норми права, що суперечать цьому праву. З нього випливає також обов'язок прийняття самостійних заходів з метою забезпечення максимально ефективної дії права Союзу. Найбільш повно і чітко це було сформульовано у рішенні Суду ЄС по справі Сімменталь: "…відповідно до принципу верховенства права ЄС положення договору й акти прямої дії інститутів ЄС із-за самого факту набрання ними чинності мають своїм наслідком у взаємовідносинах із внутрішнім правом держав-членів не тільки повну заборону застосування актів національного законодавства, що їм суперечать, й обов'язок дієво перешкодити прийняттю нових національних законодавчих актів, якщо вони не сумісні з нормами права ЄС"(рішення по справі № 106/77 від 9.03.1978 р.).

Пряма дія. Під цим розуміється безпосереднє та обов'язкове застосування нормативно-правових актів Союзу національною адміністрацією і судами незалежно від їх згоди чи умов, що встановлені державою-членом.

Принцип прямої дії передбачений безпосередньо в установчих договорах. Про нього йдеться, зокрема, у ст. 189 Договору про ЄС. У другому абзаці цієї статті зазначено, що Регламент - це акт загального характеру, обов'язковий для виконання у всіх своїх елементах і має пряму дію у всіх державах-членах.

Принцип інтеграції. Під ним розуміється інкорпорація норм права Союзу в національні системи права всіх держав-членів, у результаті чого вони стають інтегральною складовою частиною цих систем. Саме інтеграція в національне право надає юридичної сили актам Союзу на території держав-членів і робить обов'язковим їх застосування національними судами. У своєму рішенні № 28/67 від 3 квітня 1968 р. Суд ЄС дав точне формулювання самого поняття інтеграції, записавши, що "…положення права Союзу проникають у внутрішній національний правопорядок без допомоги заходів національного характеру".

Ця формула має принципово важливе значення для майбутнього, умов застосування та ефективності права Союзу. З неї випливає, що право Союзу діє і підлягає виконанню на території держав-членів на тих самих умовах, що і національне право. Єдине, що зобов'язана зробити держава-реципієнт, це не встановлення умов його застосування, а створення умов для його максимально ефективного виконання.

Принципи інкорпорації і прямої дії досить тісно пов'язані між собою. Інкорпорація правових норм Союзу передбачає можливість їх прямого і негайного застосування національним судом та їх обов'язковість для національної та муніципальної влади. Поняття "інтеграція" та "пряма дія" – багато в чому схожі, але не тотожні. Пряма дія норм права Союзу підпорядкована ряду умов, відповідність яких робить можливими їх застосування судом. Інтеграція – умова прямого застосування.

Юрисдикційна захищеність. Під нею розуміють імперативний обов'язок для всіх національних судових органів держав-членів і судових установ ЄС забезпечити застосування права Союзу і максимально ефективний захист прав та інтересів, що виникають на його основі.

Суворе і неухильне втілення в життя приписів європейського права – загальна мета інститутів Союзу і держав-членів. Юрисдикційний захист прав та інтересів усіх суб'єктів європейського права на рівні Союзу забезпечується судовими установами ЄС. На рівні держав-членів цей захист – обов'язок усіх їх судових та правоохоронних органів.

Отже, норми права ЄС є обов'язковими для виконання всіма державами-членами Союзу.

Конвенція ООН «Про права дитини» - важливе джерело права ЄС

Потоцька В.В. - учениця 9 класу Гірської ЗОШ І-ІІІ ступенів Бориспільської районної Ради Київської області

Науковий керівник: доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Лазаренко Л.А.**

Найголовнішим міжнародно-правовим документом, що визначає права дітей є Конвенція ООН «Про права дитини» яка була прийнята одноголосно Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 20 листопада 1989 року. Сам документ складається з 54 статей, які деталізують індивідуальні права осіб віком від народження до 18 років. Учасниками Конвенції з прав дитини є Святий Престол і всі країни-члени ООН, крім США, Південного Судану і Сомалі.

Поважання прав людини починається із ставлення суспільства до своїх дітей. Любляче суспільство піклуватиметься про забезпечення їхньої свободи і гідності, створять умови за яких вони зможуть повною мірою розкрити свої здібності і скласти основу для повноцінного й плідного життя.

Деякі права людини безпосередньо стосуються прав дітей, відображаючи їхню потребу в особливому піклуванні й увазі, їхню вразливість і відмінність їхнього світу від світу дорослих.

По мірі того, як стає відомим усе більше фактів про нестатки й зловживання, жертвами яких стають діти, зростає й прагнення міжнародного співтовариства зміцнити права дитини.

Нижче перелічені деякі із встановлених фактів:

– покинуті своїми сім'ями, діти існують лише за рахунок виснажливої праці, дрібних крадіжок, проституції чи жебрацтва;

– діти працюють у небезпечних або шкідливих для здоров'я умовах;

– діти віком від шести до одинадцяти років позбавлені можливості відвідувати школу;

Це саме деякі причини, через які кожному важливо:

– знати про існування конвенції;

– розуміти проголошені у ній права;

– підтримувати зусилля щодо перетворення їх у реальність для своїх дітей.

Основні положення Конвенції:

– кожна дитина має невід'ємне право на життя, і держави забезпечують у максимально можливій мірі виживання і здоровий розвиток життя дитини.

– кожна дитина з моменту народження має право на ім'я і громадянство.

– у всіх діях судів, установ, які займаються питанням соціального забезпечення, або адміністративних органів першочергова увага приділяється найкращому забезпеченню інтересів дитини.

– переконання дитини підлягають уважному розглядові.

– держава забезпечує здійснення кожною дитиною всіх прав без будь якої дискримінації або винятку, різниці.

– діти не повинні розлучатись із своїми батьками, за винятком випадків, коли це роблять компетентні органи в інтересах їхнього добробуту.

– держави мають сприяти з'єднанню сімей, дозволяючи в'їзд до країни або виїзд з неї.

– батьки несуть основну відповідальність за виховання дитини, однак держави повинні подавати їм необхідну допомогу і розвивати мережу дитячих закладів.

– держави повинні забезпечувати захист дітей від нанесення їм фізичної або психічної школи і відсутності піклування, включаючи сексуальні зловживання чи експлуатацію.

– держави забезпечують заміну догляду за дітьми без батьків.

– неповнолітні діти мають право на спеціальне поводження, навчання і піклування.

– початкова освіта має бути безкоштовною і обов'язковою.

– діти повинні мати час на відпочинок та гру й однакові можливості займатися культурною та творчою діяльністю.

– держави повинні захищати дитину від економічної експлуатації і роботи, яка може перешкоджати отримати освіту або завдати шкоди її здоров'ю та добробуту.

– пожиттєве ув'язнення не призначається за злочин , вчинений особами до 18 років.

Приклад порушення прав дитини

Журналом "Більд" (ФРН) 10 квітня 1995 року було вміщено наступну інформацію: "Суданське прикордонне місто Шенді відоме, як міжнародний центр сучасної работоргівлі, тут можна придбати юного раба або рабиню .Основна маса покупців прибуває з Лівії, Чада, і країн Перської затоки. В цих державах суданські раби використовуються як дешева робоча сила і об'єкти сексуальної експлуатації, половина з них діти. Ті, на кого не знайшлося покупців, служать живими "банками крові" для поранених солдат північно-суданських військових формувань".

Щодо питання адміністративно-територіального устрою України

Пунько О.В. – доцент кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

На сучасному етапі українського державотворення проблема адміністративно-територіального устрою є вельми актуальною. На державному рівні розробляється Концепція удосконалення адміністративно-територіального устрою України, завданням якої є визначення та аналіз актуальних проблем в цій сфері, з'ясування правових, організаційних, фінансових та інших засад їх вирішення; здійснюється підготовка проекту Закону "Про адміністративно-територіальний устрій України", у якому необхідно розвинути відповідні положення Конституції України. Практика українського державотворення свідчить, що конституційно закріплена унітарність державного устрою України потребує збереження, подальшого вдосконалення існуючого державного устрою. Закріплення в Конституції України унітарності нашої держави і водночас наявність у її складі адміністративної (а не національно-територіальної) автономії посилило актуальність розробки теоретичних питань унітаризму та федералізму, перегляду самої концепції унітарної держави.

У світі немає такої держави, територія якої не поділялася б на певні частини. Навіть найменші країни не можуть обійтися без поділу своєї території. Територіальний устрій дає відповідь на питання про те, як організована територія держави, з яких частин вона складається, який їх правовий статус, як будуються взаємовідносини центральних органів з місцевими.

Територіальний устрій необхідний для здійснення найрізноманітніших державних функцій. Насамперед відповідно до територіального устрою будується система державних органів та самоврядних органів на місцях. Він також сприяє збалансованому розвитку всієї території; створенню сприятливих умов для задоволення матеріальних, соціальних та культурних потреб громадян тощо.

Згідно зі ст.132 Конституції України, територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.

Для Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади територіальною основою діяльності є територія всієї України, яка може бути змінена тільки шляхом всеукраїнського референдуму. Для Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим – це виключно територія Автономної Республіки Крим. Територіальною основою місцевих органів державної виконавчої влади є територія відповідних адміністративно-територіальних одиниць України (областей, міст Києва і Севастополя, районів, районів у містах Києві та Севастополі). Територіальний устрій України визначається виключно законами України. До компетенції Верховної Ради України віднесено утворення і ліквідацію районів, встановлення і зміну меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населенних пунктів і міст, однак усі ці питання вирішуються обов'язково з урахуванням думки населення відповідних територій шляхом проведення місцевих референдумів.

Сучасну систему адміністративного устрою України становлять: Автономна Республіка Крим (тимчасово окупована територія), області, райони, міста, райони в містах, селища й села. Адміністративна область — це більша частина території України, що має чіткі певні межі та систему органів місцевої влади й управління, які перебувають в обласному центрі. Адміністративних областей в Україні 24, крім того, виділені два міста з особливим статусом — Київ і Севастополь. Кожна область і Крим діляться на адміністративні райони, у середньому по 19 районів на одну область, середня площа області України становить 24 тис. кв. км (без урахування Криму).

Кримська автономія була створена в 1921 р., мала 20 адміністративних районів, у тому числі 11 — національно-територіальних: 6 — татарських, 2 — німецьких, 2 —

єврейських, 1 — український. Під час війни всі ці райони були ліквідовані, а Кримська автономія перетворилася в область Росії. В 1954 р. Крим був переданий Україні, а в 1991 р. була відновлена автономія Криму.

Територіально-адміністративний устрій України, сформований в умовах командно-адміністративної системи, характеризується надзвичайно громіздкою структурою, він має три-чотири щаблі: область—район—сільрада або область—район—міськрада—райрада міста. Схема побудована за принципом матрьошки: місто в місті, у місті — район, у районі — населений пункт. Яскравим прикладом є Ялта й Севастополь, які враховують кілька десятків територіальних одиниць і відповідне структурування органів місцевого самоврядування. У такій хаотичній схемі дуже складно здійснити розрахунок і провести облік ефективності використання бюджетних коштів, розподіл й використання ресурсів, а також розподіл повноважень.

Така система малоефективна, забюрократизована, з великим штатом працівників. Тому питання про проведення територіально-адміністративної реформи актуальне і активно дискутується серед учених, депутатів, у місцевих органах влади.

Для того щоб територіально-адміністративний устрій відповідав інтересам українського народу, кожній окремій територіальній частині України необхідно надати права в її самоврядуванні, що дозволяє забезпечити реалізацію інтересів і потреб населення. Суть адміністративно-територіальної реформи полягає в повній передачі повноважень і ресурсів на місця, до місцевого самоврядування, влада повинна бути передана безпосередньо туди, де відбувається контакт людини й першого владного інституту. Населення постійно зіштовхується з величезним комплексом проблем, таких, як дороги, освітлення, опалення, гаряча й холодна вода, дахи, дитячі садки, місцевий транспорт, санітарний і ветеринарний контроль, турбота про інвалідів, підростаюче покоління й т. ін. Зробити ці послуги вчасно і якісно держава не в змозі, тому що перебуває далеко від цих проблем. І тільки один інститут може реалізувати ці послуги — це місцеве самоврядування. Але серйозним гальмом у реалізації функцій місцевого самоврядування є територіальний устрій країни, що не дає ні повного комплексу повноважень, ні необхідних ресурсів для надання населенню соціально-економічних послуг.

Сьогодні в Україні 27 тисяч сіл, а сільських рад — близько 10 тисяч, тобто, у середньому, на три села приходиться одна сільрада. Одна з основних ідей реформи — влада повинна прийти в кожне село, селище.

Територіально-адміністративний розподіл України повинен стимулювати ефективну роботу всіх ланок державної влади (законодавчої, виконавчої і судової) і органів місцевого самоврядування, гарантувати права й свободи людини.

Пам’ятки Криму в Списку всесвітньої спадщини UNESKO

Денисенко О.А. - доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент

Найбільш відомі пам’ятки світового значення Криму включені до Списку всесвітньої спадщини UNESKO, в якому станом на 2013 р. значилося 962 об’єкти, у тому числі 7 представляють Україну. Список об’єктів всесвітньої спадщини UNESKO, які отримують особливий охоронний статус ведеться і постійно поповнюється з 1978 р. Включення до списку дає додаткові гарантії збереження і цілісності, підвищує престиж територій і установ, які управляються ними. Статус об’єкта сприяє розвитку культурного туризму. У разі конфліктних ситуацій дозволяє залучити міжнародну економічну і політичну допомогу експертів UNESKO. Завдяки співпраці України з Європейським Союзом, який із 2011 р. активно підтримує охорону культурної спадщини АР Крим у рамках проектів ЄС

«Дослідження для популяризації культурної спадщини в Криму» та «Підтримка і диверсифікація кримського туризму», проводиться робота з дослідження кримських пам'яток і підготовки відповідних документів для номінації пам'яток до Списку всесвітньої спадщини UNESKO.

Унікальною пам'яткою античності і середньовіччя є Херсонес Таврійський, пам'ятки якого зосереджені в межах сучасного міста Севастополя та є складовими Національного заповідника «Херсонес Таврійський» [1, с. 66.]. У червні 2013 р. на 37-ій сесії Комітету Світової спадщини у Камбоджі «Стародавнє місто Херсонес Таврійський та його Хора (V ст. до н. е. по XIV ст. н. е.)» включені до Списку пам'яток всесвітньої спадщини UNESKO. Херсонеське городище є єдиним у Північному Причорномор'ї цілісно збереженим зразком античного міста, яке існувало з V ст. до н. е. по XIV ст. н. е. Тут збереглися залишки міського планування вулиць, житлових, господарських та культурних споруд. Хора – це унікальні фрагменти ділянок сільськогосподарських околиць стародавнього міста [2, с. 66.]. Ця пам'ятка – єдина в Європі, яка дає можливість зрозуміти систему організації господарської діяльності та розподілу території між громадянами античного міста. Відповідно до рекомендацій Міжнародної Ради з питань пам'ятників та видатних місць здійснюються підготовчі роботи для номінації наступних 15 пам'яток України, включених до попереднього Списку пам'яток всесвітнього значення. Серед них – три пам'ятки представляють історію та культуру Криму [3]. Це – Ханський палац у Бахчисараї, столиці Кримського Ханату, центрі політичного, духовного і культурного життя кримських татар, який знаходиться у складі Бахчисарайського історико-культурного заповідника. Бахчисарайський палац – єдиний у світі зразок кримськотатарської палацової архітектури XVI-XVII ст. До палацового комплексу входять північні та південні ворота, Світський корпус, палацова площа, головний корпус, гарем, ханська кухня і стайня, бібліотечний корпус, соколина вежа, ханська мечеть, Персидський сад, ханський цвинтар, гробниця (дюрбе) Диляри-бікеч, гробниці Північне і Південне дюрбе, надгробна ротонда, баня «Сари-Гюзель», набережна з трьома мостами, сади і паркові споруди, Єкатерининька миля, «Фонтан Сліз» та інші об'єкти. Планується, що номінація відбудеться у середині 2015 р. під час 39-ї сесії Комітету Всесвітньої спадщини.

До Списку пам'яток всесвітньої спадщини UNESKO двічі було запропоновано внести пам'ятки Судацького заповідника. У 2007 р. як «Комплекс пам'яток Судацької фортеці VI-XVI ст.», а у 2010 р. як основну складову пам'ятки до серійної транснаціональної номінації «Торговельні пости та фортифікаційні споруди на генуезьких торговельних шляхах від Середземномор'я до Чорного моря». Фортеці Судак, Чембало та Феодосія, розташовані у південній частині Криму, запропоновані за критеріями, які демонструють важливий обмін людськими цінностями протягом певного періоду в межах культурного регіону в сфері розвитку архітектури та ландшафтного планування. Архітектурні ансамблі фортець Судак, Чембало та Феодосія є прикладом успішної взаємодії людини з природним ландшафтом у сфері фортифікаційного мистецтва та розбудови міст і морських портів. Збереглися залишки кріпосних стін, башт і палаців у Кафі (Феодосія) та Чембало (Балаклава), побудовані під керівництвом італійських архітекторів, фортеця і консульський замок у Солдайї (Судак) (XIV ст.). Роботи з дослідження, а також підготовка документів для номінації цих пам'яток знаходяться в активній фазі, але подальша діяльність у цьому напрямі зіштовхнулася з непередбаченими проблемами, пов'язаними з окупацією Криму у березні 2014 р. [4, с. 66.].

Кримський півострів завжди вабив своєю унікальною природою – морем, горами, сонцем, повітрям – туристів з усіх кінців світу, діячів науки, і культури, літератури, з якими пов'язана велика кількість «місць пам'яті», в яких закодована історія Криму. Трагічні події в історії корінного народу Криму відзначені пам'ятними знаками про депортацію кримськотатарського народу у травні 1944 р.

Питання охорони і збереження культурної спадщини Криму в умовах кримської кризи, створеної Російською Федерацією в кінці лютого 2014 р., потребують термінового

вирішення. Крим є тимчасово окупованою територією, і вирішення долі культурного надбання, як ніколи, залишається актуальним. Це стосується збереження культурних цінностей нерухомих пам'яток, у тому числі внесених до Списку всесвітньої спадщини UNESKO, які відтепер перебувають в управлінні російської держави. Ці питання необхідно вирішувати на державному рівні із залученням міжнародних організацій – Європейського Союзу, Ради Європи, UNESKO, які підтримають Україну і висловлюють готовність до посередництва між Україною і Росією. Цілком своєчасним є проведення спільної наради представників властей від української і російської сторін, на які покладено захист культурних цінностей та охорона культурної спадщини і укладання спеціальної угоди з питань, котрі врегулюють статус культурних цінностей Музейного фонду України, а також культурної спадщини. Важливою, на нашу думку, є пропозиція Міністерства культури України щодо управління культурою на тимчасово окупованій території Криму за міжнародного посередництва.

Список використаних джерел:

1. Кармазіна Н.В. Нариси розвитку історичного краєзнавства в Криму (1954-1991 рр.) – Сімферополь, 2005. – 320 с.

2. Охорона, використання та пропаганда пам'яток історії та культури в Українській РСР (Збірник методичних матеріалів в шести частинах). Григорьєва Т.Ф. Частина п'ята. Вивчення, охорона і спорудження пам'яток історії та культури в Криму, як один з напрямків краєзнавчих досліджень. – К., 1983. – С. 67 . –78.

3. 5. Україна – ЮНЕСКО – постійне представництво //Режим доступу //unesco.mfa.gov.ua./ua/Ukraine- unesco/cooperation/

4. Скуридин А.А. Заметки по истории паспортизации памятников города Севастополя в советский период //Праці Науково-дослідного інституту памяткоохоронних досліджень. – Вип. 7. – К., 2012. – .556 с.

Актуальні питання правового статусу коледжів та технікумів

Середа Р.М. – магістр права

Науковий керівник: завідувач кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент - **Мозоль Н.І.**

Нещодавно стало відомо, що вищі навчальні заклади І-ІІ рівня акредитації, а це коледжі та технікуми, втратять статус вишів.

У зв'язку з тим, що до коледжу або технікуму школяр може вступати після 9-го класу, маючи неповну середню освіту. За всіма міжнародними класифікаціями, не можна здобувати вищу освіту, не здобувши повну загальну.

Відповідно до цього, Міністерство освіти та науки України затвердило Концепцію розвитку освіти на 2015-2025 роки, яка передбачає приведення у відповідність національної освіти міжнародним стандартам [1].

Серед основних завдань, визначених у Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, є реформування професійно-технічної освіти згідно з європейськими стандартами шляхом розроблення та сприяння прийняттю у новій редакції Закону України «Про освіту».

Юридичний статус вищих навчальних закладів І-ІІ рівня акредитації планують закріпити у новому законі "Про професійну освіту", яким планують передбачити існування двох її рівнів: кваліфікований робітник та молодший спеціаліст (майстер, організатор виробництва) та передбачити можливість інтеграції молодшого спеціаліста із ступенями вищої освіти.

Департаментом професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки України та ініціативною групою розроблено проект Закону України «Про професійну освіту» із залученням зацікавлених сторін: органів виконавчої влади, галузевих академій наук, організацій роботодавців, керівників професійно-технічних навчальних закладів та громадськості.

В Україні дійсно величезна кількість ВНЗ, які не підкріплені ані кваліфікованим викладацьким складом, ані матеріально-технічною базою. У нас більше ВНЗ, ніж у провідних країнах Європи.

Міністерство освіти і науки України нарешті оформило своє бачення освітньої реформи у зміни до закону «Про вищу освіту», але він містить низку суттєвих недоліків, які стосуються діяльності та розширення автономії малих, зокрема приватних (про якість освіти у яких, звичайно, можна сперечатися) вищих навчальних закладів, і навіть можуть призвести до їхнього розчинення серед ВНЗ-гігантів. Отож, чи й справді зміни до закону «Про вищу освіту» ставлять під загрозу існування якісної освіти в країні та якою буде вища освіта у разі прийняття нового законодавства?

Буде вилучено поняття «неповна вища освіта», «базова вища освіта» та «повна вища освіта».

Та, напевно, найбільш резонансними пунктами законопроекту є ті, які передбачають запровадження нової класифікації вищих навчальних закладів: коледжі (не менше тисячі студентів, підготовка бакалаврів), професійні коледжі (не менше 500 студентів, підготовка молодших спеціалістів).

Відтак варто очікувати, що ВНЗ таки поменшає: менші приєднуватимуться до більших або перетворяться на коледжі.

Керівники навчальних закладів мають самі зрозуміти своє становище. Навчальні заклади, які не будуть «тягнути» на університет, мають вливатися до великих університетів.

Список використаних джерел:

1. Концепції розвитку освіти України на період 2015 //Режим доступу // http://www.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/

ЗМІСТ

Учасник	Тема доповіді	Ст.
Сокуренко В. В.	Недоліки Закону України «Про Збройні сили України»	5
Стрельченко О.Г.	Сутність детермінанти «люстрація»	6
Чорна В.Г.	Поняття та ознаки суб'єктів професійно-технічної освіти України	9
Мозоль Н.І.	Принципи права, як фактори формування психологічної культури юриста	11
Камінська Н.В.	Проблеми взаємодії норм міжнародного права з нормами національного права	12
Пустовіт Ж. М.	Концепція суверенітету народу в Конституції України	13
Булик І.Л.	Освіта як важливий чинник розвитку держави	17
Лазаренко Л.А.	Конституційно-правова регламентація статусу Рахункової палати в Україні	19
Грянка Г.В.	Актуальні проблеми адаптації транспортного законодавства україни до європейських стандартів	21
Букач В.В.	Народовладдя як інститут конституційного права України	23
Сергєєв І.С.	Державна служба Сполучених Штатів Америки	24
Химичук К.В.	Теоретико-правові проблеми діяльності органів юстиції України з надання адміністративних послуг	26
Юрковська Л.Г.	Окремі перспективи розвитку органів самоорганізації населення в Україні в контексті євроінтеграції	28
Панченко Б.С.	Теорія форми держави Україна	30
Валова А.В.	Роль правоохоронних органів у формуванні правової держави в умовах євроінтеграції України	32
Гладиш Л.С.	Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб	33
Городницький П.С.	До питання нейтралітету у міжнародному праві	35
Гуральник В.М.	Роль територіальних громад в системі місцевого самоврядування	37
Гуральник М.М.	Перспективи розширення повноважень органів і посадових осіб місцевої влади	39
Бойко Ю.Р.	Державна служба Франції	41
Демошенко В.С.	Реформи органів прокуратури : вітчизняний та зарубіжний досвід	43
Городницький П.С.	Децентралізація влади української держави в умовах конституційно-правової реформи	45
Ільченко Д.О.	Загальні правила накладення адміністративних	47

	стягнень	
Зозуля І.	Суб'єктивна сторона, як ознака адміністративного проступку	48
Ключник Т.П.	Кібербезпека як новий виклик сучасності	51
Лук'янчук В.О.	Правові реформи адміністративних правопорушень за корупцію	52
Матвєєва О.І.	Право на звернення до європейського суду з прав людини в контексті реалізації права на правосуддя в Україні	54
Мирець Д.С.	Роль міжнародного права в забезпеченні екологічної безпеки	56
Вайдалович О.Ф.	Міжнародна безпека та її забезпечення міжнародно-правовими засобами	58
Петрик О.С.	Основні види адміністративно-правових відносин	60
Макерова М.Ю.	Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх	61
Приходько А.	Значення загальної декларації прав людини	63
Серветник Ю.М.	Пенсійна реформа в Україні	64
Гусєв С.І.	Реформування органів внутрішніх справ	66
Свиридюк С.	Вступ України до європейського союзу: переваги та перспективи	67
Секріз В.	Реформування кримінально-процесуального законодавства в умовах євроінтеграції	69
Содоль М.	Проблеми забезпечення міжнародної безпеки	71
Стельмащук Т.О.	Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення	73
Мосієнко Д.В.	Реформування судової системи України	74
Таран А.Д.	Проблеми автономії території в сучасному світі	75
Олефіренко Ю.Л.	Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх	78
Каширіна В.О.	Новелла українського законодавства – створення Патрульної служби	80
Костилєв О.І.	Поняття, ознаки та особливості патронатних службовців	82
Мегега М.М.	Проблеми реформування органів виконавчої влади	85
Федченко М.	Охорона інтелектуальної власності митними органами єс на прикладі запровадження інформаційної системи «leonardo da vinci»	86
Гапоненко У.П.	Характеристика антикорупційного законодавства	88
Валова А.В.	Особливості реалізації судового контролю конституційності міжнародних договорів України	90

Єсипок А.В.	Порівняльний аналіз законодавства про митні режими україни та європейського союзу	93
Бакал А.А.	Працевлаштування молоді в Україні : проблеми та шляхи їх вирішення	94
Савлук К.С.	Класифікаційні категорії в адміністративно-деліктному праві	96
Поліщук М.О.	Мета та завдання реформування публічної адміністрації	98
Васильєва Н.С.	Методи державного управління адміністративного права	99
Бурхачова І.	Правові засади міжнародного митного співробітництва України	101
Боса Ю.О.	Міжнародні нормативно-правові гарантії забезпечення прав і свобод людини та громадянина	103
Патентна Н.С.	Административная реформа, как составляющая модернизации страны	105
Вайдалович О.Ф.	Основні напрями адміністративної реформи у Західній Європі та країнах Азії	106
Гурська Л.В.	Щодо поняття конституційно-правового статусу спеціалізованих судів України.	108
Потоцький Д.В.	Історико-правовий генезис розвитку функцій поліцейської діяльності в зарубіжних країнах	110
Дзігора М.С.	Президент України як Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України у процедурі введення воєнного стану	112
Романюк А.Р.	Особливості адміністративних стягнень, які застосовуються за порушення митних правил	114
Мельниченко А.В.	Встановлення та розвиток парламентаризму в зарубіжних країнах	115
Варич Л.В.	Завдання та напрями реформування територіального устрою України	117
Герасимчук В.Ю.	Адміністративна відповідальність працівників міліції у сфері реформування ОВС	119
Шелудько А.В.	Загальні засади адміністративної реформи	121
Костенко Н.В.	Реалії та перспективи конституційно-правового регулювання інтелектуальної власності в Україні	123
Свєшнікова М.М.	Адміністративна відповідальність за порушення в сфері митного права	125
Содоль М.В.	Моделі конституційного контролю в зарубіжних країнах	126
Костенко В.М.	Органи внутрішніх справ – як суб’єкт утвердження та забезпечення прав і свобод людини і громадянина	128
Лазаренко Р.Ю.	Співвідношення виборів та інших форм	130

	безпосередньої демократії	
Семенко О.В.	Конфіскація як вид адміністративного стягнення за порушення митних правил	132
Остропольский В.Л.	Митний брокер в Україні	133
Козлов Д.А.	Евтаназія	135
Нечипорук Л.М.	Забезпечення ефективності митного контролю	136
Мовчан А.	Смертна кара – як виняткова міра покарання	137
Скрибка І.	Швейцарія і Україна: особливості організації місцевих референдумів в розрізі актуальних проблем застосування засобів безпосередньої демократії.	140
Гладиш Л.С.	Адміністративний примус як метод публічного адміністрування	142
Мироненко Наргіз Шохрат кизи	Шляхи вдосконалення законодавчого регулювання служби в органах місцевого самоврядування	143
Пасічник О.Е.	Публічна служба в країнах європейського союзу	145
Филоненко В.В.	Правове виховання в сучасному українському суспільстві	146
Семенюк В.В.	Актуальні питання захисту прав дітей в україні	148
Сизоненко В.П.	Незалежність правосуддя і суддів за законодавством німеччини	149
Сучкова О.В.	Етика державного службовця в україні	150
Чухно О.Є.	Інститут президентства: порівняльно-правовий аналіз законодавства України та законодавства ФРН в контексті конституційної реформи	152
Шаршун Н.В.	Досвід Німеччини щодо організації державної служби	153
Гоцуляк В.М.	Судова реформа України крізь призму європейських стандартів	155
Какун В.В.	Відмежування корупційних адміністративних правопорушень від злочинів	156
Негода К.О.	Особистий огляд як виняткова форма митного контролю	159
Солодущенко К.В.	Рух за громадянські права у США	161
Товкач І.	Євроінтеграційні процеси: створюємо уніфікований інтерактивний галузевий сайт	163
Шаршун Н.В.	Особливості притягнення до юридичної відповідальності за контрабанду	165

Якимчук В.Ю.	Взаємовідносини Європейського права та національного права держав-членів Європейського Союзу.	166
Потоцька В.В.	Конвенція ООН «Про права дитини» - важливе джерело права ЄС	168
Пунько О.В.	Щодо питання адміністративно-територіального устрою України	169
Денисенко О.А.	Пам’ятки Криму в Списку всесвітньої спадщини UNESKO	171
Середа Р.М.	Актуальні питання правового статусу коледжів та технікумів	173

Наукове електронне видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник електронних матеріалів
Круглого столу
(Київ, 14 травня 2015 року)

Комп’ютерна верстка Л.А. Лазаренко